

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KONYA EKONOMİ RAPORU 2013

Merkez Ülkenin, Merkez Şehri

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KONYA EKONOMİ RAPORU 2013

Ekim, 2014 - Konya

**KONYA
EKONOMİ RAPORU
2013**

İmtiyaz Sahibi:

Selçuk ÖZTÜRK
Yönetim Kurulu Başkanı

Hazırlayanlar:

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü
Nazlı ÜSTÜN
Fezullah ALTAY
Hacı Dede Hakan KARAGÖZ
Burçin KABAKCI
Mehmet ÖZÇELİK
Ahmet ÇELİK
Emre YILMAZ

Grafik Tasarım & Kapak:

M.Fatih ÖZSOY

Baskı:

İNÇİ Ofset
Yeni Matbaacılar Sitesi
Hacıbayram Cd. No:3
Karatay-KONYA

Baskı Yeri ve Yılı:

Konya – Eylül 2014

ISBN:

978-605-137-296-9

KONYA TİCARET ODASI

Vatan caddesi No:1
Selçuklu – KONYA
Santral: 0332 221 52 52
Faks: 0332 353 05 46
Email: kto@kto.org.tr

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

www.kto.org.tr

SUNUŞ

Konya Ticaret Odası 132 yıllık köklü geçmişiyle şehrimiz ve ülkemizin bilim ve kültür hayatına hizmet etme misyonunu eksiksiz olarak yerine getirmektedir. Odamız, şehrin sorunlarına çözüm bulmak, şehrin imaj ve itibarını yükseltmek için kendine yeni misyonlar belirlemektedir. Bu misyonlar da Konya için sorun teşkil eden hususlara çözüm bulma yolunda çıkış noktamız olmuştur. Şehrimizle ilgili geçmiş dönemlerde yaşadığımız sıkıntılardan biri de sosyal, kültürel ve ekonomik alanlardaki veri eksikliği idi. Bu eksiklik, sorunlarımızın çözümü için bilimsel ve detaylı çalışmaların yapılmasını engellemekteydi. Biz de Konya Ticaret Odası olarak, bu sorunu sorumluluk duygusuyla sahiplendik ve Konya için veri üreten bir mekanizmayı da işletmeye başladık. Aylık çıkarılan **“İpekyolu Dergisi”**, yine aylık yayınladığımız ve Konya ekonomisinin nabzını tutan **“Konya İli Ekonomik Göstergeler Bülteni”**, mutad olarak yayınlanan **“Bilgi Raporları”**, sektörlerin adeta yaşam kodlarını ortaya koyan **“Sektör Raporları”** şehrimize katkı sağlamak için ortaya koyduğumuz çalışmalardan bazılarıdır.

Bu açıdan Odamız, Konya ekonomisinin faydalanacağı kaynak niteliğinde çalışmalara önem vermektedir. Bu çalışmalar kapsamında, ülkemizin en önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden birisi olan Konya'nın sosyo-ekonomik hayatına ışık tutacak **“Konya Ekonomi Raporu 2013”** adlı çalışmayı sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Bu çalışmanın, büyük hedefleri olan Türkiye ve Konya'nın sosyo-ekonomik fotoğrafını çekerek, şehrimizin ve ülkemizin ileriye dönük stratejilerine temel oluşturacağını düşünüyoruz.

Büyük ülke amacı taşıyan ülkeler, hedeflerini de büyük tutmak durumundadır. Bu açıdan, Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023 yılında dünyanın en büyük on ekonomisi arasına girme hedefimiz bulunmaktadır. Bu hedef için merkezi yönetim, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kenetlenerek çalışmalarını sürdürmektedir. 2023 vizyonumuzda; 500 milyar dolar ihracat, 2 trilyon dolar milli gelir, kişi başı 25 bin dolar milli gelir hedeflenmektedir. Bu vizyonda oluşturulan hedeflere özel sektör olarak ulaşabileceğimizin inancı ve kararlılığıyla çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Türkiye'nin yakın ekonomik tarihine bakacak olursak; 1982 sonrası dışa açık bir ekonomi modeli benimsediğini görürüz. Türkiye, bu stratejiyle son otuz yılda ihracatını 3 milyar dolardan 152 milyar dolara çıkarmış, ihracatta sanayi ürünlerinin payını da yüzde 95'e yükseltmiştir. 2001 krizinden sonra kırılma noktalarını iyileştirerek büyümesini artıran Türkiye, 2008 krizinden devlet-özel sektör işbirliğiyle hızlı ve en az zararla çıkmış, o tarihten sonra da hızlı bir büyüme yakalamıştır. Kriz döneminde iç piyasayı canlı tutan ekonomi yönetimimiz, Türkiye'nin krizden hızlı çıkması için üretimi ve uluslararası pazarlara açılımı da destekleyerek, 2011 yılında Türkiye dünyanın en fazla büyüyen ikinci ekonomisi olarak tüm dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştır. Son on iki yılda ekonomi ile birlikte sosyal ve siyasi alanda gerçekleştirilen reformlar da Türkiye'nin büyümesine oldukça önemli katkılar sağlamıştır.

Ülkemiz, 2023 yılına kadar yüksek ve sürdürülebilir büyümeyi gerçekleştirmeli, bölgeler arası gelişmişlik farkını kapatmalı ve orta-ileri teknoloji mal üretimini de artırmalıdır. Mevcut yapıda ülke sanayi üretiminin büyük bölümünün Marmara bölgesinde gerçekleştirilmesi Anadolu'da yeni üretim merkezlerinin oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu noktadan hareketle Anadolu'nun üretim yükünü çekecek merkez şehirlerden bir tanesi de ekonomik gelişimi ve potansiyeli ile Konya'dır.

Anadolu özel sektörünü temsil eden en büyük kurumlardan biri olarak hedefimiz şehrimizi 2023'e hazırlamaktır. Bu hedefle; Türkiye'nin emin adımlarla ilerlediği 2023 vizyonunda Konya için, 15 milyar dolar ihracat, kişi başı 25 bin dolar gelir ve yüzde 4 işsizlik oranı belirledik. Belirlediğimiz vizyonumuzla; Konya'yı Türkiye'nin merkez şehirlerinden biri yaparak, ticaretle rekabet gücü yüksek, sanayisi gelişmiş, yaşam kalitesi yüksek bir kent haline getirmeyi amaçlıyoruz. Bu amaçlar doğrultusunda kalifiye eleman sorununu çözmek için iki yıl içerisinde bitireceğimiz "**KTO Mesleki Eğitim Merkezi**", Anadolu'nun dünyaya açılan kapısı olma hedefiyle bu yıl tamamladığımız Türkiye'nin en büyük 3. fuar merkezi olan "**KTO Uluslararası Fuar Merkezi**", akademik dünyanın birikimini üyelerimizin ve tüm halkımızın hizmetine sunma çabasını harekete geçirme duygusuyla kurduğumuz "**KTO Karatay Üniversitesi**", Konya'nın beşeri sermayesini ortaya çıkarmak ve yüceltmek için attığımız adımlardan birkaç tanesidir.

Konya Ticaret Odası olarak daima gelecek için çalışmakta ve yeni nesillere daha yaşanılabilir bir Konya bırakmak için gayret etmekteyiz. Bir önceki yılın Dünya, Türkiye ve Konya ekonomilerinin değerlendirilmesi ve gelecek beklentilerinin ne olacağına dair öngörülerimizin yer aldığı bu çalışmamız da kaynak eser niteliği taşıyacak ve gelecek yıllarda Konya ekonomisinin gelişim sürecini yansıtacak bir arşiv olacaktır.

Bu duygular içerisinde çalışmamıza katkı sağlayan tüm kişi ve kurumlara teşekkür ediyorum, bu çalışmanın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Selçuk ÖZTÜRK

**Konya Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı**

İÇİNDEKİLER

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE BEKLENTİLER.....	1
1. DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE 2014 BEKLENTİLERİ	2
2. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE 2014 BEKLENTİLERİ	16
II. KONYA'YA GENEL BAKIŞ.....	38
1. İDARİ YAPI	40
2. COĞRAFİ YAPI.....	41
3. DOĞAL KAYNAKLAR	41
4. TARİHİ.....	44
5. KÜLTÜREL MİRASI	45
III. DEMOGRAFİK YAPI VE SOSYAL KALKINMA.....	48
1. NÜFUS	50
2. GÖÇ.....	52
3. EĞİTİM	53
4. SAĞLIK	58
5. AİLE	59
6. KÜLTÜR - TURİZM	61
7. ADALET	65
8. EMNİYET	66
IV. MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	70
1. TARIM.....	72
2. HAYVANCILIK.....	77
3. SANAYİ.....	78
4. DIŞ TİCARET	83
5. TİCARİ HAYAT	90
6. BÜTÇE VE VERGİLENDİRME	97
7. FİNANSAL GÖSTERGELER.....	100
8. YABANCI SERMAYE	104
9. YATIRIM TEŞVİK	107
10. KAMU YATIRIMLARI.....	110

11. MARKA - PATENT	110
12. İSTİHDAM	114
13. ENERJİ	120
14. SANAYİYE YÖNELİK HİBE VE DESTEK PROGRAMLARINDAN FAYDALANMA	124
V. ULAŞIM VE HABERLEŞME ALTYAPISI	128
1. ULAŞIM	130
2. TRAFİK TESCİL İSTATİSTİKLERİ	139
3. HABERLEŞME VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ	141
VI. KONYA’NIN PROJELERİ	144
1. GERÇEKLEŞEN PROJELER	146
1.1. KONYA TİCARET ODASI ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ	146
1.2. KONYA BİLİM MERKEZİ	147
1.3. YENİ KONYA HAVA TERMİNALİ	147
1.4. YENİ STADYUM	148
2. GELECEK PROJELER	149
2.1. KONYA TİCARET ODASI MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	149
2.2. LİSANSLI DEPOCULUK	150
2.3. KONYA LOJİSTİK MERKEZİ	150
2.4. KARAPINAR ENERJİ İHTİSAS ENDÜSTRİ BÖLGESİ	151
2.5. KONYA - KARAPINAR TERMİK SANTRALİ	152
2.6. KONYA BÖLGESEL İNOVASYON MERKEZİ	153
2.7. SELÇUKLU KONGRE MERKEZİ	153
VII. KONYA’DA FAALİYET GÖSTEREN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	154
1. VAKIFLAR	156
2. DERNEKLER	156
3. MESLEK KURULUŞLARI	157
VIII. KONYA’NIN SWOT ANALİZİ	164
IX. KONYA’NIN 2023 VİZYONU	172
KAYNAKLAR	176

**DÜNYA
VE
TÜRKİYE
EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER
VE BEKLENTİLER**

1. DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE 2014 BEKLENTİLERİ

2013 yılında küresel ekonomi toparlanma eğilimi göstermesine rağmen, genel itibarıyla zayıf bir seyir izlemiştir. Bu dönemde ABD potansiyelin altında büyürken Euro Bölgesi'nde uzun süreli durgunluğun ardından sınırlı bir toparlanma görülmektedir. Gelişmekte olan ekonomilerde ise büyüme yavaşlamış, sermaye hareketlerindeki aktivitelere bağlı olarak finansal kırılganlıklar artmıştır. Küresel ekonomi 2013 yılında, bir önceki yılın performansından 0,2 puan geride kalarak yüzde 3 oranında bir büyüme gerçekleştirmiştir. Dünyada işsizlik, ekonomik krizin üzerinden geçen uzun zamana rağmen kriz öncesindeki seviyelere inememiş ve birçok gelişmiş ülkede yüksek seviyelerini korumuştur. Küresel ekonomi hâlihazırda üç temel risk ile karşı karşıyadır. Bunlar; gelişmiş ülkelerde devam eden mali sorunlar, gelişmiş ülkelerde genişletici para politikasından çıkış ve gelişmekte olan ülkelerdeki yavaşlamadır.

1.1. EKONOMİK BÜYÜME

Özellikle son yıllarda küresel büyümenin lokomotifi haline gelen gelişmekte olan ekonomilerin bu dönemde ivme kaybı yaşamaları, dünya iktisadi faaliyetlerini yavaşlatan temel etmen olmuştur. 2012 yılında %3,2 büyüyen dünya ekonomisi, 2013 yılında %3 büyüyerek büyüme hızını yavaşlatmıştır. 2012 yılında %5'lik bir büyüme kaydeden gelişmekte olan ekonomiler, 2013 yılında ise %4,7'lük bir büyüme kaydetmiştir.

TABLO 1. Küresel Ekonomide GSYH Değişim Hızı (%)

ÜLKE GRUBU	GERÇEKLEŞEN		TAHMİNİ
	2012	2013	2014
Dünya	3,2	3,0	3,6
Gelişmiş Ekonomiler	1,4	1,3	2,2
A.B.D	2,8	1,9	2,8
Euro Bölgesi	-0,7	-0,5	1,2
Almanya	0,9	0,5	1,7
Fransa	0	0,3	1,0
İtalya	-2,4	-1,9	0,6
İspanya	-1,6	-1,2	0,9
Japonya	1,4	1,5	1,4
İngiltere	0,3	1,8	1,9
Kanada	1,7	2,0	2,3
Yükselen Ekonomiler	5,0	4,7	4,9
Rusya	3,4	1,3	1,3
Çin	7,7	7,7	7,5
Hindistan	4,7	4,4	5,4
Brezilya	1,0	2,3	1,8
Türkiye	2,2	4,0	2,3

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

2014 yılı beklentilerinde ise dünya ekonomisinin toparlanacağı tahmin edilmektedir. 2013 yılında %3 büyüyen dünya ekonomisinin 2014 yılında %3,6 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bu dönemde gelişmiş ekonomilerin de küresel büyümeye önemli katkılar sağlayacağı ve 2014 yılsonu itibariyle %2,2'lik bir büyüme kaydedeceği öngörülmektedir.

Gelişmiş ekonomilerin 2013 yılında destekleyici para politikaları uygulamaları, bir yandan ilgili ülkelerin büyüme rakamlarını desteklemeye çalışırken, diğer yandan da küresel finansal piyasalar üzerinde etkin bir rol oynamıştır. Özellikle Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) sıkılaştırma politikaları küresel piyasalardaki dengeleri önemli ölçüde etkilemiştir. FED'in 2013 yılında likiditeyi azaltma kararı, gelişmekte olan ekonomilerden sermaye çıkışına sebep olmuş, sermaye çıkışı da tasarruf oranları düşük olan ülkelerin dış finansman bağımlılığı nedeniyle ulusal para birimlerinin değerini yitirmesine neden olmuştur.

1.1.1. Gelişmiş Ekonomilerde Büyüme Trendi

TABLO 2. Gelişmiş Ekonomilerde Büyüme (%)

Ülke Grubu	2012	2013
Gelişmiş Ekonomiler	1,4	1,3
ABD	2,8	1,9
İngiltere	0,3	1,8
Euro Bölgesi	-0,7	-0,5
Almanya	0,9	0,5
Fransa	0,0	0,3
İtalya	-2,4	-1,9
İspanya	-1,6	-1,2

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

ABD

2012 yılında gelişmiş ekonomiler içerisinde %2,8 ile en yüksek büyüme hızını yakalayan ABD, 2013 yılında %1,9 büyüme kaydederek büyüme hızını bir miktar da olsa yavaşlatmıştır. ABD ekonomisi için 2014 yılında iyimser tablonun devam edeceği ve 2012 yılında yakalamış olduğu yüzde 2,8'lik büyümeyi tekrar edeceği tahmin edilmektedir.

İngiltere

2013 yılında gelişmiş ekonomiler arasında, ekonomik büyüme de en yüksek ivme artışı İngiltere ekonomisinde görülmüştür. GSYH artış hızı 2012 yılında yüzde 0,3 olan İngiltere, 2013 yılında yüzde 1,5 daha büyüyerek %1,8 seviyesini yakalamıştır. Büyüme performansını 2014 yılında da sürdürmesi beklenen İngiltere ekonomisinin, 2014 yılsonu itibariyle yüzde 2,9 seviyesini yakalayacağı tahmin edilmektedir.

Euro Bölgesi

Euro Bölgesi ekonomileri, 2013 yılında toparlanma eğilimi göstermişlerdir. Bölge ekonomilerinin yıllık büyüme çeyrekleri bazında değerlendirildiğinde, resesyonu geride bıraktıkları gözlenirken, büyümede %0,5 oranında bir daralma meydana gelmiştir. Destekleyici para politikalarının da etkisiyle 2014 yılında iktisadi faaliyetlerin artacağı ve bölge ekonomisinin 2014 yılında yüzde 1,2 büyüyeceği öngörülmektedir.

Almanya

2012 yılında yüzde 0,9 büyüyen Almanya ekonomisi, 2013 yılında 0,4 puanlık bir azalışla GSYH'sini yüzde 0,5 oranında arttırabilmiştir. Özellikle, Almanya ekonomisinin 2013 yılının ilk çeyreğinde kaydetmiş olduğu GSYH'de %1,6'lık daralma, büyüme temposunu oldukça yavaşlatırken, sonraki çeyreklerde büyümenin kademeli olarak hızını arttırdığı görülmüştür. Almanya için 2014 yılı GSYH büyüme beklentisi %1,7 seviyesindedir.

Fransa

Euro Bölgesinde ekonomik durgunluğun en belirgin şekilde görüldüğü ülkelerin başında gelen Fransa, 2013 yılında düşük bir seviyede de olsa yüzde 0,3 büyüyerek resesyonu geride bırakma sinyalleri vermiştir. Fransa'nın 2014 yılında büyümeye devam ederek, yılsonu itibarıyla yüzde 1 seviyelerinde bir büyüme trendi yakalayacağı öngörülmektedir.

İtalya ve İspanya

2011 yılında pozitif büyüme rakamlarına veda eden ve küresel ekonomik krizin en belirgin şekilde hissedildiği ülkelerin başında gelen İtalya ve İspanya ekonomilerinde, 2013 yılında bir takım iyileşmeler görülmüştür. Bu dönemde İtalya ekonomisi yüzde 1,9 daralırken, İspanya ekonomisi de %1,2 büyümede daralma sergilemiştir. Ancak 2014 yılında iki ülke ekonomisinin de büyüme rakamlarını pozitive çevirecekleri tahmin edilmektedir. İtalya ekonomisinin 2014 yılında %0,6 ve İspanya ekonomisinin de %0,9 oranında bir büyüme kaydedeceği öngörülmektedir.

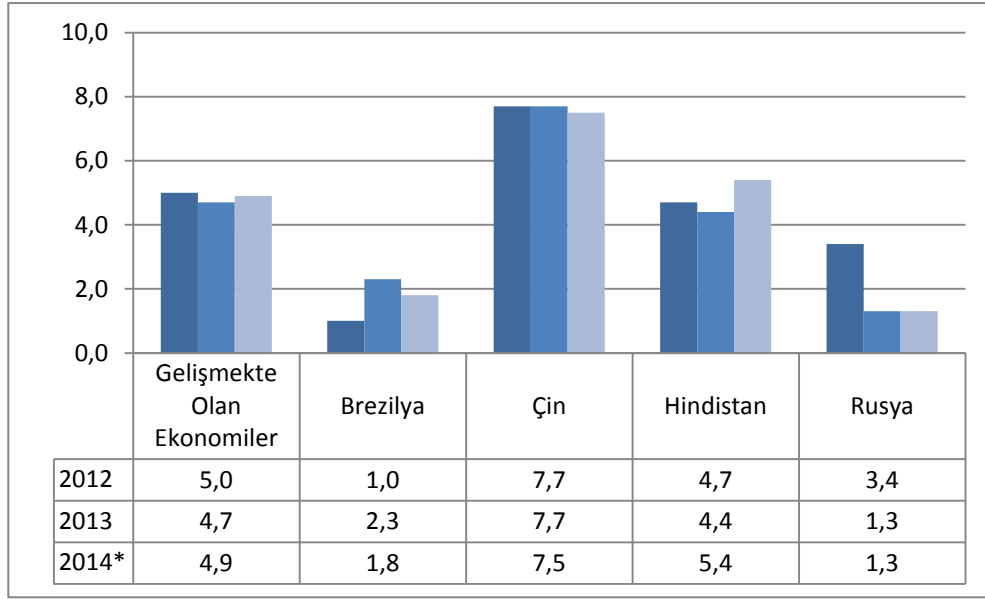
1.1.2. Gelişmekte Olan Ekonomilerde Büyüme Trendi

Küresel ekonomik krizin etkilerinin dünyada en çok hissedildiği 2008-2009 yıllarında, dünya ekonomisinin lokomotif oyuncusu olarak rol alan gelişmekte olan ekonomiler; 2011 yılından beri ivme kaybetmeye devam etmektedirler. Gelişmekte olan ekonomilerin bir kısmı yüksek büyüme performansları sergilemeye devam ederken, bir kısmı ise düşük büyüme oranlarına sahiptirler.

Brezilya

Gelişmekte olan ekonomiler arasında, özellikle önceki yıllara göre en ciddi ivme kaybı Brezilya ekonomisinde görülmüştür. Küresel ekonomik krizle birlikte, 2009 yılında negatif büyüme değerlerini gören Brezilya, 2010 yılında %7,5 büyüyerek hızlı bir toparlanma kaydetmiştir. Ancak Brezilya ekonomisi, 2010 yılındaki yüksek büyüme rakamlarından sonra 2011 ve 2012 yıllarında istikrarlı bir düşüş sergilemiştir. 2013 yılında nispeten de olsa %2,3 büyüyerek tekrar toparlanma sinyalleri veren Brezilya'nın, 2014 yılında %1,8 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

GRAFİK 1. Gelişmekte Olan Ekonomilerde Büyüme (%)

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014 - * Tahmini

Çin

Global ekonominin kriz sonrasındaki en büyük oyuncularından birisi olan Çin, çeyrekler bazında değerlendirildiğinde zaman zaman çift haneli büyüme rakamlarını yakalamıştır. Daha sonra kademeli olarak bir düşüş görülse de bir önceki yılda olduğu gibi Çin; 2013 yılında %7,7'lik bir büyüme kaydetmiştir. Özellikle Çin ekonomisinin, ihracat ve yatırım odaklı ekonomik modelden uzaklaşarak, tüketim temelli bir ekonomi modeline doğru yöneliyor olmasının büyüme rakamlarında yavaşlatıcı bir etki oluşturacağı tahmin edilmektedir. 2014 yılında Çin GSYH'de 0,2 puanlık bir azalış görüleceği ve büyüme oranının %7,5 olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Hindistan

2010 yılında %10,3 büyüyerek Çin ile birlikte çift haneli rakamlara ulaşan Hindistan ekonomisi, büyüme hızını kademeli olarak azaltmaya başlamıştır. 2013 yılında GSYH'de %4,4'lük bir artış olurken, 2014 yılında Hindistan ekonomisinin tekrardan vites yükselteceği ve yüzde 5,4 oranında bir büyüme kaydedeceği tahmin edilmektedir.

Rusya

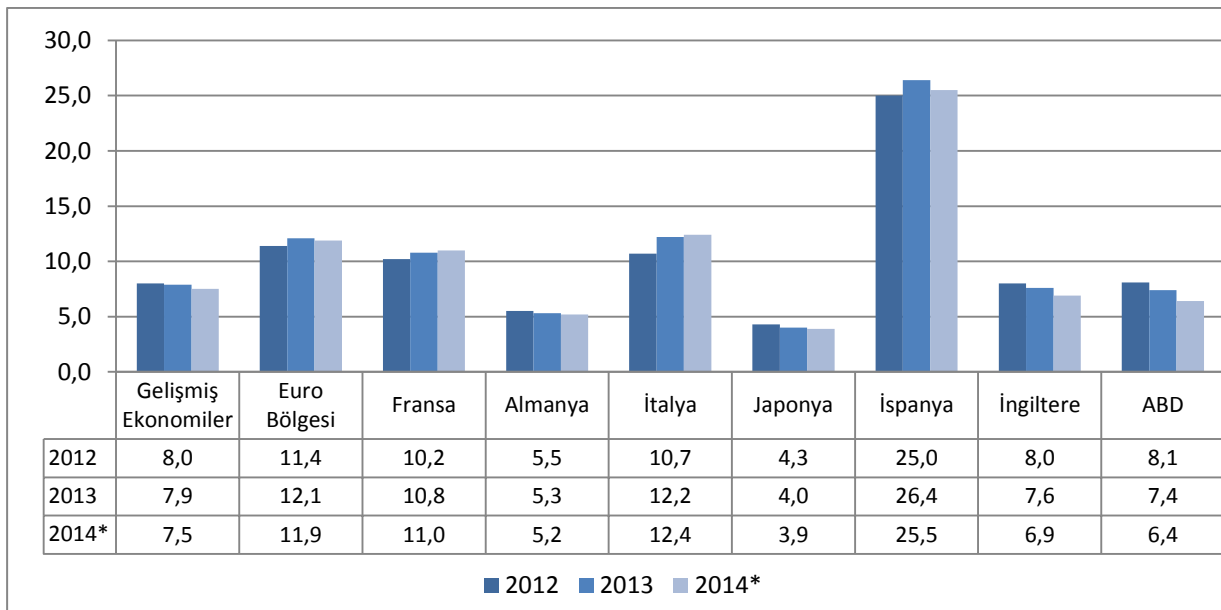
Gelişmekte olan ekonomiler arasında yer alan Rusya; 2009 yılında krizden en çok etkilenen ülkelerden bir tanesi olmuştur. 2010 yılında ekonomide meydana gelen toparlanmayla birlikte %4-4,5 bantlarında seyreden Rusya ekonomisi, 2013 yılında %1,3 seviyelerinde bir ekonomik büyüme gerçekleştirmiştir. 2014 yılında %1,3 büyümesi beklenen Rus ekonomisinin, iktisadi faaliyetlerini bölgede yaşanan siyasi gelişmeler de göz önünde bulundurulduğunda artıramayacağı beklenmektedir.

1.2. İSTİHDAM

1.2.1. Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik Oranı

Küresel ekonomik krizin tavan yaptığı 2009 yılında, gelişmiş ekonomiler GSYH'sinde %3,4 oranında ciddi bir daralma görülmüştür. Bu çerçevede, ekonomide görülen daralma işsizlik oranını hızlı bir şekilde tetikleyerek, bu oranının %8,1 seviyelerine yükselmesine neden olmuştur. Ancak kriz sonrasında pozitif bir hal olan büyümenin istihdama etkisi ise bu denli hızlı olmamıştır. 2013 yılında %7,9 seviyelerinde gerçekleşen işsizlik oranının, 2014 yılında ise 0,4 puan gibi bir düşüş sergileyeceği ve %7,5 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

GRAFİK 2. Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik (%)

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014 - * Tahmini

ABD

İşgücü piyasalarında önemli oranda iyileşme görülen ülkelerin başında ABD gelmektedir. Özellikle 2010 yılından bu yana sürekli olarak ABD'de işsizlik rakamlarında bir düşüş görülmektedir. 2012 yılında yüzde 8,1 olan işsizlik oranı, 2013 yılında %7,4'e gerilemiştir. 2014 tahminlerine göre ise ABD'de işsizliğin yaklaşık olarak 1 puan düşeceği ve %6,4 seviyelerinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Euro Bölgesi

2010 yılından beri işsizlik sorununa çözüm bulamayan Euro Bölgesi ekonomileri, sürekli bir artış trendi gösteren işsizlik oranını; 2013 yılında da frenleyememiştir. Ancak bölgede merkez ülkeler ile periferi ülkeler arasındaki işsizlik oranlarında önemli farklılıklar olduğu bir gerçektir. Euro Bölgesi'nde 2012 yılında %11,4 olan işsizlik oranı 2013 yılında 0,7 puan artarak %12,1 seviyesine yükselmiştir. 2014 tahminlerine göre ise bölgede işsizliğin 0,3 puan azalacağı ve %11,9 olacağı tahmin edilmektedir.

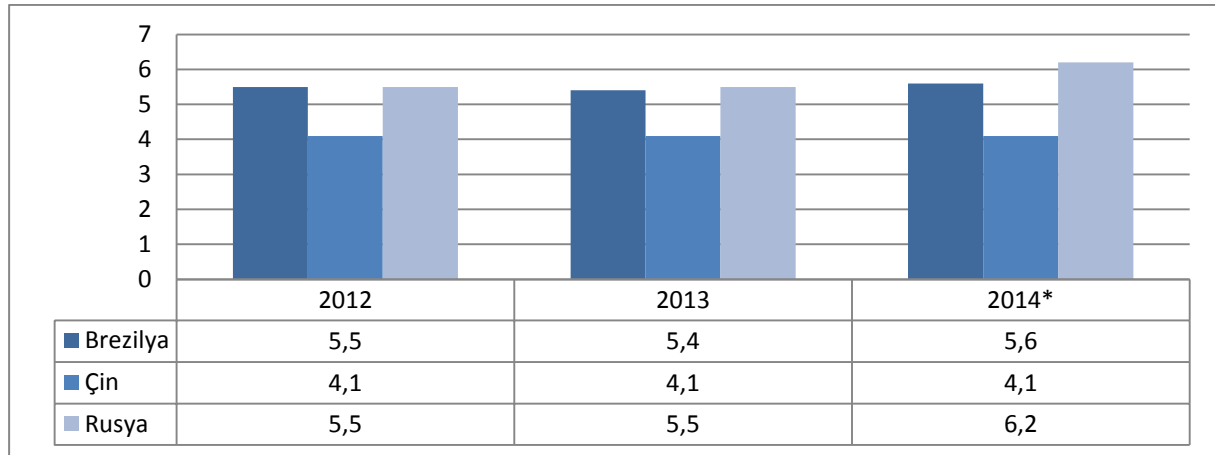
Euro Bölgesi merkez ekonomilerinden Almanya’da işsizlik, istikrarlı bir şekilde düşüş göstermektedir. 2013 yılı itibariyle %5,3 seviyesinde gerçekleşen işsizlik, böylece kriz dönemi seviyelerinin altına inmeyi başarmıştır. 2014 yılı tahminlerine göre ise Almanya’da işsizlik 0,1 puan daha azalacak ve %5,2 olarak gerçekleşecektir.

Merkez ülkeler içerisinde Almanya’nın işsizlik hususunda sergilemiş olduğu başarıyı, diğer merkez ülkelerde görmek pek mümkün değildir. Küresel ekonomik krizin en fazla hissedildiği 2009 yılından beri özellikle Fransa, İtalya ve İspanya işsizlik sorununa karşı bir çözüm geliştirememiştir. 2013 yılında işsizlik oranları Fransa’da %10,8, İtalya’da %12,2 ve İspanya’da rekor seviyelere ulaşarak %26,4 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle İspanya ekonomisini zorlu günlerin beklediğinden söz edebiliriz. 2014 yılı beklentilerine göre ise, GSYH’de beklenen iyimser tabloyu, üç ülkenin işsizlik konusunda sergileyemeyeceği tahmin edilmektedir. 2014 yılı işsizlik oranının Fransa’da %11, İtalya’da %12,4 ve İspanya’da %25,5 olacağı beklenmektedir.

1.2.2. Gelişmekte Olan Ekonomilerde İşsizlik Oranı

2009-2010 yılları sonrasında dünya ekonomisinin lokomotif gücü rolünü alan gelişmekte olan ekonomilerde, kriz sonrası ekonomik büyümenin istihdama yansdığı görülmektedir.

GRAFİK 3. Gelişmekte Olan Ekonomilerde İşsizlik (%)

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014 - * Tahmini

Çin’de kriz döneminde %4,3 olan işsizlik rakamı, 2010 yılından beri düzenli olarak %4,1 seviyelerinde seyretmektedir. Bu bağlamda Çin istihdam göstergelerinde sürdürülebilir bir performans sergilendiği görülmektedir. 2014 yılında da Çin’in %4,1 seviyesinde işsizlik oranını muhafaza edeceği tahmin edilmektedir.

2010 yılından itibaren istikrarlı bir şekilde işsizlik oranı azalan Brezilya ekonomisinde, 2013 yılı işsizlik oranı %5,4 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında Brezilya’da işsizlik oranının 0,2 puan artarak %5,6 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Rusya da Brezilya gibi kriz sonrasında işgücü piyasalarında iyileşme görülen ülkelerden bir tanesidir. Büyümenin de olumlu etkisiyle 2012 yılında %5,5 oranında işsizlik oranına sahip olan Rusya, 2013 yılı işsizlik oranında bu rakamı tekrar etmiştir. 2014 yılında büyüme oranını bir önceki yıla göre yaklaşık olarak 2 puan düşürmesi beklenen Rusya'nın, işsizlik oranının da bu durumdan olumsuz etkilenerek 0,7 puan artacağı ve %6,2 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

1.3. KAMU MALİYESİ

2013 yılında mali dengenin güçlendirilmesi, küresel ekonomilerin ana gündem maddelerinden birisi olmuştur. Mali sürdürülebilirlik riski; gelişmiş ekonomiler üzerindeki etkisini sürdürmekle birlikte, gelişmekte olan ekonomiler için de önem arz eden konulardan bir tanesi olmaya devam etmektedir. Ancak kamu maliyesi performansının, ülkelerde farklılık gösterdiği de bir gerçektir.

1.3.1. Gelişmiş Ekonomiler

Küresel ekonomik kriz sonrasında yüksek borçluluk oranları ve önemli oranlara ulaşan bütçe açıkları, gelişmiş ekonomiler için bir tehdit unsuru haline dönüşmüştür. 2013 yılında sergilenen büyüme performansları da mali riskleri tam olarak ortadan kaldırma açısından yeterli olmamıştır. Ancak yine de 2013 yılı birçok gelişmiş ekonomi için, mali açıdan olumlu bir yıl olarak geçmiştir. Gelişmiş ekonomiler ölçeğinde bütçe açığının GSYH'ye oranı 2013 yılında %6,2'den, %4,9'a gerilemiştir. 2014 yılında bu iyimser tablonun devam edeceği ve gelişmiş ekonomiler için bütçe açığının %4,2 seviyelerine gerileyeceği tahmin edilmektedir. %106 seviyelerine ulaşan borç yükünün ise en azından çift haneli rakamlara inebilmesi açısından mali disiplinin sürdürülebilmesi gerekmektedir. Uygulanan sıkı maliye politikaları sonucu bütçe açıklarında beklenen azalmaya rağmen, 2014 yılı için borç yükü oranları konusunda iyileşme beklenmemektedir.

ABD

Ekonomik kriz sonrasında bütçe dengesi hususunda sorun yaşayan ekonomilerden olan ABD, bütçe açığını 2013 yılında %7,3 seviyelerine indirmeyi başarabilmiştir. 2014 yılında ise bütçe açığını, %6,4'e düşüreceği tahmin edilmektedir. Ayrıca bir önceki yıl %102 olan ABD ekonomisi borç yükü, 2013 yılında %104 seviyelerine yükselmiştir.

İngiltere

2013 yılında kaydettiği nispeten güçlü toparlanmayla Avrupa'da öne çıkan ülkelerden birisi olan İngiltere'de, kriz sonrasında çift haneli rakamlara ulaşan bütçe açığı, 2013 yılında %5,8 seviyesine gerilemiştir. Kamu maliyesindeki iyileşme trendinin önümüzdeki dönemde de devam edeceği ve bu oranın %5,3'e gerileyeceği öngörülmektedir.

Japonya

Japonya, 2013 yılında mali sürdürülebilirlik anlamında bir takım önemli gelişmelere imza atan ülkelerden bir tanesidir. Ülke 2013 yılında bütçe açığının GSYH'ye oranını, %8,4 seviyelerine indirmeyi başarabilmiştir. Elde edilen rakamlar Japonya'nın kriz sonrasındaki en önemli başarısı olarak nitelendirilmektedir. Japonya'nın bu başarısını, tüketici vergilerine getireceği artışlar kapsamındaki ciddi sıkılaştırma politikalarıyla önemli ölçüde artıracığı tahmin edilmektedir. %240 seviyelerine

ulaşan borç yükünde, 2014 yılı için herhangi bir iyileşme olmayacağı tahmin edilirken, özellikle bu konuda Japonya ekonomisi için tehlike çanları çalmaya devam etmektedir.

Euro Bölgesi

Euro bölgesinde 2012 yılında %93 seviyelerinde gerçekleşen genel devlet brüt borç stokunun GSYH'ye oranı, 2013 yılında %95 seviyelerine ulaşmıştır. 2014 yılında bu oranin yine %95 seviyelerinde kalacağı tahmin edilmektedir.

2012 yılında %3,7 olan bütçe dengesi ise 2013 yılında %3 seviyesine indirilebilmiştir. Bütçe dengesi hususunda iyimser tablonun devam edeceği ve bu oranin 2014 yılında %2,6 seviyelerinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Almanya

2012 yılında %0,1 oranında bütçe fazlası veren Euro Bölgesi'nin lider ekonomisi Almanya, mali disiplin konusundaki başarısını tekrarlayarak 2013 yılında denk bütçe gerçekleştirmiştir. 2012 yılında genel devlet brüt borç stokunun GSYH'ye oranı %80 seviyelerinde gerçekleşen Almanya, 2013 yılında bu oranı %78,1 seviyesine çekerek, bölgenin en olumlu tablolarına sahip ülke olma özelliğini devam ettirmiştir.

Fransa

Fransa'da 2013 yılında mali dengede bir iyileşme görülmüş ve bütçe açığının GSYH payı 0,6 puan azalarak, %4,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2014 yılı için bu iyimser tablonun devam edeceği ve bütçe açığının %3,7 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Fransa ekonomisi borç yükü ise, 2013 yılında %93,9 seviyelerine yükselmiştir.

İtalya ve İspanya

Bir önceki yılda olduğu gibi bu yıl da bütçe açığını %3 seviyelerinde tutmayı başaran İtalya, borç yükü sorununa ise bir türlü çözüm getirememektedir. 2012 yılında %127 olan borç yükü, 2013 yılında 5 puan artarak %132 seviyelerine ulaşmıştır.

Euro bölgesi ekonomileri arasında küresel ekonomik krizden en çok etkilenen ülkelerin başında gelen İspanya'da bütçe açığı, 2013 yılında %7,2 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında oluşan mali iyileşmenin 2014 yılında da devam edeceği ve %2,5 oranına gerileyeceği tahmin edilmektedir. İspanya'da borç yükü ise 2013 yılında %93,9 olarak gerçekleşmiştir.

1.3.2. Gelişmekte Olan Ekonomiler

Yükselen ekonomilerin mali disiplin hususunda, gelişmiş ekonomilere göre bir üstünlüğü söz konusudur. Küresel ekonomik krizin öncesinde neredeyse denk bir bütçeye sahip olan gelişmekte olan ekonomilerin, küresel ekonomik krizle birlikte 2009 yılında bütçe açığı rakamları %4,2'ye yükselmiştir. Kriz sonrasında gelen yüksek ekonomik performans yükselen ekonomilerin bütçe açıklarını aşağı doğru çekmiştir. 2012 yılında %1,6 olan yükselen ekonomilerin bütçe açığı, 2013 yılında 0,6 puan artarak %2,2'ye yükselmiştir. Her ne kadar 2013 yılında bütçe açığı oranları gelişmekte olan ekonomiler için bir miktar artsa da mali disiplin hususundaki başarıları devam etmektedir.

Yükselen ekonomilerin borç stokları da olumlu seyir izlemeye devam etmektedir. 2013 yılında gelişmekte olan ekonomilerin borç yükü bir önceki yıla göre 1,1 puan azalarak, %35,6 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı öngörülerine göre yükselen ekonomilerin bütçe açığının %2,2 seviyelerinde gerçekleşeceği, borç yükündeki olumlu gidişatın devam edeceği ve %33,3 olarak aşağı yönlü gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Brezilya

Brezilya 2013 yılında bütçe açığında kritik eşik olarak kabul edilen %3 seviyesini aşarak %3,3 seviyelerini görmüştür. Bir önceki yıla göre bütçe açığı oranı 0,5 puan artarken, 2014 yılı beklentisi ise bu oranın %3,3 seviyelerinde tekrar edeceği yönündedir. Kamu borç yükü oranı Brezilya'da 2013 yılında %66,3 olarak gerçekleşirken, 2014 yılında bu oranın yine benzer seviyelerde kalacağı tahmin edilmektedir. Ekonomik büyümede yavaş bir ivme sergileyen ve gelirler bazında görülen zayıflamanın da etkisiyle 2014 yılında Brezilya ekonomisinin bir önceki yıla göre benzer bir performans sergileyeceği ve mali disiplin hususunda bir takım sorunlar yaşayabileceği görülmektedir.

Rusya

Gelişmekte olan ekonomiler incelediğinde, küresel ekonomik kriz sonrasında mali disiplindeki başarısıyla ön plana çıkan Rusya; bütçe dengesi çıktıkları bazında en önemli performans verilerine imza atan ülke konumundadır. Küresel ekonomik kriz sonrasında 2011 yılında %1,5 ve 2012 yılında %0,4 oranında bütçe fazlası veren Rus ekonomisi, 2013 yılında %1,3 oranında bütçe açığı vermiştir. Zayıf seyreden enerji fiyatlarının ve artması beklenen harcamaların etkisiyle, 2014 yılında Rus ekonomisinde bütçe açığının bir miktar artacağı tahmin edilmektedir. Kamu borç yükü oranı bazında olumlu bir görünüme sahip olan Rus ekonomisi; 2013 yılında %13,4 oranını yakalarken, 2014 yılında bu oranın %13 seviyelerine gerileyeceği öngörülmektedir.

Çin

Yükselen ekonomiler içerisinde, kamu maliyesinde başarılı görünüme sahip ülkelerden birisi de Çin'dir. Çin ekonomisi 2013 yılında milli gelirin %1,9'u oranında açık verirken, genel devlet brüt borç stokunun milli gelire oranı ise %22,4 seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2014 yılı kamu maliyesi beklentilerinde; Çin ekonomisinde bütçe açığının %2 seviyelerinde olacağı, kamu borç yükünün ise yaklaşık olarak 2 puan azalarak %20 seviyelerinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Hindistan

Hindistan ekonomisi mali disiplin anlamında 2008 yılından beri bir toparlanma eğilimi göstermektedir. Bütçe açığının, milli gelire oranı 2013 yılında %7,3 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında bütçe açığının benzer seviyelerde seyredeceği tahmin edilmektedir. Genel devlet borç stoku yükünün GSYH'ye oranı ise, 2013 yılında %66,7 olarak gerçekleşmiştir.

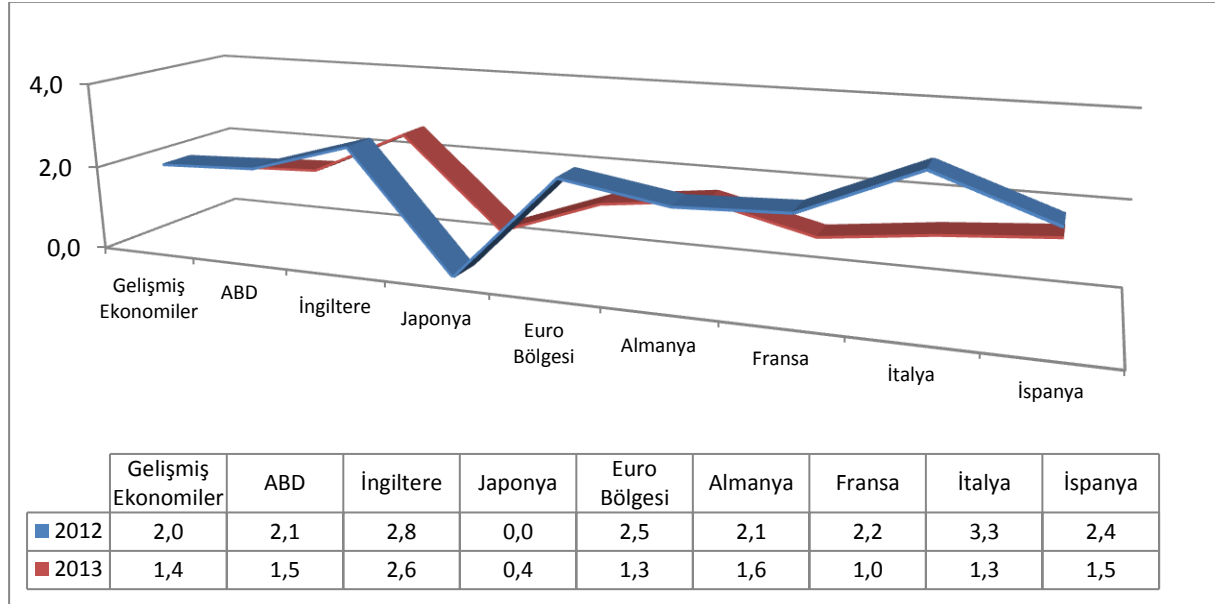
1.4. ENFLASYON

2013 yılında, gelişmiş ekonomilerin nispeten bir toparlanma eğilimine girmesi ve genişletici para politikalarının devam etmesine rağmen, enflasyonun aşağı yönlü bir seyir izlediği görülmektedir. 2013 yılında küresel enflasyonun düşük seviyede seyretmesine; emtia fiyatlarındaki düşüş ve küresel talebin zayıf bir seyir izlemesi neden olmuştur. Yine bu dönemde enflasyon; Euro Bölgesi ve ABD gibi gelişmiş ülkelerde düşük seyrini korurken, gelişmekte olan ülkelerde yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Ancak gelişmiş ülkelerdeki düşük enflasyon oranlarının bir risk unsuru oluşturduğu da bir gerçektir. Bir yandan enflasyon hedefleri Euro Bölgesi'nde beklentilerin çok altında kalırken, diğer yandan borç yükü ve yüksek reel faiz oranlarına sahip ekonomilerin toparlanmaları bu durumdan olumsuz etkilenmiştir.

1.4.1. Gelişmiş Ekonomiler

Gelişmiş ekonomiler genelinde enflasyon oranı, 2013 yılında %1,4 olarak gerçekleşirken hedefin altında bir performans sergilenmiştir. Euro Bölgesi ülkelerinde ise zayıf ekonomik seyir ve çevre ülkelerde görülen aşağı yönlü ücret hareketlerinin etkisiyle, enflasyon düşük seviyelerde gerçekleşmiştir. Euro Bölgesi için 2012 yılında %2,5 olarak gerçekleşen enflasyon oranı, 2013 yılında %1,3 seviyelerine gerilemiştir. Enflasyon oranının kritik seviyelerde seyretmesi, Euro Bölgesi için deflasyon riski oluşmasına sebep olmuştur. Deflasyon riski sebebiyle, 2013 yılında Avrupa Birliği Merkez Bankası'nın yıl içerisinde faiz indirimine gittiğini hatırlatmakta fayda vardır.

GRAFİK 4. Gelişmiş Ekonomilerde Enflasyon (%)

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

Yükselen ekonomiler içerisinde enflasyon 2013 yılında yalnızca Japonya'da artış göstermiştir. 2011 yılında %-0,3 olarak negatif değerleri gören Japonya, 2013 yılında enflasyon oranını %0,4 seviyelerine yükseltmiştir. 2014 yılı ve sonrasında uygulanacak olan tüketim vergilerinin de etkisiyle Japonya'da enflasyonun artış trendinin devam edeceği öngörülmektedir.

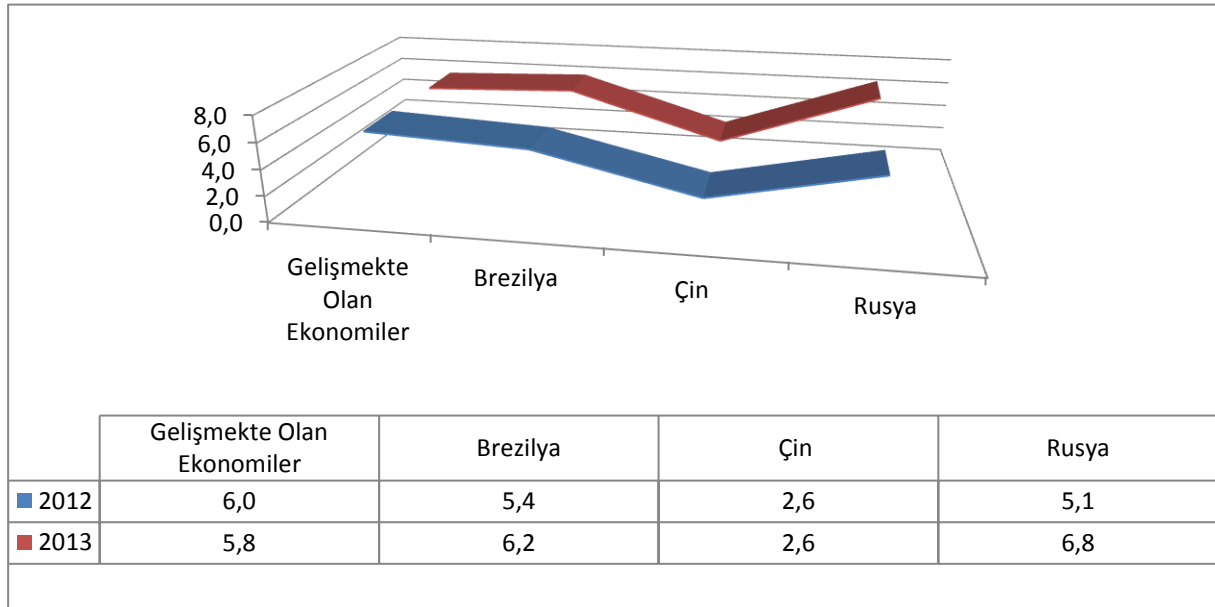
Almanya’da 2012 yılında %2,1 olan enflasyon oranı, 2013 yılında yaklaşık yarım puanlık bir düşüşle %1,6 seviyelerine gerilemiştir.

Gelişmiş ekonomiler içerisinde en yüksek enflasyon oranı ise İngiltere’de görülmektedir. 2012 yılında %2,8 olan enflasyon oranı 0,2 puan düşüşle 2013 yılında %2,6 oranında gerçekleşmiştir.

1.4.2. Gelişmekte Olan Ekonomiler

Yükselen ekonomiler, büyüme performanslarında görülen yavaşlama ve bunun etkisi olarak ortaya çıkan talep yetersizliği ve hareketsiz seyreden emtia fiyatlarının etkisiyle, 2013 yılı enflasyon oranlarında durgun bir yıl geçirmişlerdir. 2013 yılında enflasyon, yükselen ekonomiler arasında %5,8 olarak kaydedilmiştir.

GRAFİK 5. Gelişmekte Olan Ekonomilerde Enflasyon (%)

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

Gelişmekte olan ekonomiler içerisinde özellikle Çin, 2013 yılında gerçekleşen %2,6’lık enflasyon oranıyla, 2012 yılındaki seviyelerine oldukça yakın veriler kaydetmiştir. Bir önceki yıla kıyaslandığında en belirgin enflasyon artışı Rusya’da görülmektedir. 2012 yılında %5,1 olan enflasyon oranı 1,7 puan artışla %6,8 olarak gerçekleşmiştir. Enflasyon oranında artış kaydedilen ülkelerden bir tanesi de Brezilya’dır. 2012 yılında %5,4 olan enflasyon oranı 2013 yılında 0,8 puan artarak %6,2 olarak gerçekleşmiştir.

Gelişmekte olan ekonomiler arasında en yüksek enflasyon ise Hindistan’da görülmektedir. 2012 yılında %10,2 ile çift haneli enflasyon rakamlarının görüldüğü Hindistan’da, 2013 yılında aşağı yönlü enflasyon hareketleri görülmüştür. Bu dönemde Hindistan’da görülen enflasyon bir önceki yıla göre 0,7 puan azalarak %9,5 olarak gerçekleşmiştir.

1.5. DÜNYA TİCARET HACMI

2013 yılında dünyada iktisadi faaliyetler, küresel ekonomik kriz sonrasında yaşanan yavaş seyrini korumuştur. Küresel ekonomik kriz sonrasında 2011 yılında %6,2 seviyelerini gören dünya ticaret hacmindeki artış, 2012 yılında sert bir düşüş yaşamış ve %2,8 seviyelerine gerilemiştir. 2013 yılında ise bir önceki yıl yaşanan sert düşüş, nispeten de olsa iyileşme seyri izlemiştir ve dünya ticaret hacmi artış hızı %3 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Küresel bazda mal ve hizmetler ihracatı artış hızı 2013 yılında %3,1 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında %2,8 olan mal ve hizmetler ihracat artış hızı nispeten de olsa artış göstermiştir. 2012 yılında dünya genelinde %2,7 olan ithalat artış hızı, 2013 yılında %2,9 seviyelerine yükselmiştir.

1.5.1. Gelişmiş Ekonomiler

2012 yılında %2,1 olan gelişmiş ekonomiler ihracat artış hızı, 2013 yılında bir önceki yılki seviyesini korumuş ve %2,2 olarak gerçekleşmiştir. Gelişmiş ekonomilerin ithalat artış hızı ise 2013 yılında %1,3 olarak gerçekleşmiştir. 2014 tahminlerine göre ise ihracat artış hızının %3,5, ithalat artış hızının ise %4,2'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Özellikle ihracat artış oranları incelendiğinde; gelişmiş ekonomilerde kaydedilen ihracat artış hızı oranının, yükselen ekonomilerin çok fazla gerisinde olduğu görülmektedir. 2013 yılında Euro Bölgesi, ABD ve İngiltere'de ihracat artış hızı bir önceki yıldan daha düşük seviyelerde seyrederken, gelişmiş ekonomiler içerisinde %4,5 ile İspanya ve %1,6 ile Japonya bir önceki yıla göre ihracatlarını artırmışlardır.

Gelişmiş ekonomilerin içerisinde lokomotif bir rol oynayan Almanya'da 2012 yılında %3,2 olan ihracat artış hızı, çok sert bir düşüş yaşamış ve %0,7 seviyelerine gerilemiştir.

1.5.2. Gelişmekte Olan Ekonomiler

Yükselen ekonomilerde iktisadi faaliyetler, gelişmiş ekonomilere göre daha fazla hareketlilik göstermektedir. 2012 yılında %4,1 olan ihracat artış hızı, 2013 yılında %4,4 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Özellikle gelişmekte olan ekonomiler içerisinde en fazla ihracat artış hızı, 2013 yılında Brezilya, Çin ve Hindistan'da kaydedilmiştir. 2012 yılında ihracat artış hızı %-0,3 olan Brezilya, bu oranı 2013 yılında %3,1 seviyelerine yükseltmeyi başarmıştır. Çin de benzer şekilde ihracat artış hızı önde gelen ülkelerden bir tanesidir. 2012 yılında %5,2 olan ihracat artış hızı, 2013 yılında %8,6 seviyelerine yükselmiştir. İhracat artış hızının yüksek seviyelerde gerçekleştiği ülkelerden birisi de Brezilya'dır. Brezilya bir önceki yıla göre ihracat artış hızını 3,5 puan artırmış ve 2013 yılında %5 seviyelerinde bir oran yakalamıştır.

Gelişmekte olan ekonomiler arasında ihracat artış hızında azalış kaydedilen ülkelerin başında ise Rusya gelmektedir. 2012 yılında %3,9 ihracat artış oranına sahip olan Rusya 0,7 puanlık bir düşüş sergilemiş ve ihracat artış hızı %3,2 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

İthalat artış oranları incelendiğinde Brezilya'da yaklaşık olarak 10 puanlık bir artış görülmektedir. 2012 yılında %-2 seviyelerinde olan ithalat artış oranı, 2013 yılında %8 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Gelişmekte olan ekonomiler arasında ithalatını artıran ülkelerden birisi de Çin'dir. 2013 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık olarak 4 puanlık bir artış görülen Çin'de gerçekleşen ithalat artış oranı %10'dur.

Yükselen ekonomiler arasında ithalat artış oranında düşüş görülen ülkeler ise Rusya ve Hindistan'dır. 2012 yılında Rusya'da gerçekleşen ithalat oranı %10,8 iken bu oran 2013 yılında %6,1 seviyelerine gerilemiştir. Hindistan'da 2013 yılında gerçekleşen ithalat artış hızı ise %-2,1 olarak kaydedilmiştir.

1.6. EMTİA FİYATLARI

Küresel ekonomik kriz sonrasında ABD ekonomisi beklenen düzeyde kendisini toparlayamamış, Euro bölgesinde resesyonu geride bırakma sinyalleri verilmesine rağmen mali açıdan beklentiler gerçekleştirilememiştir. Ekonomik krizin yarattığı olumsuz ortamdan etkilenen ülkeler, mali açıdan tedbirli politikalar uygulamaya devam etmektedirler. Özellikle Euro bölgesinde kaydedilen düşük büyüme oranları, hala yüksek seviyelerde seyreden işsizlik oranları ve borç stokları sorunu önemini korumaktadır. Bu bağlamda, özellikle Euro bölgesinde beklenen toparlanmanın gerçekleşmemiş olması ve bu durumun küresel ticari yapıyı olumsuz etkilediği ve doğal olarak da emtia piyasalarındaki olumsuz havanın devam ettiği ifade edilmektedir.

1.6.1. Küresel Emtia Piyasaları ve Seçilmiş Ürünlerin Fiyat Endeksi

2009 yılında küresel ekonomik krizin etkisiyle sert bir düşüş yaşayan emtia piyasaları, 2010 ve 2011 yıllarda toparlanma eğilimi göstermişlerdir. 2012 yılında ise emtia piyasalarındaki aşağı yönlü hareketlilik tekrar baş göstermiştir.

TABLO 3. Ürün Grupları Bazında Emtia Piyasalarındaki Değişim

Bileşenler	2012	2013	2013 Yılı Değişim Oranı (%)
Petrol ve Petrol Dışı Mal Fiyat Endeksi	185.6	182.8	-1,5
Sanayi Girdileri Fiyat Endeksi	167.1	163.2	-2,3
Gıda ve İçecek Fiyat Endeksi	174.8	174.6	-0,1
Enerji Fiyat Endeksi	194.2	190.9	-1,7
Tarımsal Hammadde Fiyat Endeksi	134.0	136.0	1,4
Metal Ürünleri Fiyat Endeksi	191.0	182.8	-4,4

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

Emtia piyasalarındaki aşağı yönlü hareketlilik 2013 yılında da devam etmiştir. Bileşenler bazında yapılan incelemede tüm bileşenlerde düşüş meydana gelirken, yalnızca **tarımsal hammadde** fiyat endeksinde %1,4 oranında bir artış kaydedilmiştir.

TABLO 4. Küresel Piyasalarda Seçilmiş Ürünlerin Fiyatları

Seçilmiş Ürünler	Ölçü	2012	2013	2013 Değişim (%)
Arpa	\$/MT	238.229	206.360	%-15,4
Buğday	\$/MT	313.250	312.231	%-0,3
Mısır	\$/MT	298.410	258.957	%-15,2
Şeker	cts/lb	175.211	147.884	%-18,4
Alüminyum	\$/MT	2,022.795	1,846.677	%-9,5
Doğal Gaz (Rusya)	\$/000M ³	171.230	164.770	%-3,9
Brent Tipi Ham Petrol	\$/bbl	111.63	108.56	%-2,8

Kaynak: IMF Ekonomik Görünüm, Nisan 2014

(MT: Metrik ton demek olup 1000 kilograma eşit olan bir ağırlık birimidir. Cts: Cent'in kısaltması olup doların yüzde birine tekabül eden paradır. Lb: Bir ağırlık ölçüsü birimi olup pound olarak ifade edilmektedir. 1 lb yaklaşık olarak 0,45 kg'dır. Bbl: 1 varil demektir). 2013 yılında, Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre seçilmiş emtia fiyatlarında ciddi oranda düşüş gerçekleşmiştir. Tabloda belirtilen seçilmiş ürünler içerisinde, en yüksek değer kaybı %18,4 ile şeker fiyatlarında gerçekleşmiştir. Şekerden sonra en yüksek fiyat düşüşleri %15,4 ile arpa ve %15,2 ile mısır fiyatlarında gerçekleşmiştir. Gıda ürünleri fiyatlarında ise, en az düşüş buğday fiyatlarında %0,3 ile gözlenmiştir.

Enerji sektöründe seçilmiş ürünler incelendiğinde; 2013 yılında brent tipi ham petrolün varil fiyatı %2,8 değer kaybederken, aynı dönemde doğal gaz %3,9 oranında bir değer kaybı yaşamıştır.

1.6.2. Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi

Küresel rekabet edebilirlik; herhangi bir ülke ekonomisinin serbest ticaret ve piyasa koşullarında, yerel ve uluslararası piyasaların taleplerini karşılayan mal ve hizmetleri üretebilme gücüne ne derece sahip olduğunu anlatan bir kavramdır. Kavramı daha kısa bir ifade ile açıklayacak olursak; firmaların ürettikleri malları kaliteli, uygun maliyetlerde üretmeleri ve rekabet edebilir fiyatlarla yerel ve uluslararası piyasalarda satabilmeleri demektir.

Küreselleşen dünya ekonomileri arasında kavramın önemi özellikle son yıllarda daha da artmıştır. Bu bağlamda Dünya Ekonomi Formu tarafından rekabet edebilirlik; bir ülkenin üretkenlik seviyesini gösteren kurumların, politikaların ve faktörlerin bir birleşimi olarak tanımlanmaktadır.

2013 yılında yayınlanan "Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi"nin zirvesinde, bir önceki yıl olduğu gibi yine İsviçre yer almaktadır. İsviçre'nin zirvede yer almasının temelini; güçlü inovasyon faaliyetleri, işgücü piyasasının etkin yapısı ve özel sektörün çeşitliliği oluşturmaktadır.

Özellikle listede yayınlanan 10 ülkenin genel itibarıyla ortak özellikleri ise; güçlü bir mali yapıya sahip olmaları, etkin bir işgücü piyasasının varlığı, yenilik ve ar-ge faaliyetlerine yüksek ödenekler ayrılması, üretimde yüksek teknolojinin kullanılması, kamu kurumlarının etkili ve şeffaf yapısı şeklinde sıralanabilir.

TABLO 5. Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi

Ülke	KREE 2013-2014		KREE 2012-2013	
	Sıralama	Puan	Sıralama	Puan
İsviçre	1	5,67	1	5,72
Singapur	2	5,61	2	5,67
Finlandiya	3	5,54	3	5,55
Almanya	4	5,51	6	5,48
ABD	5	5,48	7	5,47
İsveç	6	5,48	4	5,53
Hong Kong	7	5,47	9	5,41
Hollanda	8	5,42	5	5,5
Japonya	9	5,4	10	5,4
İngiltere	10	5,37	8	5,37
Türkiye	44	4,45	43	4,45

Kaynak: Klaus Schwab, Dünya Ekonomik Forumu

2. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE 2014 BEKLENTİLERİ

2.1. GİRİŞ

Türkiye ekonomisi, uzun yıllar boyunca siyasi başarısızlıkların gölgesinde kalarak potansiyelinin altında bir performans sergilemiştir. 1990'lı yıllarda yaşanan siyasi belirsizlikler başta ekonomi olmak üzere birçok alanı olumsuz yönde etkilemiştir. Bu dönemde, yüksek enflasyon, dış borç, yüksek bütçe açığı ve cari açık nedeniyle iç ve dış şoklara karşı dirençsiz hale gelen ekonomi kırılgan bir yapıya bürünmüştür.

Bu dönemde ayrıca, kamu açıklarının artması, öngörülen bankacılık reformlarının yapılmaması, döviz kurunun aşırı değerlenmesi ve düzeltici devalüasyonun yapılamaması sonucu yüksek bir cari açık meydana gelmiştir. Bu sorunlara karşı alınması gereken önlemler koalisyon hükümetlerinin siyasi zayıflığının gölgesinde kalmış ve zamanında engellenememiştir. Dolayısıyla, Türkiye tarihinin en ağır krizlerinden biri olan 2001 krizini yaşamasına neden olmuştur. Yaşanan bu kriz sonrasında da dönemin hükümeti IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlardan tarihin en büyük yardımını almak zorunda kalmıştır.

Kriz sonrasında yapılan 2002 genel seçimleri sonucu siyasi arenada varlığını sürdüren köklü partiler parlamento dışında kalmış ve ülke siyasetinde yeni bir dönem başlamıştır. Kuruluşundan kısa bir süre sonra ilk defa 2002 genel seçimlerine katılan AK Parti, bu seçimlerden birinci çıkarak Türkiye'de siyaset, ekonomi, dış politika ve diğer alanlarda "Yeni Türkiye" olarak adlandırılan süreç ve Türkiye'de yaklaşık 11 yıl sonra tekrar tek partili iktidar dönemi başlamıştır.

Türkiye ekonomisi 2008 yılında yaşanan küresel kriz sonrasında uygulamaya konulan para ve maliye politikası ile güçlü bankacılık sektörü sayesinde gelişmiş ülkelere göre daha istikrarlı bir görünüm sergilemiştir. Bu sayede küresel ekonomideki bozulmadan kaynaklanan dış şokların ekonomimiz üzerindeki etkisi pek çok ülkeye göre sınırlı düzeyde kalmıştır. Türkiye ekonomisi diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere kıyasla krizden daha çabuk ve daha yüksek büyümeyle çıkarak 2010 ve 2011 yıllarında yüzde 9 civarında büyüme hızı yakalamıştır.

Türkiye 2012 yılında küresel ekonomide yaşanan durgunluk ve komşu ülkelerde yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlardan kaynaklanan belirsizlik ortamında temel ekonomik dengelerini korumaya ve hedeflerini gerçekleştirmeye çalışmıştır. 2012 yılında küresel ekonomideki olumsuz gelişmeler, Avrupa Birliğinde krizin derinleşmesi, bölgemizde artan jeopolitik gerginlikler ve yüksek seyreden petrol fiyatları Türkiye ekonomisine de yansarak beklentilerin bozulmasına neden olmuştur. Son iki yılda yüksek seviyelerde seyreden büyüme hızı, 2012 yılında önemli oranda hız keserek, özel kesim tüketim ve yatırım harcamalarındaki daralmaya bağlı olarak iç talepte meydana gelen yavaşlamanın etkisi ile % 2,1 düzeyine gerilemiştir.

Olumsuz gelişmelere rağmen 2012 yılında % 2,1 düzeyinde olan Türkiye ekonomisinin büyüme hızı, 2013 yılında program hedefi ile uyumlu şekilde % 4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2013 yılında büyüme hızını, küresel ekonomideki durgunluk nedeniyle azalan dış talep, artan siyasi belirsizlikle birlikte özel sektör yatırım harcamalarının ertelenmesi olumsuz yönde etkilerken, iç talepteki toparlanma ile kamu harcamalarının artması ve stok değişimleri olumlu yönde etkileyen etkenler olmuştur.

Gayri safi yurtiçi hâsıla (GSYH) 2013 yılında tüm sektörlerde büyüme göstermiştir. En yüksek büyüme % 5,5 ile hizmetler sektöründe gerçekleşirken, sanayi sektörü % 3,4 ve tarım sektörü % 3,1 büyümüştür. 2012 yılında 10.459 dolar olan kişi başına GSYH, 2013 yılında % 3,1 artarak 10.782 dolara yükselmiştir.

2001 krizi sonrasında alınan önlemlerle yıllık enflasyon (TÜFE) % 30'lardan dalgalı bir seyir izleyerek 2012 yılında % 6,2'ye kadar gerilemiş ancak, 2013 yılında yeniden artışa geçmiştir. 2013 yılında enflasyon bir önceki yıla göre 1,2 puan artarak % 7,40 seviyesi ile % 5'lik hedefin 2,4 puan üzerinde gerçekleşmiştir. TCMB, Hükümete gönderdiği mektupta enflasyonun yıl sonunda hedefin üzerinde gerçekleşmesinde döviz kuru ve gıda fiyatlarının etkili olduğunu bildirmiştir. 2013 yılı enflasyon verileri gerçekleşen değerlerin, hedeflenen değerlerin oldukça üzerinde seyrettiğini ve enflasyonda yapısal nedenlerden kaynaklanan katılıkların devam ettiğini göstermektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 2013 yılında, 2010 yılı sonlarından itibaren uygulamaya başladığı yeni para politikası çerçevesinde fiyat istikrarının yanı sıra, finansal istikrarı sağlamak ve sürdürmek amacına bağlı olarak uygulamalarını sürdürmüştür. 2012 yılının son çeyreği ve 2013 yılının ilk çeyreğinde sermaye girişlerinin hızlanmasıyla, finansal istikrara dair riskleri dengelemek amacıyla faiz koridorunu sınırlı oranda indirirken, zorunlu karşılıklara ilişkin sıkılaştırıcı yönde adımlar atmıştır. Faiz indirimleri kademeli olarak Mayıs ayına kadar devam etmiş, gecelik faiz koridorunu daraltırken, politika faizi seviyesine yakın düzeyde tutmuştur. 2013 yılının Mayıs ayından itibaren ABD Merkez Bankasının, parasal genişlemeyle piyasa verilen likiditeyi azaltabileceğine ilişkin açıklamaları, küresel ekonomideki belirsizlikleri artırmıştır. Bu dönemde gelişmekte olan ülkelerin çoğu gibi ülkemizde de sermaye akımlarında dalgalanmalar olmuş, Türk Lirası değer kaybetmiş, faiz oranları

yükselmiştir. TCMB bu dönemden itibaren küresel belirsizliklerin yarattığı makro finansal riskleri göz önüne alarak ek parasal sıkılaştırmaya gitmiştir. Yılın son çeyreğinde de döviz kurlarındaki oynaklığı dengelemek için piyasaya döviz satım ihaleleri yoluyla likidite sağlamaya devam etmiş, yıl sonuna kadar para politikasındaki temkinli duruşunu korumuştur. Yıl sonu itibari ile gecelik borçlanma faiz oranı 3,50, borç verme faiz oranı 7,75 ve politika faizi 4,50 olmuştur.

2013 yılında Türk Lirası, Dolar ve Euro karşısında değer kaybetmiştir. Yıl sonunda yıllık ortalama değerlere göre nominal olarak Türk Lirası karşısında Amerikan doları % 6,1 değer kazanarak 1.90225 TL'ye, Euro % 9,7 değer kazanarak 2.52768 TL'ye yükselmiştir.

İhracat % 0,4 küçülme ile 151.812 milyon dolara gerilerken, ithalat % 6,4 artış ile 251.651 milyon dolara yükselmiştir. İhracatta meydana gelen düşüşe karşın ithalatta meydana gelen artışın etkisi ile dış ticaret açığı % 18,7 artarak 99.839 milyon dolar, dış ticaret hacmi de % 3,7 artarak 403.463 milyon dolar olmuştur.

2013 yılında istihdamda artış gerçekleşmiş olmasına rağmen işgücüne katılımın istihdamdaki artıştan daha yüksek olması işsizlik üzerinde olumsuz etki yapmıştır. 2013 yılında iç talepteki ılımlı toparlanma ile istihdam edilen sayısında iyileşme görülse de ekonomideki yavaş büyüme ve belirsizlik işsizlik oranının yükselmesine yol açmıştır. İşsiz sayısı bir önceki yıla göre 229 bin kişi artarken, işsizlik oranı, işgücü artışının istihdam edilenlerden fazla olması nedeniyle bir önceki yıla göre 0,5 puan artışla % 9,7 seviyesine yükselmiş ve 2013 yılı program hedefi olan % 8,9'un 0,8 puan üzerinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'ye yönelik uluslararası doğrudan yatırımlar 2012 ve 2013 yıllarında düşüş göstermiştir. Küresel kriz sonrası uygulanan politikalar sonucu oluşan likidite bolluğu ve sermaye akımlarında yaşanan artışla birlikte 2011 yılında ülkemize yönelik doğrudan yatırım girişleri 16.136 milyon dolar düzeyine yükselmiştir. 2012 yılında küresel krizin etkilerinin halen devam etmesi, Euro bölgesindeki ekonomik durgunluk ve geleceğe yönelik belirsizliklerin giderilememesinin etkisiyle % 33,3 azalış göstermiş ve 10.759 milyon dolara gerilemiştir. 2013 yılında ise küresel ekonomideki ve yurtiçindeki gelişmeler nedeniyle özellikle Mayıs ayından sonra yatırım girişleri gerilemiş, sermaye çıkışları yaşanmıştır. 2013 yılında Türkiye'ye yönelik doğrudan sermaye girişi % 5,2 azalışla 10.199 milyon dolar olurken, 568 milyon dolarlık sermaye çıkışı olmuştur.

Dünya ekonomisinde aşağı yönlü risklerin önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenmektedir. Küresel ekonomide risklerin giderek ağırlık kazanması ve küresel büyüme görünümünün daha da zayıflaması, gelişmekte olan ülkelerin mali dengelerini olumsuz etkileyebilecektir.

Önümüzdeki dönemde küresel belirsizliklere rağmen Türkiye ekonomisinin dayanıklılığının korunması açısından son yıllarda uygulanan ihtiyatlı maliye politikalarının aynen devam etmesi kritik önem taşımaktadır. Mali disiplinin kalitesini artıracak ve tasarruf açığını azaltacak yapısal reformların sürdürülmesi ekonomide istikrarı destekleyecektir.

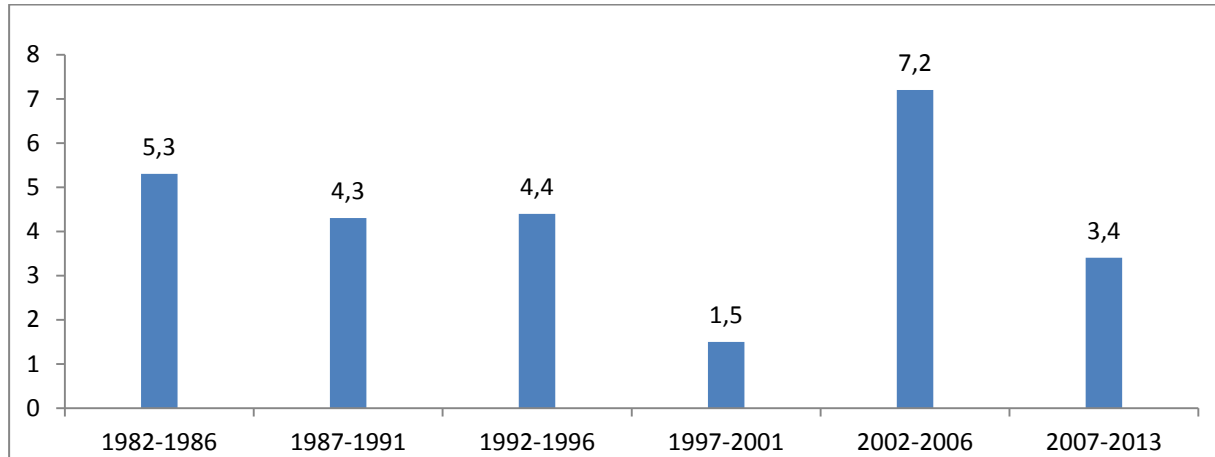
2.2. BÜYÜME VE İSTİHDAM

2.2.1. Milli Gelir ve Büyüme

Türkiye, 2001 Krizinden gereken dersleri çıkararak, en kritik önemdeki hatanın kamu tasarruf açığı ve Hazine'nin bu tasarruf açığının finansmanı için aşırı bir tempoyla borçlanması olduğunu fark etmiştir. Bunu temel alarak, Mali Yönetim, 'Kamu Maliyesinin Yeniden Yapılanması' reformları ile sıkı bir mali disiplin getirmeyi başarmış; Türk ekonomisinin bir kez daha 2001 Krizine benzer bir kriz yaşaması riskinin önü alınmıştır.

Türkiye, 2003-2012 döneminde gerçekleştirdiği ve sürdürdüğü ekonomik reformlarla, aynı zamanda uluslararası ekonomi çevrelerinde de büyük takdir görmüş ve en az üç uluslararası derecelendirme kuruluşu tarafından 'yatırım yapılabilir ülke' not düzeyine ulaşmıştır. Bununla birlikte, özellikle Türk Ekonomi Yönetimi, 2011 yılında enflasyon ve cari açığın riskli düzeylere yönelmesine bağlı olarak, 2012 yılında 'yumuşak iniş' planını devreye almış; böylece, 2010'da %9,2, 2011'de ise %8,8 büyüyen Türkiye ekonomisi, 2012'de %2,3 büyüebilmiştir.

GRAFİK 6. Türkiye GSYH Büyüme Oranı (Dönem Ortalaması, %)

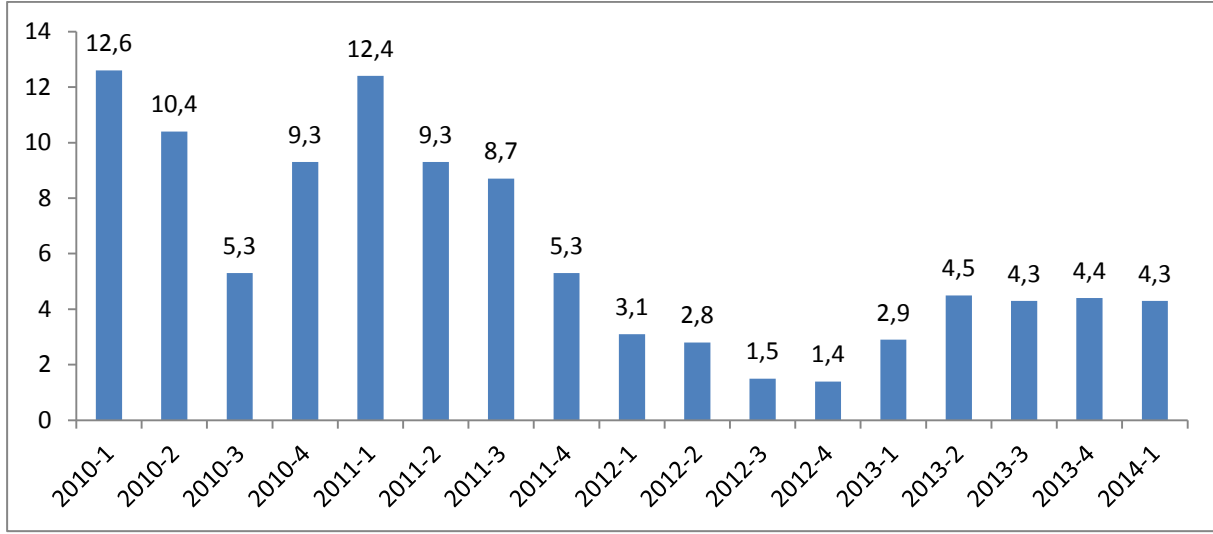

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de GSYH, üretim yoluyla ve harcamalar yöntemiyle hesap edilmektedir. Üretim yoluyla GSYH, tablo halinde, Türk ekonomisinde çeyrek dönemler halinde ve bir takvim yılı boyunca sektörler tarafından ne kadarlık bir katma değer üretildiğini, sektörlerin GSYH'ya katkısını göstermektedir. 17 sektör ve 2 ekonomik alanın ürettiği katma değer üzerinden hesap edilen üretim yoluyla GSYH değeri, 2014 yılı 1. Çeyrek GSYH verileri ile birlikte, artık 20 sektör ve 2 ekonomik alanın katma değer üretimi dikkate alınarak hesap edilmektedir. Verilerin giderek daha da detaylandırılması, Türkiye için daha sağlıklı makroekonomik ve sektörel analizlerin yapılmasına da ışık tutmaktadır.

Nitekim 2013 yılının tümü için %4 GSYH reel büyümesi yakalanmıştır. 2013 yılının ilk çeyreğinde %2,9 düzeyinde kalan reel GSYH büyümesi, 2.çeyrekte %4,5'i yakaladıktan sonra, 3. çeyrekte %4,3 ve yılın son çeyreğinde ise %4,4 olarak gerçekleşmiştir.

GRAFİK 7. GSYH Büyüme Oranları (% Değişim)

Kaynak: TÜİK

Bu verilerin ışığında, imalat sanayi başta olmak üzere, madencilik ve taş ocakçılığı ile elektrik, gaz, su ve buhar üretimini kapsayan ana 'sanayi' sektörü, %30'ları geçen ağırlığı ile halen Türk ekonomisinde GSYH'nin üretilmesinde en önemli ağırlığı olan sektör konumundadır. Tarım ve alt sektörleri, perakende ve toptan ticaret, inşaat sektörleri ise ağırlıkları ile sanayi sektörünü takip etmektedir. Sanayi sektörünün ekonomideki bu önemli ağırlığı, Sanayi Üretim Endeksi, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı ve Reel Kesim Güven Endeksi ile İktisadi Yönelim Anketi sonuçlarını, ekonomik büyümeyi takip etmek açısından öne çıkarmakta ve önemli kılmaktadır.

Üretim yoluyla GSYH verileri, tarım sektörünün, 2012 yılında olduğu gibi, bir önceki yıla göre reel %3,1'lik katma değer artışı yakaladığını, imalat sanayinin ise %3,8 ile iki katı aşan bir büyüme performansı yakaladığını göstermektedir. Diğer yandan toptan ve perakende ticaretin ise 2012 yılında hiç büyüyememiş iken, 2013 yılında %4,9 büyümeyi başardığını göstermektedir.

2013 yılında kamu harcamaları Türk ekonomisinin büyümesinde ciddi katkı sağlamıştır. Bununla birlikte, kamu otoritesinin 2013 yılında iyi bir vergi ve vergi dışı normal gelir performansı göstermesi sayesinde, bütçe açığının da 2013 yılını, yılbaşındaki hedefin yarısı bir düzeyde kapatmış ve mali disiplin açısından Türk ekonomisi iyi bir performans göstermiştir.

Türkiye, Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya, Meksika, Güney Kore gibi ekonomiler GSYH büyüme performansları için, 1980'li yıllardan bu yana, kamu ve özel kesim kaynaklı iç talep ile ihracat odaklı dış talep arasında, GSYH büyümesine katkı açısından bir denge oluşturmaya çalışmaktadırlar. Esasen, tasarruf açığı olan, bu nedenle dış ticaret ve cari işlemler açığı sorunu olan Türkiye gibi önde gelen gelişmekte olan ekonomiler açısından, dış talep odaklı, yani net ihracatın GSYH büyümesine en önemli katkıyı sağladığı bir büyüme modelini oluşturmak hayati önem taşımaktadır.

TABLO 6. Harcamalar Yoluyla GSYH Verileri; Ekonomik Alanların Büyüme Katkısı (%)

Büyüme Kalemleri	2013 Fiili Katkı Puanı	2014* 1.Ç. Fiili Katkı Puanı
Büyüme	4,00	4,30
İhracat	0,03	2,92
İthalat	-2,34	-0,24
Net İhracat	-2,31	2,68
Tüketim	3,69	2,90
Özel Tüketim	3,01	-2,04
Yatırım	1,05	-0,12
Özel Yatırım	0,14	-0,28

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında, küresel ekonomik kriz nedeniyle Türk ekonomisinin büyümesine katkı sağlayamamış olan net ihracat, 2012 yılında Türk Ekonomi Yönetimi'nin 'yumuşak iniş' modeli sürecinde, kısmen iç talepteki daralmayı telafi ederek, 2012 yılının 2,2 düzeyindeki reel GSYH büyümesine katkı sağlamıştır. Bununla birlikte, 2013 yılında reel GSYH büyümesi yine kamu ağırlıklı bir iç talep etkisiyle gerçekleşmiştir. Net ihracatın 2013 yılında büyüme katkısı negatif olmuştur. Eğer, net ihracatın büyüme katkısı % -2,31 negatif puan etkisi olmasa idi, 2013 yılı büyümesi %6 ve üzerinde dahi çıkabilirdi.

22 Mayıs 2013'de FED Başkanı Bernanke ile başlayan dış ekonomik konjonktürdeki dalgalanma, bunun yanında yine Mayıs ayında Gezi Olayları ile başlayan ve 30 Mart 2014 tarihindeki yerel seçim sürecine kadar devam eden iç siyasi gerginlik sürecinde de gözlenen TL'deki değer kaybından destek alan ihracat hacminin, 2012 yılında olduğu gibi, yine 'net ihracat' kaleminden 2014 yılı büyümesine katkı sağlaması beklenmektedir. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin rekorlara işaret eden verileri, en azından 2014 yılının ilk 6 ayında net ihracatın büyüme katkısı olabileceğine işaret etmektedir. Nitekim 10 Haziran 2014 tarihinde açıklanan 2014 yılı 1. Çeyrek GSYH verileri, 2013 yılının aksine, yılın ilk çeyreğinde GSYH reel büyümesine net ihracatın 2,68 puan pozitif katkı yaptığını göstermektedir. Net ihracatın aynı düzeyde tüm 2014 yılı boyunca büyüme katkısı sağlaması, yılsonu için %4 olarak öngörülen büyüme hedefinin tutturulmasında önemli bir rol oynayacaktır.

Uluslararası finans kurumlarının pek çoğu, Türk ekonomisinin 2014 yılı büyüme performansı için % 1,5-3 arası tahminler açıklarken, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Türk ekonomisi için 2014 büyüme tahminini % 4'den % 3,6'ya çekmiştir. Bu durum, 2013 yılı Ekim ayında, Türk ekonomi yönetiminin %4 olan 2013 büyüme tahminini %3,6'ya çekmesine benzemektedir. Ardından, 2013 yılında, büyüme, Türk ekonomi yönetiminin tahminini de boşa çıkararak, ilk baştaki hedef olan %4 olarak açıklanmıştı.

Bununla birlikte, Türk ekonomisinin 2014 yılının ilk 6 ayını beklenenden iyi bir performansla geçirmesi, tüm bu kurumların Türkiye öngörülerini değiştirmelerine sebep de olacaktır. Açıklanan verilerin ışığında, 2012 yılından başlayarak ve 2013'de çok kuvvetli bir şekilde, kamu harcamalarının

Türkiye'nin büyümesine önemli bir katkı sağlamayı sürdürdüğüne, uzunca bir süre sonra, özel sektör inşaat yatırımlarının tekrar büyümeye katkı sağladığına işaret etmektedir. İlk çeyrek büyüme verileri açıklandığında, en çarpıcı ve olumlu gelişme ise, net ihracatın büyümeye beklenenden yüksek orandaki katkısı olmuştur. Türk ekonomisinin çarkları dönmeye ve ihracat hacim rekorları kırmaya devam ederse, Türk ekonomisi için 2014 yılına dönük olumsuz senaryolar anlamını yitirmiş olacaktır.

Türkiye'nin üç yıllık geleceğini şekillendirmek adına, Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda hazırlanan 2014 – 2016 Orta Vadeli Programı, Temmuz 2013'te açıklanmıştır. Dünya ekonomisindeki belirsizliklerin devam ettiği bir ortamda, bu etkileri minimum hasarla atlattık ve öte yandan kalıcı büyümeyi temel almak adına hazırlanan söz konusu stratejik plan kapsamında 2014 – 2016 Orta Vadeli Program dört temel hedef üzerine inşa edilmiştir:

1. Cari açığı azaltmak
2. Enflasyonu düşürmek
3. Kamu maliyesinde güçlü duruşu sürdürmek
4. Büyüme ve istihdamı artırmak

2012 yılında yayınlanan orta vadeli planda 2013 yılı için beklenen %3,1'lik, 2013 yılında yayınlanan orta vadeli planda belirtilen %3,6'lık büyüme hedeflerinin ötesinde, Türkiye 2013 yılında %4'lük bir büyüme yakalamıştır. Son yayınlanan 2014 – 2016 OVP'ye göre daha önce %4,3 olarak hesaplanan büyüme rakamı ise ABD Merkez Bankası politika değişikliği etkilerinin de hesaba katılmasıyla %4 seviyesine güncellenmiş bulunmaktadır. Tüm bu verilerin ışığında Türkiye 2014 yılının ilk çeyreğini %4,3'lük büyüme rakamı ile yılsonu hedefinin üzerinde tamamlamayı başarmıştır. Yine de Türkiye'de 2010 ve 2011 yıllarında kaydedilen yüksek büyüme hızları yerini, son 8 çeyrekte genel hedef olarak belirlenen %5'in dahi aşağısında bırakmıştır.

TABLO 7. 2014 – 2016 OVP Hedefleri

Gösterge	2012	2013	2014*	2015*	2016*
Büyüme	2,2	3,6	4,0	5,0	5,0
GSYH (Milyar TL)	1.416	1.559	1.719	1.895	2.095
GSYH (Milyar USD)	786	823	867	928	996
Kişi Başı Gelir	10.497	10.818	11.277	11.927	12.670
Enflasyon	6,2	6,8	5,3	5,0	5,0
Bütçe Dengesi / GSYH	-2,1	-1,2	-1,9	-1,6	-1,1
Cari Denge / GSYH	6,1	-7,1	-6,4	-5,9	5,5
İşsizlik Oranı	9,2	9,5	9,4	9,2	8,9
Ortalama USD Kuru	1,80	1,89	1,98	2,04	2,10
İstihdam Oranı	45,4	46,2	46,5	46,9	47,3

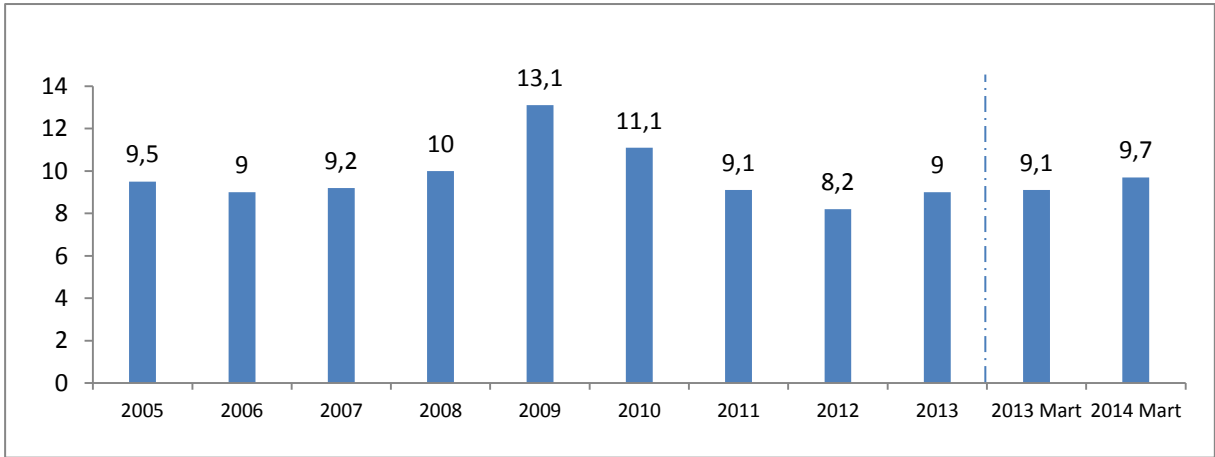
Kaynak: TÜİK

* Tahmini

2.2.2. İşsizlik ve İstihdam

Türkiye’de ise işsizlik oranları halen 2008 krizinin altındaki seviyelere düşürülemedi. 2008 krizinin etkisinin en çok hissedildiği 2010 yılında tavan yapan işsizlik oranları son 3 yılda toparlansa da, düşük büyüme beklentileri ile yeniden yukarı yönlü harekete geçmektedir. 2012 yılında %9,2; 2013 yılında ise %9,7 seviyesine yükselen işsizlik oranı, Şubat 2014’de %10,3 seviyesine çıkarak yeniden çift hanelere yükselmiştir. Bununla birlikte, Mayıs ayı verisine göre %9,7 seviyesine gerilemiştir. 2014 yılı için öngörülen OVP tahminlerinde işsizlik %9,4 seviyelerinde belirlenmiştir.

GRAFİK 8. İşsizlik Oranı (%)

Kaynak: TÜİK

Büyümenin temel belirleyicisi olarak kabul edilen istihdam oranı 2013 yılında tahminlerin üzerinde gerçekleşen büyüme verisinde de etkili olmuştur. Özellikle yılın ikinci yarısı itibariyle hizmet sektöründe artan istihdam ihtiyacı, inşaat sektörünün de öncülüğünde yukarı yönlü bir eğilim izlemektedir. Bu kapsamda istihdam oranı 2012 yılında %45,6, 2013 yılında %45,9, 2014 OVP tahminlerinde ise %46,5 olarak belirlenmiştir. 2014 Mart ayı istatistiklerine göre istihdam oranı %45,1 seviyesindedir.

Etkin ve bütüncül bir istihdam politikası izlenerek; kadın, genç ve engelliler başta olmak üzere, işgücüne katılım ve istihdam oranları artırılmaya devam edilmelidir. Özel istihdam büroları yaygınlaştırılmalı ve faaliyet alanları geçici iş ilişkisini de kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Alt işverenlik uygulaması işçi haklarını ve ekonominin rekabet gücünü dikkate alacak şekilde gözden geçirilmelidir. Sosyal taraflarla diyalog içerisinde tüm işçilerin faydalanacağı ve bireysel hesaba dayanan bir kıdem tazminatı sistemi geliştirilmelidir. Bölgesel düzeyde farklı dinamiklere tâbi olan işsizlik sorununun çözümüne yönelik olarak iş gücü piyasası ayrıntılı analiz edilerek bölgeye özgü stratejiler geliştirilmelidir. Yoksul kesimin istihdam edilebilirliğinin artırılması ve üretken duruma geçirilmesine yönelik olarak sosyal yardım-istihdam bağlantısı güçlendirilmelidir. Kayıt dışılıkla mücadeleye devam edilmeli, kayıtlı çalışan sayısı artırılarak prim tabanı genişletilmelidir. Ayrıca kayıtlı istihdam sahiplerine bu konuda özendirici teşviklerin verilmesi de değerlendirilmelidir.

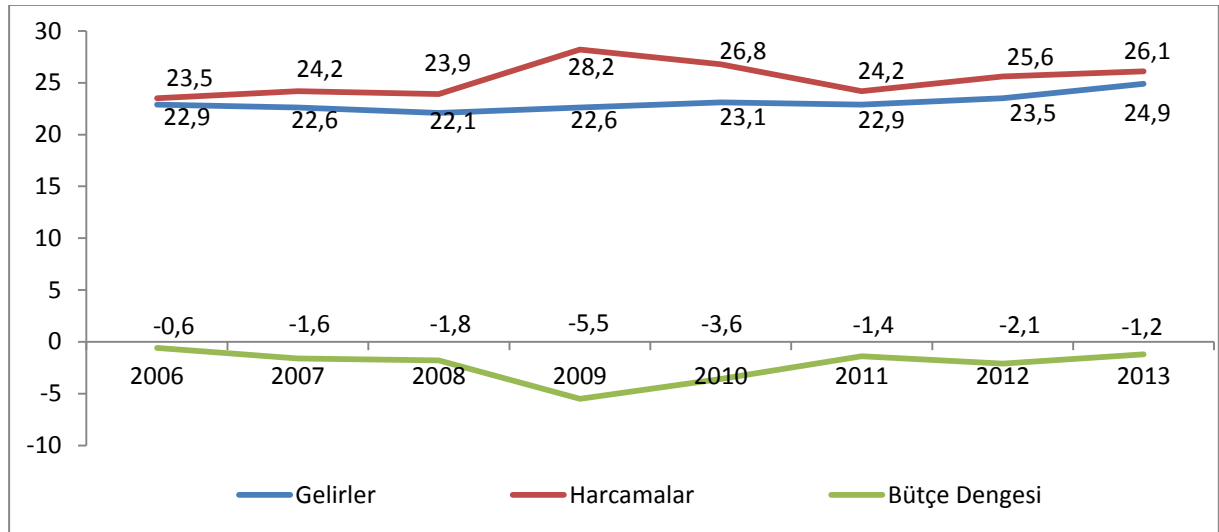
2.3. KAMU MALİYESİ

2.3.1. Merkezi Yönetim Bütçesi

Türkiye’de yaşanan ekonomik krizler, genelde bütçe açığı, dış borç ve cari açığın yükselmesinden kaynaklanmıştır. 2001 ekonomik krizi öncesi dönemde de kamu kesimi borçlanma gereksiniminde belirgin artışlar yaşanmış, kriz öncesi dönemde bütçe açıkları ve cari açıklar sürdürülemez boyutlara yükselmiştir. Bu dönemde faiz oranları artmış ve bunun sonucunda iç borç faiz ödemeleri bütçeye ciddi boyutlarda yük getirmiştir. 2001 krizi öncesinde 1999, 2000 ve 2001 yıllarında kamu bütçe açıklarının milli gelire oranı sırasıyla yüzde 11,86, yüzde 10,93 ve yüzde 16,91 olarak gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim bütçesi savunma, adalet, kamu düzeni, eğitim, sağlık ve sosyal yardım gibi temel kamu hizmetlerinin üretildiği devletin ana bütçesidir. Yeni bütçe sınıflandırmasının yapıldığı 2006 yılından günümüze merkezi yönetim bütçe büyüklüklerinin GSYH’ye oranla gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

GRAFİK 9. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklüklerinin GSYH’ya Oranla Gelişimi (2006-2013) (%)

Kaynak: Maliye Bakanlığı (www.maliye.gov.tr)

2013 yılında merkezi yönetim toplam kamu harcamaları 407.889 milyon TL, toplam kamu gelirleri 389.440 milyon TL, bütçe açığı ise 17.207 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe açığı GSYH’nin yüzde 1,2’si ile son yılların en düşük düzeyine karşılık gelmektedir. Önceki yıllara nazaran, adı geçen yıldaki merkezi yönetim performansındaki iyileşme ve olumlu seyir dikkat çekmektedir.

TABLO 8. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklüklerinin GSYH'ya Oranla Gelişimi (2006-2013) (%)

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gelirler	22,9	22,6	22,1	22,6	23,1	22,9	23,5	24,9
Genel Bütçe Gelirleri	22,2	21,9	21,4	21,9	22,4	22,1	22,6	24,1
Vergi Gelirleri	18,1	18,1	17,7	18,1	19,2	19,6	19,7	20,9
Vergi Dışı Gelirler	3,6	2,8	2,6	3,5	2,8	2,2	2,6	2,4
Özel Bütçeli İd. Öz Gelirler	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7
Düzen. Denet. Kur. Gelir	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Harcamalar	23,5	24,2	23,9	28,2	26,8	24,2	25,6	26,1
Faiz Hariç Harcama	17,4	18,4	18,6	22,6	22,4	21,0	22,1	22,9
Personel Giderleri	5,0	5,2	5,1	5,9	5,7	5,6	6,1	6,2
Mal ve Hizmet Alımları	2,5	2,6	2,6	3,1	2,7	2,5	2,3	2,3
Faiz Harcamaları	6,1	5,8	5,3	5,6	4,4	3,3	3,4	3,2
Cari Transferler	6,6	7,5	7,4	9,7	9,3	8,5	9,1	9,5
Sermaye Giderleri	1,6	1,5	1,1	2,1	2,4	2,4	2,4	2,8
Bütçe Dengesi	-0,6	-1,6	-1,8	-5,5	-3,6	-1,4	-2,1	-1,2
Faiz Dışı Denge	5,4	4,2	3,5	0,0	0,7	1,9	1,3	2,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı (www.maliye.gov.tr)

2013 yılında bütçe hedefleri ile gerçekleşme rakamlarını karşılaştırdığımızda da başarılı sonuçlar görülebilmektedir. Bu yıl bütçe gider hedeflerinin sadece yüzde 1 ötesinde bir gerçekleşme görülürken, faiz harcamaları hedefin yaklaşık yüzde 6 altında kalmıştır. Bütçe gelirlerine baktığımızda ise, hedef/gerçekleşme oranlarının daha da iyileştiği görülmektedir. Yıl sonunda toplam merkezi yönetim gelirleri, hedefin yüzde 5, vergi gelirleri yüzde 3, vergi dışı gelirler ise yüzde 16 üzerinde kapanmıştır. Bunun bütçe dengesine yansımaları ise, hedeflenen bütçe açığının yarıya yakın (yüzde 45,7) altında kalınması şeklindedir.

2.3.2. Borçlar

Türkiye ekonomisinde dış borç sorunu ciddi bir sorun olarak uzun yıllar devam etmiştir. 1990'lı yıllarda yüksek dış borç yükünden dolayı yatırım miktarlarında ve GSYH büyüme oranlarında önemli düşüşler yaşanmıştır. Borç miktarında meydana gelen artışlar, yatırımlardan elde edilen kazançtan alınacak vergilerin borç ve faizin ödemesinde kullanılması ve vergilerin yüksek olacağı beklentisi, yabancı yatırımcıların yatırım yapmasını engellemiştir. Bu da yatırımların azalmasına, ülkenin borç ödeme kapasitesinin düşmesine ve yabancı sermaye girişinin önemli ölçüde azalmasına neden olmuştur. Diğer taraftan, reel faiz oranları ve döviz fiyatlarında ciddi artışların yaşandığı dikkat çekmektedir. Bu artışlar neticesinde ülke borç yükünün ödenmesi uzun yıllar alacak şekilde artmıştır. Aynı zamanda, bu yıllarda yaşanan siyasi istikrarsızlık ve yönetim krizleri beraberinde yaygınlaşan rüşvet, yolsuzluk, banka hortumlamaları ve özelleştirme politikalarının yanlış uygulanması, yatırım

yapan yatırımcılara uygulanan ideolojik ayrımcılıklar ve uygulanması gereken ekonomik tedbirlerin kararlılıkla uygulanamaması da sermaye girişini azaltmıştır.

2013 yılı finansman programı önceki yıllarda olduğu gibi borç stokunun temel olarak maruz kaldığı likidite riski, faiz riski ve döviz kuru riski göz önünde bulundurularak maliyet ve risk dengesini gözeterek orta-uzun vadeli stratejik ölçütlere uygun olarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda 2013 yılında borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden ve sabit faizli enstrümanlarla yapılması, ortalama vadenin piyasa koşulları elverdiği ölçüde uzatılması, nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacı ile güçlü rezerv tutulması amaçlanmıştır. Yıl içinde uygulamalar bu amaçlar çerçevesinde yürütülmüş, böylece 2013 yılında kamu borç stoku göstergeleri olumlu bir görünüm sergilemiştir. Merkezi yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı yavaşta olsa azalmaya devam etmiştir.

2000 yılından günümüze yıl sonu itibarıyla Türkiye'nin iç ve dış kamu borç stokunun brüt ve net gelişimi aşağıdaki tablo gösterilmiştir. Ülkemizde brüt kamu borç stoku nominal bazda artmış görünse bile, kamu varlıklarının düşülmesi ile oluşturulan net borç stokunun hem nominal hem de reel bazda azaldığı gözlenmektedir.

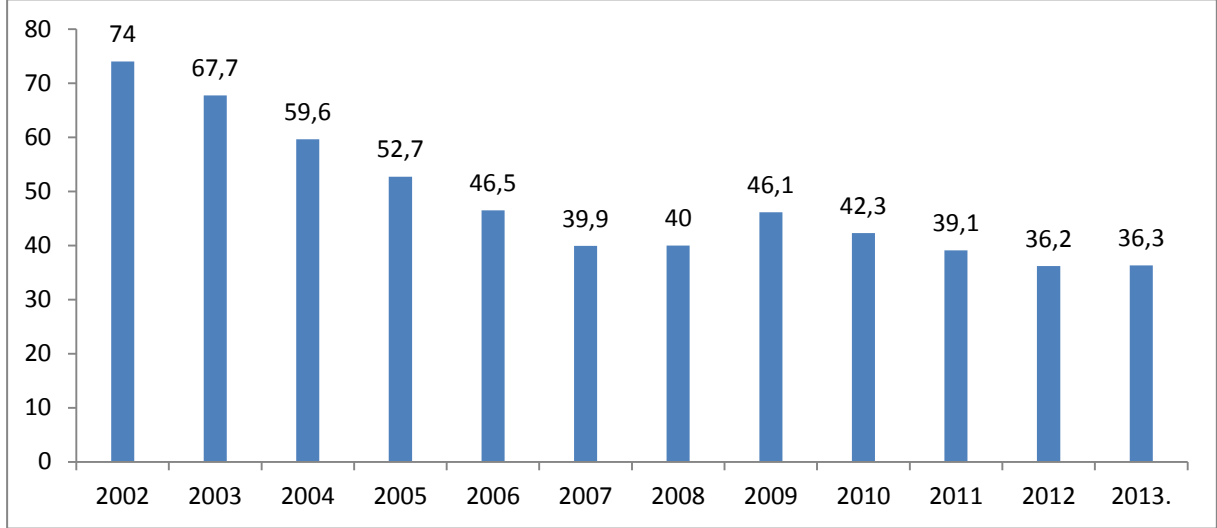
TABLO 9. Türkiye'de Kamu Borç Stokunun Gelişimi (2000 -2013, Milyar TL)

	Kamu Brüt İç Borç Stoku	Kamu Brüt Dış Borç Stoku	Kamu Brüt Toplam Borç Stoku (I)	TCMB Net Varlıkları (II)	Kamu Varlıkları (III)	İşsizlik Sigortası Fonu Net Varlıkları (IV)	Kamu Net Toplam Borç Stoku (I- II-III-IV)
2000	54,5	31,3	85,8	11,0	2,7	0,4	71,8
2001	125,6	63,9	189,6	22,9	5,1	2,2	159,4
2002	155,2	102,0	257,2	25,4	11,3	5,0	215,6
2003	202,1	95,6	297,7	24,7	13,1	8,9	251,0
2004	235,1	97,9	333,0	27,9	17,2	13,3	274,6
2005	259,8	91,5	351,3	30,8	32,2	18,0	270,3
2006	268,3	97,6	365,9	45,7	38,3	23,7	258,2
2007	273,3	82,3	355,5	41,8	34,6	30,7	248,4
2008	295,8	112,4	408,2	60,4	41,5	38,4	268,0
2009	347,4	118,3	465,7	66,0	47,7	42,1	309,9
2010	368,9	128,2	497,1	86,2	47,2	45,9	317,8
2011	387,6	158,9	546,4	143,2	59,8	53,5	290,0
2012	408,4	154,5	562,8	189,5	71,6	61,2	240,6
2013	430,9	193,0	623,9	271,1	84,1	70,4	198,3

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı (www.hazine.gov.tr)

AB tanımlı borç stokunun GSYH'ye oranı aşağıdaki grafikte gösterilmektedir. Buna göre 2013 yılında bu oran yüzde 40'ın altına gerilemiştir.

GRAFİK 10. AB Tanımlı Kamu Borç Stokunun GSYH'ye Oranla Gelişimi (2002-2013) (%)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı (www.hazine.gov.tr)

Türkiye, 2013 yılı sonu itibarıyla kamu borcu bakımından gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkeler arasında az borçlu ülkeler kategorisine dâhil edilmektedir. AB Maastricht kriterleri açısından borç yükü üst sınırı GSYH'nin yüzde 60'ı olduğu düşünüldüğünde mevcut durum daha iyi anlaşılabilir. Ayrıca 2013 sonu itibarıyla AB üyesi ülkelerin borç yükü GSYH oranlarının yüzde 90'ların üzerinde olduğu bilgisi ışığında ülkemizin mali kırılganlığı azaltmada ciddi mesafe aldığı görülmektedir.

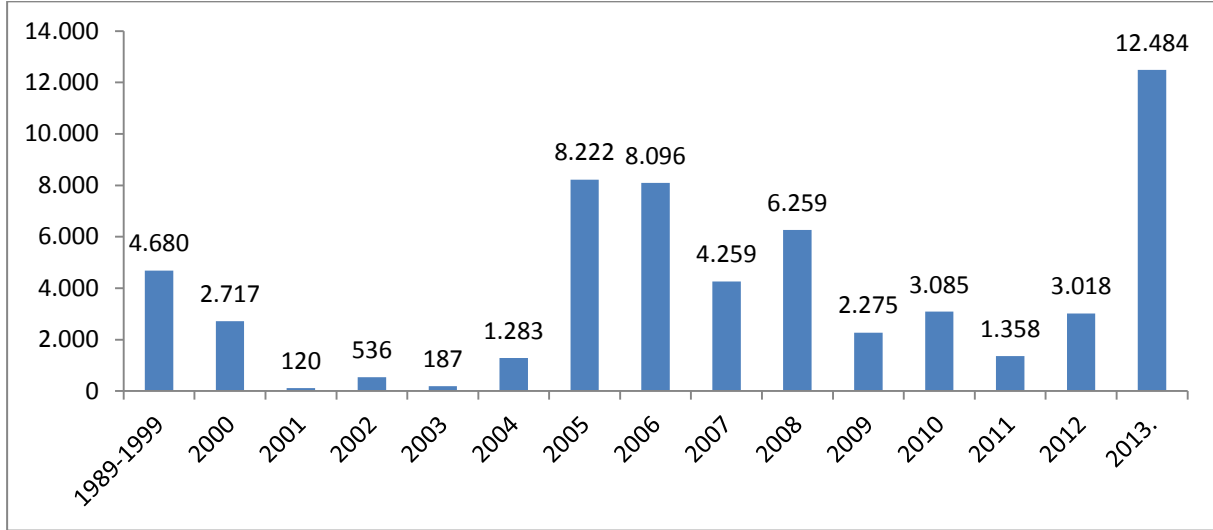
2.3.3. Özelleştirme

1990'lı yıllarda gerekli reformların yapılmaması, popülist politikaların yol açtığı yüksek bütçe açıkları ve özelleştirilmelerin gerçekleşmemesi ya da hedeflenenin altında kalması 2001 krizinin başlıca nedenleri olmuştur. Bu dönemde özelleştirmelerin zamanında yapılmaması borç yükünü artırarak, borçlanma maliyetlerini de artırmıştır. 2002'den sonra mali disiplin sağlanmış, yapısal reformlar yapılmasına ilişkin yol haritası belirlenmiş ve özelleştirme politikaları kararlılıkla uygulanmıştır. Böylece kamudaki ağır yükün ve sürekli artan borçlanma ihtiyacının önüne geçilerek ekonomide verimlilik artırılmıştır. Bu politikalar kapsamında KİT'ler gruplandırılarak uygun stratejiler çerçevesinde ivedilikle özelleştirilmiştir.

1985-2002 yılları arasında toplam özelleştirme gelirleri 8 milyar Dolar iken, sadece 2005 yılında toplam 8 milyar Dolar'ı aşan miktarda özelleştirme sağlanmıştır. Bu özelleştirmeler ile ülkeye yapılan yatırımlar ve döviz gelirleri artmıştır. Sermaye piyasasını genişleten ve mali yapının güçlendirilmesini sağlayan bu durum sayesinde ekonomi 2008 küresel ekonomik krizden asgari düzeyde etkilenmiştir. İç ve dış borç finansmanına katkı sağlayan özelleştirmeler, kamu bütçesi üzerinde ağır yük olan KİT'lerin devlet üzerindeki yükünü de azaltmıştır. Böylece devlete ek gelir sağlanmış ve ekonomik özgürlük alanı genişlemiştir. 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında yaklaşık 20 milyar Dolar özelleştirme

geliri sağlamıştır. Bu özelleştirme gelirleri ile hazinenin borçlanma ihtiyacı azaltılmış ve kamunun rolü asgariye indirilmiştir.

GRAFİK 11. Yıllara Göre Özelleştirme Gelirleri (Milyon Dolar)

Kaynak: Başbakanlık Özelleştirme Dairesi Başkanlığı

Özelleştirme ile devletin ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilebilmesi amaçlanmaktadır.

2012 yılında 3.018 milyon dolar olan özelleştirme işlemi tutarı, 2013 yılında 12.484 milyon dolara yükselmiştir. Bunun 1.307 milyon doları özelleştirme programındaki kuruluşların hisse satışı, 11.160 milyon doları ortaklık, iştirak, tesis ve varlık satışı, 67 bin doları Borsa İstanbul'da satış, 19 milyon doları da özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kuruluşlara ait bağlı ortaklık, iştirak, tesis ve varlıkların bedelli devri oluşturmaktadır. 1985 yılından bu yana 58.943 milyon dolar tutarında özelleştirme uygulaması gerçekleştirilmiştir.

2.4. ENFLASYON VE PARA POLİTİKASI

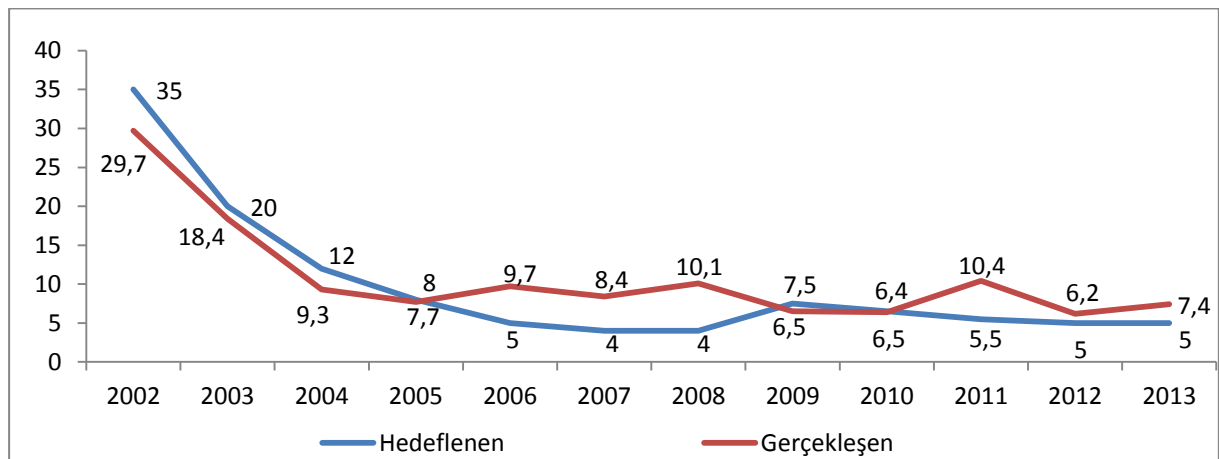
2.4.1. Enflasyon

Ekonomik istikrarın ciddi şekilde yitirildiği 1990'lı yıllarda, kısa vadeli faiz oranları yüksek seviyelere ulaşmış, Türk Lirası'nda yaşanan değer kaybı ve seçim dönemlerinde artan kamu harcamaları yurtiçi talebi canlı tutarak enflasyon oranını ciddi seviyelerde artırmıştır. Bu dönemde yurtiçi tasarruflar giderek azalmış, yurtiçi talep artmış ve ekonomideki kaynak açığı büyük oranda dış borçlanma yoluyla karşılanmıştır. Ayrıca, fiyat ve ücret ayarlamalarında geçmiş yılların enflasyon oranlarının baz alınması, enflasyonun düşürülmesi önündeki yapısal engeller olarak kalmıştır. 1994 ekonomik krizi döneminde döviz kurlarında meydana gelen hızlı yükseliş maliyetleri olumsuz etkilemiş ve kamu kesimi fiyat ayarlamaları gecikmeli olarak uygulanmış, sonuç olarak da enflasyon çift hanelere yükselmiştir.

2001 ekonomik krizinden sonra uygulanmaya başlanan enflasyon hedeflemesi rejimi ile hedefler önceden belirlenmiş ve kamuoyuna duyurulmuştur. Bilindiği üzere, enflasyon hedeflemesi rejiminin uzun vadeli bir avantajı, kamuoyunun ilgisini kısa vadeli müdahaleci politikalardan uzaklaştırıp düşük ve istikrarlı enflasyon gibi makroekonomik büyümeyi destekleyen bir politika amacına yaklaştırmasıdır. Aynı zamanda enflasyon hedeflemesi, sadece para politikasının değil, maliye politikalarının da hesap verilebilirliğini ve disiplinini artırmaktadır. Merkez Bankası belirli bir süre sonunda belirlenen hedefe ulaşılacağını taahhüt ederek, tüm para politikası araçlarını yine bu belirlenen enflasyon hedefine ulaşmak için kullanmıştır. Bu uygulama altında Merkez Bankası'nın kullanmış olduğu temel politika aracı kısa vadeli faiz oranlarıdır. Merkez Bankası'nın enflasyon ve diğer ekonomik büyüklüklere ilişkin öngörülerini, gelecekteki enflasyonist baskılara karşı önceden uyarı niteliği taşıması ve faiz kararlarının alınması aşamasında Merkez Bankası'na yol göstermiştir.

Başlatılan reform programları ve geliştirilen ekonomik programın ortaya çıkardığı koşullar Türkiye'de 20 yılı aşkın bir süredir yüksek enflasyona yol açan makroekonomik yapının da değişmesine ön ayak olmuştur. Ekonomik krizin büyüklüğü ve meydana getirdiği etkiler neticesinde, hem reel sektörün hem de mali sektörün yeniden yapılanmasına gidilmiş ve bu zorunlu yapılanma süreci ekonomik programın içerdiği köklü değişikliklerle desteklenmiştir. 2001 yılında dalgalı kur rejimine geçiş, Merkez Bankası'nın bağımsızlığı, parasal ve mali disiplinin korunması gibi faktörler enflasyon artışını engellemiştir. 2001 krizinin yaşanması ile "döviz kuru hedeflemesine dayalı para politikası" terk edilerek "örtük enflasyon hedeflemesine" geçilmiş ve bu sayede 2001 yılı sonunda yüzde 54,4 olan enflasyon oranı 2004 yılında son 34 yılın rekoru sayılan tek haneli rakam olan yüzde 9,3'e düşmüştür. Temmuz 2013 ayından sonra düşüş eğilimine geçen TÜFE oranının Aralık ayında bir önceki aya ve bir önceki yıl sonuna göre yükselerek %7,40 seviyesinde yılı kapaması 2014 yılının ilk ayları için sıkıntılı bir enflasyon verisiyle karşılaşacağımızın da ilk sinyali olmuştur.

GRAFİK 12. Enflasyon Hedefleri ve Gerçekleşme Oranları (%)

Kaynak: TCMB

2001 krizi sonrasında alınan önlemlerle yıllık enflasyon %30'lardan dalgalı bir seyir izleyerek 2012 yılında %6,2'ye kadar gerilemiş ancak, 2013 yılında yeniden artışa geçmiştir. 2013 yılında enflasyon bir önceki yıla göre 1,2 puan artarak %7,40 seviyesi ile %5'lik hedef etrafındaki belirsizlik aralığının 2,4 puan üzerinde gerçekleşmiştir.

2.4.2. Para Politikası

2008 yılından itibaren tüm dünyayı etkileyen finansal kriz sonrası risk iştahının güçlenmesi ve kısa vadeli sermaye akımlarının oynaklığındaki artış, merkez bankalarının para politikalarında değişikliğe gitmesine neden olmuştur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da 2006 yılından itibaren uygulamakta olduğu standart enflasyon hedeflemesi rejimini, 2010 yılının sonlarında yeniden düzenleyerek, fiyat istikrarının yanı sıra finansal istikrarı da dikkate alan yeni para politikasını uygulamaya koymuştur. Yeni para politikası ile orta vadede fiyat istikrarından taviz vermeden makro finansal riskleri dengelemeyi amaçlamış, bu kapsamda politika faizi ile birlikte faiz koridoru rezerv opsiyonu mekanizması ve likidite yönetimi gibi ek politika araçlarını kullanmaya başlamıştır. Sermaye akımlarındaki dalgalanmaların krediler ve döviz kurlarında oluşturabileceği aşırı oynaklığın sınırlandırılmasına ayrıca önem verilmiştir.

2012 yılının son çeyreği ve 2013 yılının ilk çeyreğinde Merkez Bankası sermaye girişlerinin hızlanmasıyla, finansal istikrara dair riskleri dengelemek amacıyla faiz koridorunu sınırlı oranda indirirken, zorunlu karşılıklara ilişkin sıkılaştırıcı yönde adımlar atmıştır. Faiz indirimleri kademeli olarak Mayıs ayına kadar devam etmiş, gecelik faiz koridorunu daraltırken, politika faizi seviyesine yakın düzeyde tutmuştur. 22 Ocak 2013 tarihli Para Politikası Kurulu kararı gereğince gecelik borçlanma faizi % 4,75, gecelik borç verme faiz oranı % 8,75, politika faizi de % 5,50 düzeyinde iken, 16 Mayıs 2013 tarihli Para Politikası Kurulu kararıyla gecelik borçlanma faiz oranı % 3,50, gecelik borç verme faiz oranı % 6,50, politika faiz oranı da % 4,50 seviyesine indirilmiştir.

2013 yılının Mayıs ayından itibaren ABD Merkez Bankasının, parasal genişlemeyle piyasaya verilen likiditeyi azaltabileceğine ilişkin açıklamaları küresel ekonomideki belirsizlikleri artırmıştır. Bu dönemde gelişmekte olan ülkelerin çoğu gibi ülkemizde de sermaye akımlarında dalgalanmalar olmuş, Türk Lirası değer kaybetmiş, faiz oranları yükselmiştir. TCMB bu dönemden itibaren küresel belirsizliklerin yarattığı makro finansal riskleri göz önüne alarak ek parasal sıkılaştırmaya gitmiştir. Ek parasal sıkılaştırmanın etkinliğini artırmak için gecelik borç verme faiz oranını Temmuz ayında 75 baz puan artırarak 7,25, Ağustos ayında da 50 baz puan artırarak 7,75 seviyesine yükseltmiştir. Ayrıca etkin likidite yönetimi ile kısa vadeli faizlerin koridorun üst sınırına yakın gerçekleşmesi sağlanmıştır.

TCMB yılın son çeyreğinde döviz kurlarındaki oynaklığı dengelemek için piyasaya döviz satım ihaleleri yoluyla likidite sağlamaya devam etmiş, yıl sonuna kadar para politikasındaki temkinli duruşunu korumuştur. Yıl sonu itibari ile gecelik borçlanma faiz oranı 3,50, borç verme faiz oranı 7,75 ve politika faizi 4,50 olmuştur.

TABLO 10. TCMB Faiz Kararları (2013)

Para Politikası Kurulu Toplantı Tarihleri	Gecelik Borçlanma Faiz Oranı	Gecelik Borç Verme Faiz Oranı	Politika Faizi
22 Ocak 2013	4,75	8,75	5,50
19 Şubat 2013	4,50	8,50	5,50
26 Mart 2013	4,50	7,50	5,50
16 Nisan 2013	4,00	7,00	5,00
16 Mayıs 2013	3,50	6,50	4,50
18 Haziran 2013	3,50	6,50	4,50
23 Temmuz 2013	3,50	7,25	4,50
20 Ağustos 2013	3,50	7,75	4,50
17 Eylül 2013	3,50	7,75	4,50
23 Ekim 2013	3,50	7,75	4,50
19 Kasım 2013	3,50	7,75	4,50
17 Aralık 2013	3,50	7,75	4,50

Kaynak: TCMB

TCMB, sıkı para politikası duruşunun ve alınan makro ihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızlarının makul düzeylerde seyrettiğini belirtirken, yurt içi özel kesim nihai talebindeki ılımlı seyre dikkat çekmiştir. Bu çerçevede TCMB, talep bileşenlerinin mevcut görünümü altında 2014 yılında toplam talep koşullarının enflasyon baskılarını sınırlayacağını ve cari işlemler açığında belirgin bir iyileşme gözleneceğini tahmin etmektedir.

2.5. ÖDEMELER DENGESİ

2.5.1. Ödemeler Dengesi

TABLO 11. Ödemeler Dengesindeki Gelişmeler: 2008-2013

(Milyon Dolar)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CARİ İŞLEMLER HESABI	-40,372	-12,124	-45,420	-75,082	-48,497	-65,025
Mal Dengesi	-53,021	-24,850	-56,413	-89,137	-65,331	-79,931
Hizmet Dengesi	18,884	18,625	16,684	20,152	22,562	23,055
Gelir Dengesi	-8,367	-8,308	-7,214	-7,855	-7,161	-9,349
Cari Transferler	2,132	2,409	1,523	1,758	1,433	1,200
SERMAYE HESABI	-61	-43	-51	-25	-52	-92
FİNANS HESABI	34,763	9,880	59,511	66,986	70,311	72,734
Doğrudan Yatırımlar	17,213	7,076	7,594	13,822	9,150	-,751
Portföy Dengesi	-5,014	227	16,073	21,986	40,789	23,709
NET HATA VE NOKSAN	2,912	3,078	928	9,135	1,059	3,146

GENEL DENGE	-2,758	791	14,968	1,014	22,821	10,763
REZERV VARLIKLARI	2,758	-791	-14,968	-1,014	-22,821	-10,763
Resmî Rezervler	1,057	-111	-12,809	1,813	-20,814	-9,911
IMF Kredileri	1,701	-680	-2,159	-2,827	-2,007	-852

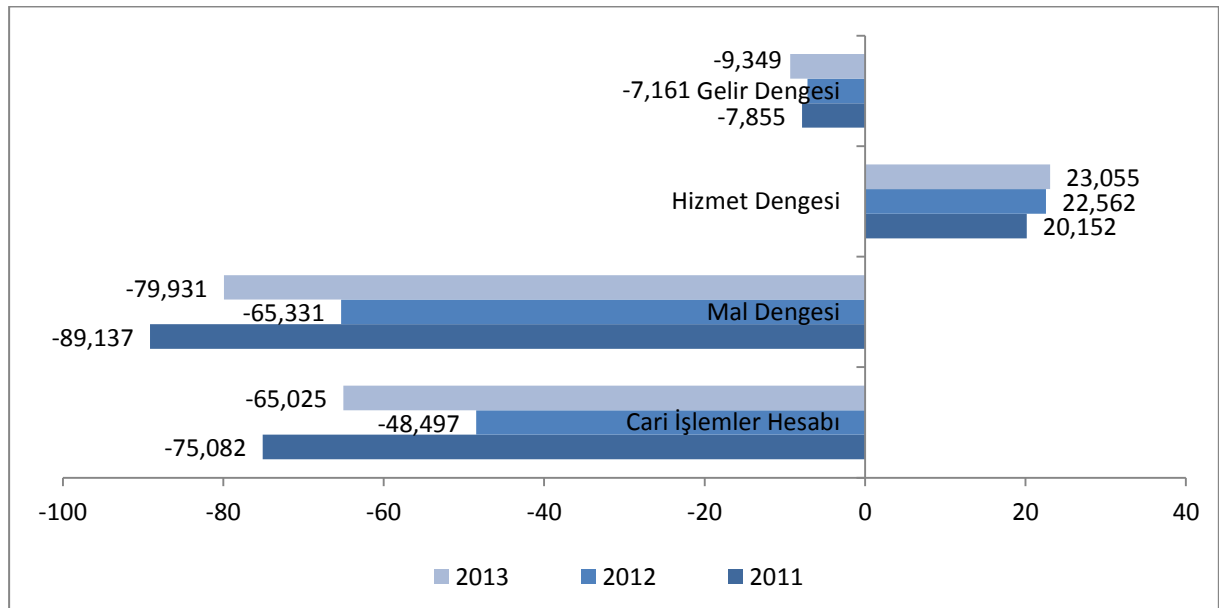
Kaynak: TCMB

2012 yılında ekonomik aktivitedeki azalma ile baskılanan iç talep ve kredi artış hızını sınırlayan politikalar sonucunda ithalatımız daralırken, pazar ve ürün çeşitliliği ile özellikle İran'a yapılan altın ihracatının desteklediği ihracattaki artış, dış ticaret açığında ve cari açıkta bir önceki yıla göre düşüşe neden olmuştur.

2013 yılında ise ihracatta yaşanan küçülme ile ekonomik canlanma ve iç talepteki artışın yanısıra, tarihsel ortalamaların üzerinde seyreden altın ithalatının etkisi ile toplam ithalatta meydana gelen artış cari açık üzerinde olumsuz etki yapmıştır. 2013 yılında cari açık 72,7 milyar dolar ile 2012 yılına göre (65,1 milyar dolar) kötüleşmiştir. Finansman tarafında, toplamda 2012 yılına yakın bir sermaye akımı sağlanmış ve Türkiye'nin uluslararası rezervleri, 2013 yılında da 10,8 milyar dolar kaydetmiştir.

2012 yılında, cari açığın 50 milyar doların altına gerilemesi, ödemeler dengesi açısından bir 'normalizasyon' sürecini başlatmıştır. Ancak, 2013 yılında GSYH büyüme hızının yükselmesi, Türk Lirası'nın senenin ilk yarısında aşırı değerli kalması, altın ihracatının artması ve enerji ithalatının bir miktar azalsa da, yüksek seyretmeye devam etmesinin etkisiyle dış ticaret dengesi ve buna paralel olarak da cari denge kötüleşmiştir. 2013 yılının ikinci yarısından itibaren Türk Lirası'ndaki aşırı değerlenmenin bir miktar hafiflemesi ve Avrupa pazarındaki canlanmayla birlikte 2014 yılında cari dengenin düzelmeye yönünde hareket etmesi beklenmektedir.

GRAFİK 13. Ödemeler Dengesi (Milyon Dolar)

Kaynak: TCMB

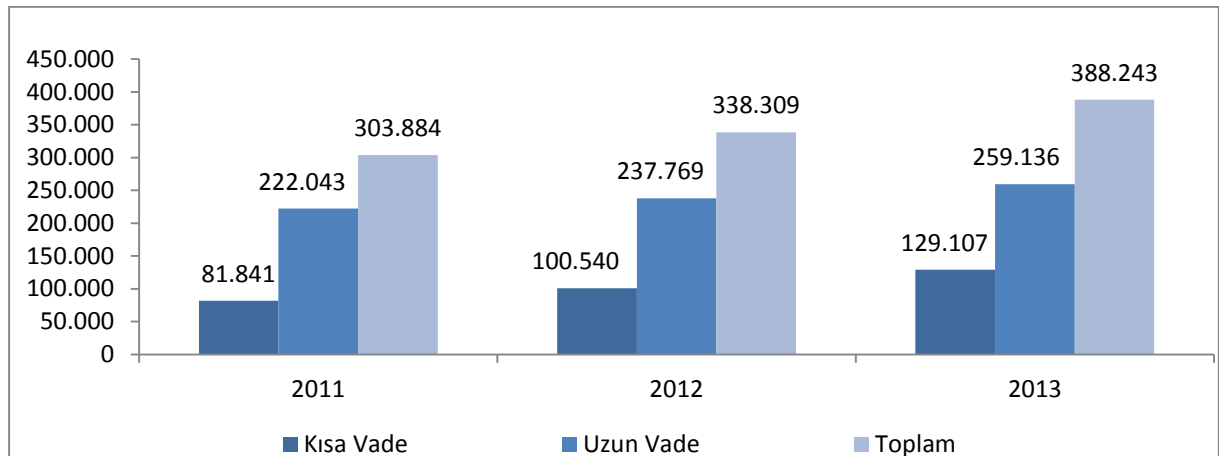
2013 yılında, hizmetler dengesinin en önemli kalemlerinden biri olan turizm gelirlerinde, komşu ülkelerde yaşanan olumsuz siyasi gelişmeler, AB ülkelerindeki ekonomik durgunluğun devam etmesi ve Gezi Parkı eylemlerinin olumsuz etkilerine rağmen yaşanan artış dikkat çekicidir. 2013 yılında uluslararası piyasalarda sermaye hareketlerindeki oynaklık sürmüştür. Özellikle Mayıs ayı içinde ABD Merkez Bankasının küresel kriz sonrası izlemeye başladığı genişlemeci para politikasını değiştireceği yönünde sinyaller vermesi gelişmekte olan ülkelere sermaye çıkışları olmasına neden olmuştur. Ülkemizde gerçekleştirilen doğrudan yatırımlarda önemli bir paya sahip olan Euro bölgesindeki toparlanmanın beklenen düzeyde olmaması ve yatırım iştahının düşük seyretmesi doğrudan yatırımların artışını sınırlamıştır.

2.5.2. Dış Borçlar

2011 yılında önemli oranda yavaşlayan dış borç stoku artış hızı 2012 ve 2013 yıllarında yeniden ivme kazanmıştır. 2012 yılında % 11,3 artarak 338.309 milyon dolar olan brüt dış borç stoku, 2013 yılında % 14,8 artarak 388.243 milyon dolara yükselmiştir. 2013 yılında, özellikle kısa vadeli dış borçlardaki yüksek oranlı artış devam etmiş ve borç stoku içinde kısa vadeli borçların payı önemli oranda artış göstermiştir. Kısa vadeli dış borçlar bir önceki yıla göre % 28,4 artarak 129.107 milyon dolara, uzun vadeli dış borçlar da % 9 artarak 259.136 milyon dolara yükselmiştir. Toplam dış borç stoku içinde kısa vadeli borçların payı 2011 yılında % 26,9 iken, 2012 yılında % 29,7'ye, 2013 yılında da % 33,3'e yükselmiş, uzun vadeli borçların payı aynı yıllar itibarıyla %73,1'den % 70,3 ve % 66,7'ye gerilemiştir.

Dış borç stoku içinde 2005 yılına kadar yüksek olan kamu sektörünün payı, bu tarihten itibaren gerilemeye başlamış ve özel sektörün payı artış göstermiştir. Son yıllarda özellikle özel sektörün kısa vadeli borcundaki artış dikkati çekmektedir. 2012 yılında % 13,5 artan özel sektörün dış borcu 2013 yılında % 17,5 artarak 267.033 milyon dolara yükselmiştir. 2012 yılında kamu sektörünün dış borcu % 10,3 artış gösterirken, 2013 yılında % 11,5'lik bir artış ile 115.976 milyon dolara yükselmiştir. TCMB'nin borcu ise gerilemeye devam ederek 2013 yılında, bir önceki yıla göre % 26,2 azalmış ve 5.234 milyon dolar olmuştur.

GRAFİK 14. Dış Borç Stoku (Milyon dolar)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı (www.hazine.gov.tr)

2.5.3. Dış Ticaret Dengesi

Küresel kriz sonrası dünya ticaret hacminde yaşanan küçülme, Türkiye'nin dış ticaretine de yansımış ve 2009 yılında ihracat ve ithalatta sert düşüşler yaşanmıştır. 2009 yılını takip eden üç yıllık dönemde ihracat olumlu gelişme kaydetmiştir. İthalatta ise 2010 ve 2011 yıllarında artış yaşanırken, 2012 yılında ekonomide görülen yavaşlama süreci ile birlikte küçülme olmuştur. İhracat ve ithalatta meydana gelen değişiklikler doğal olarak dış ticaret dengesi üzerinde etkili olmuş ve 2011 yılında dış ticaret açığı 105.935 milyon dolar ile tarihi rekor kırmıştır.

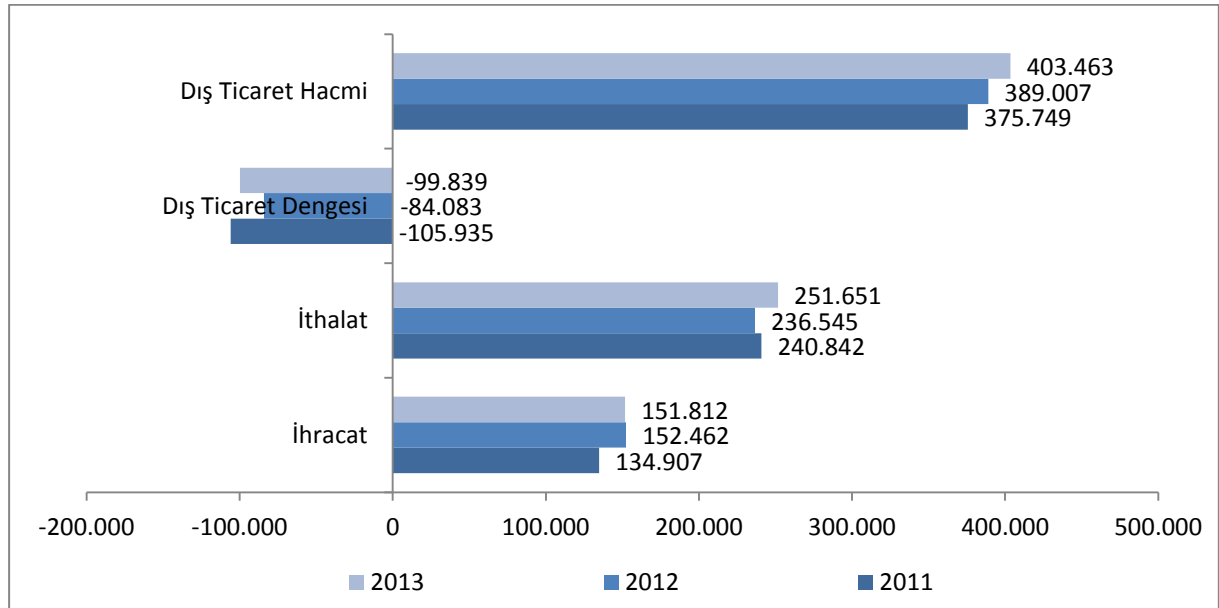
2013 yılında ihracat, altın ihracatında yaşanan yüksek oranlı düşüş ve Amerika ve Asya ülkelerine yapılan ihracattaki düşüşün etkisi ile % 0,4 azalarak 152.462 milyon dolardan 151.812 milyona gerilemiştir.

İthalat ise 2013 yılında ekonomik canlanma ve altın ithalatındaki artışın etkisi ile % 6,4 artarak 236.545 milyon dolardan 251.651 milyona yükselmiştir.

Dış ticaret açığı ihracatta meydana gelen düşüşe karşın ithalatta meydana gelen artışın etkisiyle % 18,7 artarak 99.839 milyona yükselmiştir. Böylece dış ticaret açığı 2011 yılındaki 105.935 milyon dolarlık düzeyinden sonraki en yüksek değerine ulaşmıştır.

2012 yılında % 3,5 artış gösteren dış ticaret hacmi, 2013 yılında ihracattaki küçülmeye karşın ithalattaki artışının etkisi ile % 3,7 artarak 403.463 milyon dolar olmuştur.

GRAFİK 15. Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Kaynak: TÜİK

2.6. SONUÇ VE TAHMİNLER

Türkiye ekonomisi, küresel ekonomik krizin etkilerinin hissedildiği 2009 yılı haricinde başarılı bir ekonomik büyüme performansı göstererek son 10 yılda yüzde 5-6 arasında büyüme gerçekleştirmiş ve bu performansla OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ülkelerden biri konumuna gelmiştir. Ülkemiz 2009 yılının son çeyreğinden itibaren pozitif ekonomik büyümesini aralıksız sürdürmektedir. Son 10 yılda ekonomik büyümede gerçekleştirilen bu performans ile kişi başı milli gelirden de yaklaşık 3 kat artış kaydedilmiştir. Kişi başı GSYH miktarı 2002 yılında 3.492 dolar iken, bu miktar 2013 yılında 10.818 dolar seviyesine çıkmıştır.

2014 yılı ilk çeyreğine ait büyüme rakamları 10 Haziran'da açıklanmıştır. Buna göre, Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre, beklentilerin hafif üzerinde %4,3 oranında büyümüştür (beklenti: %4). Bu şekilde 2013 yılını %4,1'lik bir büyümeyle kapatan Türkiye ekonomisi 2014 yılına da görece güçlü bir giriş yapmıştır. Rakamlar ekonominin, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış olarak bir önceki çeyreğe göre %1,7 oranında büyüdüğüne ve 2013 yılı 3. çeyreğinden bu yana bir ivme artışına işaret etmektedir. Ancak mevsimsellik etkisinden arındırılmış çeyreksel rakamların aşırı oynaklık gösterdiği ve dikkatli yorumlanması gerektiği göz ardı edilmemelidir. Genelde rakamlar 1. çeyrek itibarıyla Türkiye ekonomisinin %4'lük bir büyüme dinamiğinde seyrettiğini göstermektedir.

2014 yılının geride bıraktığımız ilk yarıyılına bakıldığında, dünya ekonomisinde her ne kadar iyileşme devam ediyor olsa da, büyümenin zayıf ve dalgalı bir seyir izlemekte olduğu görülmektedir. ABD ekonomisinin ilk çeyrekte %2,9 daralmış olması piyasalar nezdinde olumsuz bir etki yaratmıştır. Avrupa tarafında ise iyileşme kırılma olmakla birlikte halen devam etmektedir. Bu ortamda Türkiye ekonomisinin ilk çeyrekte yıllık %4,3 büyümesi, bunun yarısının da dış talep, yani net ihracattan gelmesi oldukça olumlu bir tablo olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak enflasyonumuz halen hedefe göre çok yüksek bir orandadır ve cari açığımızın ise, daralma gösterse de, seneyi yine GSYH'ye oranla yüksek sayılabilecek bir seviyede -%5,5 - 6 civarı- tamamlayacağı tahmin edilmektedir.

2014'te Türkiye'nin 2012'dekine benzer bir şekilde 'yeniden dengelenme' sürecinden geçtiği düşünülmektedir. Türkiye'nin temel hedefi olan %4 üzeri büyüme, hedefle uyumlu bir enflasyon ve daha makul bir cari açık / GSYH oranına ulaşmak için ekonominin üretkenlik / arz tarafına yoğunlaşması gerekmektedir. Fakat başta Ağustos ayında gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleri, gelecek sene genel seçimler olmak üzere önümüzdeki yoğun siyasi tablo netleşene kadar bu hedefin gerçekleşmesinin zor olduğu tahmin edilmektedir. Buna ek olarak Türkiye ekonomisinin yüksek dış finansman ihtiyacı göz önüne alındığında, ekonominin önümüzdeki dönemde küresel rüzgârlara son derece bağımlı bir seyir izleyeceği öngörülmektedir.

Küresel ortam ve risk iştahı yılbaşına göre beklentilerden daha iyi seyrederken, Türkiye ekonomisi de yılın ilk yarısı itibarıyla görece olumlu bir görünüm sergilemiştir. Öte yandan son verilerde büyümede görece bir yavaşlama sinyali söz konusudur. Bu gelişmeler ışığında yılsonu büyüme oranının, resmi hedefin altında ama daha önceki tahminlerin üzerinde, %3,5 seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir. Bunun ardında ise dış koşulların olumluya dönmesi, tüketimin beklenenden az gerilemesi ve yüksek seyreden kamu harcamaları yatmaktadır. Özel yatırımlar ise halen durgun haldedir.

Her ne kadar ekonomi beklemin üzerinde büyüye de, cari açıkta daralma devam etmektedir. Nisan ayı itibariyle 57 milyar doların altına gerileyen cari açık, Mayıs ayında 54 milyar dolar civarına gerilemiştir. Böylelikle yılsonunda cari açığın, geçen yıla göre ortalama 2 puanlık bir küçülme yaşayarak, GSYH'ye oranla %5,5'e yaklaşması beklenmektedir.

Enflasyon rakamları ise, geleceğe yönelik beklentiler açısından iyi şeyler söylememektedir. Enflasyon bu yılın başından beri, üstelik yaygın biçimde hızlanmaktadır. Nisan ayında yüzde 9'un üstüne çıkan enflasyon oranı bu seviyelerde kalmayı sürdürmektedir. Yılbaşından bu yana 7 ayda tüketici fiyatlarındaki artış yüzde 6.18 oranındadır. Yıllık artış yüzde 9.32 oranındadır. Bu çerçevede enflasyonda yıl sonunda Merkez Bankası'nın %5 hedefine ulaşılmasının çok düşük ihtimal olduğu görülmektedir.

TC Merkez Bankası'nın, küresel ortamın verdiği desteği kullanarak oldukça hızlı bir şekilde faizleri düşürmesi üzerine; sermaye hareketlerinde bir ani tersine dönüş yaşanmadıkça ve lira üzerindeki baskılar artmadıkça indirimlerin en azından kısa vadede devam etmesi beklenmektedir. Yüksek seyreden enflasyon ve cari açığımız, faiz indirimlerinde son derece temkinli olmayı gerektirirken, TCMB'nin siyasi ortam ile ekonomik realiteler arasında bir denge tutturmaya çalıştığı görülmektedir. Merkez Bankası'nın haftalık repo faizini indirirken, %8 olan faiz koridorunu ve %12 olan gecelik borç verme faiz oranını değiştirmemesi bunun önemli bir göstergesi olarak ifade edilmektedir.

Haziran ortası itibariyle kredi derecelendirme kuruluşları Moody's (Baa3) ve Fitch (BBB-) Türkiye'nin kredi notunu yatırım yapılabilir seviyede, S&P ise bunun bir basamak altında (BB+) tutmaya devam etmektedir. Öte yandan görünüm değerlendirmesinde ise S&P Şubat ayında, Moody's ise Nisan ayında notunu durağandan negatife çevirmiştir. Fitch ise 'durağan' görünümü korumaya devam ediyor. Kredi derecelendirme kuruluşlarından Türkiye'ye doğru aşağı yönlü riskler olmakla birlikte, kısa vadede Türkiye'nin kredi notunda bir değişim olması beklenmemektedir.

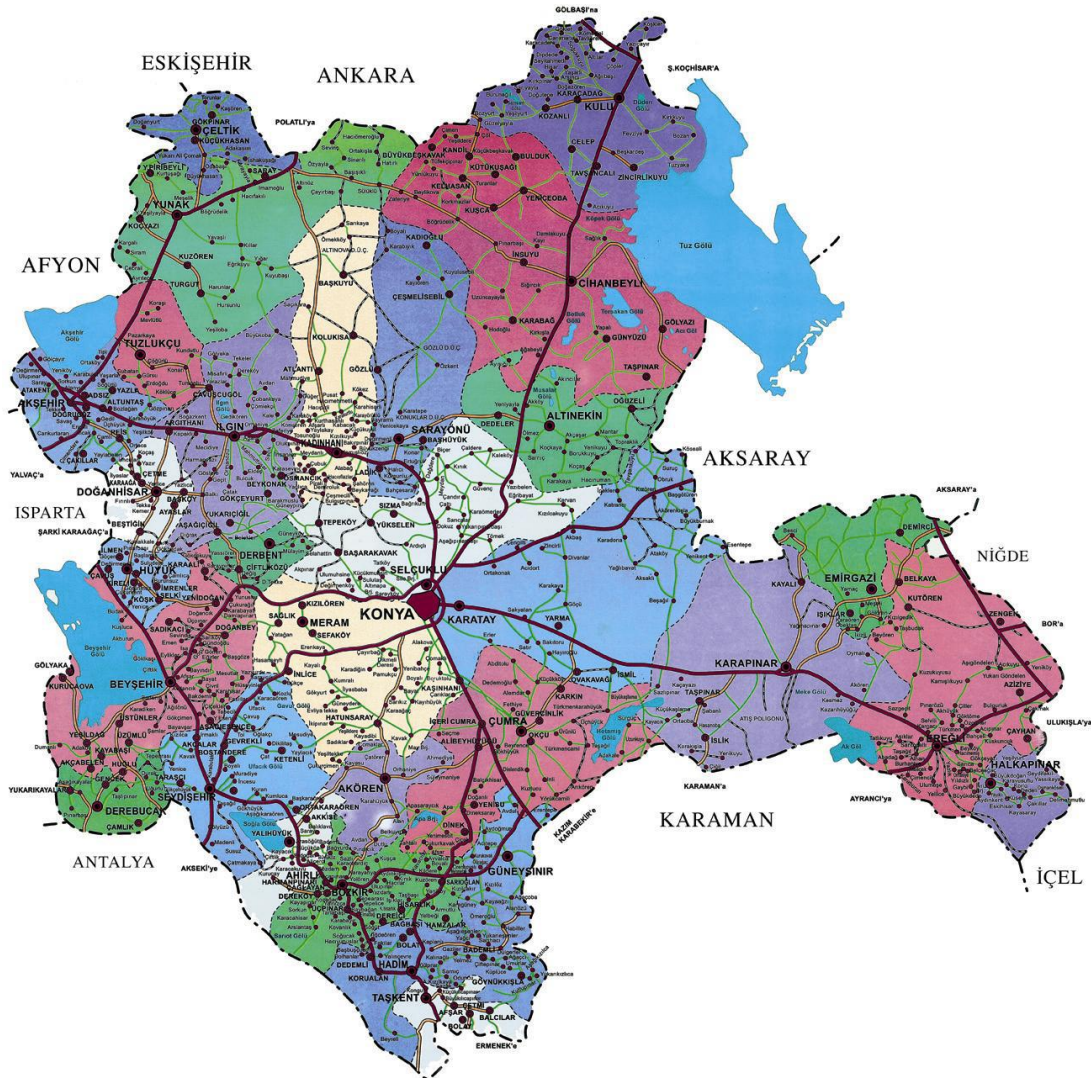
**KONYA'YA
GENEL BAKIŞ**

20

1. İDARİ YAPI

Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki Karatay, Meram ve Selçuklu merkez ilçelerine ilâve olarak Ahırılı, Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Iğın, Kadınhanı, Karapınar, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük ve Yunak olmak üzere toplamda 31 ilçe bulunmaktadır.

Konya'da 31 ilçeye bağlı toplam 200 belediye, 584 köy var iken; Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesini içeren, 6 Aralık 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6360 sayılı Kanun ile birlikte mevcut idari yapı da değişmiştir. Konya'da, yeni Kanun ile birlikte; birisi Konya Büyükşehir Belediyesi olmak üzere 32 belediye ve bunlara bağlı toplam 1.185 mahalle bulunmaktadır.

2. COĞRAFI YAPI

Konya, Anadolu Yarımadası'nın ortasında ve İç Anadolu Bölgesi'nin güneyinde yer almaktadır. Konya ili topraklarının büyük bir bölümünü, İç Anadolu'nun yüksek düzlükleri oluşturmaktadır. Güney ve güneybatı kesimleri Akdeniz bölgesine dâhildir. Göller hariç 38.257 km² ve göller dâhil 40.814 km²lik yüzölçümüne sahip Konya, bu açıdan Türkiye'nin en büyük ilidir.

Denizden ortalama yüksekliği 1.016 metre olup idarî açıdan, kuzeyde Ankara, batıda Isparta, Afyonkarahisar, Eskişehir, güneyde Mersin, Karaman, Antalya, doğuda Niğde ve Aksaray illeri ile çevrilidir. Konya coğrafi açıdan ise, kuzeyde Haymana platosu, kuzeydoğuda Cihanbeyli Platosu ve Tuz Gölü'ne, batıda Beyşehir ve Akşehir Gölleri, güneyinde Sultan Dağları'ndan başlayan Karaman ilinin güneyine kadar devam eden Toros yayının iç yamaçları önünde bir fay hattı boyunca oluşmuş volkanik dağlara, doğuda ise Obruk platosuna kadar uzanmaktadır.

Tuz Gölü, Akşehir Gölü, Beyşehir Gölü ve Suğla Gölü de Konya sınırları içerisinde yer almaktadır. Kentin en fazla alana sahip yeryüzü şekli ova ve platolardır.

Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde Karatay, Meram ve Selçuklu ilçeleri merkez olmak üzere 28 ilçeden (Ahırlı, Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük ve Yunak) oluşmaktadır.

Konya ili yüzey şekilleri bakımından fazla çeşitlilik göstermemektedir. Konya'nın yaklaşık olarak üçte ikisi, İç Anadolu'nun yüksek düzlüklerinden oluşmaktadır. Güney ve güneybatısında Toros Dağları uzanır. Bazı dağlık bölgelerde 1100-1200 m. yükseklikte platolar, diğer bölgelerde 800-1000 m yükseklikteki ovalar bulunmaktadır. Ülkemizin tahıl ambarı durumunda olan düzlükler; Konya Ovası, Cihanbeyli Yaylası ve Obruk Yaylasından oluşmaktadır.

3. DOĞAL KAYNAKLAR

3.1. Madenler

Konya, toprak, nüfus, ekonomi ve maden kaynakları bakımından Orta Anadolu'nun önemli illeri arasında yer almaktadır.

Türkiye'nin tek alüminyum fabrikası Seydişehir'de bulunmakta olup, il sınırları içerisinde alüminyum kaynağı olarak işletilen 8 boksit yatağı yer almaktadır. Konya'da Seydişehir-Morçukur ve Doğanlıkuzusu sahaları başta olmak üzere yaklaşık 38 milyon ton boksit rezervi bulunmaktadır.

Doğanhisar ilçesinde 900 bin ton rezerve sahip seramik (bağlama) kil yatağı işletilmektedir. Ayrıca, Sağlık Kasabası'nda 6,9 milyon ton rezerve sahip kaolen ve bentonit sahası ile Ilgın'da yaklaşık 2 milyon ton rezerve sahip kil sahası bulunmaktadır.

Konya'da faaliyet gösteren krom-manyezit fabrikası, Çayırbağ-Meram manyezitlerini kullanmaktadır. Bölgenin 9 milyon ton görünür, 40 milyon ton muhtemel rezervi bulunmaktadır.

Akşehir-Beyşehir ilçelerinde bir kısmı işletilen 3 milyon ton görünür, 30 milyon ton mümkün rezervli barit yatakları bulunmaktadır. Geçmiş yıllarda işletilen Sarayönü, Sızma ve Ladik cıva sahaları da Konya'da bulunmaktadır.

Bunların dışında Konya'da Beyşehir, Seydişehir, Iğın ve Karapınar'da çeşitli linyit sahaları bulunmaktadır. Bunlardan Beyşehir-Karadiken ve Aydancık sahalarının görünür rezervleri sırasıyla; 107 milyon ton ve 52 milyon tondur.

Seydişehir-Akçalar sahasında da 59,9 milyon tonluk görünür rezerve sahip linyit oluşumları bulunmaktadır. Iğın-Haramiköy ve Kurugöl linyit sahaları da Konya'daki diğer önemli linyit oluşumlarıdır. Bu sahaların toplam görünür rezervi ise 21,3 milyon tondur.

Karapınar'da ise MTA tarafından 2007 yılında başlayan çalışmalar sonucunda 1,832 milyar tonluk bir görünür linyit rezervi tespit edilmiştir.

3.2. Orman Varlığı

2012 yılı sonu itibariyle Konya'da 492.830 hektarlık orman alanı bulunmaktadır. Konya'daki ormanların %72'si (353.922 ha) bozuk orman alanlarından oluşurken, %28'i ise normal alanlarından oluşmaktadır. Konya, orman alanları bakımından Türkiye'de 13. sırada yer almaktadır.

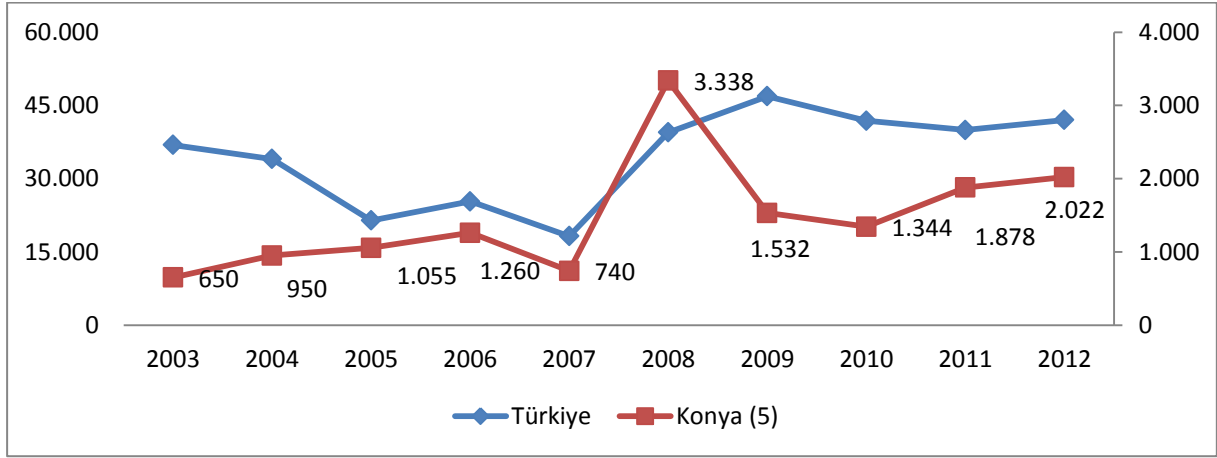
TABLO 12. İllerin Sahip Olduğu Orman Alanı Açısından Türkiye Sıralaması (2012)

S.	İl Adı	Orman Alanı (ha)
1	Antalya	1.126.412
2	Kastamonu	889.817
3	Muğla	841.326
4	Mersin	820.027
5	Balıkesir	653.951
6	Kütahya	612.885
7	Adana	582.753
8	Denizli	561.577
9	Manisa	534.649
10	Çanakkale	521.032
11	Bolu	514.295
12	Kahramanmaraş	506.378
13	Konya	492.830
Türkiye		21.678.134

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2003-2013 yılları arasında Konya'da ağaçlandırma faaliyetleri önemli oranda artış göstermiştir. Belirtilen dönemde ağaçlandırma faaliyetleri; Türkiye'de %13,8 artarken, Konya'da %200'ün üzerinde bir artış göstermiştir. 2012 yılsonu itibariyle Konya'da 2.022 hektarlık alan ağaçlandırılmıştır.

GRAFİK 16. Ağaçlandırma Faaliyetleri (Konya-Türkiye) (Hektar)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Özel ağaçlandırma faaliyetlerinde de Konya, Türkiye’de öncü iller arasında yer almaktadır. 2012 yılı sonu itibariyle Konya’da 397 hektarlık alan ağaçlandırılmış olup Konya, Türkiye sıralamasında İzmir, Şanlıurfa ve Ankara’nın ardından 4. sırada yer almaktadır.

2012 yılında Konya ürettiği 40.860 adet orman fidanı miktarı ile Türkiye’de ilk sırada yer almaktadır. Konya’nın ardından sırasıyla Ankara, Eskişehir, Mersin ve Yozgat illeri ilk beş oluşturmaktadır.

Orman ürünlerine yönelik tohum üretiminde de Konya ilk beş il arasında yerini almıştır. 2012 yılında Konya ürettiği 63 tonluk tohum miktarı ile Mersin, Adana ve Kayseri’nin ardından 4. sırada yer almaktadır.

TABLO 13. Türkiye’de Ağaçlandırma Faaliyetleri ve Konya’nın Yeri

Sıra	Özel Ağaçlandırma		Fidan Üretimi		Tohum Üretimi	
	Alanı (ha)		(adet)		(ton)	
	Türkiye	4.944	Türkiye	471.157	Türkiye	982,0
1	İzmir	592	Konya	40.860	Mersin	144,5
2	Şanlıurfa	504	Ankara	36.380	Adana	104,8
3	Ankara	463	Eskişehir	30.213	Kayseri	83,9
4	Konya	397	Mersin	24.659	Konya	63,0
5	Manisa	293	Yozgat	21.490	Kahramanmaraş	60,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya, 1.032 hektarlık park-bahçe alanı ile Türkiye sıralamasında İstanbul ve Muğla'nın ardından 3. sırada yer almaktadır.

TABLO 14. İllerin Sahip Olduğu Park-Bahçe Alanı Açısından Türkiye Sıralaması (2012)

S.	İl Adı	Alan (ha)
1	İstanbul	1.636,75
2	Muğla	1.222,90
3	Konya	1.032,80
4	Aydın	811,50
5	Elazığ	509,00
6	Manisa	442,94
7	Karabük	396,10
8	Uşak	343,00
9	Ankara	320,70
10	Yalova	304,00
Türkiye		12 720,21

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

4. TARİHİ

Cennet Yurdumuzun, adı eski devirlerden beri değişmeyen şehirlerinden biri de Konya'dır. Konya adının "Kutsal Tasvir" anlamındaki "İkon" sözcüğüne bağlı olduğu iddia edilmektedir. Konya'ya verilen isimler incelendiğinde, Roma döneminde imparator adlarıyla değişen yeni söyleniş biçimlerine rastlanır. Bunlar; "Claudiconium, Colonia Selie, Augusta Iconium" dur. Bizans kaynaklarında "Tokonion" olarak geçen şehrimize yakıştırılan diğer isimler şöyledir:

"Ycconium, Conium, Stancona, Conia, Cogne, Cogna, Konien, Konia..."

Arapların "Kuniya" dedikleri güzel kentimiz, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bir daha değişmeyerek günümüze kadar gelen ismine kavuşmuştur: Konya...

Konya'da ve çevresinde yerleşik düzen, Prehistorik (tarih öncesi) çağdan başlar. Bu çağ içinde Neolitik-Kaltolitik-Erken Bronz Çağ kültürleri görülür. Bu çağın iskân yeri olan höyükler, Konya il sınırları içindedir. Neolitik Devre (M.Ö. 7000-5500) ait buluntular, Çatalhöyük'teki arkeolojik kazılarda meydana çıkmıştır. Bugün Konya'nın bir semtinin içinde kalan Karahöyük'te, Hitit iskânı görülmektedir. Senelerdir sürdürülen arkeolojik kazılar bu çağı anlatan buluntular vermektedir.

Anadolu'da Hitit egemenliğine son veren Frigler, Trakya'dan Anadolu'ya göç etmiş kavimlerdir. Alâaddin Tepesi ve Karapınar, Gıcıkışla ve Sızma gibi yerlerden elde edilen buluntular M.Ö. VII. Yüzyıla aittir. Friglerden sonra Konya (Kavania), Lidyalılar ve Büyük İskender'in istilâsına uğramıştır. Daha sonraları Anadolu'da Roma hâkimiyeti sağlanınca Konya, Iconium olarak varlığını korumuştur. (M.Ö. 25)

Antakya'dan Anadolu'ya çıkan Hristiyan azizlerden St.Paul, Antiochia'ya (Yalvaç) sonra Iconium'a (Konya) gelmiştir. Bu devirde Hatunsaray, Lystra-Derbeş, Laodica (Ladik) ve Sille önemli Bizans yerleşim yerleridir. İslamiyet'in Anadolu'da yayılması ile Bizans'a (İstanbul) Arap akınları başlamıştır. Emevîler ve Abbasîler, Konya üzerinden akınlar yapmışlardır.

1071 tarihindeki Malazgirt Meydan Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun büyük bir kısmı ile beraber Konya da, Bizanslıların elinden alınmıştır.

Anadolu Selçuklu Sultanı Süleyman Şah, 1076 yılında Konya'yı başşehir yapmıştır. 1080 yılında başkent İznik'e nakledilmiştir. I. Kılıçarslan, 1097 yılında başşehri Konya'ya taşımıştır. Konya, 1097 tarihinden 1277 tarihine kadar aralıksız Anadolu Selçuklu Devleti'nin başşehri olarak kalmıştır.

Konya, 1277 tarihinde Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından ele geçirilmiştir. Karamanoğulları Devleti'nin egemenliğine girmiştir. Osmanlı Padişahlarından II. Murat, 1442 tarihinde Karamanoğulları hâkimiyetine son vermiştir.

Konya, Osmanlı Devleti zamanında şöhret ve itibarını devam ettirmiştir. Fatih Sultan Mehmet Han, 1470'te İmparatorluğun Rûmeli (Sofya), Anadolu (Kütahya), Rûm (Tokat) Eyaletlerinden sonra 4. Eyalet olarak Karaman eyaletini, merkezi Konya şehri olmak üzere kurmuştur.

Konya'nın Yerleşim Birimi Olarak Tarihsel Gelişimini Etkileyen Medeniyetler						
M.Ö. 8. Yüzyıl	M.Ö. 7. Yüzyıl	M.Ö. 6. Yüzyıl	M.Ö. 6. Yüzyıl	M.Ö. 4. Yüzyıl	M.Ö. 1. Yüzyıl	M.S. 7. Yüzyıl
Hitit Medeniyeti	Frig ve Kimmerler Medeniyeti	Lidyalılar	Pers Medeniyeti	Makedonlar	Roma Medeniyeti	Sasanîler, Müslüman Araplar
Konya'nın Yerleşim Birimi Olarak Büyümesi ve Gelişmesi						
1077 - 1307 Selçuklu Medeniyeti		1307 - 1465 Karamanoğulları		1465 - 1923 Osmanlı Medeniyeti		
Konya'nın Günümüzde Kent Yapısının Gelişimi ve Şehirleşme Modeli						
1923 Cumhuriyet Dönemi						

Kaynak: Konya Valiliği

5. KÜLTÜREL MİRASI

Konya ili, İslam ikliminin değerlerini ruhunda barındıran, Hz. Mevlana'nın ve Hoca Nasreddin'in nazarıyla kuşanmış, Çatalhöyük, Alaeddin Tepesi gibi güzide değerleriyle bezenmiş etrafı sürurla çevrili bir şehirdir.

Konya İli, M.Ö. 7. bin yılından beri yerleşim yeri olmuş, pek çok medeniyete beşiklik etmiştir. Bu bakımdan Türkiye'nin en eski yerleşim merkezlerinden biri olan Konya, Türk Tarihi açısından da büyük önem arz etmektedir.

Çumra Çatalhöyük, sadece ülkemizin değil, Dünya ölçüsünde yemek kültürünün ilk defa başladığı, tarımın yapıldığı, ateşin kullanıldığı, yerleşik hayata geçildiği, vahşi hayvan saldırılarına karşı ortak savunmanın yapıldığı merkez olarak tanınmaktadır. Çatalhöyük, Neolitik; Erbaba ve Karahöyük Kalkolitik; Alaeddin Tepesi ise Eski Tunç Devri merkezleridir.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin de başkentliğini yapan Konya, bu önemli gelişmeyle tarihi sahnesinde siyasi ve kültürel olarak da yer almaya başlamıştır.

Türk tarihinde şiar edinilmiş, bir yeri fethederken, orayı "yaşanılabilir bir hale getirme" felsefesi Konya'da da kendisini göstermiş ve Konya, zamanla Türkiye'nin en mamur şehirlerinden birisi olmuştur. Bu yönden Selçuklu devrinde Konya, Bursa, Edirne ve İstanbul'dan önce "En Muhteşem Türk Şehri" mertebesine yükselmiştir.

Konya'da Türk-İslâm döneminden önce yapılan eserlerin günümüze ulaşmadığı söylenir. Yapılan kazılar neticesinde Hitit, Roma ve Bizans kalıntıları bulunmakla beraber, Konya'da ayakta kalan abidelerin hepsi "Türk Çağı"nda yapılmıştır. Bu eserlerin başında Konya'nın sembolü sayılan Mevlânâ Müzesi gelir. Mimar Bedrettin Tebrizî tarafından yapılan ve Kubbe-î Hadra denilen bu muhteşem abide, firuze çinilerle kaplıdır ve bugünkü görüntüsüne Cumhuriyet döneminde kavuşturulmuştur.

Alaeddin Camii, Sahip Ata Külliyesi, Karatay Medresesi, İnce Minareli Medrese, Sırçalı Medrese Selçuklu dönemi eserlerindedir. Selçuklu ve Beylikler dönemine ait pek çok cami, hamam, çeşme, köprü, tekke, kervansaray, hastane, su yolu ve diğer altyapı kuruluşlarına sahip bulunan Konya'da Osmanlı dönemine ait eserlerin en tanınmış ise Sultan Selim ve Aziziye Cami'leridir.

Konya 12. Yüzyılın ilk yarısında Sultan Alaeddin Keykûbat (1219-1236) devri ve sonrasında, Dünyanın ilim ve sanat merkezi özelliğini kazanmıştır. Türk-İslam Dünyası'nın her tarafından gelen bilim ve sanat adamları Konya'da toplanmışlardır. Bahaeddin Veled, Muhyiddin Arabî, ve Mevlânâ Celaleddin Rûmî, Sadreddin Konevî, Şemsî Tebrizî, Kadı Burhaneddin, Kadı Siraceddin, Urmemi gibi bilgin, mutasavvıf ve filozoflar kıymetli eserlerini Konya'da hazırlayarak, dünyaya ışık tutmuşlardır. "Konya'nın Altın Çağı" denilebilecek bu özelliği, 12. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiştir. Selimiye Camii, Yusufaga Kitaplığı, Piri Mehmet Paşa Camii, Şerafettin Camii, Kapu Camii, Hacı Fettah Camii, Nakiboğlu ve Aziziye Camileri, Şeyh Halilî Türbesi ile Konya'da bulunan mimarî eserlerinden bazılarıdır.

Konya Turizm Platformu tarafından Konya’da yapılan “Konya’nın En Değerli Eserleri” anketinde Hz. Mevlana Müzesi Konya’nın en değerli harikası seçilmiştir. Yapılan oylama sonucunda belirlenen ‘Konya’nın 7 Harikası şöyledir:

1. Mevlana %12.25
2. Meke Gölü % 8.28
3. Çatalhöyük % 7.09
4. Nasrettin Hoca % 6,2
5. Tınaztepe Mağarası % 6.05
6. Alaaddin Camii % 5.66
7. Yerköprü Şelalesi % 5.48

Ankette yer alan 22 önemli tarihi miras:

Mevlana Müzesi, İvriz Kaya Anıtı, Meke Gölü, Klistra, Çatalhöyük, Eşrefoğlu Camisi, Nasreddin Hoca, Eflatun Pınarı, Fasıllar Anıtı, Aya Elena Kilisesi, Tınaz Tepe Mağarası, Kubad-Abad Sarayı, Köşk Kaplıcaları, Karapınar Obrukları, Tuz Gölü, İnce Minere, Karatay Medresesi, Ilgın Kaplıcaları, Alaeddin Camisi, Yer Köprü Şelalesi, Oymalı Yeraltı Şehri, Aziziye Camisi.

**DEMOGRAFİK
YAPI VE
SOSYAL
KALKINMA**

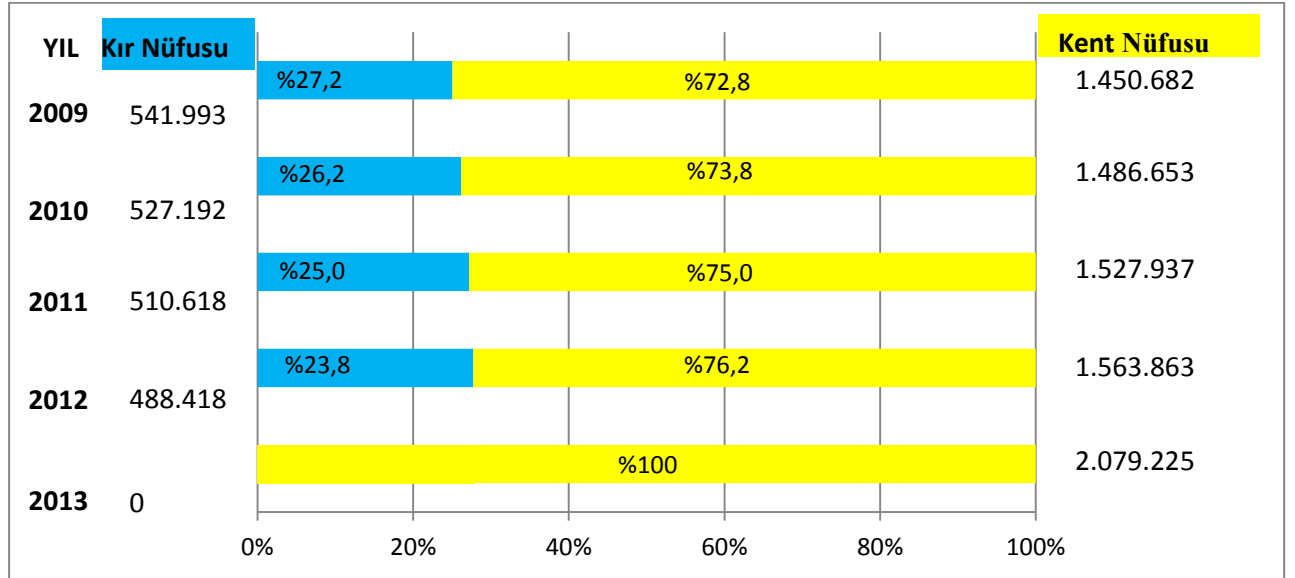
3

1. NÜFUS

Nüfus bakımından Türkiye'nin 7. büyük ili olan Konya'nın nüfusu, 31.12.2013 tarihinde açıklanan son resmi veriler itibarıyla, 2 milyon 79 bin 225'tir. 2012 yılı verilerine göre 2 milyon 52 bin 281 olan nüfus, 2013 yılında %1,3 oranında artış göstermiştir.

Son beş yıllık süreçte Konya'nın kır ve kent nüfuslarına bakıldığında kent nüfusu lehine bir değişimin yaşandığı görülmektedir. 2012 yılında %23,8'e gerileyen Konya'nın kır nüfusu, 2013 yılında %0'a düşmüştür. Konya'nın kentsel nüfusu ise sürekli artış göstermektedir. 2012 yılında 1 milyon 563 bin 863 olan kent nüfusu, 2013 yılında 2 milyon 79 bin 225 kişiye yükselmiştir.

GRAFİK 17. 2009-2013 Konya Kır-Kent Nüfus Oranları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya nüfusunun 1 milyon 31 bini erkeklerden, 1 milyon 28 bini kadınlardan oluşmaktadır. Konya erkek ve kadın nüfusu bakımından Türkiye'de 7. sırada yer almaktadır.

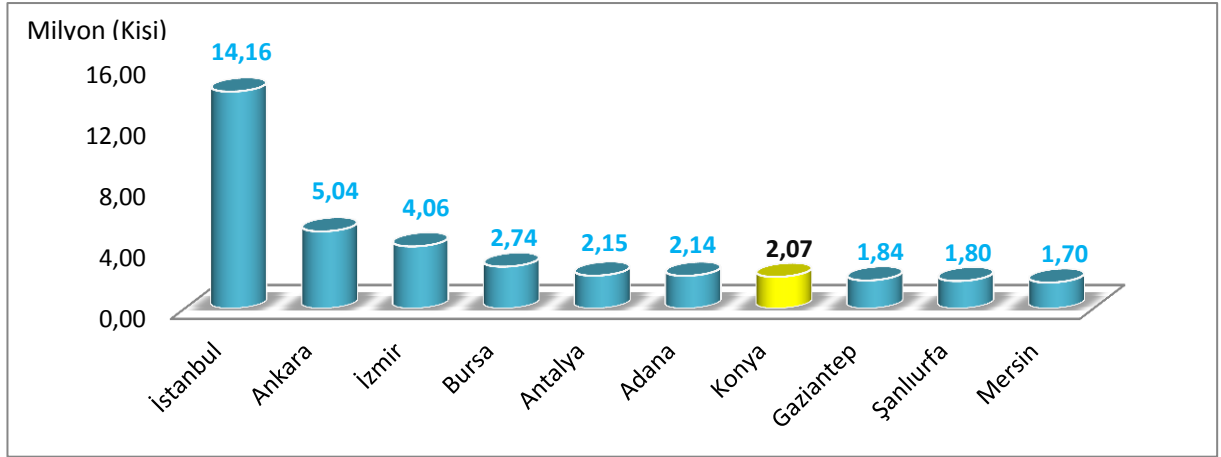
TABLO 15. Konya-Türkiye Cinsiyete Göre Nüfus, 2013

	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	76.667.864	38.473.360	38.194.504
Konya	2.079.225	1.031.563	1.028.700

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Türkiye nüfus sıralamasında ilk sırada 14,1 milyonluk nüfusu ile İstanbul yer almaktadır. İstanbul'un ardından 5 milyonluk nüfusu ile Ankara, 4 milyonluk nüfusu ile İzmir gelmektedir. Konya ise 2,07 milyonluk nüfusu ile Adana'nın ardından 7. sırada yer almaktadır.

GRAFİK 18. Nüfus Bakımından İlk 10 İl – 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya, yüzölçümü bakımından büyük bir il olması nedeniyle nüfus yoğunluğu düşük bir ildir. İlin nüfus yoğunluğu km² başına 53 kişidir. Konya nüfus yoğunluğu bakımından Türkiye’de 49. sırada yer almaktadır.

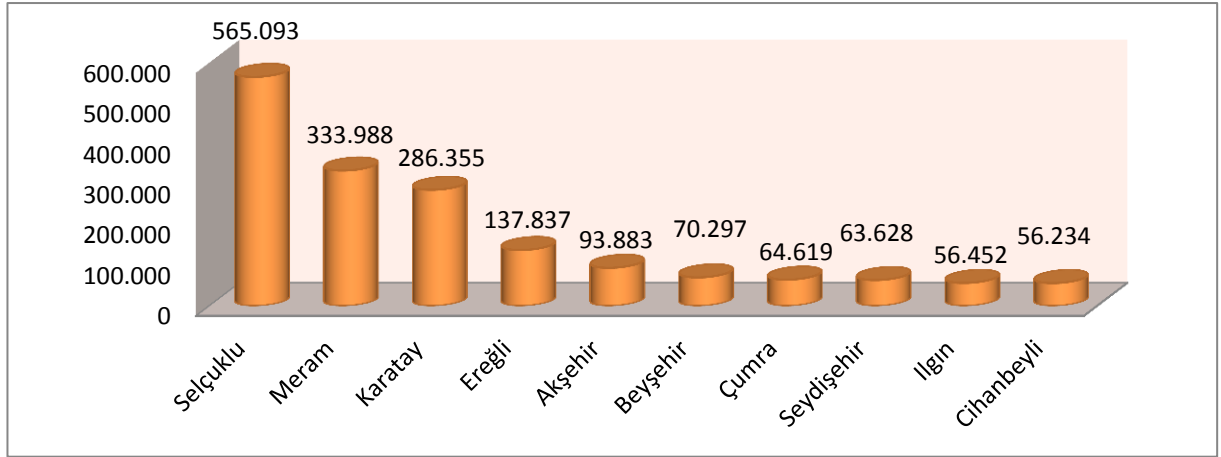
TABLO 16. Nüfus Yoğunluğu Bakımından Başlıca İller ve Konya’nın Yeri

Sıra	İl	Km ² Başına Düşen Kişi Sayısı
1	İSTANBUL	2.725
2	KOCAELİ	464
3	İZMİR	338
4	GAZİANTEP	270
5	BURSA	263
6	YALOVA	260
7	HATAY	258
8	ANKARA	206
9	SAKARYA	190
10	ZONGULDAK	182
49	KONYA	53

Kaynak: TÜİK

Konya ilçelerinin nüfuslarına bakıldığında 565 bin kişilik nüfusu ile Selçuklu ilk sırada gelmektedir. Selçuklu’nun ardından sırasıyla; Meram (333 bin), Karatay (251 bin), Ereğli (137 bin) ve Akşehir (93 bin) gelmektedir.

GRAFİK 19. Konya İlçeleri Nüfusları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2. GÖÇ

Türkiye İstatistik Kurumu göç istatistiklerine göre net göç, bir kentin aldığı göç miktarının verdiği göç miktarıyla olan farktır. İlin aldığı göç verdiği göçten fazla ise net göç pozitif, verdiği göç aldığı göçten fazla ise net göç negatiftir.

2013 yılı net göç istatistiklerine göre Türkiye genelinde ilk sırada aldığı 66.321 net göç miktarı ile İstanbul ilk sırada yer almaktadır. Daha net ifadeyle İstanbul'un aldığı göç verdiği göçten 66 bin 321 kişi daha fazladır. İstanbul'un ardından 62.851 net göç miktarı ile Ankara ikinci, 24.530 net göç miktarı ile Ankara üçüncü, 16.417 net göç miktarı ile Antalya üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin net göç miktarı eksiye olan iller arasında -20.084 net göç miktarı ile Tokat ilk sırada yer almaktadır. Tokat'ın ardından -16.599 net göç miktarı ile Erzurum ikinci, -15.540 net göç miktarı ile Ordu üçüncü sırada yer almaktadır.

2013 yılında Konya'nın verdiği göç aldığı göçten daha fazladır. 2013 yılında Konya, 51 bin 80 kişi göç alırken 55 bin 6 kişi de göç vermiştir. Konya'nın net göçü eksi değerde olup 2013 yılında -3.926 olarak gerçekleşmiştir. Konya bu değerle Türkiye sıralamasında 59. sırada yer almaktadır.

TABLO 17. Türkiye Net Göç Miktarı - 2013

Sıra	İl	ADNKS 2013 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç
1	İstanbul	14.160.467	437.922	371.601	66.321
2	Ankara	5.045.083	186.642	153.791	32.851
3	Antalya	2.158.265	88.605	64.075	24.530
4	Kocaeli	1.676.202	71.159	54.742	16.417
5	İzmir	4.061.074	113.673	99.681	13.992
59	Konya	2.079.225	51.080	55.006	-3.926

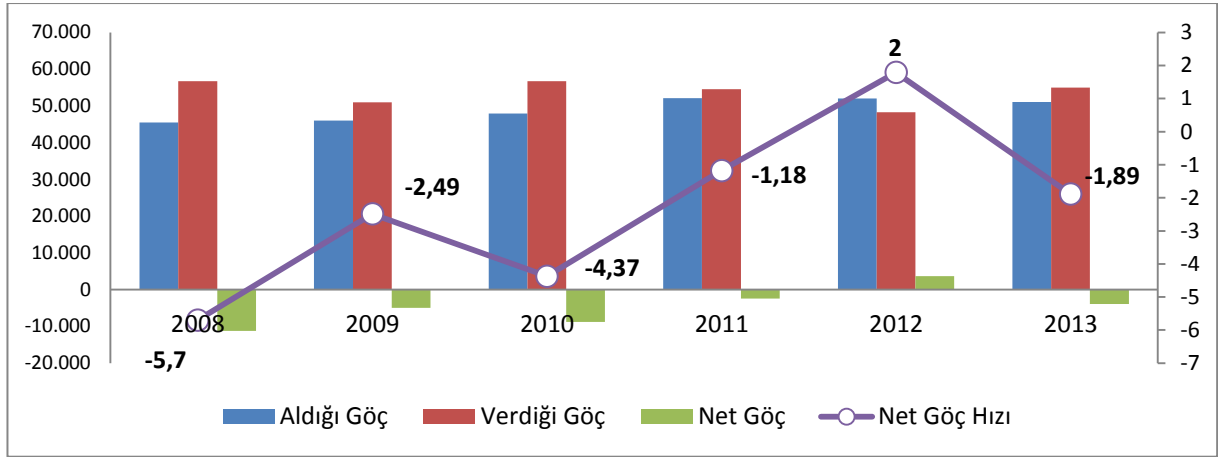
77	Ağrı	551.177	14.725	28.477	-13.752
78	Şanlıurfa	1.801.980	33.383	47.429	-14.046
79	Ordu	731.452	30.792	46.332	-15.540
80	Erzurum	766.729	23.398	39.997	-16.599
81	Tokat	598.708	26.987	47.071	-20.084

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Net göç hızı, göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısını vermektedir. 2013 yılı "Net Göç Hızı" sıralamasında Tokat binde eksi 32,99 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Tokat'ı binde eksi 24,64 oranıyla Ağrı ve binde eksi 23,08 oranıyla Kars izlemektedir.

Konya'nın son beş yıllıkta net göç hızına bakıldığında 2012 yılına kadar pozitif değere doğru yükselen eğilim, 2013 yılında tekrar negatif değer düşmüştür.

GRAFİK 20. Konya Göç İstatistikleri - 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

3. EĞİTİM

3.1. Örgün Öğretim

Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü verilerine göre 2013 yılında 62 adet okul öncesi, 808 adet ilkökul, 526 adet ortaokul ve 95 adet lise faaliyet göstermektedir.

Okul, öğretmen ve öğrenci sayılarına bakıldığında, ortaöğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) toplam rakamların %50'sinden fazlasını karşıladığı görülmektedir.

Konya'da Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda öğrenim gören 514 bin öğrencinin 300 binini ilkökul ve ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrenci sayısı açısından ikinci sırada yer alan okul türü ise Meslek liseleridir. 2013 yılı itibarıyla Konya'da 165 meslek lisesinde 3.604 öğretmen bulunurken, toplamda 69.952 öğrenci eğitim görmektedir.

Lise düzeyinde Konya'nın eğitim durumuna bakıldığında, meslek liselerinin ağırlığı görülmektedir. Ortaöğretimin (genel lise ve meslek lisesi) %60'ını meslek liseleri oluşturmaktadır.

TABLO 18. İl Millî Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Okul Türlerine Göre İstatistikler

Sıra	Okul Türü	Okul Sayısı		Öğretmen		Öğrenci	
		Sayısı	Payı (%)	Sayısı	Payı (%)	Sayısı	Payı (%)
1	Okul Öncesi (Bağımsız Anaokulu)	62	3,0	300	1,2	4.628	0,9
2	İlkokul	808	39,1	8.153	32,1	163.413	31,8
3	Ortaokul	526	25,5	7.290	28,7	140.725	27,4
4	Genel Lise	95	4,6	2.539	10,0	39.329	7,6
5	Meslek Lisesi	165	8,0	3.604	14,2	69.952	13,6
6	Mesleki Eğitim Merkezi	10	0,5	155	0,6	607	0,1
7	Özel Eğitim Kurumları	22	1,1	172	0,7	1.265	0,2
8	Dershane	77	3,7	1.244	4,9	32.842	6,4
9	MTSK	107	5,2	973	3,8	55.102	10,7
10	Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	48	2,3	546	2,1	-	-
11	Özel Etüd Eğitim Merkezi	12	0,6	33	0,1	386	0,1
12	Özel Muhtelif Kurslar	43	2,1	188	0,7	6.014	1,2
13	Diğer	89	4,3	216	0,8	0	0,0
Genel Toplam		2.064	100,0	25.413	100,0	514.263	100,0

Kaynak: Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü

3.2. Mesleki Eğitim

Konya'da mesleki eğitim kurumlarında ağırlık, endüstri meslek lisesi ve çok programlı liselerden oluşmaktadır. 2013 yılı itibarıyla Konya'da 21 endüstri meslek lisesi, 40 çok programlı lise, 18 kız meslek lisesi ve 12 ticaret meslek lisesi eğitim vermektedir.

Mesleki eğitim kurumlarına öğretmen sayısı açısından bakıldığında; 608 öğretmen sayısı ile endüstri meslek lisesi, 521 öğretmen sayısı ile çok programlı liseler ve 507 öğretmen sayısı ile ticaret meslek lisesi ilk üç sırada yer almaktadır.

2013 yılı itibarıyla mesleki eğitim kurumlarına öğrenci sayıları açısından bakıldığında, 15.390 öğrenci sayısı ile endüstri meslek lisesi ilk sırada yer almaktadır. 10.632 öğrenci sayısı ile kız meslek liseleri ikinci, 8.110 öğrenci sayısı ile ticaret meslek liseleri üçüncü sırada yer almaktadır.

TABLO 19. Konya'da Kurum Türüne Göre Mesleki Eğitim Birimleri

Kurum Türü	Kurum Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Endüstri Meslek Lisesi	21	608	15.390
Kız Meslek Lisesi	18	386	10.632
Ticaret Meslek Lisesi	12	507	8.110
Sağlık Meslek Lisesi	9	96	3.124
Çok Programlı Lise (Kız Teknik Öğ GM)	20	259	2.559

Çok Programlı Lise	20	262	2.228
Anadolu Teknik Lisesi (ETÖGM)	3	13	2.189
Çok Programlı Lise (Tic. Tur. Öğ. GM)	10	187	1.444
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (ETÖGM)	3	58	1.239
Tarım Meslek Lisesi	3	64	584
Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	3	36	385
Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	1	70	282

Kaynak: Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Meslek liselerinde birçok alanda eğitim verilmektedir. 2013 yılında alan bazında öğrencilerin en çok tercih ettiği bölüm, Bilişim Teknolojileri olmuştur. Alan bazında ilk üç sırada, Bilişim Teknolojileri (5.587), Elektrik-Elektronik Teknolojisi (3.712) ve Çocuk Gelişimi ve Eğitimi (3.538) bölümleri yer almaktadır.

Konya'da erkek öğrencilerin en çok tercih ettiği bölüm Elektrik-Elektronik Teknolojisi olurken; kız öğrencilerin en çok tercih ettiği bölüm Çocuk Gelişimi ve Eğitimi bölümü olmuştur.

Erkek öğrencilerin tercihinde ilk üç sırada yer alan bölümler; Elektrik-Elektronik Teknolojisi (3.682), Bilişim Teknolojileri (3.467) ve Makine Teknolojisi (2.259) olarak sıralanmaktadır.

Kız öğrencilerin tercihinde ilk üç sırada yer alan bölümler ise; Çocuk Gelişimi ve Eğitimi (3.330), Bilişim Teknolojileri (2.120) ve Hemşirelik (1.372) olarak sıralanmaktadır.

TABLO 20. Konya'da Mesleki Eğitimde Erkek ve Kız Öğrencilerin Tercih Ettikleri Alanlar

Sıra	Erkek	Alan	Kız	Alan	Toplam	Alan
1	3.682	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	3.330	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	5.587	Bilişim Teknolojileri
2	3.467	Bilişim Teknolojileri	2.120	Bilişim Teknolojileri	3.712	Elektrik-Elektronik Teknolojisi
3	2.259	Makine Teknolojisi	1.372	Hemşirelik	3.538	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
4	2.070	Muhasebe ve Finansman	1.268	Muhasebe ve Finansman	3.338	Muhasebe ve Finansman
5	764	Mobilya ve İç Mekân Tasarım	831	Yiyecek İçecek Hizmetleri	2.278	Makine Teknolojisi
6	741	Metal Teknolojisi	552	Acil Sağlık Hiz. Ve Acil Tıp Teknisyenliği	1.844	Hemşirelik
7	700	Motorlu Araçlar Teknolojisi	456	Büro Yönetimi	1.025	Acil Sağlık Hiz. Ve Acil Tıp Teknisyenliği
8	490	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	436	Giyim Üretim Teknolojisi	988	Yiyecek İçecek Hizmetler
9	472	Hemşirelik	373	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	777	Mobilya ve İç Mekân Tasarım
10	428	Acil Sağlık Hiz. Ve Acil Tıp Teknisyenliği	372	Grafik ve Fotoğraf	741	Metal Teknolojisi

Kaynak: Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü

3.3. Yüksek Öğretim

Konya’da yükseköğretimde 2 devlet, 2 vakıf üniversitesi faaliyet göstermektedir. Bunlar; Selçuk Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi ve Mevlana Üniversitesi’dir. Konya’da kurulan 5. üniversite olan Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi ise, Bilimsel Araştırma Teknoloji Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından 2013 yılında Konya’da kurulmuş bir vakıf üniversitesidir. Üniversitenin kurulmasına ilişkin karar 18 Haziran 2013 tarihli ve 28681 sayılı resmî gazetede yayınlanmıştır. Bu üniversitenin en geç iki yıl içerisinde öğretime başlaması beklenmektedir.

Konya’da faaliyet gösteren iki devlet üniversitesinde toplamda 107.597 öğrenci eğitim görürken, vakıf üniversitelerinde ise 2.855 öğrenci eğitim görmektedir. Devlet üniversitelerinde toplamda 632 bölüm bulunurken vakıf üniversitelerinde 64 bölüm bulunmaktadır.

TABLO 21. Konya Yükseköğretim Göstergeleri

Temel Göstergeler	Devlet Üniversiteleri		Vakıf Üniversiteleri		Toplam
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Üniversite Sayısı	2	0,5	2	0,5	4
Öğretim Elemanı Sayısı	3.920	94,7	220	5,3	4.140
İdari Personel Sayısı	2.466	94,6	141	5,4	2.607
Öğrenci Sayısı	107.597	97,4	2.855	2,6	110.452
Öğretim Elemanı Başına Öğrenci Sayısı	27	67,9	13	32,1	40
Fakülte Sayısı	35	79,5	9	20,5	44
Enstitü Sayısı	10	66,7	5	33,3	15
Yüksekokul Sayısı	7	87,5	1	12,5	8
MYO Sayısı	23	88,5	3	11,5	26
Bölüm Sayısı	632	90,8	64	9,2	696
Merkez Sayısı	43	76,8	13	23,2	56

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

YÖK’ün 2013 yılı uluslararası yayın verilerine göre en çok yayın yapan üniversite 1.570 adet makale sayısı ile İstanbul Üniversitesi’dir. İstanbul Üniversitesi’nin ardından ise 1.204 yayın sayısı ile Hacettepe ve 1.134 yayın sayısı ile Ankara Üniversitesi gelmektedir. İlk 10 üniversite içerisinde Konya’dan Selçuk Üniversitesi yer almaktadır. Selçuk Üniversitesi, 2013 yılında yayınladığı 740 yayın sayısı ile 8. sırada yerini almıştır.

TABLO 22. Üniversite Yayınlarına Göre Türkiye Sıralaması (2013)

Sıra	Üniversite Adı	SCI *	SSCI *	AHCI *	Brüt Toplam	Net Toplam	Öğr. Üye. Say.	Oran
1	İstanbul Üniversitesi	1.480	121	29	1.630	1.570	2.606	0,6
2	Hacettepe Üniversitesi	1.092	134	20	1.246	1.204	1.394	0,86
3	Ankara Üniversitesi	1.060	68	6	1.134	1.134	1.712	0,66
4	Ege Üniversitesi	1.091	74	10	1.175	1.126	1.532	0,73
5	Gazi Üniversitesi	1.009	102	47	1.158	1.115	1.932	0,58
6	ODTÜ	814	157	27	998	952	754	1,26
7	Atatürk Üniversitesi	734	42	10	786	763	1.143	0,67
8	Selçuk Üniversitesi	701	48	11	760	740	1.293	0,57
9	Erciyes Üniversitesi	648	28	3	679	667	533	1,25
10	İTÜ	607	54	9	670	644	988	0,65
Genel Toplam		25.523	2.335	396	28.254	27.364	42.124	0,65

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

* Uluslararası Bilimsel Atıf Endeksleri: SCI: Science Citation Index, SSCI: Social Sciences Citation Index, AHCI: Arts&Humanities Citation Index

Konya'da faaliyet gösteren üniversitelerin akademik kadrosuna bakıldığında ise ağırlığın Selçuk Üniversitesi'nde olduğu görülmektedir. Selçuk Üniversitesi'nde 2013 yılı itibarıyla toplamda 2.654 akademisyen görev yapmaktadır.

Selçuk Üniversitesi'nin ardından ise Necmettin Erbakan (1.404), Mevlana (202) ve KTO-Karatay (124) Üniversiteleri sıralanmaktadır.

TABLO 23. Konya'da Türlerine Göre Akademik Kadro

Üniversite Adı	Profesör	Doçent	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Okutman	Arş. Gör.	Uzman	Toplam
Selçuk	331	221	492	439	165	899	107	2.654
N. Erbakan	221	149	334	128	21	524	27	1.404
KTO-Karatay	16	4	45	6	24	29	-	124
Mevlana	38	21	89	22	-	32	-	202
Toplam	606	395	960	595	210	1.484	134	4.384

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Konya'da faaliyet gösteren üniversitelere akademisyen başına düşen öğrenci sayısı açısından bakıldığında ise, ilk sırada Selçuk Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi gelmektedir. Fakülteye akademisyen başına 0,9 öğrenci düşmektedir. Sanat ve tasarım fakültesinin ardından ise Meram Tıp Fakültesi (2,0) ve Selçuk Tıp Fakültesi (2,4) gelmektedir.

Akademisyen başına düşen öğrenci sayısından son sırada yer alan fakülte ise, Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fakültesi'dir. Fakültede 3 akademisyene karşılık 495 öğrenci eğitim görmektedir. Akademisyen başına düşen öğrenci sayısı ise 165'tir. Bu fakülteden sonra ise sırasıyla Sosyal Bilimler MYO (123 öğrenci) ve Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi (115 öğrenci) gelmektedir.

TABLO 24. Yükseköğretim Birimlerinde Akademisyen Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Sıra	Üniversite	Okul Adı	Öğrenci	Akademisyen	Öğr./Aka.
İlk Beş Fakülte					
1	Selçuk	Sanat ve Tasarım Fakültesi	37	39	0,9
2	Necmettin Erbakan	Meram Tıp Fakültesi	1.311	644	2,0
3	Selçuk	Tıp Fakültesi	828	344	2,4
4	Necmettin Erbakan	Sağlık Bilimleri Fakültesi	81	24	3,4
5	Necmettin Erbakan	Uygulamalı Bilimler MYO	41	12	3,4
Son Beş Fakülte					
1	Selçuk	Beyşehir Ali Akkanat İşletme F.	495	3	165
2	Selçuk	Sosyal Bilimler MYO	5782	47	123
3	Selçuk	Beyşehir Ali Akkanat Turizm F.	460	4	115
4	Selçuk	Teknik Bilimler MYO	4213	50	84,3
5	Necmettin Erbakan	Seydişehir Ahmet Cengiz Müh. F.	483	6	80,5

Kaynak: İlgili Üniversiteler

4. SAĞLIK

Konya İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre, Konya'da hastane sayıları 2012 yılında artış göstermesine karşılık 2013 yılında düşüş göstermiştir. 2012 yılında 39 hastane faaliyette iken 2013 yılında bu rakam 35'e gerilemiştir. Burada etkili olan faktör 2 özel hastanenin ve devlet hastanesinin kapanması olmuştur.

Yatak kapasitesi bakımından Konya'da hastanelere bakıldığında ise, 2013 yılında düşüş yaşanmıştır. 2012 yılında 6.912 olan yatak kapasitesi, 2013 yılında %4,8 oranında azalarak 6.579'a gerilemiştir.

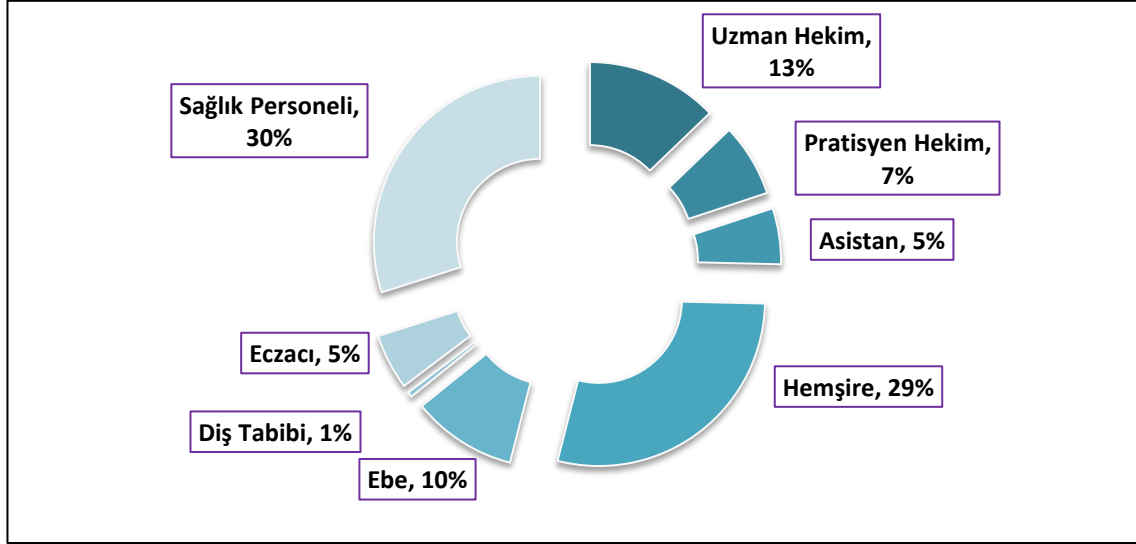
TABLO 25. Yıllara Göre Konya'daki Hastane ve Yatak Sayısı

Kurum/Kuruluş Türü	2011		2012		2013	
	Sayısı	Yatak Sayısı	Sayısı	Yatak Sayısı	Sayısı	Yatak Sayısı
Sağlık Bakanlığı Hastanesi	22	3.664	22	3.664	20	3.578
Üniversite Hastanesi	3	2.395	4	2.431	4	2.204
Asker Hastanesi	1	100	1	100	1	100
Özel Hastane	11	591	12	717	10	697
Toplam	37	6.750	39	6.912	35	6.579

Kaynak: Konya Sağlık İl Müdürlüğü

Konya İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre, Konya'da sağlık çalışanlarının çoğunluğunu sağlık personeli (%30) ve hemşireler (%29) oluşturmaktadır. 2013 yılı itibariyle Konya'da sağlık bakanlığına bağlı toplamda 14.313 sağlık çalışanı bulunmaktadır.

GRAFİK 21. Konya Sağlık Çalışanları İstatistikler - 2013

Kaynak: Konya Sağlık İl Müdürlüğü

5. AİLE

Konya'da 2012 yılında Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı bir önceki yıla göre %29,6 artarak 157.361 kişiye yükselmiştir. Konya'da Bakanlığın verdiği hizmetlere yönelik en fazla talep, evde bakım hizmetidir. 2012 yılı itibariyle Konya'da evde bakım hizmetinden yararlanan insan sayısı bir önceki yıla göre %18,3 artarak 106.187 kişi olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı itibariyle Konya'da yetiştirme yurtlarında toplam 3.722 çocuk koruma altına alınmıştır. Koruma altına alınan kadınlara bakıldığında ise kadınların en çok kendi isteği ve kolluk kararıyla koruma altına alındığı görülmektedir. 2012 yılında 193 kadın kendi isteği ile koruma altına alınırken, 165 kadın ise kolluk kararıyla koruma altına alınmıştır.

TABLO 26. Konya Aile ve Sosyal Politikalara İlişkin İstatistikleri

	2011	2012	Değişim (%)
Çocuk Yuvaları ve Sevgi Evlerinde Koruma Altında Bulunan Kişi Sayıları	2.847	3.006	5,6
Evde Bakım Hizmetinden Faydalanan Kişi Sayısı	89.774	106.187	18,3
Huzurevinde Bakılan Yaşlı Kişi Sayısı	1.649	1.751	6,2
Özürlü Kimlik Kartı Verilen Kişi Sayısı	23.197	41.965	80,9
Koruma Altına Alınan Bayan Sayısı	194	365	88,1
Kendi İsteği İle	136	193	41,9
Hâkim Kararıyla	1	4	300,0

Kolluk Kararıyla	53	165	211,3
Mülki Amir Kararıyla	4	3	-25,0
Yetiştirme Yurtlarında Koruma Altında Bulunan Kişi Sayısı	3.520	3.722	5,7
Toplam	121.375	157.361	29,6

Kaynak: KONİLİS

Konya Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne bağlı birçok kuruluş faaliyet göstermektedir. Konya'da Müdürlüğe bağlı 2 adet yetiştirme yurdu, 2 adet sevgi evi, 2 adet huzur evi, 2 adet bakım ve rehabilitasyon merkezi, 6 adet özel bakım evi faaliyet göstermektedir.

TABLO 27. Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne Bağlı Kuruluşlar

Kuruluş Türü	Kapasite (Kişi)	Mevcut (Kişi)
Yetiştirme Yurtları	103	91
- Erkek	70	71
- Kimsev	33	20
Sevgi Evleri	140	90
- Mevlana	80	74
- Akşehir Nasrettin Hoca	60	16
Huzurevleri	365	343
- Dr. İsmail Işık	325	311
- Akşehir Nasrettin Hoca	40	32
Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri	210	261
- Çumra	80	91
- İsmil	50	85
- Ereğli	80	85
Kadın Konukevi	50	59
Çocuk Evleri	101	86
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi	20	7
Özel Bakım Merkezleri	645	453
- Gökçepınar	99	41
- Gül-i Rana	86	52
- Sancak	128	122
- Umut	120	91
- Konya	122	62
- Zerafet	90	85

Kaynak: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

6. KÜLTÜR - TURİZM

Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü istatistiklerine göre Konya'ya giriş yapan ve geceleleyen ziyaretçilerin çoğunluğunu yerli ziyaretçiler oluşturmaktadır. 2013 yılında Konya'ya giriş yapan ziyaretçilerin sayısı bir önceki yıla göre %10,2 artış göstermiştir. Geceleleyen ziyaretçi sayısına bakıldığında ise 2013 yılında bir önceki yıla göre %5,4'lük bir artış yaşandığı görülmektedir. Geceleleyen ziyaretçi sayısının, giriş yapan ziyaretçi sayısına nazaran daha az artış göstermesi, Konya'ya gelen ziyaretçilerin çoğunlukla günü birlik ziyaret gerçekleştirdikleri ve akraba yanında kaldıklarını göstermektedir.

TABLO 28. Konya'ya Gelen Turist Sayısı ve Konaklama İstatistikleri

Yıl	Giriş		Geceleme	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
2012	267.891	131.902	338.423	187.988
2013	298.652	142.191	376.566	178.643

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre ilimizde turistik işletme belgesine sahip 28 otel bulunmaktadır. Bunların 3'ü beş yıldızlı, 8'i dört yıldızlı, 13'ü üç yıldızlı, 2'ser tane iki yıldızlı ve özel belgeli otellerden oluşmaktadır. 2013 yılında bir önceki yılda göre beş yıldızlı, iki yıldızlı ve özel belgeli otel sayısında bir artış görülmezken, dört yıldızlı ve üç yıldızlı otel sayısında görünür bir artış meydana gelmiştir.

Dört ve üç yıldızlı otel sayısındaki artış kendisini oda sayısı ve yatak kapasitesinde göstermektedir. Konya'da dört yıldızlı ve üç yıldızlı otel sayısındaki artışla oda sayısı toplamda 359, yatak kapasitesi ise 709 adet artış göstermiştir.

TABLO 29. Konya'da Turizm İşletme Belgeli Otel İstatistikleri

Sınıfı	Otel Sayısı		Oda Sayısı		Yatak Kapasitesi	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
5 Yıldızlı	3	3	672	672	1.368	1.368
4 Yıldızlı	6	8	709	888	1.467	1.822
3 Yıldızlı	10	13	422	602	837	1.191
2 Yıldızlı	2	2	27	27	54	54
Özel Belgeli	2	2	77	77	162	162
Toplam	23	28	1.907	2.266	3.888	4.597

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İlimizde 2013 yılı itibariyle turizm işletme belgeli 12 adet restoran bulunmaktadır. Bunlardan 4 tanesi özel belgeli, 3 tanesi 1. sınıf, 2 tanesi 2. sınıf ve 3 tanesi de mola noktasıdır.

2013 yılında turizm işletme belgesine sahip restoranlarda en fazla düşüş 1. sınıf restoranlarda görülmektedir. 2012 yılında 7 tane 1. sınıf lokanta faaliyet gösterirken 2013 yılında bu rakam 3'e düşmüştür. 1. Sınıf restoran sayısındaki bu düşüşle turizm belgeli restoranların kapasitesi 460 düşüş göstermiştir.

2013 yılında tek artış gösteren restoran türü mola noktası olmuştur. 2012 yılında 1 tane mola noktası faaliyet gösterirken 2013 yılında bu rakam 3'e yükselmiştir. Bu yükseliş toplam kapasiteyi de 1000 kişi yükseltmiştir.

TABLO 30. Konya'da Turizm İşletme Belgeli Lokanta İstatistikleri

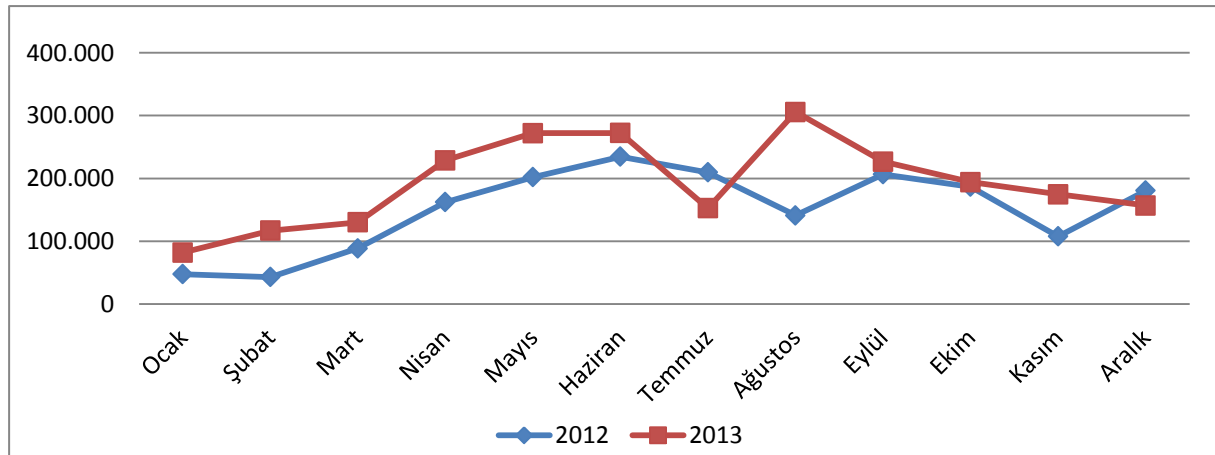
Sınıfı	Lokanta Sayısı		Kapasitesi	
	2012	2013	2012	2013
1. sınıf	7	3	1.718	905
2. sınıf	2	2	200	150
Özel	5	4	1.195	735
Mola Noktası	1	3	650	1.655
Toplam	15	12	3.763	3.445

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya Müze Müdürlüğüne bağlı müzeler şu şekildedir: Mevlana, Karatay, İnce Minare, Atatürk, Arkeoloji, Etnografya, Çatalhöyük, Akşehir Batı Cephesi, Akşehir Nasrettin Hoca, Ereğli.

Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre ilimizi ziyaret eden ziyaretçilerin ağırlıklı olarak ilkbahar ve yaz aylarını seçtiği görülmektedir. 2012 ve 2013 yıllarında özellikle Haziran ayına kadar yükselen ziyaretçi sayısı, bu aydan itibaren düşüşe geçmektedir. Özellikle Ramazan ayının ziyaretçi sayısına etkisi aşağıdaki grafikte gözükmemektedir. 2012 yılı Eylül ve 2013 yılı Ağustos aylarında yaşanan Ramazan ayı, ziyaretçi sayısında da kendisini göstermiştir. Konya'nın önemli kültürel aktivitelerinden biri olan ve her yıl 17 Aralık günü kutlanan Şeb-i Arus Merasimlerinde, ziyaretçi sayısı bakımından 2012 yılında bir artış yaşanırken, 2013 yılında önemli bir değişiklik olmamıştır.

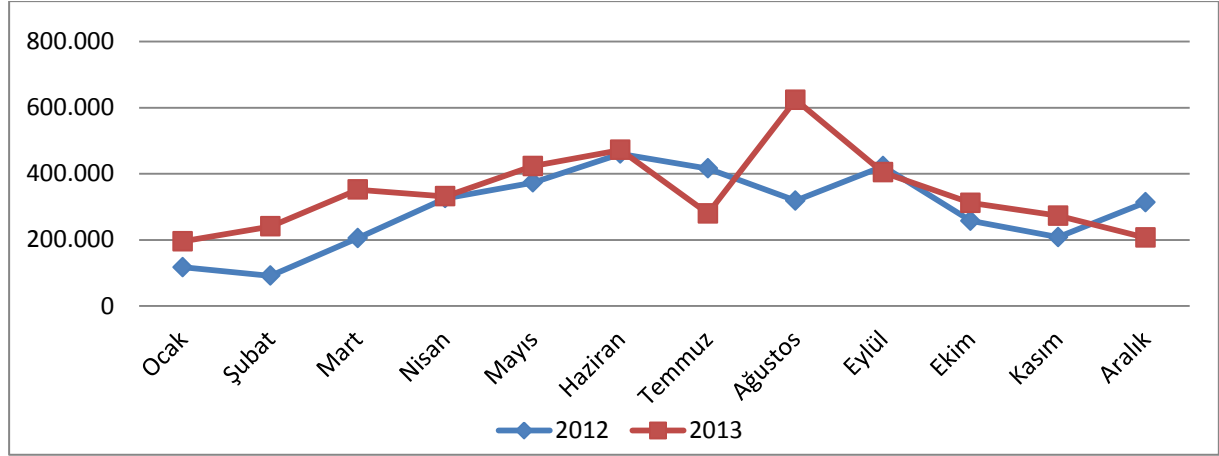
GRAFİK 22. Konya'da Aylara Göre Müze Ziyaretçi Sayısı

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya'daki müzelerin elde ettiği gelire bakıldığında, gelirlerin ziyaretçi sayıları ile doğru orantılı olduğu görülmektedir. 2012 yılında müzelerden 3,5 milyon TL gelir elde edilirken 2013 yılında bu rakam %11,6 oranında artarak 3,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

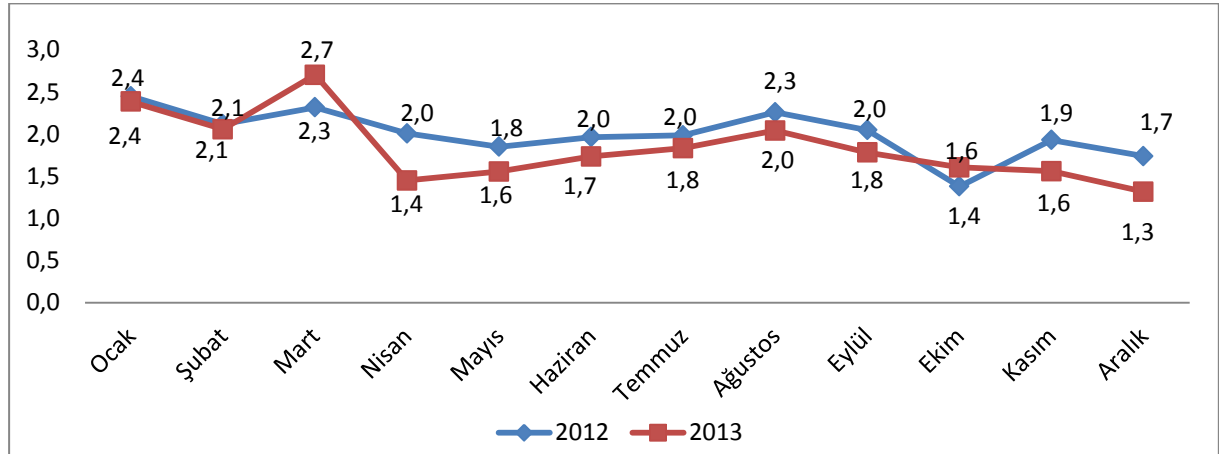
GRAFİK 23. Konya'da Aylara Göre Müze Gelirleri

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Ziyaretçi başına elde edilen müze gelirlerine bakıldığında ise, 2012 yılı aylar itibariyle 2013 yılından yüksek bir seyir izlemiştir. 2012 yılında ziyaretçi başına düşen müze gelirleri ortalama 2 TL'nin üzerinde seyrederken 2013 yılında Ocak-Şubat-Mart ve Ağustos aylarında 2 TL'nin üzerine çıktığı görülmektedir.

GRAFİK 24. Konya'da Ziyaretçi Başına Elde Edilen Müze Gelirleri

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya'da faaliyet gösteren müzeler içerisinde en fazla ziyaret edilen müze, Mevlana Müzesi olmuştur. Mevlana Müzesi'ne gelen ziyaretçi sayısı 2012 yılına göre %30,8 oranında artarak 2 milyonun üzerine çıkmıştır. Mevlana Müzesi, toplam ziyaretçi sayısı içerisinde %88,5'lik bir paya sahiptir.

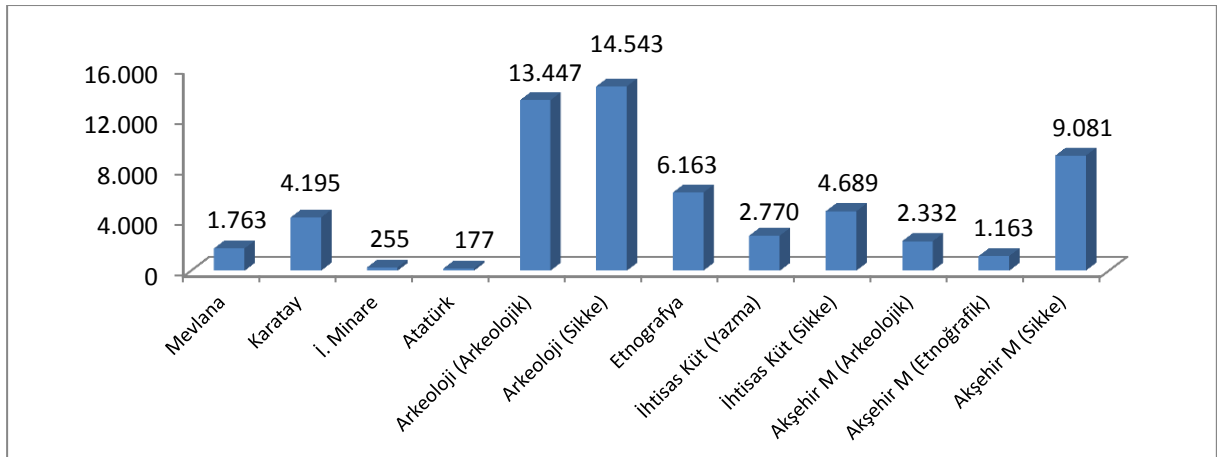
TABLO 31. Konya Müzeleri Ziyaretçi Sayıları

Müzeler	2012	2013	Değişim (%)	Toplam İçindeki Payı (%)
Mevlana	1.565.873	2.047.666	30,8	88,5
Karatay	109.315	112.869	3,3	4,9
İnce Minare	72.449	84.989	17,3	3,7
Atatürk	9.783	10.360	5,9	0,4
Arkeoloji	7.157	10.144	41,7	0,4
Etnografya	3.943	4.770	21,0	0,2
Çatalhöyük	4.842	14.690	203,4	0,6
Akşehir Batı Cephesi	20.487	14.589	-28,8	0,6
Akşehir Nasreddin Hoca	15.222	11.178	-26,6	0,5
Ereğli	3.886	2.038	-47,6	0,1
Toplam	1.812.957	2.313.293	27,6	100

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya müzelerinde en fazla eser sayısı, Arkeoloji Müzesi'ndedir. Arkeoloji Müzesi'nde 14.543 sikke ve 13.447 arkeolojik eser sergilenmektedir. Konya Arkeoloji Müzesi'nden sonra en fazla eser sayısı, Akşehir Müzesi'nde sergilenmektedir. Müzede Arkeolojik, Etnografik ve Sikke olmak üzere toplamda 12.576 eser bulunuyor. Üçüncü sırada ise 7.459 eser sayısı ile Etnografya Müzesi bulunmaktadır.

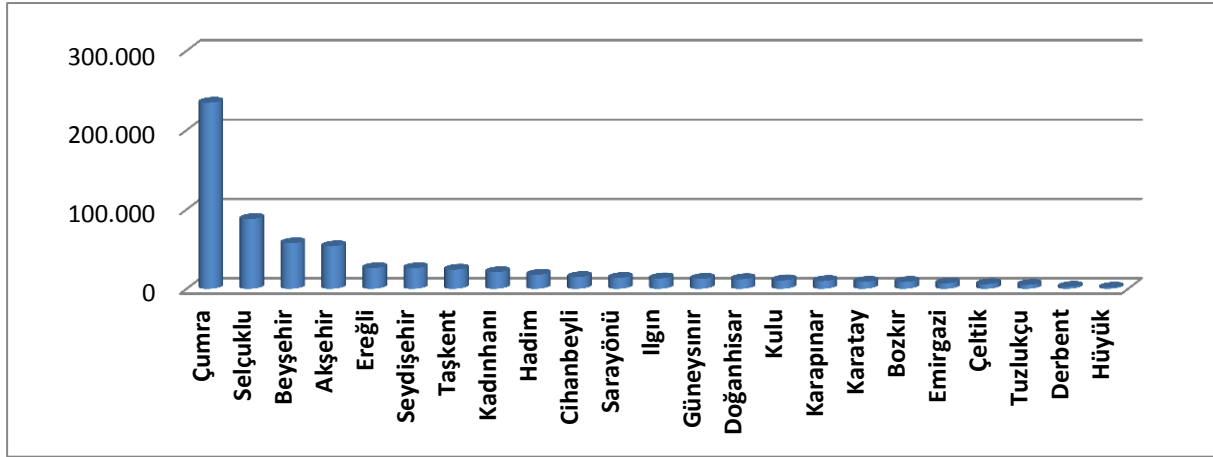
GRAFİK 25. Konya Müzelerinde Sergilenen Eser Sayısı

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya ilçelerinde bulunan kütüphanelerde en fazla kitap sayısı Çumra'da bulunmaktadır. Çumra'da bulunan kitap sayısı, Konya'da bulunan kitap sayısının %36,2'sini tek başına karşılamaktadır. Çumra'da bulunan kütüphanelerde toplamda 234.256 kitap bulunmaktadır. Çumra'nın ardından ise en fazla kitap sayısı Selçuklu, Beyşehir ve Akşehir'de bulunmaktadır.

GRAFİK 26. Konya İlçelerinde Bulunan Kütüphanelerde Kitap Sayısı

Kaynak: Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

7. ADALET

2013 yılı itibariyle Konya'da toplam 8 adet ceza infaz kurumu mevcut olup bu cezaevlerinin toplam kapasitesi 2.322 kişidir. Konya'da faaliyete geçen ilk cezaevi, 1942'de kurulan 374 kişi kapasiteli Açık Cezaevi iken; faaliyete geçen son cezaevi, 2013 yılında kurulan 540 kişi kapasiteli Akşehir T Tipi cezaevidir.

Konya Merkezde; açık cezaevi ve E tipi cezaevi olmak üzere iki adet cezaevi faaliyet göstermektedir. Diğer altı cezaevi ise Konya'nın çeşitli ilçelerinde bulunmaktadır. İlçelerdeki cezaevlerine bakıldığında; Akşehir'de iki adet cezaevi olup toplam kapasiteleri 957 kişidir. Beyşehir, Ereğli, Ilgın ve Seydişehir ilçelerinde de birer cezaevi faal olup toplam kapasiteleri 291 kişidir.

TABLO 32. Konya'daki Faal Ceza İnfaz Kurumları

Adı	Kuruluş Yılı	Kapasite
Konya Açık CİK	1942	374
Ereğli B tipi Kapalı CİK	1951	111
Seydişehir B Tipi Kapalı CİK	1952	60
Akşehir C Tipi Kapalı ve Açık CİK	1954	417
Ilgın A3 Tipi Kapalı CİK	1956	60
Beyşehir A3 Tipi Kapalı CİK	1964	60
Konya E tipi Kapalı CİK	1988	700
Akşehir T Tipi Kapalı ve Açık CİK	2013	540

Kaynak: Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü

Adalet Bakanlığı verilerine göre 2012 yılında Konya'da cezaevlerinde 604 kişi kalırken, 2013 yılına gelindiğinde bu rakam %41,2 artış göstererek 853 kişiye yükselmiştir. 2013 yılı itibariyle cezaevlerinde kalan mahkûmların en fazla işledikleri suçlar; hırsızlık, yaralama ve adam öldürme olarak sıralanmaktadır.

2013 yılında cezaevlerinde bulunan mahkûmların işledikleri suç türlerinin toplam suç içerisindeki payına bakıldığında; hırsızlık suçu toplam suçların %30'unu tek başına oluşturmaktadır. Hırsızlık suçundan sonra sırasıyla, yaralama (%21) ve adam öldürme (%12) gelmektedir.

Cezaevlerindeki mahkûmların suçlarında en fazla değişim, fuhuşa teşvik/yaptırmak/ aracılık etmek suçunda görülmektedir. Bu suçtan cezaevinde bulunan kişilerin sayısı, bir önceki yıla göre %200 oranında artış göstermektedir. Bu suçu ise sırasıyla; dolandırıcılık (%142,9), uyuşturucu (%91,8) ve hırsızlık (%61,3) takip etmektedir.

TABLO 33. 2012 ve 2013 Yıllarında Bazı Suç Gruplarının Dağılımı ve Değişimi

Suç Türü	Suçlar		Paylar (%)		Değişim (%)
	2012	2013	2012	2013	
Adam Öldürme	95	101	16	12	6,3
Adam Öldürme Teşebbüs	17	22	3	3	29,4
Cinsel Suçlar	20	31	3	4	55,0
Dolandırıcılık	14	34	2	4	142,9
Fuhuşa Teşvik Etmek /Yaptırmak/Aracılık Etmek	6	18	1	2	200,0
Hırsızlık	160	258	26	30	61,3
Sahtecilik	45	49	7	6	8,9
Uyuşturucu	49	94	8	11	91,8
Yağma/Gasp	54	63	9	7	16,7
Yaralama	144	183	24	21	27,1
TOPLAM	604	853	100	100	41,2

Kaynak: Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü

8. EMNİYET

Konya'da yıllar itibariyle yaralanmalı kaza sayısı ve yaralı sayısı sürekli artış göstermiştir. 2010 yılında 3.567 olan yaralanmalı kaza 2013 yılında 5.729'a yükselmiştir. Aynı dönemde yaralı sayısı da %49,8 artarak 6.385'ten 9.568'e yükselmiştir.

Konya'da yaşanan ölümlü kazalara bakıldığında ise, 2010 yılında 84 tane ölümlü kaza sayısı 2013 yılında 77'ye düşmüştür. Kazalarda ölenlerin sayısı ise 2010 yılında 115 iken 2013 yılında 101'e gerilemiştir. Burada Konya'da yapımı tamamlanan bölünmüş yolların da etkisinin olduğu tahmin edilmektedir.

TABLO 34. Konya'da Trafik Kazaları İstatistikleri

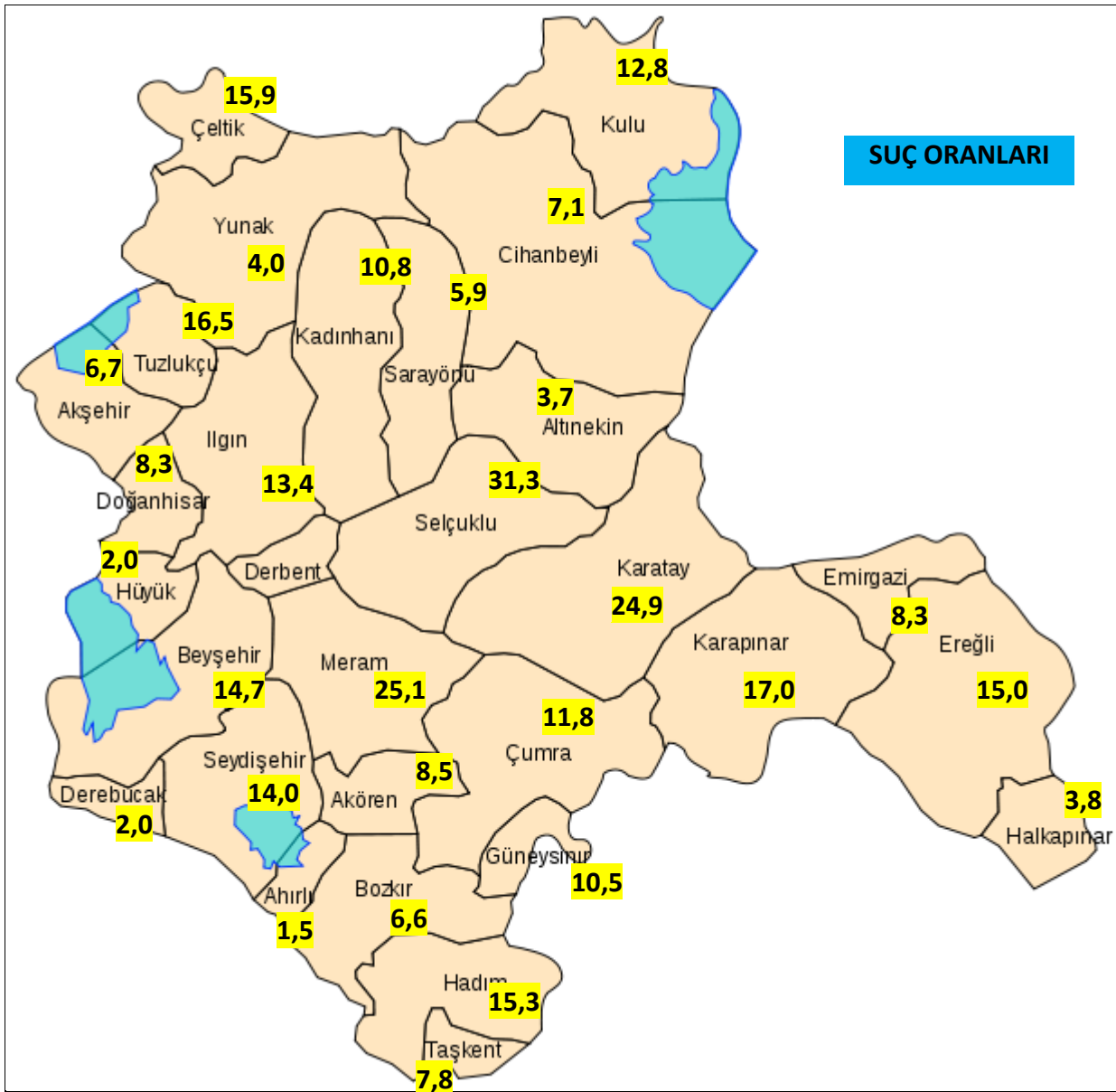
Yıl	Ölümlü Kaza Sayısı	Yaralanmalı Kaza Sayısı	Ölü Sayısı	Yaralı Sayısı
2010	84	3.567	115	6.385
2011	77	4.248	112	7.761
2012	94	5.549	131	9.466
2013	77	5.729	101	9.568

Kaynak: Konya Emniyet İl Müdürlüğü

2013 yılında Konya’da ilçeler bazında suç oranlarına bakıldığında, her 1000 kişiye düşen 31,3 suç sayısı ile Selçuklu ilçesi ilk sırada yer almaktadır. Selçuklunun ardından 25 suç sayısı ile Meram ve 24,9 suç sayısı ile Karatay ilçeleri gelmektedir.

Merkez ilçeler dışında suç oranlarında ise her 1000 kişiye düşen 17 suç sayısı ile Karapınar ilk sırada yer almaktadır. Karapınar’ın ardından 16,5 suç sayısı ile Tuzlukçu ikinci, 15,9 suç sayısı ile Çeltik üçüncü sırada gelmektedir.

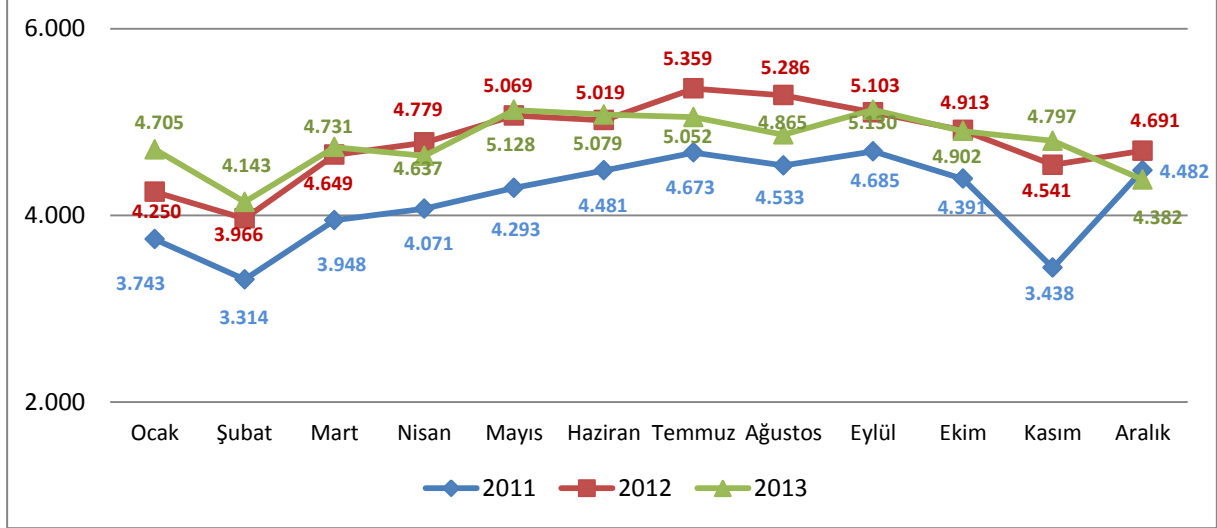
Konya’da İlçeler Bazında Suç Oranları

Kaynak: Konya Emniyet İl Müdürlüğü

2011-2013 yılları arasında Konya'daki suç sayılarında aylık bazda sürekli artış yaşandığı görülmektedir. Son üç yıllık süreç içerisinde en düşük suç sayısı 3.314 suç sayısı ile 2011 yılının Şubat ayında gerçekleşirken en yüksek suç sayısı ise 5.359 suç sayısı ile 2012 yılının Temmuz ayında gerçekleşmiştir.

GRAFİK 27. Konya'da Aylar İtibariyle Suç Sayıları

Kaynak: Konya Emniyet İl Müdürlüğü

İstatistiki olarak suç türleri incelendiğinde; 2013 yılında Konya'da şahsa karşı işlenen suçlarda ilk sırada 33.373 suç sayısı ile "Taksirle Yaralama", ikinci sırada 20.443 suç sayısı ile "Kasten Yaralama", üçüncü sırada ise 10.309 suç sayısı ile "Tehdit" suçları oluşmaktadır.

2013 yılında mala karşı işlenen suçlar incelendiğinde; ilk sırada 8.467 suç sayısı ile "Ev Hırsızlığı", ikinci sırada 8.318 suç sayısı ile "Mala Zarar Verme", üçüncü sırada ise 7.834 suç sayısı ile "Açıktan Hırsızlık" suçları gelmektedir.

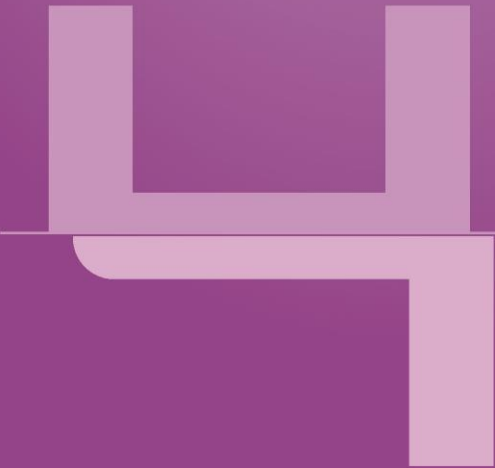
TABLO 35. Suç Türlerine Göre Suç Sayıları

Şahsa Karşı İşlenen Suçlar		Mala Karşı İşlenen Suçlar	
Suç Türü	Adet	Suç Türü	Adet
Taksirle Yaralama	33.373	Ev Hırsızlığı	8.467
Kasten Yaralama	20.443	Mala Zarar Verme	8.318
Tehdit	10.309	Açıktan Hırsızlık	7.834
Hakaret	6.193	İşyeri Hırsızlığı	5.837
İntihara Teşebbüs	4.020	Oto Hırsızlığı	5.290

Kaynak: Konya Emniyet İl Müdürlüğü

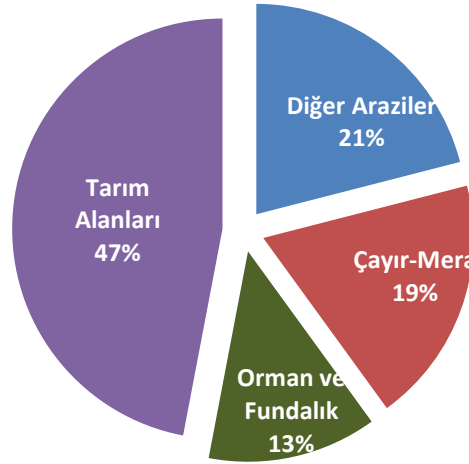
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

1. TARIM

Konya, 2,27 milyon hektarlık tarım alanı ile ülke tarım alanlarının %9,5'ine sahiptir. 2013 yılında Konya'nın tarım alanlarında geçen yıla göre 1 puan artış gerçekleştiği görülmektedir. Önümüzdeki dönemde Konya Ova Projesi'nin de tam olarak hayata geçirilmesiyle Konya'nın tarım alanları daha da genişleyecektir.

GRAFİK 28. Konya'da Arazi Durumu

38.873 km² olan yüzölçümün 2,27 milyon hektarlık arazisinde tarım yapılan Konya, toplam alan ve ekilen alan bakımından Türkiye'de birinci sırada yer almaktadır. Konya'nın ardından 12 milyon 199 bin dekar araziyle Şanlıurfa, 12 milyon 37 bin dekar araziyle de Ankara gelmektedir.

TABLO 36. Konya İli Tarım Alanları (2013)

Madde Adı	Alan (Dekar)	Türkiye Sırası
Toplam Alan	19.018.384	1.
Ekilen Alan	12.588.987	1.
Nadas	5.865.622	1.
Sebze Bahçeleri Alanı	176.516	16.
Meyve Bahçeleri Alanı	385.753	26.
Süs Bitkileri Alanı	1.507	7

Kaynak: TÜİK

1.1. Tarımsal Üretim

Sebze bahçeleri bakımından 16. sırada bulunan Konya, süs bitkileri alanı bakımından ise 7. sırada yer almaktadır. Geçtiğimiz yıllara nazaran büyük mesafe kat edilen süs bitkileri alanında, önümüzdeki yıllarda sulamaların da artmasıyla büyük gelişmeler olacağı ön görülmektedir.

Konya'nın 26. sırada bulunduğu meyve bahçeleri sıralamasında ise ilk üçte sırasıyla, 2,2 milyon dekarla Ordu, 2,1 milyon dekar araziyle Aydın, 2 milyon dekar araziyle de Gaziantep yer almaktadır.

TABLO 37. Konya’da Üretilen Tarımsal Ürünler (2013)

Türü	Sıra	Ürün Adı	Üretim Miktarı (ton)	TR Sırası 2013
Tarla Ürünleri	1	Buğday (Diğer)	1.690.239	1
	2	Buğday (Durum)	601.691	2
	3	Çavdar	20.570	6
	4	Çemen Otu	175	1
	5	Fasulye (Kuru)	49.723	1
	6	Şekerpancarı	4.773.791	1
	7	Kimyon	5.159	2
	8	Aspir	2.305	4
	9	Bezelye	695	2
	10	Haşhaş (Kapsül)	4.072	3
	11	Mercimek	1.203	6
	12	Arpa (Biralık)	77.411	2
	13	Arpa (Diğer)	761.080	1
Sebzeler	1	Havuç	344.401	1
	2	Mantar (Kültür)	3.675	3
Meyveler	1	İğde	368	2

Kaynak: TÜİK

1.2. Organik Tarım

Organik Tarım bakımından Türkiye’nin en iyilerinden olan Konya, birçok üründe ilk sırada yer almaktadır. Acı Bakla ve Termiye ürünlerinde Türkiye üretiminin % 100’ünü gerçekleştiren Konya, havucun %99’unu, Çilek’in %67’sini, vişnenin de %38’ini, bademin %34’ünü üretmektedir. Havuç, çilek, vişne, bademde birinci sırada yer alan Konya; domates, nohut ve cevizde de 5. sıradadır.

TABLO 38. Konya’da Organik Tarım (2013)

Sırası	Ürün	Üretim(ton)	TR Sırası	TR Yüzdesi
1	Havuç	1.909,00	1	99
2	Çilek	1.465,21	1	67
3	Vişne	1.192,12	1	38
4	Buğday	1.082,58	10	1

Konya’nın tarım üretimi açısından öne çıktığı ürünler ağırlıklı olarak tarla ürünleridir.

Konya, buğday, arpa, şekerpancarı, fasulye, çemen otu üretiminde Türkiye’de en çok üretim yapan il konumundadır.

Sebze türü bakımından havuçta en çok üretim Konya’da yapılırken, mantar ve iğde de Türkiye’de ilk üçtedir.

5	Badem	798,52	1	34
6	Kiraz	434,16	3	13
7	Elma	273,32	11	1
8	Domates	158,00	5	2
9	Nohut	123,90	5	8
10	Ceviz	116,68	5	2

Kaynak: TÜİK

1.3. Tarımsal Makine Kullanımı

Türkiye'nin en büyük tarım kentlerinden biri olan Konya'da, tarımsal makine kullanımı da üst düzeydedir. Konya'da en fazla kullanılan tarımsal makine, tarım arabası olarak kullanılan römorktur (66.519). Römork'un ardından ise yağmurlama makinesi (35.393) ve kimyevi gübre dağıtma makinesi (34.860) gelmektedir.

TABLO 39. Konya'nın Tarımsal Makine İstatistikleri

Sıra	Ürün Adı	Makina Miktarı (Adet)
1	Römork	66.519
2	Yağmurlama makinası	35.393
3	Kimyevi gübre dağıtma makinası	34.860
4	Traktör - iki akslı (51-70 Bg)	29.421
5	Kombine hububat ekim makinası	27.348
6	Kuyruk milinden hareketli pulverizatör	23.877
7	Krema makinası	17.039
8	Traktörle çekilen hububat ekim makinası	13.386
9	Diskli traktör pulluğu	10.531
10	Diskli anız pulluğu (vanvey)	6.676
11	Pancar sökme makinası	3.765
12	Saman aktarma - boşaltma makinası	3.429
13	Kulaklı anız pulluğu	2.854
14	Set yapma makinası	2.567
15	Sap toplamalı saman yapma makinası	2.114
16	Kombine pancar hasat makinası	1.207
17	Selektör (sabit veya seyyar)	388
18	Biçerdöver (6-10 yaş)	330

Kaynak: TÜİK

1.4. Tarımsal Krediler

Konya'da 2013 yılında 68 projeye toplam 32.310.496 Türk Lirası tarımsal destek ödemesi yapılmıştır. Destek kapsamı; yatırımın inşaat işleri, makine ekipman alımı, traktör (hayvancılık, arıcılık ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğinde), danışmanlık ve mimarlık hizmeti harcamalarını içermektedir.

IPARD Programı kapsamında destek türleri ve kriterler konusunda bir değişiklik olmamıştır. 2013 yılında verilen destek türleri 2014 yılında da devam edecektir. Sektörel bazda bakıldığında; ilk sırada 17,6 milyon destek tutarıyla süt üreten işletmeler gelmektedir. İkinci sırada 8 milyonla kesimhaneler yer alırken, üçüncü sırada 3,8 milyonla et üreten işletmeler bulunmaktadır.

TABLO 40. Konya İlinde 2013 Yılında Verilen Tarımsal Destek Türleri ve Destek Türü Bazında Verilen Teşvik Miktarları

Yatırım Konusu	Proje Sayısı	Toplam Yatırım Tutarı	Toplam Ödenen Destek
Süt Üreten İşletmeler	23	44.053.071	17.661.597
Et Üreten İşletmeler	8	10.886.046	3.837.974
Süt İşleme Tesisleri	2	3.522.009	1.402.046
Süt Toplama Merkezleri	1	728.527	329.687
Kesimhaneler	4	20.494.809	8.227.981
Et İşleme Tesisleri	1	498.950	248.600
Arıcılık	1	112.410	54.729
Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği	28	2.697.776	1.311.576
TOPLAM	68	81.211.768	32.310.496

Kaynak: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu

Konya ilinde 2013 yılında toplam 12.031 kişi/işletme, 185 milyar civarında kredi kullanmıştır. Kredi kullanılan kalemler ise aşağıdaki tabloda görülmektedir. Kredi türlerinde en fazla desteklenen kalem 52,8 milyon ile gübre olmuştur. Genel ihtiyaç kalemine 44,3 milyonla destek verilirken, üçüncü sıradaki petrol ürünlerine ise 24,7 milyon kredi verilmiştir.

TABLO 41. Konya İlinde 2013 Yılında Kullanılan Tarımsal Kredi Tutarı

KREDİ TÜRÜ	KREDİ MİKTARI (TL)
Gübre	52.826.175,85
Genel ihtiyaç	44.381.932,20
Petrol ürünleri	24.707.768,47
Tohumluk ve fide	18.953.433,01
Hayvancılık	13.867.028,82
Diğer işletme	12.502.029,98
Hayvan edindirme	5.450.205,34
Mekanizasyon	4.967.526,73

Sulama sistem	3.544.295,06
Tüketim	2.046.372,62
Sigorta primi	1.163.631,75
Zirai mücadele	446.772,77
Diğer yatırım	81.973,19
Faizsiz krediler	14.331,87
Tüketim yatırım	3.161,41
Toplam	184.956.639,07

Kaynak: Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri

TABLO 42. 2013 Yılında Verilen Hibe ve Desteklerin Sektörel Dağılımı

KISA VADELİ KREDİLER	KREDİ TÜRÜ	DESTEK TÜRÜ	AMAÇ
	İşletme Kredileri	Nakdi	Ortağın yıllık devamlı üret. gid. karşılamak
Tohumluk Kredileri	Ayni	1 dekardan elde edilecek verimini artırmak	
Kimyevi Gübre Kredileri	Ayni	1 dekardan elde edilecek verimini artırmak	
Hayvancılık İşletme Kredileri	Nakdi	Hayvancılık kapasitesini artırmak	
Tarımsal İlaç Kredileri	Ayni	Zararlı haşere vb. ile mücadeleye destek	
Akaryakıt Kredisi	Ayni	Ortaklara tarımsal destek	
Seralarda Kullanılan Kömür Kredisi	Nakdi	Örtü altım tarım desteği	

Kaynak: Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri

Kullandırılan kredi miktarı bakımından Konya ilçelerine bakıldığında, 30 milyon TL ile Karapınar ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada 23,2 milyon ile Çumra, üçüncü sırada ise 17,6 milyon ile Ereğli gelmektedir.

TABLO 43. Konya'da 2013 Yılında Tarımsal Kredi Kullanan Ortak Sayısı Ve Kullanılan Kredi Miktarı

İlçe Adı	Kredi Kullanan Ortak Sayısı	Kullanılan Kredi Miktarı (TL)
Ahırlı	134	1.331.631,23
Akören	164	1.471.912,14
Akşehir	456	4.605.697,84
Altınekin	124	1.595.652,42
Beyşehir	537	6.590.267,32
Bozkır	75	434.858,39
Cihanbeyli	1.048	16.066.457,12
Çeltik	63	1.039.994,15
Çumra	1.102	23.240.156,85

Derbent	129	921.807,34
Doğanhisar	366	2.451.030,08
Ereğli	1.000	17.677.073,40
Güneysınır	168	1.766.461,60
Halkapınar	333	2.897.191,41
Hüyük	533	6.707.787,13
Ilgın	781	8.356.900,77
Kadınhanı	619	10.110.468,42
Karapınar	939	30.063.939,07
Karatay	804	16.130.388,27
Kulu	835	7.866.409,80
Meram	220	2.619.631,38
Sarayönü	290	4.524.246,30
Selçuklu	157	4.213.104,68
Seydişehir	380	3.230.739,20
Tuzlukçu	159	3.571.078,28
Yunak	615	8.027.608,84
Toplam	12.031	187.512.493,43

Kaynak: Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri

2. HAYVANCILIK

Türkiye'nin küçükbaş, büyükbaş hayvan, kümes hayvanı ile et, süt, yumurta, bal ve su ürünleri üretimine önemli katkıları olan Konya, sahip olduğu geniş meralar ve bitkisel üretim alanları ile hayvancılığın gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Önceki yıllarda Türkiye'de üreticilerin özellikle küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığa olan ilgisi azalmıştır. Ancak, son yıllarda hayvancılığa uygulanan teşvikler, kırmızı et üretim açığı ve artan yurtdışı taleplerle birlikte küçükbaş hayvan sayılarında yeniden bir yükselme kaydedilmiştir.

TABLO 44. Konya'da Hayvan Sayısı ve Üretilen Toplam Süt Miktarı (2013)

Hayvan Adı	Toplam (Adet)	Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	448.047	161.145	643.452
Manda	311	152	195
Sığır (Melez)	214.100	74.571	207.009
Sığır (Yerli)	54.025	15.970	21.112
Koyun (Yerli)	1.802.048	1.010.076	79.796
Keçi (Kıl)	211.316	89.968	8.816
Keçi (Tiftik)	2.416	585	25
Koyun (Merinos)	126.759	59.932	2.397

Kaynak: TÜİK

Konya'nın hayvan istatistiklerine bakıldığında, yerli koyun 1 milyon 802 bin adetle ilk sıradadır. Koyunu, sırasıyla kültür sığı (448.047 adet), melez sığı (214.100 adet) ve kıl keçisi (211.316 adet) izlemektedir. Konya, 2011'den bugüne süt üretimini tiftik keçisi haricinde artırmıştır. 2011 yılında süt üretimi 477 bin tonken, 2013 yılında 643 bin tona, sığı (melez) sütü 155 binden 207 bine çıkmıştır.

İlin özellikle ülke koyun sütü üretimindeki payı oldukça yüksek olup, koyun sütü bölgede yoğurt ve peynir yapımında aranan bir üründür. Bunun yanında Konya'da süt keçisi yetiştiriciliğine olan ilgi giderek artmaktadır, entansif yetiştiricilik yapan yeni işletmeler kurulmaktadır.

İlin yapağı, kıl ve tiftik üretimindeki payları hayvan sayıları ile paralellik arz etmektedir. Son yıllarda büyükbaş hayvan yetiştiriciliği alanında yapılan yatırımların artışına paralel olarak Konya'daki sığı varlığında yaklaşık yüzde 30'luk bir artış meydana gelmiştir.

Ülkenin yumurta tavukçuluğuna en fazla katkı sağlayan ikinci il olan Konya, 11 milyon 325 bin 549 adet yumurta tavuğu ile toplam üretimde yaklaşık yüzde 12'lik bir paya sahiptir. Diğer ürünlerde de Türkiye'nin önemli üreticilerinden olan Konya, sırasıyla ördekte 14., kazda 11., hindide 15., et tavuğunda 26. sıradadır.

TABLO 45. Konya Kümes Hayvancılığı İstatistikleri

Kanatlı türü	Adet
Et Tavuğu	643.700
Yumurta Tavuğu	11.325.549
Hindi	52.199
Kaz	14.540
Ördek	7.566

Kaynak: TÜİK

Konya'da yumurta tavukçuluğunda teknoloji kullanımı oldukça yüksek düzeyde olup, ilde üretilen yumurta sayısı ilin tavuk varlığına kıyasla daha yüksektir. Yıllara göre değişmekle birlikte Türkiye'de üretilen yumurtanın yaklaşık olarak yüzde 15- 20'si Konya'da üretilmekte olup, ilin ülke çapında fiyatların belirlenmesinde önemli rolü bulunmaktadır.

Konya'da, arıcılık yapan 1.017 işletme toplam 928 ton bal üretmiştir. Toplam kovan sayısı 76.430 iken, balmumu üretimi ise 62 tondur. Konya bal üretiminde Türkiye'de 26., balmumu üretiminde ise 18. sıradadır.

3. SANAYİ

Konya; gerek istihdam gerekse ülke ekonomisine sağlamış olduğu katma değer açısından Türkiye'nin parlayan yıldızlarından bir tanesidir. Konya'da bulunan 9 adet Organize Sanayi Bölgesi, 39 adet küçük sanayi sitesi ve 14 adet özel sanayi sitesinde konumlanmış imalat sektörü işletmeleri, Türkiye genelindeki kayıtlı işletmelerin % 4'ünü oluşturmakta ve Konya sanayi üretimi yapan firma sayısı açısından Türkiye'de 5'inci sırada yer almaktadır.

Konya'da faaliyet gösteren sanayi işletmelerinin işyeri sayısı bakımından sektörel çeşitliliği dikkat çekicidir. Başta otomotiv yan sanayi, tarım makineleri, değirmen makineleri ve metal işleme makinelerinin ağırlıklı olarak yer aldığı makine sanayi, döküm sanayi, gıda sanayi, ayakkabı sanayi olmak üzere, lastik-plastik ürünleri, mobilya, dokuma-giyim, tuz, alüminyum, mermer öne çıkan sanayi kollarındandır.

3.1. Organize Sanayi Bölgeleri

Konya, Türkiye'de en fazla Organize Sanayi Bölgesi'ne sahip illerden bir tanesidir. Toplamda 9 OSB bulunan Konya, ayrıca küçük sanayi siteleri açısından da Türkiye'nin en zengin illerinden birisidir.

TABLO 46. Konya İli Organize Sanayi Bölgeleri

	OSB ADI	ALAN (Ha)	TAHSİS EDİLEN P.SAYISI	ÜRETİMDE OLAN İŞYERİ SAYISI	İSTİHDAM SAYISI
1	Akşehir OSB	115	59	5	106
2	Beyşehir OSB	100	23	12	125
3	Çumra OSB	58	22	2	10
4	Ereğli OSB	258	61	43	530
5	Karapınar OSB	208	26	5	40
6	Konya OSB	1600	608	473	14.500
7	Konya 1. OSB	134	173	159	5.500
8	Seydişehir OSB	150	13	1	4
9	Kulu OSB	400	0	0	0

Kaynak: Konya Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Konya merkezde biri özel olmak üzere 3 organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Konya'da, 2013 yılı verilerine göre I. Organize Sanayi Bölgesi'nde 159, Konya Organize Sanayi Bölgesi'nde 473 ve BÜSAN Özel Organize Sanayi Bölgesi'nde 798 adet olmak üzere; Organize Sanayi Bölgelerinde toplam 1.430 firma faaliyet göstermektedir.

I. Organize Sanayi Bölgesi

Konya 1. OSB'de 159 adet firma faaliyet göstermekte olup, 2013 yılı verilerine göre tahmini olarak çalışan sayısı 5.500 kişi civarındadır.

TABLO 47. I. Organize Sanayi Bölgesi'ne İlişkin Genel Bilgiler

Tahsis Edilen Parsel Sayısı	173
Faaliyete Geçen İşyeri Sayısı	159
Toplam Çalışan Sayısı (Tahmini)	5.500 Kişi

TABLO 48. Konya I. Organize Sanayi Bölgesindeki Firmaların Sektörel Dağılımı, 2013

SIRA	SEKTÖRLER	ADET
1	Otomotiv Yan Sanayi	24
3	Makina ve Yedek Parça İmalat Sanayi	20
2	Ziraat Alet ve Makinaları İmalat Sanayi	18
7	Plastik, Boya ve Kimya Sanayi	11
6	Sondaj, Boru ve Sulama Sistemleri	6
4	Döküm Sanayi	5
5	Kâğıt ve Ambalaj Sanayi	5
8	İnşaat Malzemeleri Sanayi	5
11	Değirmen Makinaları İmalat Sanayi	5
9	Deri ve Tekstil Ürünleri İmalat Sanayi	3
10	Madeni Eşya İmalat Sanayi ve Hırdavat	2
12	Demir Dışı Metaller Sanayi (alüminyum san.)	2
13	Diğer	53
TOPLAM		159

Kaynak: Konya 1. OSB Müdürlüğü

Konya I. Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmalar sektör bazında incelendiğinde, 24 firma ile en fazla "Otomotiv Yan Sanayi" alanında işletmenin yer aldığı görülmektedir. Otomotiv yan sanayi firmalarını; makine ve yedek parça imalat sanayi ile ziraat alet ve makinelerinde faaliyet gösteren firmalar takip etmektedirler.

BÜSAN Özel Organize Sanayi Sitesi

BÜSAN Özel Organize Sanayi Sitesi, özel sanayi siteleri içerisinde Türkiye'de 1.sırada, dünyada ise 6.sırada yer almaktadır. BÜSAN Özel Organize Sitesi'nde 799 firma aktif olarak faaliyetlerini yürütürken, yaklaşık 22.000 kişiye de istihdam yaratmaktadır.

TABLO 49. BÜSAN Özel Organize Sanayi Bölgesi'ne İlişkin Genel Bilgiler

Cadde Sayısı	10 Adet
Sokak Sayısı	20 Adet
İşyeri	799 Adet
İş Grup (Sektör)	25 Adet
Üretim Alanı	223 Adet
Bayan Çalışan	2.636 Kişi
Bay Çalışan	19.454 Kişi
Araç Sirkülasyonu	10.832 Adet
1500 m² Fabrika	150 Adet
1000 m² Fabrika	374 Adet

500 m² Fabrika		141 Adet
150 m² Fabrika		110 Adet
100 m² Fabrika		16 Adet
Showroom		8 Adet
BÜSAN Sanayi Yıllık İhracat		39.743.451.770,00 TL
BÜSAN Sanayi Yıllık İthalat		25.144.695.830,00 TL
BÜSAN Sanayi Yıllık Ciro		92.396.400.884,00 TL
BÜSAN Elektrik Sarfıyatı	(Yıllık) (109.610.190.6 kw)	198.394.445,00 TL
BÜSAN Doğalgaz Sarfıyatı	(Yıllık) (81.338.654.6 m ³)	76.783.690,00 TL
BÜSAN Su Sarfıyatı	(Yıllık) (8.911.371.7 ton)	27.447.025,00 TL

Kaynak: BÜSAN Özel Organize Sanayi Bölgesi Yöneticiliği

BÜSAN Sanayinde üretilen ürünler 7 kıtada 80 farklı ülkeye ihraç edilirken, üretilen ürünlerin %60'ı ihraç edilmektedir. Sektörel bazda üretim incelendiğinde ise üretimin yaklaşık olarak %40'ını otomotiv ve makine yedek parça sanayi oluştururken, %30'unu plastik, ambalaj, gıda üretimi, malzeme satış ve ticaret, geriye kalan %30'unu da diğer sanayi ürünleri imalatı oluşturmaktadır.

Konya Organize Sanayi Bölgesi (KOS)

Konya Organize Sanayi Bölgesi kısaca KOS, 2013 yılında 473 faal işyeriyle Konya ekonomisi için önem arz eden bölgelerden bir tanesi olmuştur. Yaklaşık olarak 16 milyon m²'lik bir alana yayılan firmalar ağırlıklı olarak makine ve ekipman imalatı, motorlu kara taşıtı ve treyler imalatı, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı ve gıda ürünleri imalatında bulunmaktadır.

TABLO 50. Konya Organize Sanayi Bölgesi'ne İlişkin Genel Bilgiler

Tahsis Yapılan İşyeri Sayısı	608 Adet
Faal İşyeri Sayısı	473 Adet
Elektrik Sarfıyatı	502.893.407 TL
Doğalgaz Sarfıyatı	50.503.744 TL
Su Sarfıyatı	1.614.757 TL

TABLO 51. Konya Organize Sanayi Bölgesi'nde İmalat Yapan Firmaların Sektörel Dağılımı

SEKTÖR ADI	ÜRETİMDEKİ FABRİKA SAYISI
Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve ekipman imalatı	97
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	88
Ana metal sanayi	59
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	53
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	38
Gıda ürünleri imalatı	27
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	13
Kâğıt ve kâğıt ürünleri imalatı	8
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	8
Mobilya imalatı	8
Tekstil ürünleri imalatı	6
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı	5
Elektrikli teçhizat imalatı	5
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	3
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	2
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	2
Makina ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	2
Giyim eşyaları imalatı	1
Diğer imalatlar	48
TOPLAM	473

Kaynak: Konya Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü

2.2. Küçük Sanayi Siteleri

Konya merkez ve ilçelerinde toplam 38 adet küçük sanayi sitesinde 6.800 işyeri bulunurken, bu işyerlerinin istihdam kapasitesi 15.330 kişiye denk gelmektedir.

TABLO 52. Konya İli Küçük Sanayi Siteleri

Yeri	Küçük Sanayi Sitesi Sayısı	Toplam İşyeri	İstihdam Kapasitesi
Konya Merkez	15	4.204	9.220
İlçeler	23	2.596	6.110
TOPLAM	38	6.800	15.330

Kaynak: İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Ayrıca Konya ilinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın desteği ile yapılan 16 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Toplamda 4.407 işletme, bu sanayi sitelerinde faaliyetlerini yürütürken, 2013 yılı verilerine göre küçük sanayi sitelerinde istihdam edilenlerin sayısı ise yaklaşık olarak 13.000 kişi civarındadır.

TABLO 53. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Desteği ile Yapılan KSS'lere İlişkin İstatistik Bilgiler

Sıra No	Kooperatif Adı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Bir İşyerinde Çalışan Ortalama İşçi Sayısı	Toplam İşçi Sayısı
1	Konya Akşehir KSS-1.Bölüm	328	13	2	656
2	Konya Akşehir KSS-2.Bölüm	418	10	1	418
3	Konya Bozkır KSS	53		2	106
4	Konya Bozkır Özlem KSS	46 işyeri bulunan KSS'nin üst yapı inşaatı tamamlanmış olup, alt yapısı ihale aşamasındadır.			
5	Konya Çumra KSS	164	10	2	328
6	Konya Ereğli Hızarcılar ve Marangozlar KSS	244	12	3	732
7	Konya Ereğli KSS	240	110	3	720
8	Konya Ilgın KSS	85	7	2	170
9	Konya Karapınar KSS -I+II Bölüm	145	25	3	435
10	Konya Merkez Karatay KSS- I+II Bölüm	1000	59	4	4000
11	Konya Merkez Bayrakçı KSS- I+II Bölüm	440	5	3	1320
12	Konya Merkez Hızarcılar KSS	90	14	3	270
13	Konya Anadolu Teknik KSS- I+II	650	34	4	2600
14	Konya Merkez Zafer KSS	405	29	3	1215
15	Konya Yunak KSS	70	20	2	140
16	Konya Kulu KSS	75	10	2	150
TOPLAM		4.407	367	41	13.260

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

4. DIŞ TİCARET

Küresel ve ulusal anlamda zor bir süreçten geçen 2013 yılı ekonomisi, doğal olarak Konya için de aynı ekseninde verilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

2002-2013 döneminde Konya'nın dış ticaret hacminde önemli gelişmeler sağladığı görülmektedir. 2002-2013 döneminde Türkiye'nin dış ticaret hacmi 4,6 katına çıkarken, Konya'nın dış ticaret hacmi aynı dönemde 9 katına çıkmıştır. Nitekim 2002 yılında 292 milyon USD olan Konya dış ticaret hacmi, 2013 yılında 2,572 milyon USD seviyesine yükselmiştir. Bu gelişmenin bir yansıması olarak Konya dış ticaret hacmi 2002 yılında Türkiye dış ticaret hacminin binde 3'ünü oluştururken, 2013 yılında binde 6'sını oluşturmaktadır.

TABLO 54. Konya'nın Dış Ticaret İstatistikleri (2002 – 2013)

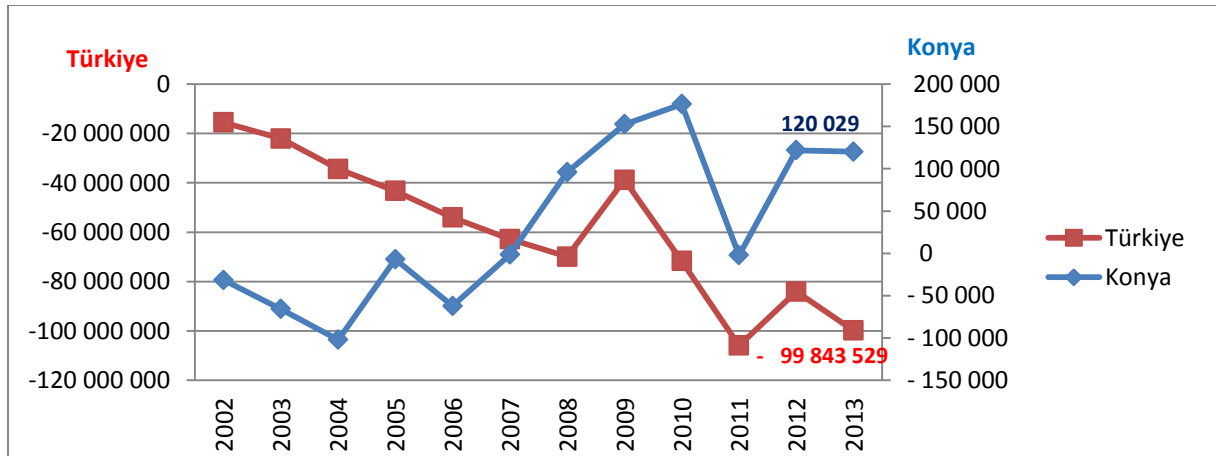
Yıllar	İhracat % Değişim (Önceki Yıla Göre)		İthalat % Değişim (Önceki Yıla Göre)		Dış Ticaret Dengesi	Dış Ticaret Hacmi	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %
	1000\$	Değişim %	1000\$	Değişim %	1000\$	1000\$	%
2002	129 959	21,3	161 564	80,1	- 31 605	291 523	80,4
2003	179 039	37,8	244 921	51,6	- 65 882	423 960	73,1
2004	275 556	53,9	377 698	54,2	- 102 142	653 255	73,0
2005	419 985	52,4	427 021	13,1	- 7 036	847 006	98,4
2006	493 532	17,5	555 829	30,2	- 62 297	1 049 361	88,8
2007	694 111	40,6	695 625	25,2	- 1 514	1 389 736	99,8
2008	871 223	25,5	775 418	11,5	95 805	1 646 641	112,4
2009	735 997	-15,5	583 483	-24,8	152 514	1 319 481	126,1
2010	978 786	33,0	802 426	37,5	176 360	1 781 211	122,0
2011	1 168 598	19,4	1 170 864	45,9	- 2 266	2 339 462	99,8
2012	1 277 638	9,3	1 155 786	-1,3	121 851	2 433 424	110,5
2013	1 346 482	5,6	1 226 453	6,3	120 029	2 572 935	109,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya'nın dış ticareti, 2002 ve 2007 yılları arasında dış ticaret açığı vermesine rağmen, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında dış ticaret fazlası vermiştir. 2011 yılında yaşanan küresel ekonomik kriz nedeniyle Konya'nın dış ticaret dengesi 2,5 milyon USD dış ticaret açığı verse de, 2012 ve 2013 yıllarında toparlanarak dış ticaret fazlası vermeye devam etmiştir.

Türkiye ve Konya'nın dış ticaret grafikleri karşılaştırıldığında, Türkiye'nin özellikle son yıllarda dış ticaret açığının artarak devam ettiği görülürken, Konya dış ticaret dengesinin fazla verme eğiliminde olduğu görülmektedir.

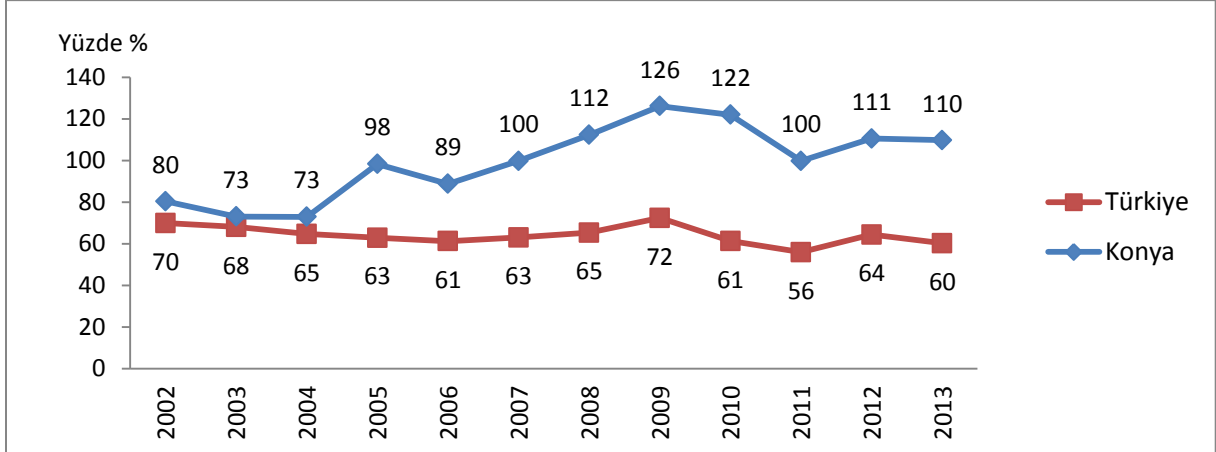
GRAFİK 29. Dış Ticaret Dengesi - Konya / Türkiye (x1000 Dolar)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İhracatın ithalatı karşılama oranı incelendiğinde ise, Konya ilinde karşılama oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülürken, 2008-2009-2010 ve 2012-2013 yıllarında Konya ihracatın ithalatı karşılama oranlarının 100'ün üzerinde olduğu dikkati çekmektedir.

GRAFİK 30. İhracatın İthalatı Karşılama Oranı - Konya / Türkiye (%)

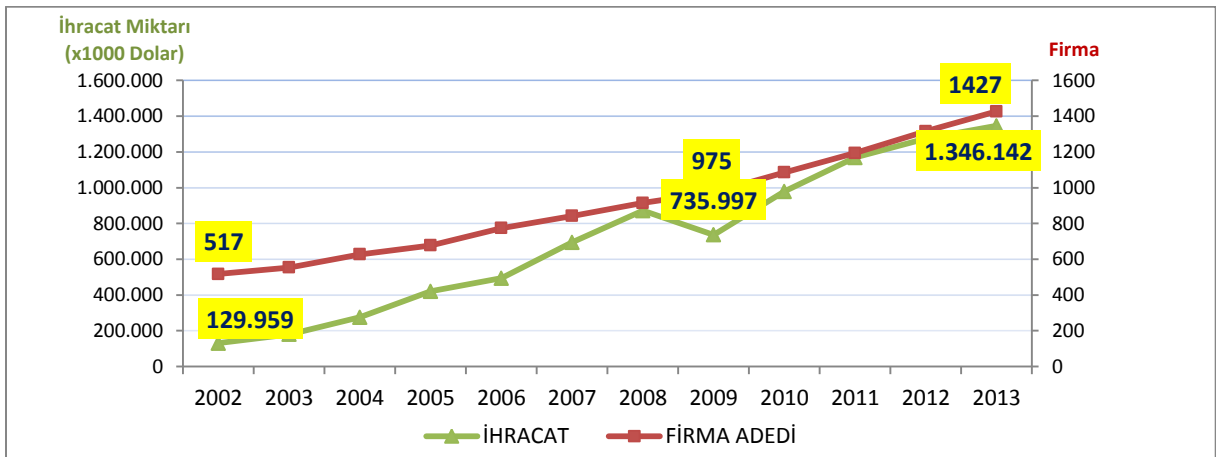
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

4.1. İhracat

172 ülkeye ihracat yapan Konya'nın ihracatında, son yıllarda ciddi bir artış gözlemlenmektedir. Bugün Konya, sanayiden tarıma, hammaddeden otomotive, ulaşımdan lojistiğe kadar birçok alanda oyun kurucu rolündedir. Konya'da üretilen ürünlerin büyük bir kısmı yurt dışına ihraç edilmektedir.

Konya'da 2012 yılında **1.316** olan **ihracatçı firma sayısı**, ithalat yapan firma sayısındaki azalmanın aksine 2013 yılında **% 8,4 artış** ile **1.427'e** çıkmıştır. 2012'de **1,276 milyar dolar** olan ihracat rakamı ise **% 5,6 artış** ile **1,346 milyar dolara** çıkmıştır.

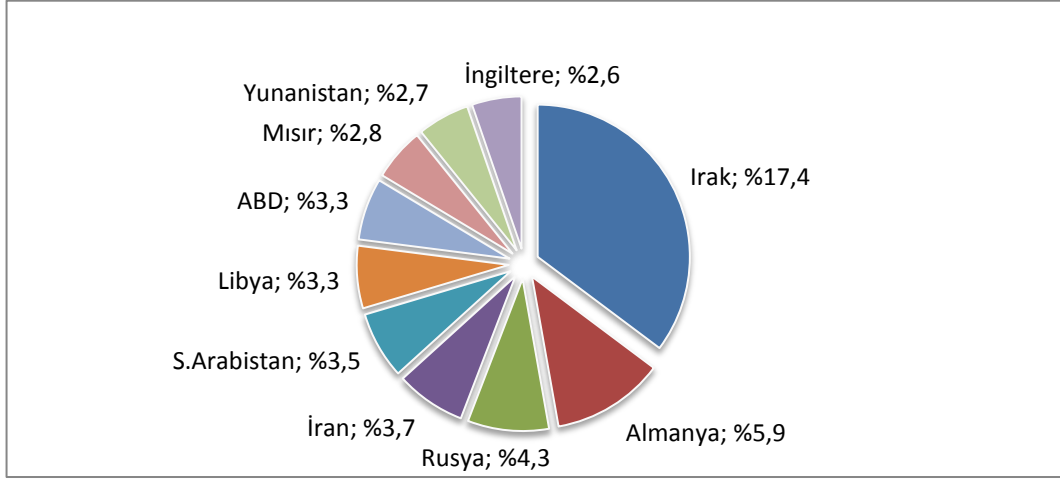
GRAFİK 31. 2002-2013 Konya'nın İhracat Verileri

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜİK verilerine göre, Konya ihracatında yer alan 172 farklı ülkeden ilk 10 ülkenin toplam ihracat içindeki payı, 2012 yılında %52,3 iken, 2013 yılında %49,5 olarak gerçekleşmiştir. Konya ihracatında en büyük payı, %17,4 ile Irak almaktadır. Irak'a yapılan ihracat, 2013 yılında bir önceki yıla göre %2,5 azalarak, yaklaşık 235 milyon dolar olmuştur.

GRAFİK 32. Konya'nın İhracat Partnerleri (İlk On Ülke) - 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2002-2013 yılları arasındaki Konya ihracatının ana sektörler itibarıyla dağılımına bakıldığında, "İmalat Sanayi" ihracatının çok yüksek bir oran ile (2013'de % 92,8) önde yer aldığı görülmektedir. İmalat sanayinden sonra yer alan sektörler bakıldığında; sırasıyla "Tarım ve Ormanlık, Madencilik ve Taşocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticareti" gelmekte ve bu ana sektörlerin toplamı %10'a dahi ulaşmamaktadır.

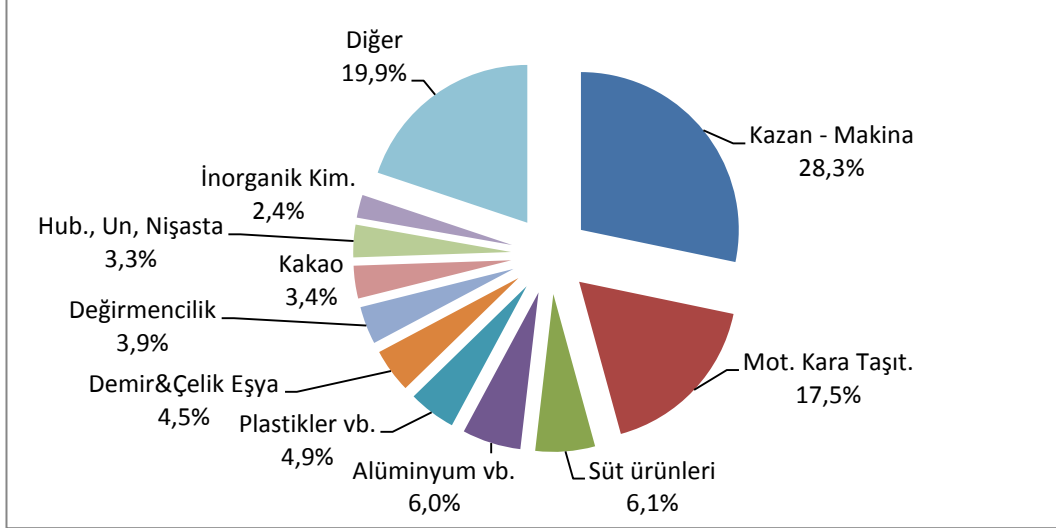
TABLO 55. Konya'nın İhracatının Ana Sektörlerdeki Dağılımı (2002-2013) (Dolar)

YIL	Tarım ve Ormanlık	Madencilik, Taşocakçılığı	İmalat Sanayi	Toptan ve Perakende Ticaret	Diğer	TOPLAM
2002	4.750.214	450.572	124.646.265	110.914	8.443	129.968.410
2003	6.769.166	392.177	171.131.747	737.208	1.440	179.033.741
2004	4.642.246	496.976	267.779.314	2.636.286	1.535	275.558.361
2005	4.522.722	216.061	411.494.792	3.749.694	2.123	419.987.397
2006	6.927.642	597.218	482.634.508	3.372.405	406	493.534.185
2007	24.539.423	9.170.299	657.002.769	3.398.256	0	694.112.754
2008	33.631.397	7.326.541	827.956.002	2.308.854	0	871.224.802
2009	26.091.276	4.831.972	703.346.843	1.727.358	0	735.999.458
2010	43.962.645	19.456.426	914.746.801	1.916.882	18.389	980.103.153
2011	67.735.955	20.134.245	1.077.200.106	3.527.672	0	1.168.599.989
2012	76.287.911	8.959.314	1.186.609.272	3.769.130	0	1.275.627.639
2013	79.809.073	11.595.332	1.250.436.234	4.178.321	101.398	1.346.122.371

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2013 yılı Konya ihracat rakamlarına bakıldığında, alt sektörler arasında ilk sırada %28,3'lük pay ile kazan ve makineler gelmektedir. İkinci sırada %17,5'lik bir pay ile motorlu kara taşıtları, parça ve aksesuarları gelmekte, üçüncü olarak ise süt ürünleri, yumurta, bal gibi hayvansal menşeli ürünler yer almaktadır. İhracattaki ilk on sektörün toplam rakamı 1,079 milyar dolar ile %80,1'i bulmaktadır.

GRAFİK 33. Konya'nın İhracatında Alt Sektörler - 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2013 verilerindeki artış rakamlarına rağmen Konya, sahip olması gereken gerçek ihracat değerine henüz ulaşamamıştır. Konya'nın ihracat hedefi olarak 2015 yılında 2 milyar dolar, 2023 yılında da 15 milyar dolar bir rakam ortaya konmuştur. Ayrıca bugün ihracatta 14. sırada olan Konya'nın, 2023 yılında ilk beş şehir içerisinde yer alması hedeflenmektedir.

Konya ihracatçı firma sayısında Türkiye'nin ilk 6 şehri içinde yer almaktadır. Bugün Konya'da 1.427 ihracatçı firma vardır. Bu sayının 2015 yılında 1.500'e, 2023 yılında ise 2.000'e yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın "İl İl İhracat Potansiyeli" araştırması, Konya'nın ihracat potansiyelini açıkça ortaya koymaktadır. Bu araştırmaya göre;

2010 Yılında **Orta Ve İleri Teknoloji Ürün İhracatı** 100 milyon dolar üzeri olan iller arasında Konya, 413 milyon dolarlık ihracat ile **9. sırada** yer almaktadır. Bu durum tarım kenti olarak bilinen Konya'nın aynı zamanda bir sanayi kenti olduğunu da göstermektedir.

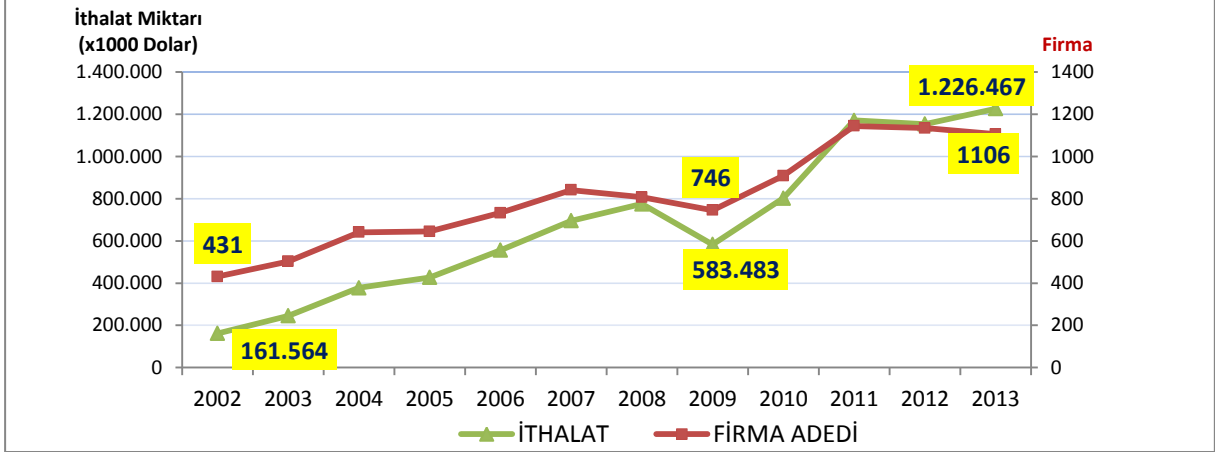
Konya, "**İhracattaki Çeşitlilik Performansı**" bakımından sırasıyla İstanbul, İzmir ve Ankara'nın hemen arkasından 104 farklı ürünle **4. sırada** yer almaktadır. Bu durum Konya'da var olan becerinin birden fazla ürünün üretilip rekabetçi bir şekilde ihraç etme fırsatına sahip olduğunu göstermektedir.

Konya, "**İhracatta Nitelikli Sıçrama Yapısı**" bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde, 81 il arasında **4. sırada** yer almaktadır. Bu durum Konya'nın mevcut sanayi yapısı ve becerisiyle ilgili farklı sektörlerde nitelikli ihracat yapabilme potansiyelinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.2. İthalat

Konya’da 2012 yılında **1.135** olan **ithalatçı firma sayısı**, 2013 yılında **% 2,6** azalarak **1.106’ya** düşmüştür. Bununla birlikte, 2012’de **1,153 milyar dolar** olan ithalat rakamı ise **% 6,3** artış ile **1,226 milyar dolara** çıkmıştır.

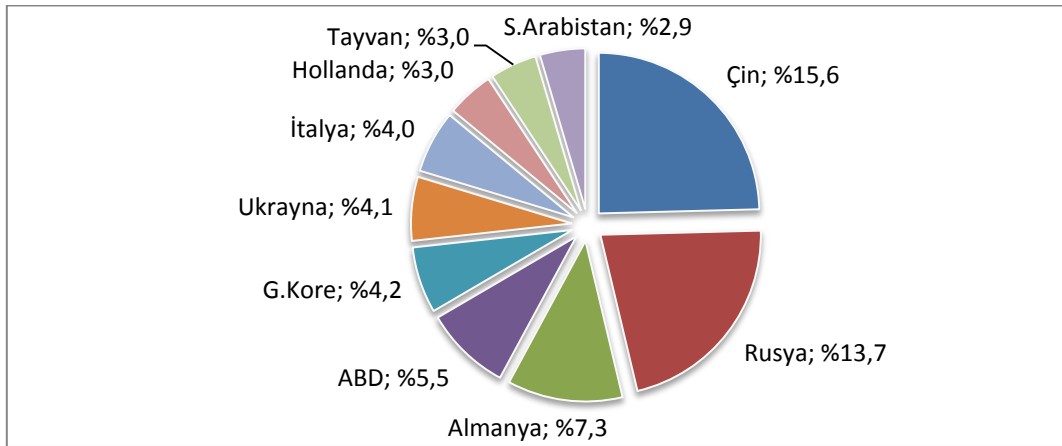
GRAFİK 34. 2002-2013 Konya’nın İthalat Verileri

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya ithalatında yer alan 101 farklı ülkeden ilk üçü, Çin (%15,6), Rusya (%13,7) ve Almanya (%7,3) olmuştur. İthalatta yer alan ilk 10 ülkenin toplam dış ticaret içindeki paylarına bakıldığında ise %63,3 gibi yüksek bir rakam ortaya çıkmaktadır.

GRAFİK 35. Konya’nın İthalat Partnerleri (İlk On Ülke) - 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2002-2013 yılları arasındaki ithalatın ana sektörler dağılımına bakıldığında da “İmalat Sanayi”nin yine yüksek bir yüzde ile önde olduğu (2013’de %77,4) görülmektedir. Bununla birlikte “Tarım ve Ormancılık” sektörü de 2013 yılı itibarıyla %21,4 gibi bir ithalat oranına ulaşarak ikinci büyük sektör olarak sıralamadaki yerini almıştır.

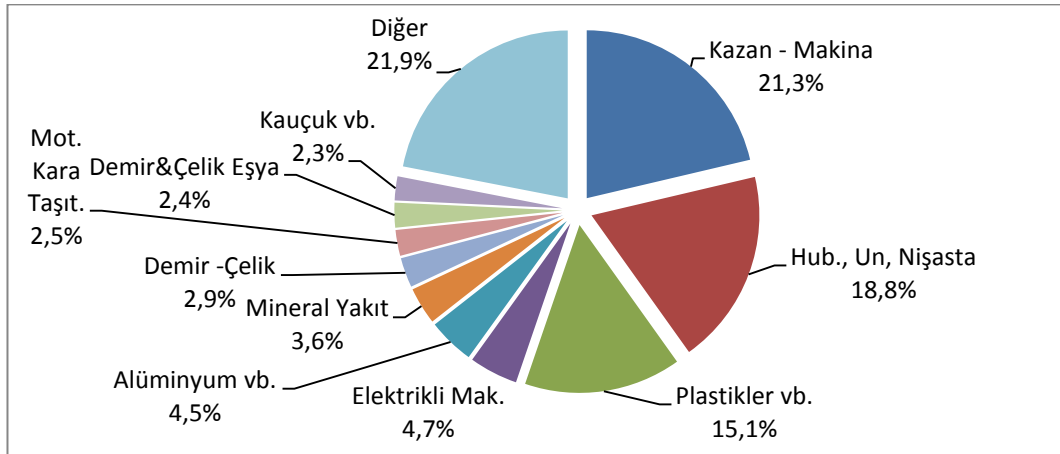
TABLO 56. Konya İthalatının Ana Sektörlerdeki Dağılımı (2002-2013) (Dolar)

YIL	Tarım ve Ormancılık	Madencilik, Taşocakçılığı	İmalat Sanayi	Toptan ve Perakende Ticaret	Diğer	TOPLAM
2002	12.742.912	2.021.923	145.253.292	1.545.979	0	161.566.108
2003	12.870.459	1.889.293	228.376.608	1.781.948	2.736	244.923.047
2004	29.550.339	2.494.222	339.742.242	5.783.024	128.563	377.700.394
2005	8.421.837	2.469.900	408.767.511	7.335.064	26.755	427.023.072
2006	11.212.651	3.312.695	535.139.838	6.159.553	4.043	555.830.786
2007	86.856.371	1.627.080	600.319.465	6.787.052	34.807	695.626.782
2008	173.890.526	14.904.666	578.205.569	8.399.411	18.013	775.420.193
2009	98.624.322	24.889.825	455.279.617	4.670.110	19.195	583.485.078
2010	134.261.603	3.470.254	657.840.398	7.248.433	21.068	802.843.766
2011	206.891.020	4.878.909	949.795.309	8.994.789	303.829	1.170.865.867
2012	214.483.849	4.858.017	924.053.816	9.193.977	1.184.691	1.153.776.362
2013	261.363.933	5.239.452	945.512.585	9.798.134	4.553.345	1.226.469.462

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya ithalatına alt sektörel bazda bakıldığında da ilk sırada %21,3'lük pay ile kazan ve makineler gelmektedir. En çok ithal rakamına ulaşan ikinci sektör %18,8'lik oranı ile hububat, un ve nişasta ürün sektörü olmuştur. Plastikler ve mamulleri sektörü ise %15,1 oranı ile üçüncü sırada yer almaktadır. İthalattaki ilk on sektörün toplam oranı da, ihracat verilerinde olduğu gibi %80,0'i bulmuştur. Buradaki ilk on sektörün rakamsal tutarı ise 957 milyon dolara ulaşmıştır.

GRAFİK 36. Konya'nın İthalatında Alt Sektörler - 2013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

5. TİCARİ HAYAT

5.1. Açılan-Kapanan Şirket Sayısı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verilerine göre, 2013 yılında Konya’da açılan şirket sayısı bir önceki yıla göre %33,7 artarak 797 olarak gerçekleşmiştir. Konya’da açılan firma sayısı artış oranı kapanan firma sayısındaki artış oranında fazladır. Konya’da aynı dönemde kapanan firma sayısı %6,5 artarak 212 olarak gerçekleşmiştir.

Kooperatif sayılarında da şirket sayılarına benzer bir durum yaşanmıştır. 2013 yılında açılan kooperatif sayısı bir önceki yıla göre %47,2 artış gösterirken, kapanan kooperatif sayısı %13,5 oranında artış göstermiştir.

Gerçek kişi firmalarına bakıldığında ise, şirketlerin tersi yönünde bir gelişim dikkat çekmektedir. 2013 yılında açılan şahıs işletmeleri bir önceki yıla göre %5,9 artış gösterirken, kapanan şahıs işletmeleri %33,3 azalış göstermektedir.

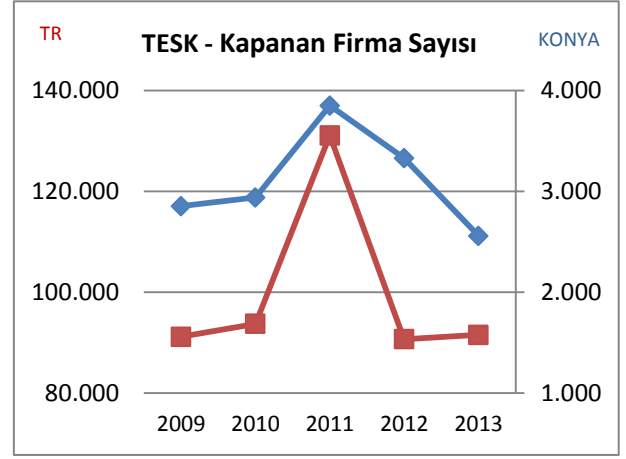
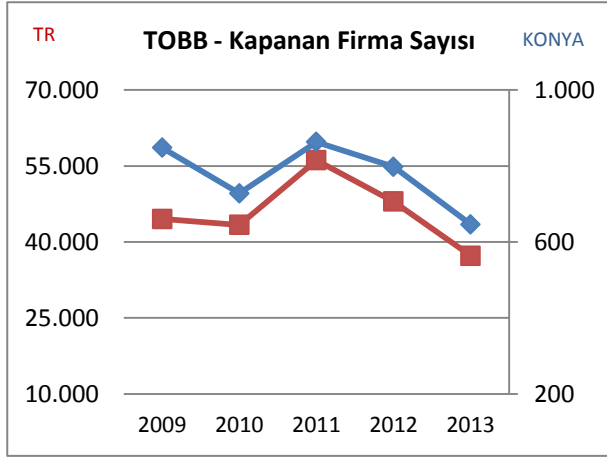
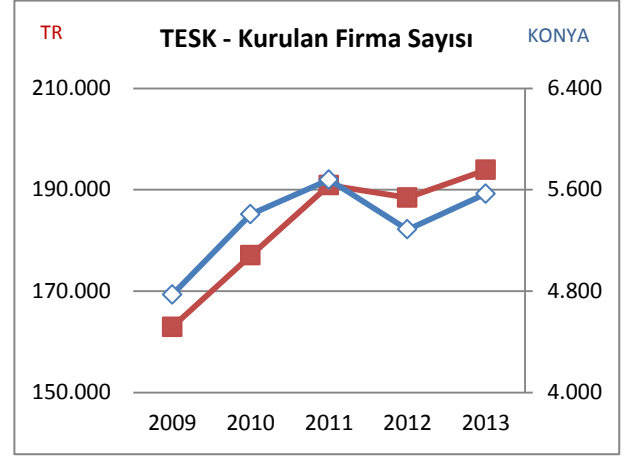
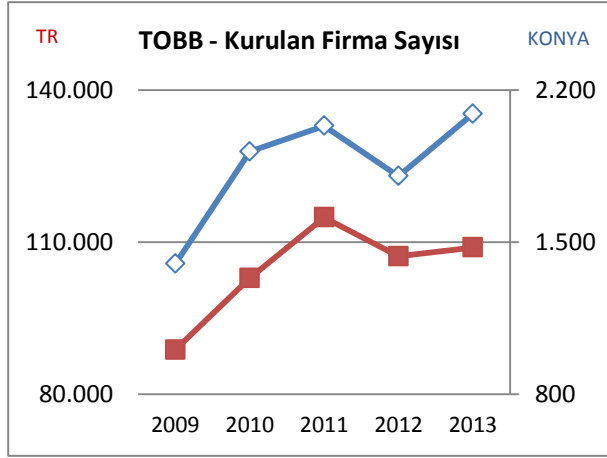
TABLO 57. Konya’da Türüne Göre Şirket Sayıları ve Değişimi

Yıl	Firma Tipi	Konya	Türkiye	Konya Pay (%)	Konya Değişim (%)	
2013	Açılan	Şirket	797	49.028	1,6	33,7
		Kooperatif	53	915	5,8	47,2
		Gerçek Kişi	1.241	58.987	2,1	5,9
	Tasfiye	Şirket	259	16.917	1,5	-2,3
		Kooperatif	78	2.205	3,5	-27,1
	Kapanan	Şirket	212	15.538	1,4	6,5
		Kooperatif	84	1.862	4,5	13,5
		Gerçek Kişi	350	19.873	1,8	-33,3
	2012	Açılan	Şirket	596	38.887	1,5
Kooperatif			36	877	4,1	-
Gerçek Kişi			1172	67.455	1,7	-
Tasfiye		Şirket	265	20.610	1,3	-
		Kooperatif	107	2.418	4,4	-
Kapanan		Şirket	199	14.168	1,4	-
		Kooperatif	74	1.895	3,9	-
		Gerçek Kişi	525	31.915	1,6	-

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TOBB ve TESK verileri kurulan firma sayısı açısından karşılaştırıldığında, 2012 yılı haricinde sürekli olarak artış gösterdiği görülmektedir. Ancak kapanan firma sayısı açısından bakıldığında; 2012 yılında TESK’de kapanan firma sayısında TOBB’da kapanan firma sayısına göre daha yüksek oranda bir artış yaşandığı görülmektedir.

GRAFİK 37. TOBB ve TESK'e Bağlı Odalarda Kurulan ve Kapanan Firma Sayısı

Kaynak: TOBB ve TESK verileri

Konya'da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) bağlı 5 Ticaret Odası, 4 Ticaret ve Sanayi Odası, 1 Sanayi Odası ve 6 Ticaret Borsası faaliyet göstermektedir.

TABLO 58. Konya'daki Odalar ve Borsalar

SAYI	ODALAR	SAYI	BORSALAR
1	Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası	1	Akşehir Ticaret Borsası
2	Beyşehir Ticaret Odası	2	Cihanbeyli Ticaret Borsası
3	Çumra Ticaret Odası	3	Ereğli/Konya Ticaret Borsası
4	Doğanhisar Ticaret Odası	4	İlgın Ticaret Borsası
5	Ereğli/Konya Ticaret ve Sanayi Odası	5	Karapınar Ticaret Borsası
6	İlgın Ticaret Odası	6	Konya Ticaret Borsası
7	Karapınar Ticaret ve Sanayi Odası		
8	Konya Sanayi Odası		
9	Konya Ticaret Odası		
10	Seydişehir Ticaret ve Sanayi Odası		

Türkiye Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliği'nin (TESK) 2013 yılı verilerine göre ise Konya'da toplam 84 meslek dalında Oda faaliyet göstermektedir. Bu odalar bünyesinde ise toplam 43 bin 790 esnaf faaliyet göstermektedir.

TESK'e bağlı oda sayısı bakımından Konya, Türkiye sıralamasında 9. sırada yer alırken, esnaf sayısı bakımından 6. sırada yer almaktadır.

TABLO 59. Türkiye Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliği İstatistikleri (Aralık 2013)

Sıra	İl Adı	Oda Sayısı	Sıra	İl Adı	Esnaf Sayısı
1	İstanbul	163	1	İstanbul	169.668
2	İzmir	129	2	İzmir	97.952
3	Ankara	115	3	Ankara	70.577
4	Bursa	105	4	Antalya	63.284
5	Manisa	95	5	Bursa	56.939
6	Balıkesir	89	6	Konya	43.790
8	Aydın	87	7	Mersin	42.523
7	Adana	86	8	Manisa	40.202
9	Konya	84	9	Adana	38.131
10	Gaziantep	79	10	Balıkesir	37.302

Kaynak: Türkiye Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliği

Konya'nın merkez ilçelerinde işyeri açma ruhsatı alan firma sayısı 2012 yılında düşmesine karşılık 2013 yılında yükseliş göstermiştir. 2012 yılında Konya merkez ilçelerinde işyeri açma ruhsatı alan firma sayısı %22 oranında azalırken, 2013 yılında %9,3 oranında artış göstermiştir.

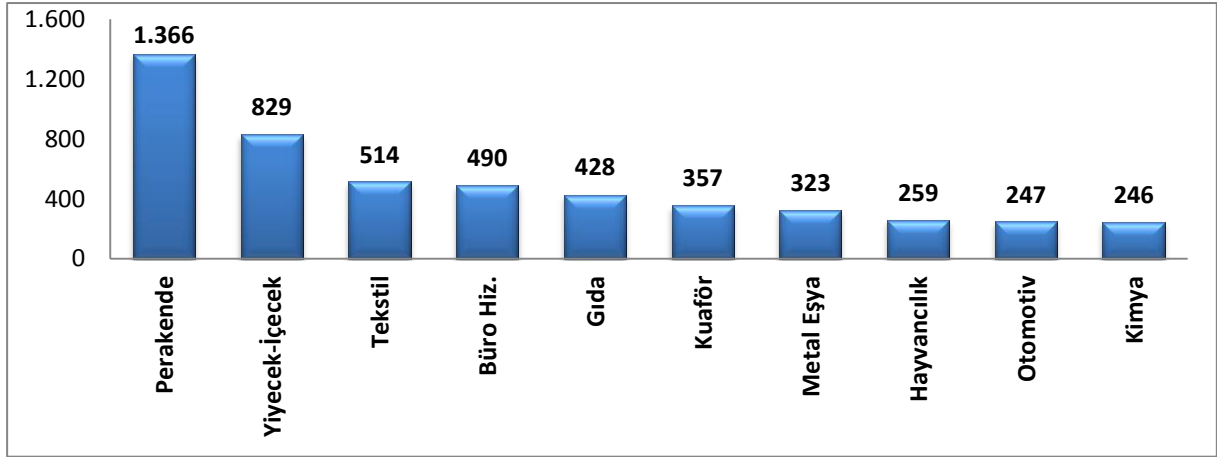
2011-2013 yılları arasında en çok işyeri açma ruhsatı alınan merkez ilçe, Selçuklu ilçesi olmuştur. Selçuklu'da 2013 yılında işyeri açma ruhsatı alan firma sayısı bir önceki yıla göre %19,3 oranında artarak 1.108 olarak gerçekleşmiştir.

TABLO 60. İlçeler Bazında İşyeri Açma Ruhsatı Alan Firma Sayısı

İlçe	2011	2012	2013
Selçuklu	1.258	928	1.108
Meram	953	621	693
Karatay	377	468	404
Toplam	2.588	2.017	2.205

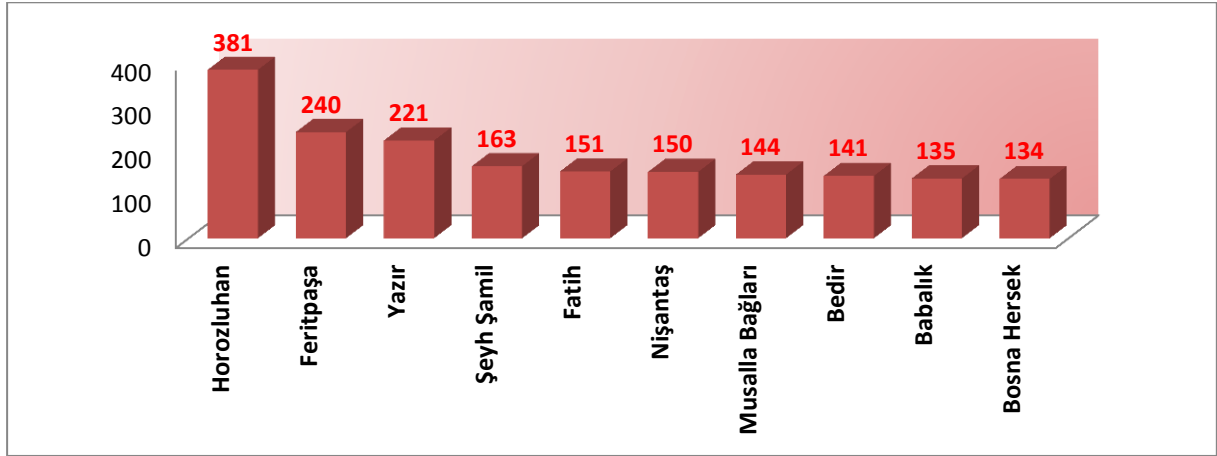
Kaynak: Konya Merkez Belediyeleri

Konya merkez ilçelerin işyeri açma ruhsatı alan firma sayılarına sektörel bazda bakıldığında ilk sırada 1.366 firma sayısı ile perakende sektörü gelmektedir. Perakende sektörünün ardından 829 firma sayısı ile yiyecek-içecek sektörü ve 514 firma sayısı ile tekstil sektörü gelmektedir.

GRAFİK 38. Konya Merkez İlçelerin İşyeri Açma Ruhsatı Alan Firmaların Sektörel Dağılımı

Kaynak: Konya Merkez Belediyeleri

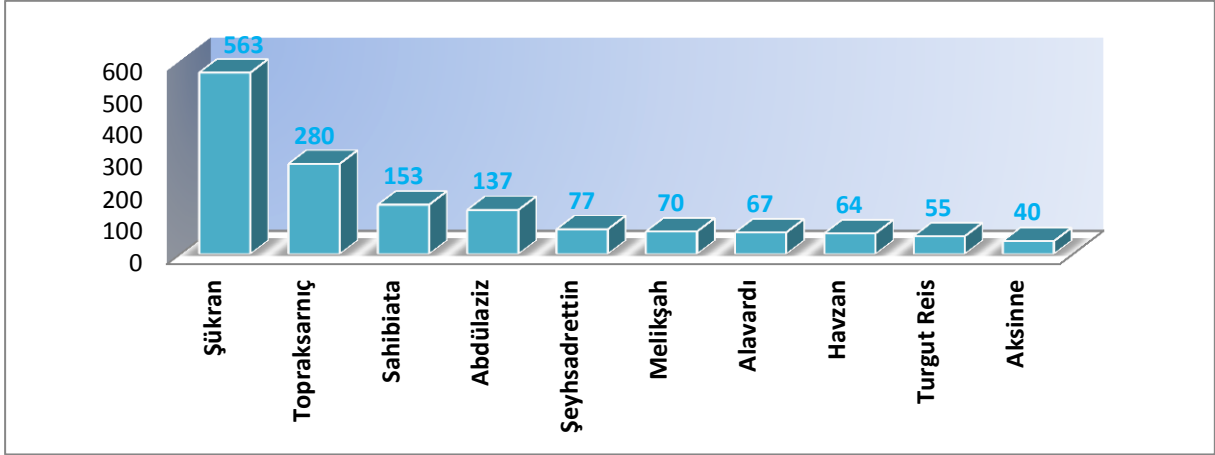
2011-2013 yılları arasında Selçuklu ilçesinde işyeri açma ruhsatı alan firmalara mahalle bazında bakıldığında; ilk sırada 381 firma sayısı ile Horozluhan Mahallesi gelmektedir. Horozluhan Mahallesinden sonra, 240 firma sayısı ile Feritpaşa ikinci, 221 firma sayısı ile Yazır üçüncü sırada yer almaktadır.

GRAFİK 39. Selçuklu İlçesi Mahalle Bazında Açılan Firma Sayıları

Kaynak: Konya Merkez Belediyeleri

2011-2013 yılları arasında Meram ilçesinde en fazla işyeri açma ruhsatı alınan mahalle 563 firma sayısı ile Şükran Mahallesi oluşturmuştur. Şükran Mahallesinin ardından 280 firma sayısı ile Topraksarnıç Mahallesi ikinci, 153 firma sayısı ile Sahibiata Mahallesi üçüncü sırada yer almaktadır.

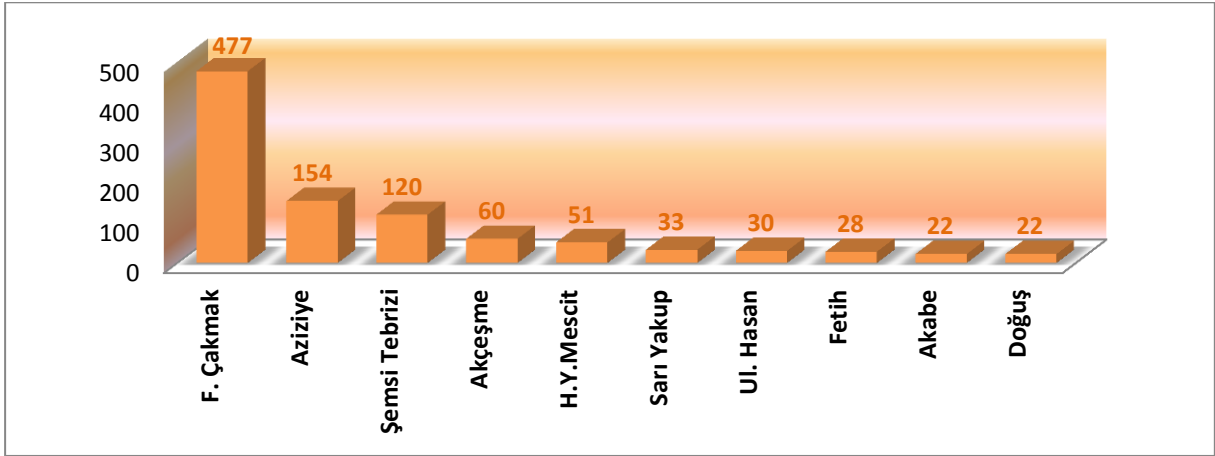
GRAFİK 40. Meram İlçesi Mahalle Bazında Açılan Firma Sayıları

Kaynak: Konya Merkez Belediyeleri

2011-2013 yılları arasında Karatay ilçesinde en fazla işyeri açma ruhsatı alınan mahalle 477 firma sayısı ile Fevzi Çakmak Mahallesi olmuştur. Fevzi Çakmak Mahallesinin ardından 154 firma sayısı ile Aziziye ikinci, 120 firma sayısı ile Şemsi Tebrizi Mahallesi üçüncü sırada yer almaktadır.

GRAFİK 41. Karatay İlçesi Mahalle Bazında Açılan Firma Sayıları

Kaynak: Konya Merkez Belediyeleri

5.2. Protestolu Senet

Ticari hayata ilişkin önemli verilerden birisi de protestolu senet istatistikleridir. 2013 yılı Mayıs ayına kadar Merkez Bankası bünyesinde tutulan protestolu senete ilişkin veriler, bu tarihten sonra Türkiye Bankalar Birliği Kredi Risk Merkezi tarafından tutulmaktadır.

2013 yılında Türkiye genelinde protestolu senet tutarı bir önceki yıla göre %7,8 artarak 7,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Protestolu senetlere tutar bazında bakıldığında, ilk sırada İstanbul (1,9 milyar TL) gelmektedir. İstanbul'un ardından 897 milyon TL ile Ankara, 462 milyon TL ile İzmir, 334 milyon TL ile Antalya gelmektedir. Konya ise 2013 yılında 245 milyon TL'lik protestolu senet tutarı ile Türkiye sıralamasında 5. sırada yer almaktadır.

TABLO 61. Protesto Edilen Senet Tutarı Türkiye Sıralaması

SIRA	İLLER	TUTAR (TL)		Değişim (%)
		2012	2013	
1	İstanbul	1.926.409.725	1.946.509.981	1,0
2	Ankara	1.087.957.187	897.823.912	-17,5
3	İzmir	366.757.242	462.816.173	26,2
4	Antalya	274.727.462	334.429.091	21,7
5	Konya	205.462.467	245.297.027	19,4
6	Bursa	216.494.479	238.034.896	9,9
7	Kayseri	97.812.219	175.551.174	79,5
8	Adana	104.895.356	154.314.660	47,1
9	Kocaeli	107.831.053	134.707.394	24,9
10	Mersin	96.895.911	127.160.988	31,2
Genel Toplam		6.949.204.448	7.494.226.684	7,8

Kaynak: TCMB, TBB Kredi Risk Merkezi

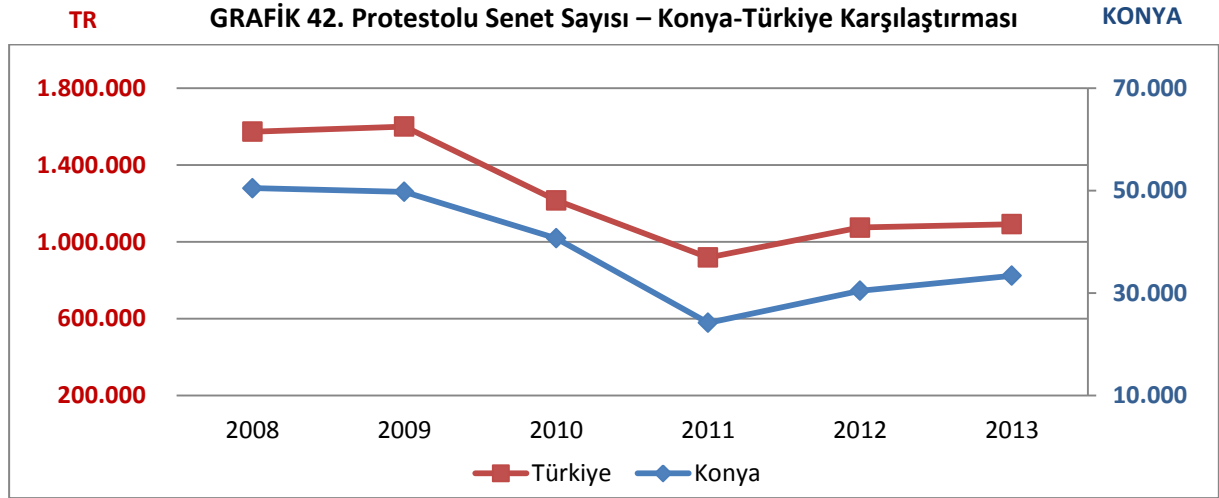
Protestolu senetlere adet bazında bakıldığında, 2013 yılında protestolu senet sayısı bir önceki yıla göre %1,6 artış göstererek 1 milyon adede yükselmiştir. Protestolu senet sayılarında ilk üç sırada; İstanbul (144.849), Ankara (75.051), İzmir (43.347) gelmektedir. Konya ise 2013 yılında 33.373 protestolu senet sayısı ile Türkiye sıralamasında 5. sırada yer almaktadır.

TABLO 62. Protesto Edilen Senet Sayısı Türkiye Sıralaması

SIRA	İLLER	TUTAR (TL)		Değişim (%)
		2012	2013	
1	İstanbul	136.369	144.849	6,2
2	Ankara	73.437	75.051	2,2
3	İzmir	38.952	43.347	11,3
4	Antalya	29.794	33.869	13,7
5	Konya	30.455	33.373	9,6
6	Bursa	28.744	29.867	3,9
7	Kocaeli	13.320	14.443	8,4
8	Muğla	13.472	14.061	4,4
9	Adana	12.058	14.042	16,5
10	Kayseri	11.452	13.939	21,7
Genel Toplam		1.074.730	1.091.906	1,6

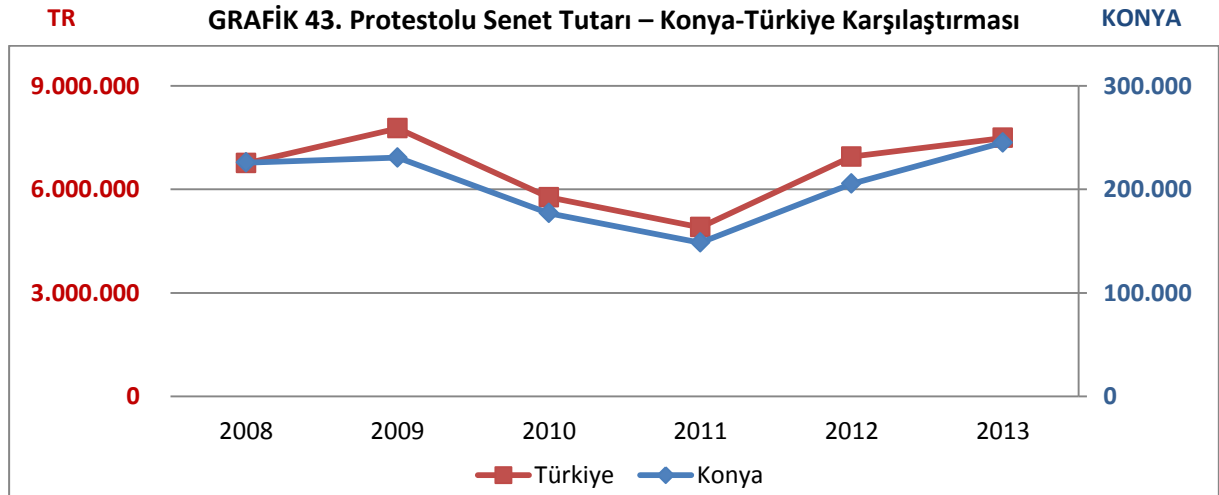
Kaynak: TCMB, TBB Kredi Risk Merkezi

Protesto edilen senet sayılarına yıllar itibarıyla bakıldığında Konya, Türkiye ile paralel bir seyir izlediği görülmektedir. Protestolu senet sayısı son 6 yıllık süreçte 2010 ve 2011 yılları dışında artış eğilimi göstermiştir. 2011 yılında Konya'nın protestolu senet sayısı %40 azalırken Türkiye genelinde %24,4 oranında azalmıştır.

Kaynak: TCMB, TBB Kredi Risk Merkezi

Protesto olan senet tutarlarında Konya ile Türkiye paralel bir seyir izlediği görülmektedir. 2009 yılından sonra düşüş eğilimine geçen protestolu senet tutarı, 2011 yılında sonra artış eğilimine geçmiştir. 2013 yılında Konya'da protestolu senet tutarı %19,4 oranında artarken Türkiye genelinde %7,8 oranında artış göstermiştir.

Kaynak: TCMB, TBB Kredi Risk Merkezi

6. BÜTÇE VE VERGİLENDİRME

İllerden sağlanan gelirlerin, illere yapılan giderlerin ne kadarını karşıladığını gösteren orana, Gelirlerin Giderleri Karşılama Oranı (%) denmektedir. Bu oran, her il için merkezi yönetime ne kadar katkı sağladığını göstermesi açısından önemlidir.

Merkezi yönetim bütçesi açısından en artı değer sağlayan il Kocaeli olmuştur. 2012 yılı verilerine göre Kocaeli, 3 milyar TL'lik giderlerine karşılık 36,7 milyon TL'lik gelir elde etmiştir. Kocaeli, sağlanan her bir birimlik gidere karşılık 12 birimlik gelir sağlamıştır.

Kocaeli'nden sonra İstanbul sağladığı 8,1 TL'lik gelirle ikinci, İzmir sağladığı 4,3 TL'lik gelirle üçüncü sırada yer almaktadır.

2012 yılında Konya'da yapılan 4 milyar TL'lik gidere karşılık 2,3 milyar TL gelir sağlamıştır. Konya'da gelirlerin giderleri karşılama oranı ise 0,6'dır. Yani, her 1 birimlik gidere karşılık 0,6 TL gelir sağlanmıştır.

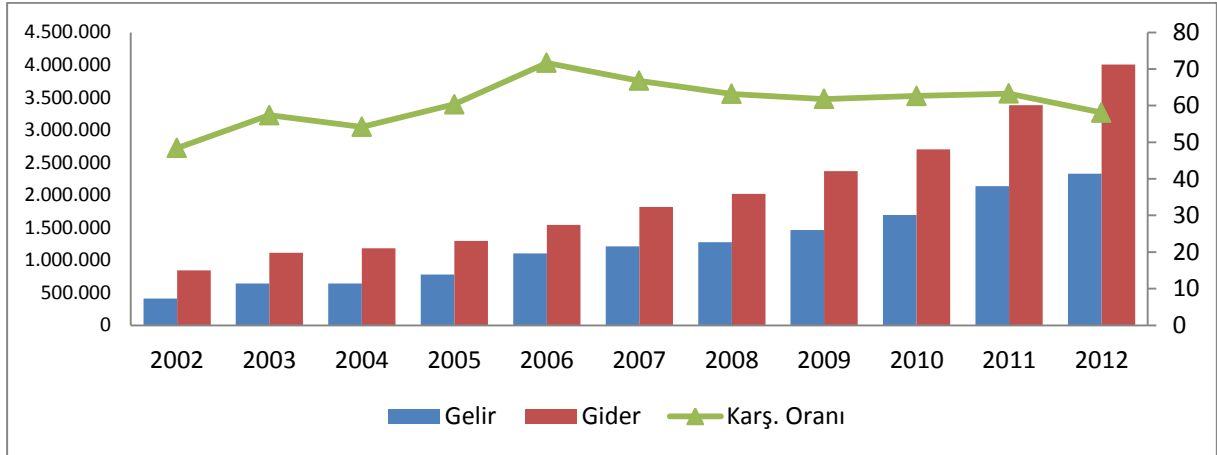
TABLO 63. Merkezi Yönetim Bütçesi (Bin TL)

S.	İl Adı	Gelirler	Giderler	Gelirlerin Giderleri Karşılama Oranı (%)	Birim Gelir
1	Kocaeli	36.704.116	3.051.250	1202,9	12,0
2	İstanbul	131.782.738	16.180.509	814,5	8,1
3	İzmir	33.869.736	7.807.095	433,8	4,3
4	Tekirdağ	2.943.294	1.169.172	251,7	2,5
5	Mersin	5.968.268	2.976.678	200,5	2,0
6	Hatay	3.318.163	2.055.719	161,4	1,6
7	Bursa	6.520.899	4.227.025	154,3	1,5
8	Zonguldak	1.426.080	976.777	146,0	1,5
9	Antalya	4.521.208	3.500.239	129,2	1,3
10	Ankara	39.672.564	31.334.076	126,6	1,3
32	Konya	2.326.618	4.005.348	58,1	0,6
	Toplam	332.474.895	361.886.686	91,9	0,9

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Konya'nın merkezi yönetim bütçesine yıllar itibarıyla bakıldığında, gelir ve giderlerin sürekli artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Son beş yıla bakıldığında gelirler %82,3 oranında artış gösterirken, giderler %98,4 oranında artış göstermiştir. Bu oransal fark, gelirlerin giderleri karşılama oranında da görülmektedir. 2006 yılına kadar artış eğiliminde olan karşılama oranı bu yıldan itibaren düşmeye başlamıştır. 2006 yılında gelirlerin giderleri karşılama oranı %71,7 olarak gerçekleşerek son 10 yılın en yüksek seviyesini yakalamıştır. 2012 yılına gelindiğinde ise Konya, giderlerinin %58,1'ini kendi gelirleriyle finanse etmiştir.

GRAFİK 44. Konya'da Gelirlerin Giderleri Karşılama Oranı

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Konya Vergi Dairesi verilerine göre, Konya'da tahakkuk eden ve tahsil edilen vergi miktarı yıllar itibariyle artış göstermektedir. Son 10 yıllık süreçte, Konya'da tahsil edilen vergilerin 2004 yılı haricinde sürekli arttığı görülmektedir.

Bununla birlikte 2003 yılında tahakkuk eden verginin %84,4'ü tahsil edilirken, 2013 yılına gelindiğinde bu oran %73,5'e düşmüştür. 10 yıllık süreçte yaklaşık 10 puanlık bir azalmanın yaşandığı görülmektedir.

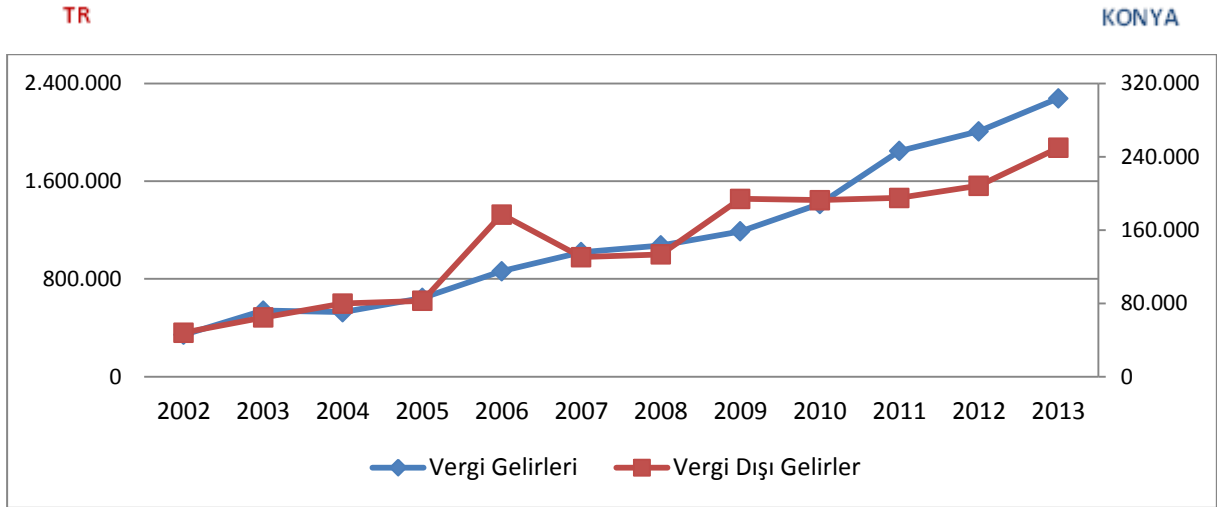
TABLO 64. Yıllara Göre Konya'da Vergi Tahakkuk ve Tahsilat Miktarları

Yıllar	Tahakkuk	Tahsilat	Ths. / Thk. (%)	Tah. Art. (%)	Ths. Art. (%)
2002	416.228	343.584	82,5	-	-
2003	641.290	541.340	84,4	54,1	57,6
2004	632.721	527.958	83,4	-1,3	-2,5
2005	795.466	643.996	81,0	25,7	22,0
2006	1.067.793	863.426	80,9	34,2	34,1
2007	1.291.024	1.018.846	78,9	20,9	18,0
2008	1.426.803	1.074.265	75,3	10,5	5,4
2009	1.587.349	1.189.892	75,0	11,3	10,8
2010	1.902.501	1.413.764	74,3	19,9	18,8
2011	2.460.315	1.846.806	75,1	29,3	30,6
2012	2.694.156	2.007.457	74,5	9,5	8,7
2013	3.098.404	2.277.305	73,5	15,0	13,4

Kaynak: Konya Gelir İdaresi Başkanlığı

Konya'dan sağlanan gelir kalemlerine bakıldığında; son üç yılda vergi gelirlerinin vergi dışı gelirlerden daha fazla artış gösterdiği görülmektedir.

GRAFİK 45. Konya'da Vergi ve Vergi Dışı Gelirleri (Türkiye-Konya)

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

2013 yılı itibariyle Konya Vergi Dairesi Başkanlığına bağlı vergi dairelerinden toplamda; 317 milyon TL kurumlar vergisi, 607,1 milyon TL KDV ve 15,1 milyon TL ÖTV tahsil edilmiştir.

Vergi türlerine bakıldığında Konya Vergi Dairesi Başkanlığına bağlı vergi daireleri içerisinde en fazla gelir sağlanan daire, Selçuk Vergi Dairesi olmuştur. Selçuk Vergi Dairesi, kurumlar vergisi, KDV ve ÖTV'de ilk sırada yer almaktadır.

Kurumlar vergisi ve KDV tahsilatında Konya merkezde yer alan üç vergi dairesi ilk üç sırada yer alırken, ÖTV'de Beyşehir vergi dairesinin ikinci sırada yer alması ilginç bir durum oluşturmaktadır. Beyşehir'de özellikle silah üreticilerinin verdiği yüksek ÖTV miktarı, bu rakamında oluşmasında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

TABLO 65. Konya'da Vergi Dairesi Bazında Tahsil Edilen Kurumlar Vergisi, KDV, ÖTV

Sıra	Kurumlar Vergisi		KDV		ÖTV	
	Vergi Dairesi	Tahsil	Vergi Dairesi	Tahsil	Vergi Dairesi	Tahsil
1	Selçuk	177.524.003	Selçuk	262.930.993	Selçuk	9.617.030
2	Meram	79.184.553	Meram	179.952.702	Beyşehir	4.310.734
3	Mevlana	19.394.513	Mevlana	78.600.080	Meram	237.527
4	Seydişehir	11.376.344	Ereğli	19.908.539	Ereğli	196.770
5	Ereğli	8.384.036	Seydişehir	14.902.557	Akören	129.338
6	Akşehir	4.957.221	Akşehir	8.982.248	Ahırlı	100.832
7	Beyşehir	4.861.607	Beyşehir	7.660.265	Akşehir	94.738
8	İlgın	2.294.185	Kadınhanı	6.010.101	Cihanbeyli	76.441
9	Karapınar	2.074.577	İlgın	5.287.016	Mevlana	69.003
10	Cihanbeyli	1.762.532	Karapınar	4.796.939	Seydişehir	68.139
Genel Toplam		317.233.073	Genel Toplam	607.184.546	Genel Toplam	15.185.537

Kaynak: Konya Vergi Dairesi Başkanlığı

7. FİNANSAL GÖSTERGELER

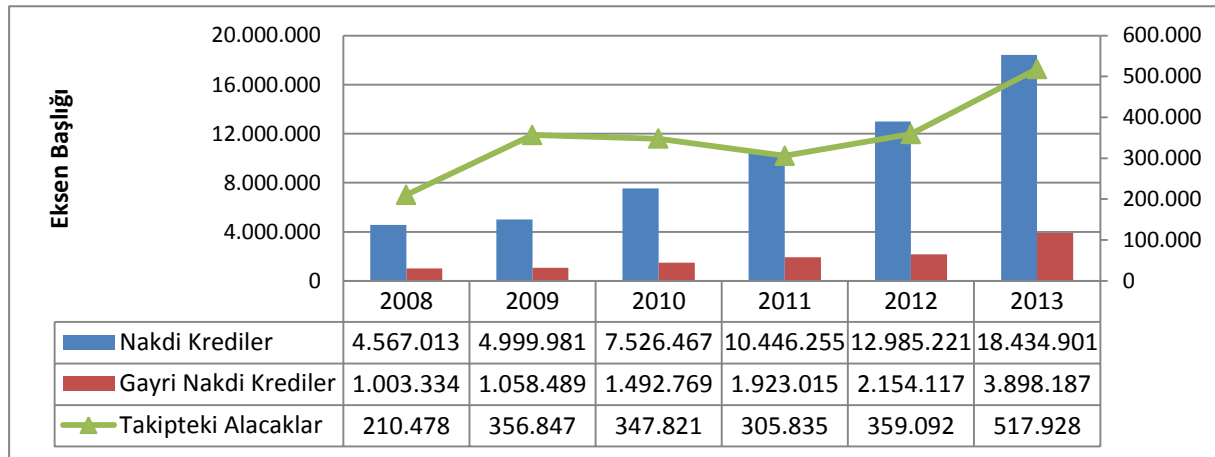
7.1. Bankacılık

Nakdi kredi, belirli vade sonunda faiziyle birlikte geri alınmak üzere tüzel-gerçek kişilere bankalar tarafından verilen ödünç paradır. Nakdi krediler öncelikle tüketici ve ticari krediler olmak üzere ikiye ayrılır. Konya’da kullanılan nakdi kredi miktarına bakıldığında 2013 yılında 18 milyar TL’lik kredi kullanıldığı görülmektedir. Son beş yıllık sürece bakıldığında ise nakdi krediler 3 kat artış göstermiştir.

Bankaların garanti veya kefalet vererek yaptığı kredilendirme ise gayri nakdi kredi olarak geçmektedir. 2013 yılında Konya’da kullanılan gayri nakdi krediler tutarına bakıldığında ise nakdi krediyle paralel bir seyir izlediği ve son beş yıllık süreçte 3 kat artış gösterdiği görülmektedir.

Krediler, hukuki takibata uğrayarak takipteki alacaklara dönüşmektedir. Konya’nın 2013 yılındaki takipteki alacak tutarı, 517,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Konya bu tutarla Türkiye sıralamasında 8. sırada yer almaktadır. 2009-2011 yılları arasında düşüş gösteren takipteki alacaklar, 2011 yılından itibaren tekrar yükselmeye başlamıştır.

GRAFİK 46. Konya’da Verilen Nakdi Ve Gayri Nakdi Krediler İle Takipteki Alacaklar

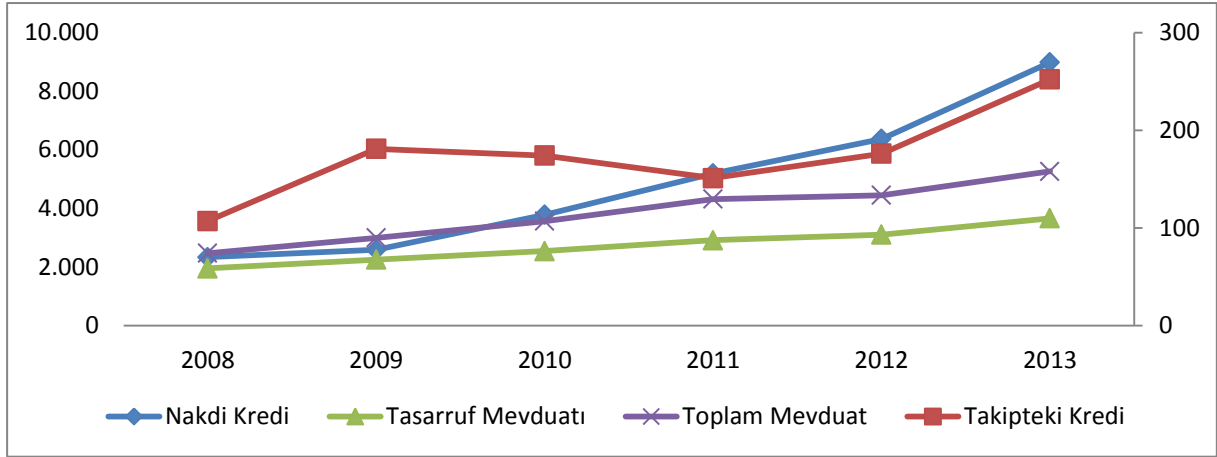

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Bankalara çekilmek üzere yatırılan paralar, mevduat olarak adlandırılır. Amacına göre mevduatlar tasarruf ve ticari mevduat olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tasarruf mevduatı, mevduat sahibinin vadeyi belirleyebildiği ve faiz getirisi olan düşük riskli mevduatlardır. Ticari mevduatlar ise, resmi kuruluşlar, ticari kuruluşlar, bankalar ve diğer kuruluşlar tarafından çıkarılan mevduatlardır.

BDDK’nın hazırladığı Finansal Türkiye Haritası 2013 yılı 4’üncü dönem verilerine göre, Konya’da kişi başına 8 bin 982 TL nakdi kredi, 3 bin 657 TL tasarruf mevduatı, 252 TL takipteki alacak, 5 bin 260 TL kişi başı toplam mevduat düşmüştür. Takipteki alacaklar, 2009 yılında keskin bir artış yaşamasına karşılık bu yıldan sonra düşüşe geçmiştir. 2011 yılına kadar düşen oran bu yıldan sonra tekrar artmaya başlamıştır.

GRAFİK 47. Konya'da Bankacılık Sektörüne İlişkin Kişi Başına Oranlar

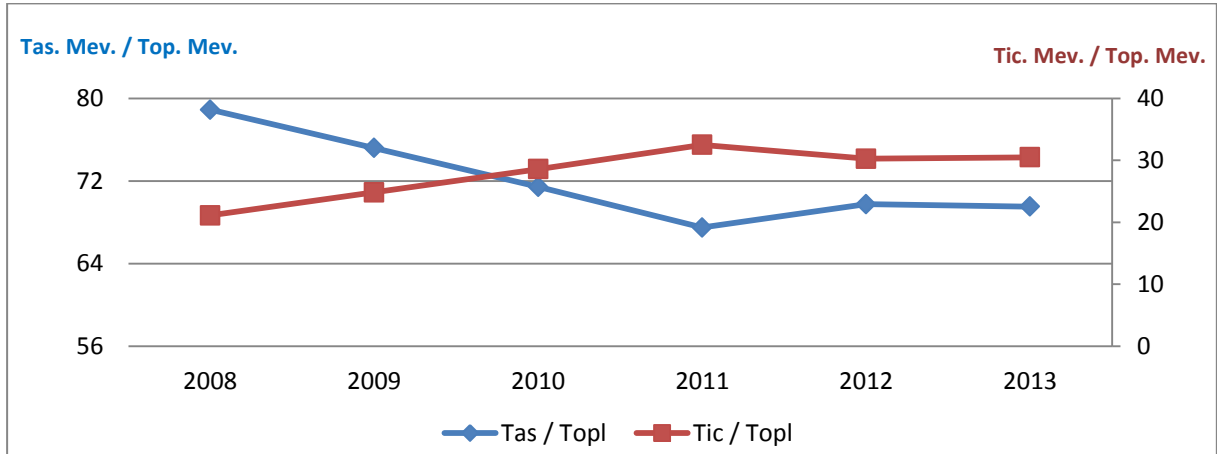
Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

2013 yılının 4'üncü döneminde Konya'da tasarruf mevduatı 7,5 milyar TL, diğer mevduat ise 3,2 milyar TL olmuştur. 2013 yılında Konya'da mevduatların %69,5'i tasarruf mevduatından, %30,5'i ise ticari mevduatlardan oluşmaktadır.

Konya'nın tasarrufları 2008 yılından itibaren düşmeye başlamış, bu düşüş 2011 yılına kadar artarak devam etmiştir. 2012 yılında artan tasarruf oranı, 2013 yılında çok az bir düşüş yaşamıştır.

2012 yılında Konya'da toplam mevduatların %69,7'si tasarruf mevduatlarından oluşurken, 2013 yılında bu oran %69,5'e gerilemiştir. Konya'da ticari mevduat hesaplarına bakıldığında ise tasarruf mevduatlarının aksine 2008-2011 döneminde artış eğilimindedir.

GRAFİK 48. Konya'da Tasarruf ve Ticari Mevduatların Toplam Mevduatlardaki Payı

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Konya'da son yedi yıllık süreçte, tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarının sürekli artış gösterdiği görülmektedir. 2013 yılı itibarıyla bankalar tarafından Konya'da toplamda 4,2 milyar TL'lik tüketici kredisi kullanılmıştır. 2013 yılı itibarıyla tüketici kredileri içerisinde en fazla paya sahip olan kredi, konut kredisidir. Toplam tüketici kredilerininin %39,7'si konut kredilerinden, %2,6'sı taşıt kredilerinden, %55,4'ünü de diğer tüketici kredilerinden oluştuğu görülmektedir.

TABLO 66. Yıllar İtibariyle Konya’da Verilen Tüketici Kredi Türleri ve Kredi Kartları

Yıl	Tüketici Kredileri (Bin TL)				Bireysel Kredi Kartları
	Taşıt Kredisi	Konut Kredisi	Diğer		
			Kredili Mevduat Hesabı	Diğer	
2007	59.956	408.757	17.046	463.890	10.210
2008	51.912	478.581	33.443	662.202	636.428
2009	48.934	575.766	36.881	811.600	712.159
2010	75.186	835.615	41.111	1.126.839	921.921
2011	100.445	1.054.152	56.102	1.591.915	1.206.750
2012	107.211	1.239.488	73.905	1.840.026	1.535.905
2013	113.384	1.691.993	87.180	2.358.706	1.720.611

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

2013 yılında nakdi kredilere sektörel bazda bakıldığında en fazla kredi gıda, meşrubat ve tütün sektörüne verilmiştir. 2,8 milyar TL’lik nakdi kredi verilen gıda sektörünün ardından, sırasıyla 1,8 milyar TL’lik kredi miktarı ile ziraat ve 1,2 milyar TL’lik kredi miktarı ile ticaret sektörleri gelmektedir.

Akreditif, teminat gibi bankalar tarafından sunulan gayri nakdi kredilerde ise en fazla kullanılan sektör, 1,2 milyar TL’lik kredi miktarı ile enerji sektörüdür. Enerji sektörünün ardından 459 milyon TL’lik kredi miktarı ile ticaret ve 329 milyon TL’lik kredi miktarı ile gıda ve meşrubat sektörü gelmektedir.

Sektörlerin takibe düşen kredilerinde ilk sırada 43 milyon TL’lik miktar ile ticaret sektörü ilk sırada yer almaktadır. Ticaret sektörünün ardından 34 milyon TL’lik kredi miktarı ile ziraat, 23 milyon TL’lik kredi miktarı ile inşaat sektörleri gelmektedir.

TABLO 67. Konya’da Sektörlerine Göre Düzenlenen Nakdi Ve Gayri Nakdi Krediler (2013 – Bin TL)

Sektör	Nakdi Kredi	Gayri Nakdi Kredi	Takipteki Alacak
Gıda, Meşrubat ve Tütün	2.827.389	329.525	20.807
İnşaat	541.183	298.877	23.509
Metal-Maden	430.637	167.075	3.915
Finans	7.927	21.691	750
Tekstil	58.143	17.138	6.968
Ticaret	1.263.175	459.203	43.107
Turizm	78.393	28.067	2.141
Ziraat	1.830.199	66.061	34.868
Enerji	499.212	1.204.595	2.333
Denizcilik	219		1.554

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

7.2. Finansal Oranlar

Toplam Nakdi Kredi / Toplam Mevduat: Banka mevduatlarının ne kadarının krediye dönüştürüldüğünü ifade etmektedir. Oranın 100'ün üzerine çıkması, bankalarda bulunan mevduattan fazlaca kredi kullandırıldığını göstermektedir. 2007-2013 yılları arasında Konya'nın bu oranına bakıldığında, 2010 yılına kadar 100'ün altında kalan oran, bu yıldan itibaren artmaya başlamıştır.

Toplam Nakdi Kredi / Tasarruf Mevduatı Oranı: Tasarruf mevduatlarının ne kadarının özel sektöre kredi olarak kullandırıldığını ifade etmektedir. Oranın 100'ün üzerine çıkması, mevduatlardan daha fazla kredi kullandırıldığını göstermektedir. Son 7 yıllık süreçte Konya'nın tasarruf mevduatlarından kat be kat fazla kredi kullandırıldığı görülmektedir. Özellikle 2013 yılında her 100 TL'lik tasarruf mevduatına 252 TL'lik kredi kullandırıldığı görülmektedir.

TABLO 68. Nakdi Kredi/Toplam Mevduat ve Nakdi Kredi/Tasarruf Mevduatı

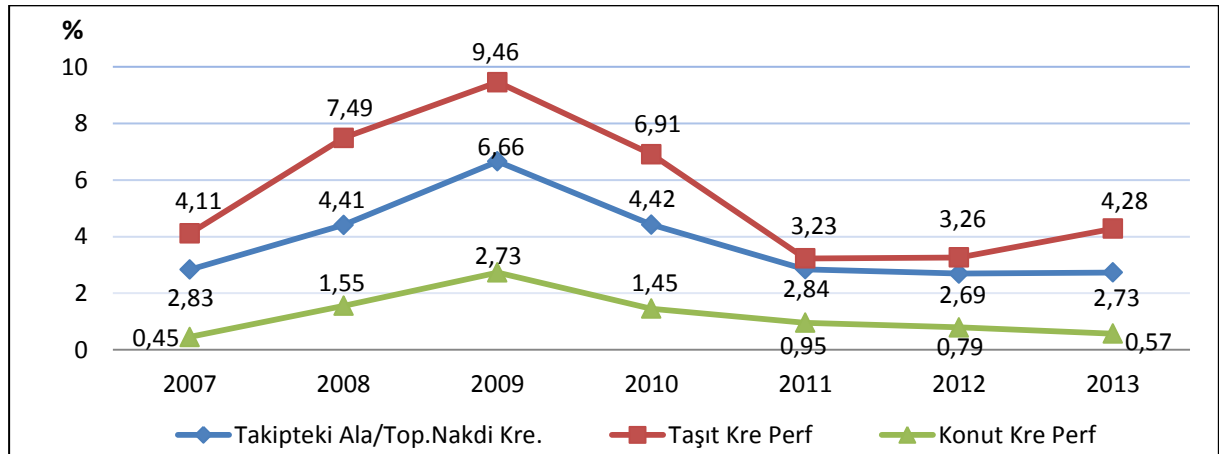
Yıl	Toplam Nakdi Kredi / Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Kredi / Tasarruf Mevduatı
2007	87,64	117,43
2008	98,67	125,06
2009	90,91	120,92
2010	110,98	155,39
2011	123,74	183,35
2012	147,23	211,09
2013	175,55	252,52

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Kredi Performansları:

Takipteki Alacaklar / Toplam Nakdi Krediler: Bankalar tarafından verilen kredilerin ne kadarının takibe düştüğünü göstermektedir. Aşağıdaki grafikte görüldüğü üzere, 2013 yılında Konya'da kullanılan nakdi kredilerin %4,28'i takibe düşmüştür. Son yedi yıllık süreçte en yüksek takibat oranı 2009 yılında gerçekleşmiştir. 2009 yılında kullanılan nakdi kredilerin yaklaşık %10'u takipli alacak konumuna düşmüştür.

GRAFİK 49. Konya'da Kredi Performansları

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Taşıt kredileri ve konut kredilerinde de genel eğilime bir paralel seyir izlediği görülmektedir. 2013 yılında kullanılan taşıt kredilerinin %2,73'ü takibe düşerken, konut kredilerinin %0,57'si takibe düşmüştür.

Sektörel Kredi Performansları: Sektörel bazda verilen kredilerin, yüzde kaçının takibe düştüğünü göstermektedir. 2013 yılında sektörel anlamda takibe düşme oranlarına bakıldığında; kredilerin en yüksek takibe uğradığı sektörler, denizcilik, tekstil ürünleri ve finansal kuruluşlar sektörleridir. 2013 yılı itibariyle denizcilik sektöründe kullanılan %87'si, tekstil sektöründe %10'u, finansal kurumlarda ise %8'i ise takibe düşmüştür.

TABLO 69. Konya'da Sektörel Performanslar

Gıda, Meşrubat ve Tütün	İnşaat	Metal ve İşlenmiş Maden	Finansal Kuruluşlar	Tekstil ve Ürünleri	Toptan Ticaret ve Komisyon	Turizm	Ziraat ve Balıkçılık	Enerji	Denizcilik
1,85	2,05	0,91	1,32	11,3	5,06	0,19	2,7	1,31	0
2,35	4,55	1,61	8,12	6,21	14,9	4,88	5,6	3,07	0
1,91	11,68	3,68	47,21	19,33	7,02	3,51	5,25	11,05	0
1,87	4,96	5,1	29,61	17,88	3,62	2,74	2,91	3,55	1,32
0,83	2,4	2,45	17,61	15,37	1,55	0,96	1,82	2,09	0,91
0,65	3,5	1,87	13,11	6,26	2,37	2,24	1,28	2,18	24,31
0,73	4,16	0,9	8,64	10,7	3,3	2,66	1,87	0,47	87,65

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

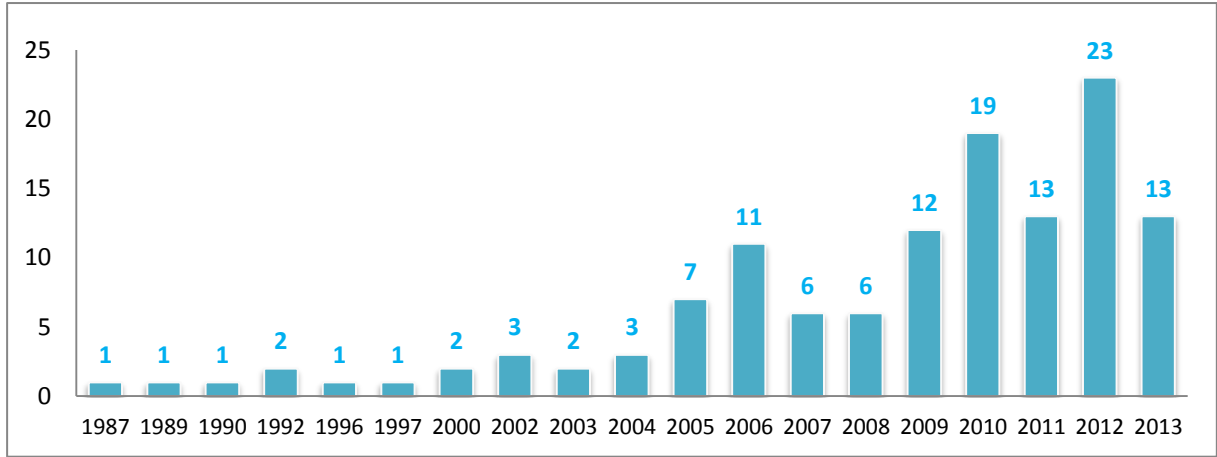
8. YABANCI SERMAYE

Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, 2013 yılsonu itibariyle Konya'da toplam 126 yabancı sermayeli firma faaliyet göstermektedir. 1987 yılında Konya'ya ilk giriş yapan firma İngiltere menşeli olup bugün kimya sektöründe faaliyet göstermektedir. Konya'ya 1989 yılında ikinci gelen yabancı sermayeli firma ise yine İngiltere menşeli olup o da tekstil sektöründe faaliyetlerini sürdürmektedir. Konya'ya 1990 yılında gelen üçüncü yabancı sermayeli firma ise Irak menşeli olup otomotiv sektöründe faaliyet göstermektedir.

Yabancı sermayeli firmaların yıllar itibariyle seyrine bakıldığında; 2006 yılına kadar sürekli artış gösteren yabancı sermaye, bu yıldan itibaren dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılına kadar yeniden artış eğiliminde olan yabancı sermayeli firma sayısı, 2011 yılında tekrar düşüş göstermiştir.

2012 yılı ise Konya'ya en fazla yabancı sermayeli firmanın giriş yaptığı yıl olmuştur. Belirtilen dönemde toplam 23 yabancı sermayeli firma Konya'ya giriş yapmıştır. 2013 yılında ise yabancı sermayeli firmaların Konya'yı tercih etmesinde bir gerileme olduğu gözlenmiş ve 13 firma Konya'ya yatırımda bulunmuştur.

GRAFİK 50. Yıllara Göre Yabancı Sermayeli Firma Sayısı

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2013 sonu verilerine göre Konya'da toplamda 126 yabancı sermayeli firma faaliyet göstermektedir. Bu firmaların içerisinde en fazla firmaya sahip ülke Almanya'dır. Konya'da 2013 sonu itibarıyla 20 Alman menşeli firma faaliyet gösterirken; Almanya'yı 12 firma ile İran, 9 firma ile Hollanda, 8'er firma ile Irak ve Suriye, 6 firma ile Kazakistan takip etmektedir.

TABLO 70. Yabancı Sermayenin Ünelere Göre Dağılımı

Sıra	Ülke Adı	Firma Sayısı	Toplam Firma Sayısı
1	Almanya	20	20
2	İran	12	12
3	Hollanda	9	9
4	Irak ve Suriye	8	16
5	Kazakistan	6	6
6	Danimarka, Fas, İngiltere, İspanya	5	20
7	Azerbaycan, İtalya	4	8
8	ABD, Avusturya, Cezayir, Fransa	3	12
9	Afganistan, Çin, Filistin, İsveç, Özbekistan, S. Arabistan	2	12
10	Arnavutluk, Bangladeş, BAE, Libya, Lübnan, Lüksemburg, Mısır, Romanya, Rusya, Türkmenistan, Ukrayna	1	11
Toplam			126

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2013 yılı sonu itibariyle yabancı sermayeli firmalar sektörel bazda incelendiğinde; ilk sırada 46 firma ile toptan ticaret ve komisyonculuk faaliyetleri gelmekte olup, ikinci sırada 16 firma ile perakende ticaret, kişisel ve ev eşyalarının tamiri sektörü yer alırken, üçüncü sırada inşaat sektörü yer almaktadır.

TABLO 71. Yabancı Sermayenin Sektörel Dağılımı

Sıra	Sektör Adı	Firma Sayısı	Faaliyet Gösteren Ülkeler ve Firma Sayıları
1	Toptan Ticaret ve Ticaret Komisyonculuğu	46	ABD, Afganistan, Almanya (4), Avusturya (3), Azerbaycan, Cezayir (3), Danimarka, Fas (5), Filistin, Fransa, Hollanda (2), Irak (6), İngiltere, İran (5), İtalya, Kazakistan (3), Libya, Romanya, Suriye(3), Suudi Arabistan, Türkmenistan
2	Perakende Ticaret, Kişisel Ve Ev Eşyalarının Tamiri	16	Azerbaycan (2), BAE, Danimarka, Filistin, Hollanda (2), İran (3), Kazakistan (2), Lübnan, Mısır, Suriye, Ukrayna
3	İnşaat	8	Afganistan, Almanya (2), Danimarka (2), Fransa, Hollanda, Suriye
4	Motorlu Taşıtlar ve Motosikletlerin Satışı, Bakımı Ve Onarımı	7	Almanya (2), Irak, İran (2), İspanya, İtalya
5	Enerji	6	Almanya (5), Suriye
6	Diğer İş Faaliyetleri	5	ABD, Almanya, Çin, İran, İspanya
7	Seyahat Acentesi	4	Almanya, İngiltere, İspanya, Özbekistan
8	Ana Metal Sanayi	3	İran, İsveç, Özbekistan
9	Bilgisayar	3	Almanya, İsveç, Kazakistan
10	Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	3	Hollanda (3)
11	Gayrimenkul Faaliyetleri	2	Almanya, İspanya
12	Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı	2	Irak, İtalya
13	Kara Taşımacılığı	2	Danimarka, Suriye
14	Tarım, Avcılık ve İlgili Hizmetler	2	İtalya, Hollanda
15	Taşocakçılığı ve Diğer Madencilik	2	Bangladeş, S. Arabistan
16	Basım Yayım	1	Çin
17	BYS Makine Teçhizat İmalatı	1	İngiltere, İspanya
18	Eğitim Hizmetleri	1	Rusya
19	Giyim Eşyası İmalatı	1	Suriye
20	Havayolu Taşımacılığı	1	Almanya
21	Kimyasal Madde	1	İngiltere
22	Metal Eşya Sanayi	1	BAE
23	Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler İmalatı	1	Fransa

24	Motorlu Kara Taşıtı, Römork Ve Yarı-Römork İmalatı	1	Almanya
25	Ormancılık, Tomrukçuluk	1	Azerbaycan
26	Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı	1	Arnavutluk
27	Radyo, Televizyon, Haberleşme Teçhizatı Ve Cihazları İmalatı	1	ABD
28	Sigorta ve Emeklilik fonu hariç mali aracı kuruluşlar faaliyetleri	1	Lüksemburg
29	Tekstil Ürünleri İmalatı	1	İngiltere
30	Zorunlu Sosyal güvenlik hariç, sigorta ve emeklilik fonları	1	Almanya

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

9. YATIRIM TEŞVİK

Ekonomi Bakanlığı tarafından açıklanan yatırım teşvik istatistiklerine sektörel bazda bakıldığında imalat ve hizmet sektörlerinin ağırlıkları görülmektedir. Konya’da verilen yatırım teşvik belgelerinin %73,4’ü imalat sanayine, %15,4’ü ise hizmet sektörüne yöneliktir. Türkiye genelinde ise bu oranlar sırasıyla; %39,7 ve %28,4’tür.

Yatırım teşvik tutarlarına bakıldığında da benzer bir durum ortaya çıkmaktadır. Konya’da yapılan imalat sanayi yatırımlarının toplam yatırımlar içerisindeki payı %68,3’tür. İmalat sanayinin ardından sırasıyla; hizmet (%24,6), madencilik (%3,1), tarım (%2,9) sektörleri gelmektedir.

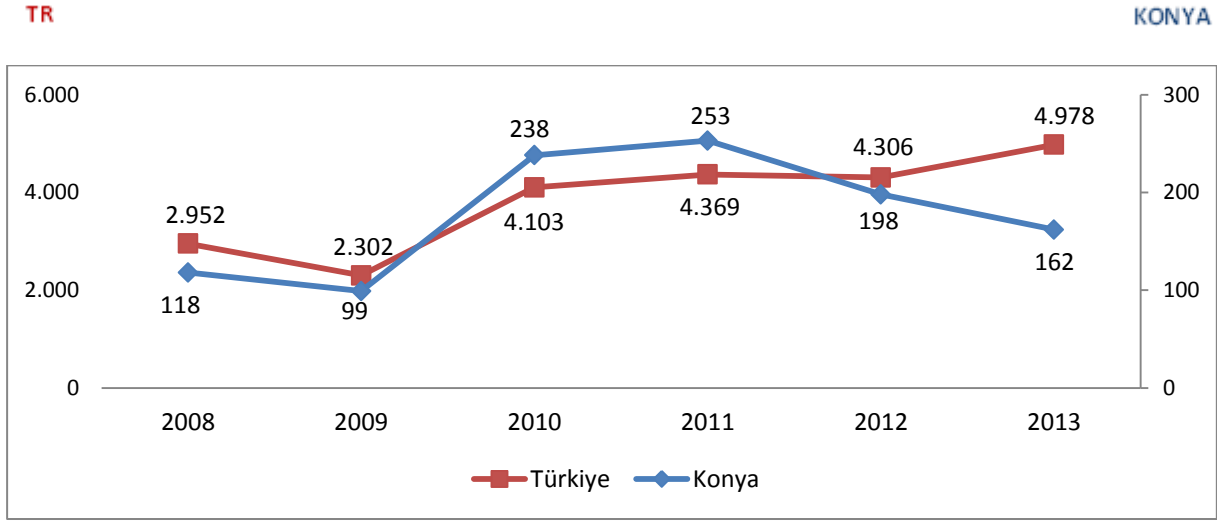
TABLO 72. Sektörel Bazda Yatırım Teşvik İstatistikleri

KONYA						
	Enerji	Hizmet	İmalat	Madencilik	Tarım	Toplam
Belge Adedi	6	25	119	7	5	162
Yatırım Tutarı (milyon TL)	22	562	1.559	71	67	2.281
İstihdam (Kişi Sayısı)	43	1.270	2.747	164	194	4.418
TÜRKİYE						
	Enerji	Hizmet	İmalat	Madencilik	Tarım	Toplam
Belge Adedi	184	1.414	2.979	281	107	4.978
Yatırım Tutarı (milyon TL)	33.483	19.682	32.931	7.646	869	93.785
İstihdam (Kişi Sayısı)	5.002	76.629	94.441	10.751	3.180	190.007

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yatırım teşvik istatistiklerine yıllar itibarıyla bakıldığında, 2011 yılına kadar Konya’nın Türkiye geneli ile paralel bir seyir izlediği görülmektedir. 2011 yılından sonra Türkiye genelinde yatırım teşvik belge sayısı artmaya devam ederken, Konya’da düzenlenen belge sayısı düşüşe geçmiştir.

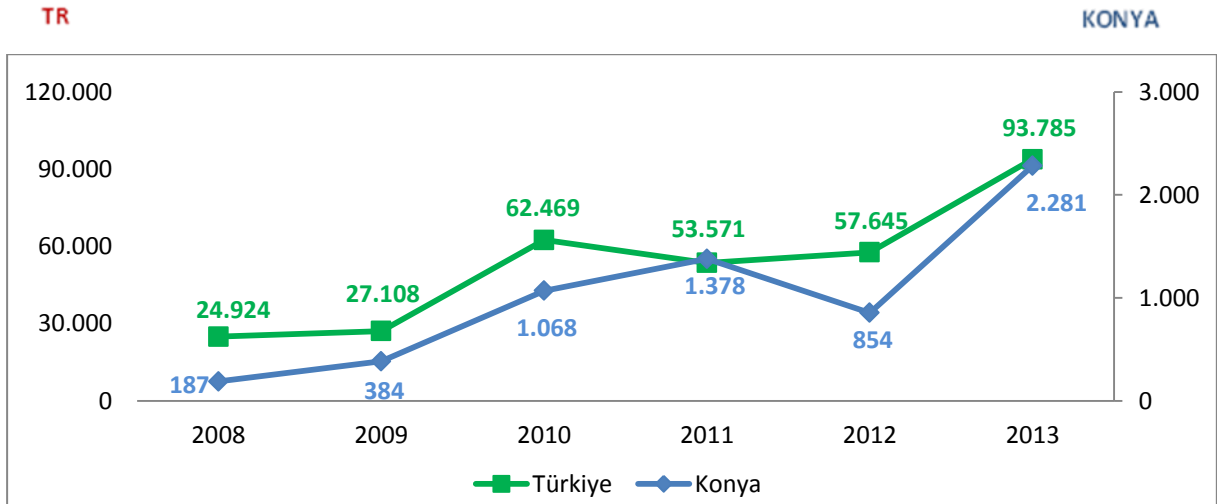
GRAFİK 51. Yatırım Teşvik Sayısı (Türkiye-Konya)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yatırım teşvik tutarlarında da Konya, 2011 yılına kadar Türkiye geneli ile paralel bir seyir izlemiştir. Türkiye genelinde yatırım teşvik tutarları 2011 yılında hafif bir düşüş göstermesine karşılık tekrar bir artış eğilimine girmiştir. Konya'daki yatırım teşvik tutarları ise 2011 yılına kadar sürekli artarken, 2012 yılında %38'lik bir düşüş yaşanmıştır. 2013 yılına gelindiğinde ise Konya'da yatırım teşvik miktarı 2012 yılına göre %167'lik artış göstererek 2,2 milyar TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde Türkiye genelindeki artış oranı ise %62,6 düzeyindedir.

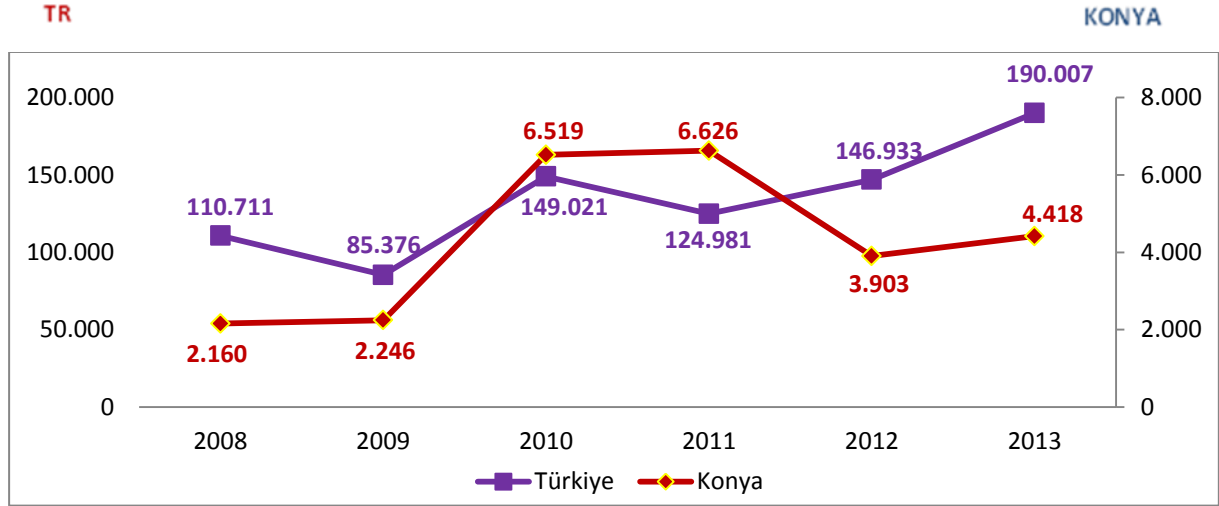
GRAFİK 52. Yatırım Teşvik Miktarı (Türkiye-Konya) (Milyon TL)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yatırım teşvik belgelerine istihdam açısından bakıldığında ise; son altı yıllık süreçte Konya'da en fazla istihdam 2011 yılında sağlanmıştır. 2011 yılında yatırım teşvik belgeleri, Konya istihdamına 6.626 kişilik katkı sağlamıştır. Türkiye genelinde ise en fazla istihdam 2013 yılında sağlanmış olup toplamda 190 bin kişilik ek istihdam sağlanmıştır.

GRAFİK 53. Yatırım Teşvik Kapsamında İstihdam Miktarı (Kişi)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2013 yılında Konya'nın Türkiye geneli sıralamasındaki yerine bakıldığında Konya; belge adedinde 7., yatırım tutarında 9., istihdamda ise 11. sırada yer almıştır. Belge adedi ve istihdam sayısında ilk sırada İstanbul yer alırken yatırım tutarında Kocaeli ilk sırada yer almaktadır.

TABLO 73. Yatırım Teşvik İstatistikleri İller Sıralaması

Sıra	İller	Belge Adedi	Sıra	İller	Sabit Yatırım	Sıra	İller	İstihdam
1	İstanbul	655	1	Kocaeli	6.782	1	İstanbul	23.797
2	Ankara	252	2	İstanbul	6.267	2	Ankara	11.065
3	Bursa	245	3	Ankara	4.992	3	Antalya	8.590
4	İzmir	214	4	Tekirdağ	3.793	4	Şanlıurfa	8.489
5	Gaziantep	208	5	Bursa	3.568	5	Batman	7.624
6	Kocaeli	163	6	Adana	2.665	6	İzmir	6.649
7	Konya	162	7	Antalya	2.647	7	Kocaeli	6.339
8	Şanlıurfa	138	8	Çanakkale	2.548	8	Manisa	5.414
9	Tekirdağ	138	9	Konya	2.281	9	Gaziantep	5.358
10	Antalya	133	10	Gaziantep	2.124	10	Bursa	5.147
						11	Konya	4.418

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

10. KAMU YATIRIMLARI

Konya, 2013 yılında 623 milyon 754 bin lira kamu yatırımı almıştır. Bu yatırım tutarı ile Konya, 2013 yılında gerçekleşen kamu yatırımlarında ilk 10 il arasında 8. sırada yer almıştır.

TABLO 74. 2013 Yılı Kamu Yatırımları

Sıra	İl Adı	Yatırım Tutarı (Bin TL)
1	Ankara	3.664.716
2	İstanbul	2.246.210
3	Mardin	1.458.881
4	İzmir	1.209.754
5	Diyarbakır	914.826
6	Şanlıurfa	789.586
7	Hatay	633.627
8	Konya	623.754
9	Antalya	615.317
10	Mersin	511.121

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

2014 yılında, yalnızca Konya iline tahsis edilen kamu yatırımları toplamı 519 milyon 721 bin liradır. Ayrıca Konya'nın muhtelif projelerde yer almasından dolayı Karaman, Aksaray, Niğde ve Afyon gibi illerle paylaşacağı 577 milyon 800 bin liralık kamu yatırım fonu da mevcuttur. Böylece muhtelif projeler dâhil edilmediğinde Konya ilinin 2014 yılında alacağı kamu yatırımlarında, bir önceki yıla göre %16,6'lık bir azalma görülmektedir. Ancak muhtelif projeler dâhil edildiğinde Konya'ya yapılacak kamu yatırımlarının 2013 yılı kamu yatırımlarından daha fazla olacağı görülmektedir.

11. MARKA - PATENT

İnovasyon ve Ar-ge çalışmalarına ilişkin göstergeler Türk Patent Enstitüsü (TPE) bünyesinde izlenmektedir. TPE verilerine göre 2013 yılında Türkiye genelinde 93.305 adetlik marka başvurusuna karşılık bu başvuruların 68.391'i (%73,2'si) onaylanarak tescil edilmiştir.

2013 yılında Konya'nın 2.747 adetlik marka başvurusunun %64,1'i (1.761) kabul edilerek tescil edilmiştir. 2013 yılında Konya, marka başvurularının Türkiye sıralamasında 6. sırada yer alırken tescil edilen marka sayısı sıralamasında 6. sıradaki yerini korumuştur.

Konya'nın marka başvuruları yıllar itibariyle sürekli artış göstermesine karşılık marka tescillerinde artış süreklilik göstermemiştir. Marka başvurularında 2009 ve 2012 yıllarında bir düşüş görülmüştür. Marka tescillerin ise 2008 yılında sonra başlayan düşüş eğilimi 2012 yılına kadar sürmüştür.

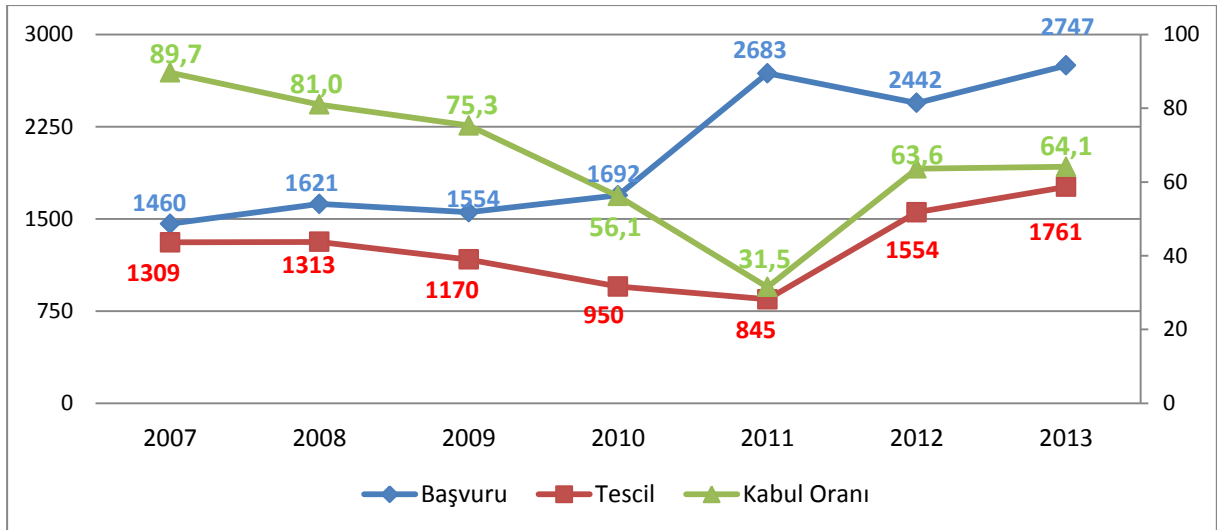
TABLO 75. Marka Başvuru ve Tescil Sayısı Türkiye Sıralaması - 2013

Marka Başvurusu			Marka Tescil		
Sıra	İller	Sayı	Sıra	İller	Sayı
1	İstanbul	47.021	1	İstanbul	35.857
2	Ankara	7.370	2	Ankara	5.403
3	İzmir	5.541	3	İzmir	4.102
4	Bursa	3.940	4	Bursa	2.749
5	Gaziantep	2.971	5	Antalya	1.776
6	Konya	2.747	6	Konya	1.761
7	Antalya	2.697	7	Gaziantep	1.710
8	Adana	1.622	8	Kocaeli	1.205
9	Kocaeli	1.511	9	Adana	1.178
10	Kayseri	1.264	10	Kayseri	1.084

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Konya'nın yaptığı marka başvurularının kabul edilme oranı ise 2011 yılına kadar sürekli düşüş göstermesine karşılık son iki yılda tekrar artış eğilimine girmiştir. 2007 yılında marka başvurularının %89,7'si kabul edilen Konya, 2013 yılında %64,1'e gerilemiştir. Son yedi yıllık süreçte en düşük kabul edilme oranı 2011 yılında (%31,5) gerçekleşmiştir.

GRAFİK 54. Konya Marka İstatistikleri

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

2013 yılında Konya'nın 153 adetlik patent başvurusunun %24,1'i (37) kabul edilerek patent tescili yapılmıştır. Konya, patent başvurularının Türkiye sıralamasında 6. sırada yer alırken tescil edilen patent sayısı sıralamasında 7. sırada yer almıştır.

TABLO 76. Patent Başvuru ve Tescil Sayısı Türkiye Sıralaması - 2013

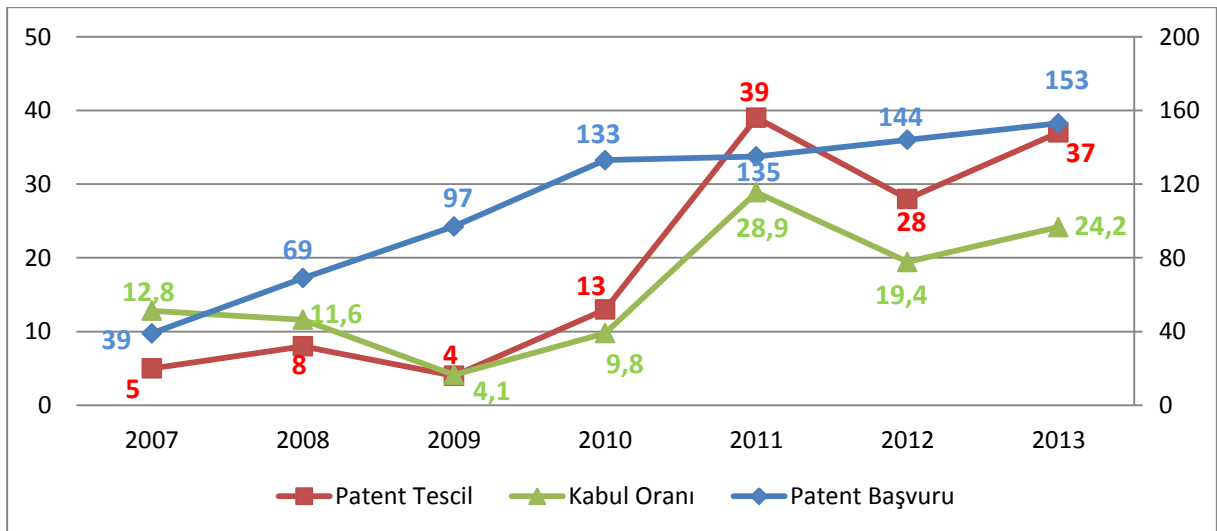
Patent Başvuru			Patent Tescil		
Sıra	İller	Başvuru Sayısı	Sıra	İller	Tescil Sayısı
1	İstanbul	1830	1	İstanbul	540
2	Ankara	562	2	Bursa	173
3	Bursa	316	3	Ankara	109
4	Kocaeli	275	4	Kocaeli	74
5	İzmir	265	5	İzmir	59
6	Konya	153	6	Manisa	55
7	Tekirdağ	102	7	Konya	37
8	Sakarya	79	8	Tekirdağ	27
9	Manisa	77	9	Eskişehir	17
10	Gaziantep	73	10	Kayseri	17

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Konya'nın patent istatistiklerine bakıldığında; patent başvuruları sürekli artış göstermesine karşılık tescil edilen patent sayısında bir istikrarsızlık yaşandığı görülmektedir. 2007 yılında 39 olan patent başvuru sayısı 2013 yılı itibariyle 153'e yükselmiştir. Patent tescilinde ise 2007 yılında 5 olan tescilli patent sayısı 2013 yılında 37'ye yükselmiştir.

Patentin kabul edilme oranı markaya göre daha düşük düzeydedir. Çünkü patent, markaya göre daha çok buluşa dayalı olduğu için zorlu bir süreçtir. Konya'nın patent kabul edilme oranlarına bakıldığında; 2007 yılında başvuruların %12,8'i kabul edilirken 2013 yılında bu oran %24,4'ye yükselmiştir.

GRAFİK 55. Konya Patent İstatistikleri

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Bir ürünün süs veya estetik olarak görüntüsünü ifade eden endüstriyel tasarımda Konya, Türkiye sıralamasında ilk 6 içerisinde yer almaktadır. 2013 yılında Konya'da 382 endüstriyel tasarım başvurusu yapılmasına karşılık 337 endüstriyel tasarımın tescili yapılmıştır. Konya, endüstriyel tasarım başvuru ve tescil verilerine Türkiye sıralamasında 6. sırada yer almaktadır.

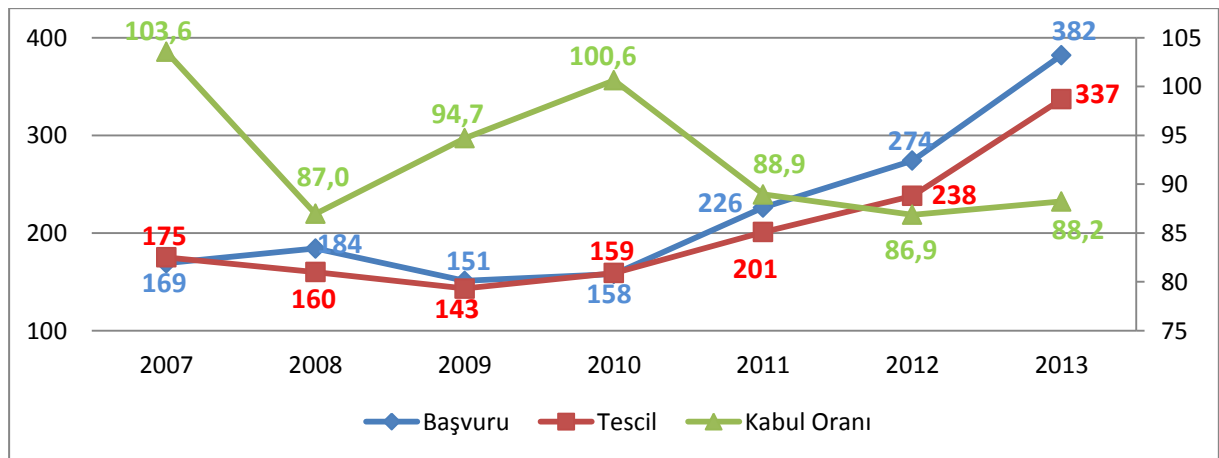
TABLO 77. Endüstriyel Tasarım Başvuru ve Tescil Sayısı Türkiye Sıralaması - 2013

Endüstriyel Tasarım Başvurusu			Endüstriyel Tasarım Tescili		
Sıra	İller	Başvuru Sayısı	Sıra	İller	Tescil Sayısı
1	İstanbul	3880	1	İstanbul	3788
2	Bursa	698	2	Bursa	577
3	Ankara	575	3	Ankara	528
4	İzmir	516	4	İzmir	505
5	Kayseri	485	5	Kayseri	469
6	Konya	382	6	Konya	337
7	Gaziantep	328	7	Gaziantep	323
8	Kocaeli	122	8	Kocaeli	110
9	Kütahya	98	9	Denizli	97
10	Denizli	96	10	Kütahya	93

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Konya'da endüstriyel tasarım başvuru ve tescil sayıları yıllara itibariyle sürekli artış göstermektedir. 2007 yılında 169 endüstriyel tasarım başvurusu yapılmışken bu rakam 2013 yılında 382'ye yükselmiştir. Endüstriyel tasarımın tescilinde de benzer bir durum olduğu görülmektedir. 2007 yılında 169 endüstriyel tasarım tescili yapılmışken 2013 yılında bu rakam 337'ye yükselmiştir.

GRAFİK 56. Konya Endüstriyel Tasarım İstatistikleri

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

12. İSTİHDAM

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre Konya’da aktif çalışan sayısı yıllar itibariyle sürekli artış göstermektedir. Memurları kapsayan Emekli Sandığı (4/c) verilerine bakıldığında; 2010 yılında 57 bin memur çalışırken, 2013 yılında bu rakam 71 bine yükselmiştir.

Toplam çalışanların %64,8’ini oluşturan SSK’lı aktif çalışan sayısı da memur sayısı gibi yıllar itibariyle sürekli artış göstermektedir. 2010 yılında 210.190 olan aktif sigortalı sayısı 2013 yılına gelindiğinde %31,3 artış göstererek 276.145 olarak gerçekleşmiştir.

Aktif çalışan esnaf sayısına bakıldığında son dört yıllık süreçte dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2010 yılında 63 bin olan ildeki esnaf sayısı, 2011 yılında 58 bine gerilemiştir. 2012 yılında 60 bine yükselen aktif sigortalı esnaf sayısı, 2013 yılında 57 bine düşmüştür.

Tarım sektöründe çalışan aktif sigortalı sayısı, 2011 yılındaki bir yükselişin ardından son üç yılda sürekli düşüş göstermiştir. 2013 yılında tarımda çalışan sigortalı sayısı 50.620 kişidir.

TABLO 78. Türlerine Göre Sigortalı Sayısı

Yıl	(4/a) SSK	(4/b) Esnaf	(4/b) Tarım	(4/c) Emekli Sandığı	TOPLAM
2010	210.190	63.166	56.315	57.049	386.720
2011	236.247	58.803	60.670	63.897	419.617
2012	261.447	60.611	57.320	66.908	446.286
2013	276.145	57.266	50.620	71.304	455.335

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre Türkiye sıralamasında; SSK’lı (4/a) ve Esnaf (4/b) aktif çalışan sigortalı sayısında İstanbul ilk sırada yer alırken, tarımda (4/b) aktif çalışan sigortalı sayısında Konya, Emekli Sandığı (4/c) aktif çalışan sigortalı sayısında ise Ankara ilk sırada yer almaktadır.

Konya’nın Türkiye sıralamasındaki yerine bakıldığında ise;

- SSK’lı çalışan sayısında 276.145 kişi ile 8’inci,
- Esnaf olarak çalışan sayısında 57.266 kişi ile 6’ıncı,
- Tarımda çalışan sayısında 50.620 kişi ile 1’inci,
- Çalışan memur sayısında ise 71.304 kişi ile 5’inci

sırada yer aldığı görülmektedir.

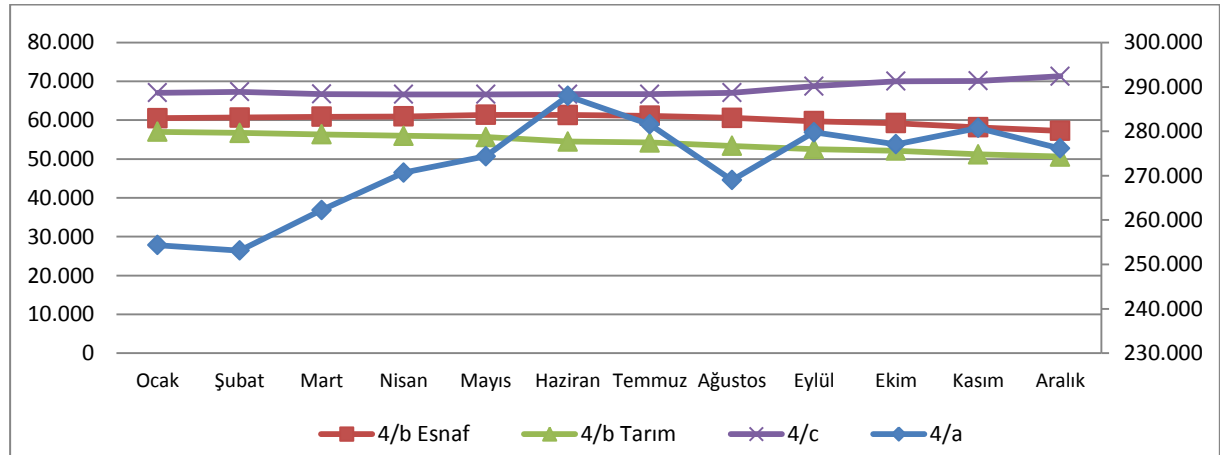
TABLO 79. Sigortalı Türlerinin Türkiye Sıralaması

4/a			4/b Esnaf			4/b Tarım			4/c		
Sıra	İller	Çalışan Sayısı	Sıra	İller	Çalışan Sayısı	Sıra	İller	Çalışan Sayısı	Sıra	İller	Çalışan Sayısı
1	İstanbul	3.933.326	1	İstanbul	484.327	1	Konya	50.620	1	Ankara	385.633
2	Ankara	1.158.540	2	Ankara	138.019	2	Antalya	45.791	2	İstanbul	333.352
3	İzmir	820.655	3	İzmir	119.450	3	Manisa	42.620	3	İzmir	149.283
4	Bursa	613.625	4	Antalya	87.230	4	Mersin	37.903	4	Bursa	74.849
5	Antalya	441.566	5	Bursa	84.464	5	İzmir	30.794	5	Konya	71.304
6	Kocaeli	433.413	6	Konya	57.266	6	Balıkesir	30.635	6	Adana	69.073
7	Adana	297.073	7	Adana	45.191	7	Samsun	29.258	7	Antalya	64.585
8	Konya	276.145	8	Mersin	42.410	8	Hatay	29.019	8	Mersin	57.408
9	Gaziantep	261.110	9	Gaziantep	40.354	9	Aydın	26.467	9	Diyarbakır	57.220
10	Tekirdağ	231.314	10	Hatay	39.053	10	Bursa	24.215	10	Kocaeli	53.770
Toplam		13.136.339	Toplam		1.998.796	Toplam		928.454	Toplam		2.823.400

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

2013 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre Konya'da aktif sigortalıların ağırlığını 4/a kapsamında çalışan işçiler oluşturmaktadır. Konya'daki işçi sayılarına 2013 yılında aylar itibariyle bakıldığında, Haziran ayına kadar artan işçi sayısı, Temmuz ve Ağustos aylarında düşüş göstermiş, Eylül ayında tekrar yükselmiştir.

GRAFİK 57. Konya'da Aktif Sigortalı Sayısı (2013)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Konya'da 100'ün üzerinde işçi çalıştıran toplamda 91 firma bulunmaktadır. Bu firmalar sağladıkları 18.503 istihdam düzeyi ile Konya iş hayatına önemli katkılar sunmaktadır.

100'ün üzerinde işçi çalıştıran firmalar açısından en fazla firma, 18 firma sayısı ile gıda sektöründedir. Gıda sektörünün ardından 17 firma sayısı ile otomotiv, 16 firma sayısı ile kimya sektörü sıralanmaktadır. Bu üç sektördeki firmalardaki toplam çalışan sayısı ise 11.377 kişidir. Bu üç sektör, toplamın %62,1'ini karşılamaktadır.

TABLO 80. 100 Kişinin Üstünde İşçi Çalıştıran Firmaların Sektörel Dağılımı

Sıra	Sektör Adı	Firma Sayısı	Çalışan Sayısı
1	Gıda	18	4.823
2	Otomotiv	17	3.400
3	Kimya	16	3.154
4	Hizmet	13	2.055
5	Makine	10	1.316
6	İnşaat Maden	6	1.681
7	Metal Eşya	6	594
8	Tekstil	5	1.480
Toplam		91	18.503

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

100 kişinin üzerinde işçi çalıştıran firmalara alt sektörler itibarıyla bakıldığında; ilk sırada 3.106 çalışan sayısı ile 'Şeker ve Çikolata' sektörü gelmektedir. Bu sektörün ardından 3.010 çalışan sayısı ile 'Yedek Parça' sektörü ikinci, 1.400 çalışan sayısı ile 'Plastik' sektörü üçüncü sırada yer almaktadır.

TABLO 81. 100 Kişinin Üzerinde İşçi Çalıştıran Firmaların Alt Sektörlere Göre Dağılımı

Sıra	Alt Sektör Adı	Firma Sayısı	Çalışan Sayısı	Sıra	Alt Sektör Adı	Firma Sayısı	Çalışan Sayısı
1	Şeker-Çikolata	7	3.106	18	Taşımacılık	2	263
2	Yedek Parça	15	3.010	19	Makine	2	232
3	Plastik	5	1.400	20	Otomotiv	1	226
4	Alüminyum	3	1.281	21	Ayakkabı	1	192
5	Ambalaj	8	1.148	22	Treyler	1	164
6	Giyim Eşyası	3	1.009	23	Hizmet	3	155
7	Perakende	5	757	24	Elektronik	1	151
8	Süt Ürünleri	4	666	25	Asansör	1	139
9	Unlu Mamuller	5	598	26	Elektrik	1	137
10	Madeni Eşya	4	594	27	Silah	1	125
11	Tarım	2	453	28	Demir Çelik	1	123
12	Hidrolik	3	450	29	Cam	1	114
13	Boya	1	378	30	Deterjan	1	114
14	Sağlık	2	336	31	Vinç	1	112
15	Temizlik	1	306	32	Krom	1	110
16	Mobilya	1	279	33	Değirmen Mak.	1	107
17	İnşaat	2	268	Toplam		91	18.503

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

İŞKUR verilerine göre Konya'da işverenler tarafından yapılan işçi talepleri ve çalışanlar tarafından yapılan iş başvuruları sürekli olarak artış göstermektedir. 2012 yılına kadar işverenler tarafından gelen işçi talepleri 10.000'i geçmezken, 2012 yılında 20.424, 2013 yılında ise 24.725 talep gelmiştir.

İş başvuruları verilerine bakıldığında ise, işverenlerden gelen taleplerin oldukça üzerinde seyrettiği görülmektedir. 2013 yılı itibariyle Konya'da işverenlerden gelen 24.725 talebe karşılık 14.621 kişinin işe yerleştirilmesi sağlanmıştır. 2013 yılında İŞKUR'a yapılan başvurular ise son yedi yılın zirvesini yapmıştır. 2013 yılında İŞKUR'a yapılan başvurular 48.856 olarak gerçekleşmiştir.

Konya'da işsizlik ödeneğinden yararlanan kişi sayısının da 2011 yılı haricinde son yedi yıllık süreçte sürekli arttığı görülmektedir. 2013 yılı itibariyle Konya'da işsizlik ödeneği fonundan yararlanan kişi sayısı 11.782 kişi olarak gerçekleşmiştir.

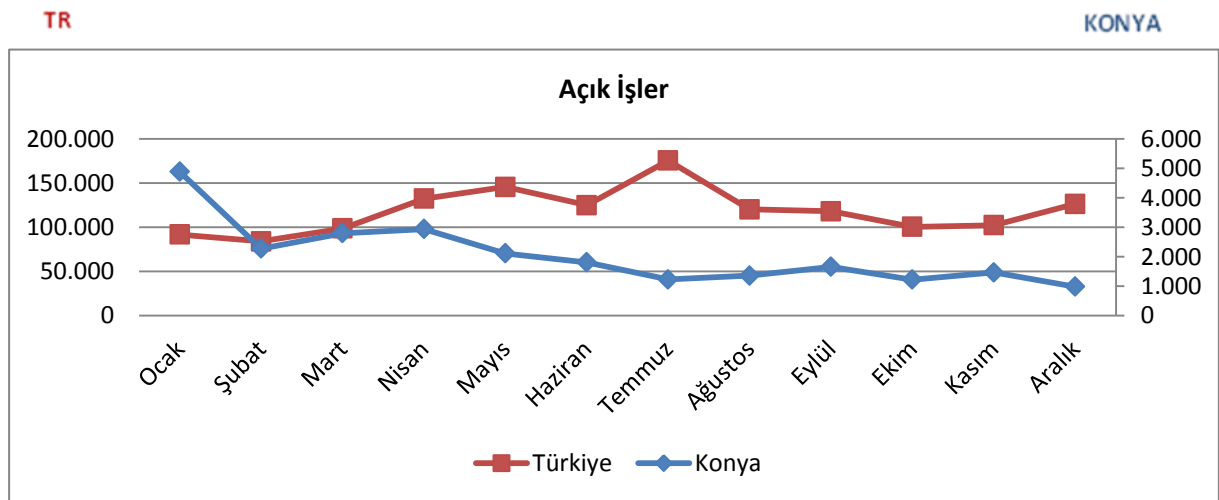
TABLO 82. Yıllara Göre İŞKUR Verileri

Yıl	Açık İş	İşe Yerleştirme	Başvuru	İşsizlik Ödeneği
2007	2.554	2.365	12.522	2.813
2008	2.154	1.892	25.359	4.473
2009	2.275	1.937	27.725	7.097
2010	3.314	7.422	22.587	6.483
2011	7.723	5.640	23.913	5.765
2012	20.424	11.377	33.371	8.654
2013	24.725	14.621	48.856	11.782

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Açık iş, İŞKUR'a işverenlerden intikal eden işçi isteklerini göstermektedir. 2013 yılında Türkiye genelinde işçi talebinde bulunanların sayısı, Temmuz ayına kadar yükseliş eğilimindeyken Temmuz'dan sonra düşüşe geçmiştir. 2013 yılında en fazla işçi talebinde bulunulan ay 175.648 taleple Temmuz ayı olmuştur. Konya'da işverenlerin yaptığı işçi istekleri, 2013 yılında genel olarak düşme eğilimindedir. Konya'daki firmaların en fazla işçi talebi Ocak (4.886 işçi talebi) ayında olmuştur.

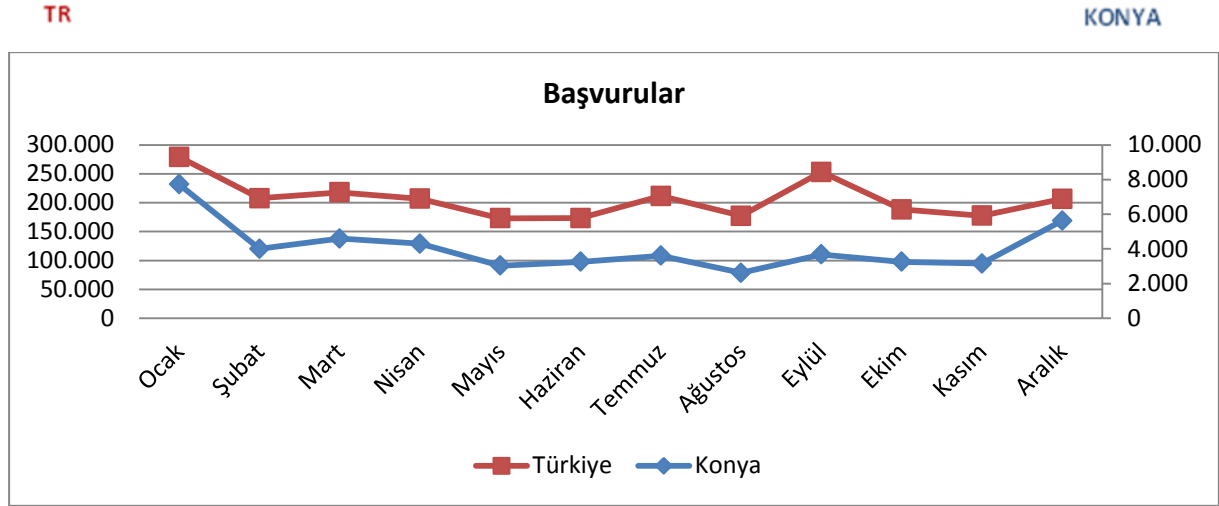
GRAFİK 58. Aylara Göre Açık İş Verileri (Türkiye-Konya)

Kaynak: Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

2013 yılında İŞKUR'a yapılan başvurularda Konya, Türkiye geneli ile paralel bir seyir izlediği görülmektedir. Konya'da ve Türkiye'de en fazla iş başvurusu Ocak ayında gerçekleşmiştir. Ocak ayında Türkiye'den iş başvuru sayısı 279.180, Konya'dan ise 7.724 olarak gerçekleşmiştir.

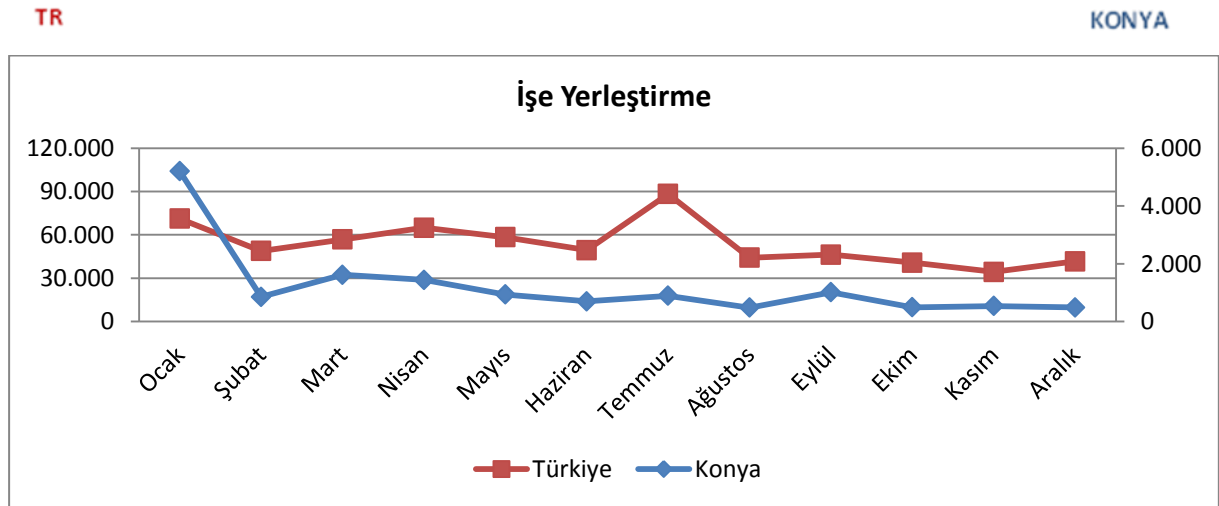
GRAFİK 59. Aylara Göre İş Başvuruları Verileri (Türkiye-Konya)

Kaynak: Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

İŞKUR'un 2013 yılındaki işe yerleştirmelerinde ise en yüksek yerleştirilen işçi sayısı Temmuz ayında gerçekleşmiştir. Temmuz ayında 88.230 işçi çeşitli işlere İŞKUR tarafından yerleştirilmiştir. 2013 yılında Konya'da en yüksek iş yerleştirilen işçi sayısına ise Ocak ayında ulaşılmıştır. Ocak ayında Konya'da işe yerleştirilenlerin sayısı 5.203 olarak gerçekleşmiştir.

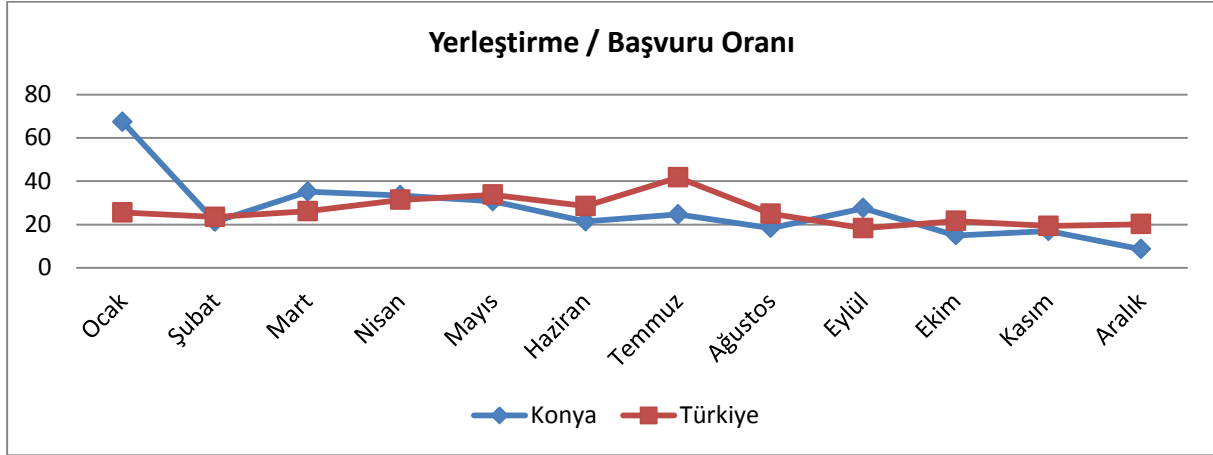
GRAFİK 60. Aylara Göre İşe Yerleştirme Verileri (Türkiye-Konya)

Kaynak: Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

İşe Yerleştirme/Başvurular Oranı, İŞKUR'a yapılan iş başvurularının ne kadarının işe yerleştirildiğini göstermektedir. 2013 yılında bu oran, Türkiye genelinde en yüksek %41,7 ile Temmuz ayında gerçekleştiği görülmektedir. Konya'da bu orana bakıldığında ise en yüksek oran %67,4 ile Ocak ayında gerçekleştiği görülmektedir. Yani, ocak ayında İŞKUR'a yapılan başvuruların %67,4'ü çeşitli işlere yerleştirilmiştir.

GRAFİK 61. Aylara Göre İşe Yerleştirme/İşe Başvuru Oranı (Türkiye-Konya)

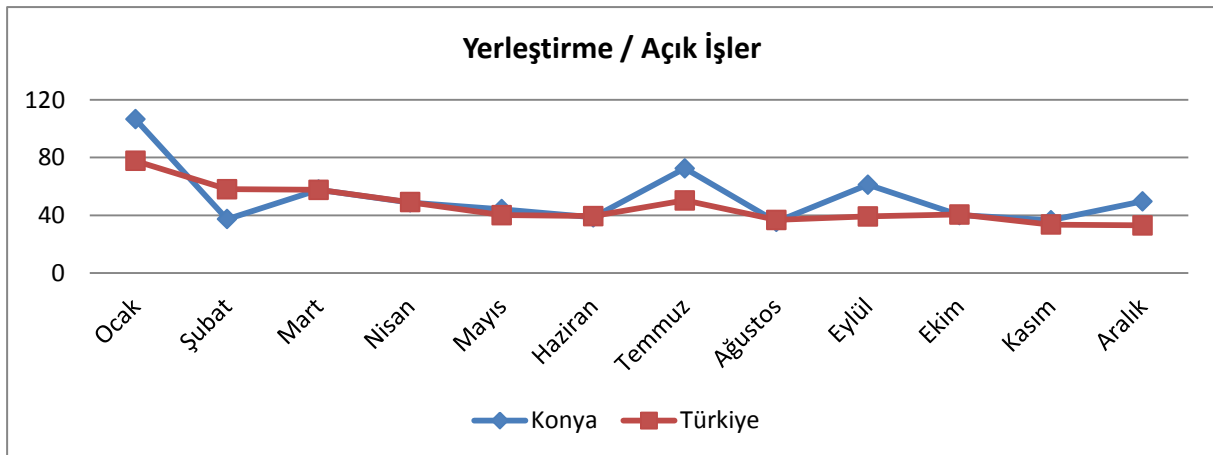

Kaynak: Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

İşe Yerleştirme/Açık İşler oranı, işverenler tarafından yapılan işçi taleplerinin ne kadarının karşılandığını göstermektedir. Türkiye genelinde açık işlere en fazla yerleştirme Ocak ayında yapılmıştır. Ocak ayında gelen işçi taleplerinin %77,6'sı işe yerleştirilmiştir. 2013 yılının diğer aylarına bakıldığında ise, %30-50 bandında işe yerleştirmelerin olduğu görülmektedir.

Konya'da işverenlerin taleplerini karşılama oranı en yüksek ay Ocak ayında gerçekleştirilmiştir. Ocak ayında işverenlerden gelen taleplerin %106,5'i karşılanmıştır. Oranın yüzün üzerinde olması, bir önceki aydan kalma taleplerin de Ocak ayına sarktığını göstermektedir.

GRAFİK 62. Aylara Göre İşe Yerleştirme/Açık İşler Oranı (Türkiye-Konya)

Kaynak: Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

13. ENERJİ

13.1. Elektrik Tüketimi

Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'den alınan verilere göre 2013 yılında Konya'da elektrik abone sayısı, bir önceki yıla göre %1,9 artış göstererek 1 milyon 581 bin 204'e yükselmiştir. 2012 yılında toplam 6 milyar 105 milyon kilovat saatlik elektrik tüketilirken, 2013 yılında bu rakam 6 milyar 161 milyon kilovat saate yükselmiştir.

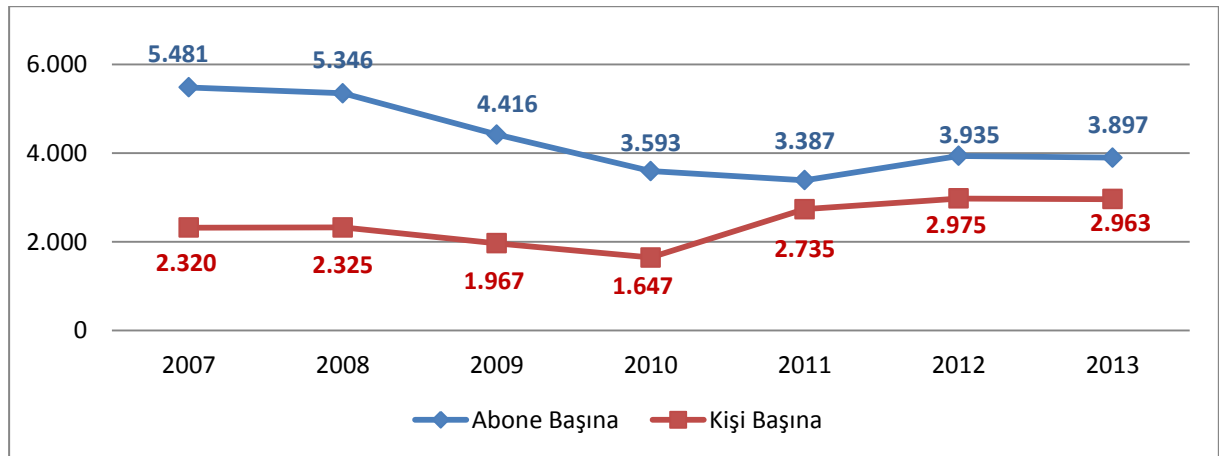
TABLO 83. Konya Elektrik İstatistikleri

Yıl	Elektrik Tüketimi	Abone Sayısı	Abone Başına		Kişi Başına	
			Elektrik Tüketimi (kWh)	Nüfus	Elektrik Tüketimi (kWh)	
2007	4.545.962.579	829.356	5.481	1.959.082	2.320	
2008	4.580.275.952	856.740	5.346	1.969.868	2.325	
2009	3.919.075.040	887.318	4.416	1.992.675	1.967	
2010	3.316.508.370	922.988	3.593	2.013.845	1.647	
2011	3.247.904.777	943.404	3.314	2.038.555	1.593	
2011	5.574.512.723	1.645.934	3.387	2.038.555	2.735	
2012	6.105.488.745	1.551.502	3.935	2.052.281	2.975	
2013	6.161.261.768	1.581.204	3.897	2.079.225	2.963	

Kaynak: Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.

2007-2011 yılları arasında Konya'nın nüfusu ve abone sayısı sürekli artış göstermesine karşılık abone başına ve kişi başına elektrik tüketimi sürekli olarak düşüş göstermiştir. Burada etkili olan faktör ise, nüfusta ve abone sayısındaki sürekli artışa karşılık elektrik tüketiminin sürekli olarak düşüş göstermesidir.

GRAFİK 63. Konya'da Yıllara Göre Elektrik Tüketimi

Kaynak: Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.

2013 yılı itibarıyla Konya'nın kişi başı elektrik tüketimi 2.963 kilovat saat olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıl Konya'nın abone başına elektrik tüketimi ise 3.897 kilovat saat olarak olmuştur. Abone başına tüketim rakamları 2011 yılına kadar sürekli bir düşüş eğiliminde olmuştur. 2012 yılında abone başına tüketim miktarı %16,1 artış göstererek 3.935 kilovat saate yükselmiştir. 2013 yılına gelindiğinde ise, abone başına elektrik tüketimi bir önceki yıla göre %0,9 düşüş göstererek 3.897 kilovat saat olarak gerçekleşmiştir.

TABLO 84. İlçelere Göre Kişi Başı Elektrik Tüketimleri (2013)

İlçe	Elektrik Tüketimi (kWh)	Nüfus	Kişi Başına Elektrik Tüketim (kWh)	Kapsam
Akşehir	130.758.810	119.187	0,91	Doğanhisar, Tuzlukçu
Altınekin	99.350.643	14.528	0,15	
Beyşehir	131.219.373	94.642	0,72	Derebucak, Hüyük
Bozkır	25.842.114	34.747	1,34	Ahırlı, Yalıhüyük
Cihanbeyli	132.039.689	56.234	0,43	
Çumra	215.584.823	81.287	0,38	Akören, Güneysınır
Ereğli	212.624.764	151.900	0,71	Emirgazi, Halkapınar
Hadim	13.241.465	20.666	1,56	Taşkent
İlgin	66.222.514	56.452	0,85	
Kadınhanı	64.040.003	33.382	0,52	
Karapınar	244.112.759	48.665	0,20	
Karatay	683.856.607	286.355	0,42	
Kulu	54.800.565	51.314	0,94	
Meram	362.329.320	333.988	0,92	
Sarayönü	66.298.095	27.059	0,41	
Selçuklu	841.575.500	569.876	0,68	Derbent
Seydişehir	54.325.459	63.628	1,17	
Yunak	123.924.288	35.315	0,28	Çeltik
Genel Toplam	3.522.146.791	2.079.225	0,59	

Kaynak: Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.

İlçeler bazında Konya elektrik tüketimine bakıldığında; 2013 yılında en fazla elektrik tüketiminin Selçuklu ilçesinde gerçekleştiği görülmektedir. Selçuklu'da elektrik tüketimi 2013 yılı sonu itibarıyla 841 milyon kilovat saat olarak gerçekleşmiştir. Selçuklu'da elektrik tüketiminde ağırlığı mesken, sanayi ve ticarethaneler oluşturmaktadır.

Elektrik tüketiminde ikinci sırada Karatay ilçesi yer almaktadır. 2013 yılında Karatay'da harcanan elektrik miktarı, 683 milyon kilovat saat olarak gerçekleşmiştir. Karatay'da elektrik tüketiminde ağırlığı ise; meskenler, sanayi ve tarımsal sulama sektörleri oluşturmaktadır.

Konya merkez ilçelerinde kişi başı elektrik tüketiminin en fazla olduğu ilçe 0,92 kWh elektrik tüketimi ile Meram olmuştur. Meram'ın ardından Selçuklu 0,68 kWh elektrik tüketimi ile ikinci, Karatay ise 0,42 kWh elektrik tüketimi ile son sırada yer almaktadır.

Konya'nın merkez ilçeleri dışındaki diğer ilçelerine bakıldığında, kişi başına elektrik tüketiminin en fazla olduğu ilçe Taşkent'in de içinde olduğu Hadim ilçesidir. Hadim'de kişi başı elektrik tüketimi 1,56 kWh olarak gerçekleşmiştir. Kişi başı elektrik tüketiminin en az olduğu ilçe ise 0,15 kWh elektrik tüketimi ile Altınekin ilçesidir.

TABLO 85. Sektörel Bazdan İlçelerin Elektrik Tüketimleri (kWh)

Sektör	Tüketilen Elektrik Miktarı	Birinci İlçe
Aritma Tesisleri	Karatay	8.037.831
Aydınlatma	Selçuklu	21.816.857
Belediyeler	Selçuklu	1.557.947
İbadethane	Selçuklu	1.219.495
Hayır Kurumları	Selçuklu	967.539
Hizmet Binaları	Akşehir	24.940
İçme Suyu	Meram	25.499.949
KİT'ler	Ilgın	1.942.799
Mesken	Selçuklu	303.455.593
Özel İdare Aydınlatma	Ereğli	2.353.224
Resmi Daire	Selçuklu	34.285.537
Sanayi	Karatay	284.984.959
Şantiye	Selçuklu	32.290.092
Tarımsal Sulama	Karapınar	180.820.857
Ticarethane	Selçuklu	101.882.304

Kaynak: Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.

Sektörel bazda elektrik tüketimlerine ilçeler bazında bakıldığında, nüfus ile doğru orantılı olmadığı gözlenmektedir. Örneğin, içme suyu alt sektöründe 2013 yılı elektrik tüketiminde 25,4 milyon kilovat saatlik elektrik tüketimi ile Meram ilk sırada yer almaktadır. Burada elektrik santrallerinin payı da yadsınamaz. Birçok sektörde Selçuklu ilçesi, nüfusunun çokluğu ile ilk sırada yer almaktadır. Konya için hayati öneme sahip tarımsal sulamada ise ilk sırada 180 milyon kilovat saatlik elektrik tüketimi ile Karapınar ilçesi yer almaktadır.

Sanayi sektöründe ise Karatay ilçesi 284 milyon kilovat saatlik elektrik tüketimi ile ilk sırada yer almaktadır. Selçuklu ilçesinde organize sanayi bölgeleri olmasına karşın Karatay'ın öne çıkması, Karatay'daki işyerlerinin de üretim için daha çok elektrik harcadığını göstermektedir.

Ticarethane sektöründe ise 101,8 milyon kilovat saatlik elektrik tüketimi ile Selçuklu ilk sırada yer almaktadır.

Sektörel bazda merkez ilçeler dışında öne çıkan ilçeler ise; Akşehir (Hizmet Binaları – 24.940 kWh), Ilgın (KİT'ler – 1.942.799 kWh), Ereğli (Özel İdare Aydınlatma – 2.353.224 kWh) olarak sıralanmaktadır.

13.2. Su Tüketimi

Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi (KOSKİ) verilerine göre 2013 yılında üretilen su miktarı bir önceki yıla göre %3,1 artarak 77,1 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir. KOSKİ tarafından satılan su miktarı ise artan su üretimine paralel olarak artış göstermiştir.

TABLO 86. Nüfus ve Abone Başına Üretilen/Satılan Su Miktarı

Yıllar	Nüfus	Abone Sayısı	Üretilen Su Miktarı (m3)	Satılan Su Miktarı (m3)
2009	988.284	339.520	68.257.352	44.286.834
2010	1.003.373	350.545	64.299.250	46.613.468
2011	1.037.356	369.209	68.616.334	48.932.583
2012	1.112.525	393.472	74.791.838	52.493.964
2013	1.185.436	417.555	77.181.008	54.370.199

Kaynak: KOSKİ

KOSKİ tarafından üretilen içme ve kullanma suyu üretimi kuyular ve arıtma sularından oluşmaktadır. Üretim miktarına bakıldığında, miktarın kuyulardan üretilen sulara bağlı olarak değiştiği görülmektedir. 2009-2012 yılları arasında toplam su üretimi 339,5 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında yıllık su üretimi 68,2 milyon m³ iken 2013 yılında 77,1 milyon m³'e çıkmıştır. Kuyulardan üretilen su miktarı, 2010 ve 2012 yıllarında önemli miktarda azalmıştır. 2010 yılında kuyulardan sağlanan su üretimi 3,4 milyon m³ azalarak 43,1 milyon m³'e düşmüştür. 2012 yılında da aynı şekilde kuyulardan sağlanan su miktarı, 51 milyon metreküpten 43,1 milyon metreküpe düşmüştür.

TABLO 87. İçme ve Kullanma Suyu Yıllık Üretimi (m³)

Yıl	Kuyular	Arıtma	Toplam
2009	46.603.852	21.653.500	68.257.352
2010	43.193.000	21.106.250	64.299.250
2011	51.025.528	17.590.806	68.616.250
2012	43.193.000	21.106.250	64.299.250
2013	54.734.405	22.446.603	77.181.008

Kaynak: KOSKİ

14. SANAYİYE YÖNELİK HİBE VE DESTEK PROGRAMLARINDAN FAYDALANMA

14.1. Avrupa Birliği Hibe Programları

TABLO 88. İller Bazında AB Hibe Programlarından Faydalanma

SIRASI	İL	SÖZLEŞME ADEDİ	YÜZDESİ	HİBE TUTARI(€)	YÜZDESİ
1	Ankara	206	6,39	23.461.895,52	5,83
2	İstanbul	203	6,29	25.963.219,98	6,45
3	Van	201	6,23	19.986.564,89	4,96
4	KONYA	178	5,52	17.729.256,86	4,4
5	Kayseri	149	4,62	20.562.490,74	5,11
6	Samsun	137	4,25	15.824.337,99	3,93
7	Trabzon	119	3,69	14.315.929,05	3,55
8	Sivas	98	3,04	12.456.226,94	3,09
9	Erzurum	80	2,48	6.268.282,34	1,56
10	Bitlis	63	1,95	5.531.460,61	1,37

Kaynak: Avrupa Birliği Bakanlığı

2013 yılında Avrupa Birliği ve Konya arasında imzalanan 178 proje sözleşmesi ile Konya'nın AB hibe programlarından faydalanmada Türkiye genelinde 4. sırada olduğu görülmektedir. Konya'dan 178 adet Avrupa Birliği projesi bu dönemde kabul görünürken, Konya ili toplam proje sayısı tüm Türkiye'nin %5,5'ini oluşturmaktadır. Belirtilen dönemde Konya hibe desteklerinden 17,7 milyon Euro tutarında faydalanırken, Türkiye genelinde 5. sırada yer almıştır.

14.2. KOSGEB Destekleri

TABLO 89. KOSGEB Konya Hizmet Merkezi Müdürlüğü Destek Verileri

Destek Türü		2012	2013
Geri Ödemesiz	Tutar (TL)	7.967.142,97	9.652.002,9
			7
	Destek Sayısı	2.089	2.348
Geri Ödemeli	İşletme Sayısı	968	1.179
	Tutar (TL)	766.468,63	1.127.241,2
			0
Toplam	Destek Sayısı	10	16
	İşletme Sayısı	8	16
	Tutar (TL)	8.733.611,60	10.779.244,17
Toplam	Destek Sayısı	2.099	2.364
	İşletme Sayısı	976	1.195

Kaynak: KOSGEB Konya Hizmet Merkezi Müdürlüğü

TABLO 90. KOSGEB, Konya İli Program Bazında Destek Verileri

Program Adı	Destek Türü	2012		2013	
		İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Ar-Ge ve İnovasyon Endüstriyel Uygulamalar Destek Programı	Geri Ödemesiz	27	2.038.011,91	41	3.172.416,25
	Geri Ödemeli	4	610.888,63	8	785.335,79
Genel Destek Programı	Geri Ödemesiz	831	4.328.465,77	999	4.940.531,78
Girişimcilik Destek Programı	Geri Ödemesiz	210	893.480,78	254	1.348.581,01
	Geri Ödemeli	4	155.580,00	8	341.905,41
KOBİ Proje Destek Programı	Geri Ödemesiz	28	707.184,51	11	190.473,93
TOPLAM		968	8.733.611,60	1.179	10.779.244,17

Kaynak: KOSGEB Konya Hizmet Merkezi Müdürlüğü

Konya'da 2013 yılında işletmelere yönelik olarak, dört farklı destek programından yararlanılmıştır. Toplamda hibe olarak ve kredi kullanımı tahsis edilerek sağlanan destek tutarı 10,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Genel destek programından belirtilen dönemde faydalanan işletme sayısı 999 olarak gerçekleşirken, Ar-Ge desteklerinde önemli artış olduğu görülmektedir. 2012 yılında 31 işletme bu destek türünden yararlanırken, 2013 yılında 49 işletme toplamda 4 milyon TL'ye yakın bir destek tutarından faydalanmıştır. KOSGEB programları açısından; Genel Destek Programı, Ar-Ge Destek Programı ve Girişimcilik Destek Programından faydalanma 2013 yılında yukarı yönlü olarak gerçekleşirken, bir önceki yıla kıyaslandığında aşağı yönlü bir hareketlilik sadece KOBİ Proje Destek Programı'ndan faydalanan işletme sayısında görülmektedir.

TABLO 91. KOSGEB, Konya İli Girişimcilik Verileri

	2012	2013	Toplam
Girişimcilik Eğitimi Sayısı	43	36	79
Katılımcı Sayısı	1.111	854	1.965
Desteklenen İşletme Sayısı	210	262	472
Destek Tutarı (TL)	1.049.050,78	1.690.486,42	2.739.537,20

Kaynak: KOSGEB Konya Hizmet Merkezi Müdürlüğü

2013 yılında Konya sınırları içerisinde 36 adet girişimcilik eğitimi düzenlenmiştir. Eğitime katılan kişi sayısı 854 olarak gerçekleşirken, katılımcıların 262'si iş fikirlerini gerçeğe dönüştürmeyi başarmışlardır. Toplamda işletmelere yönelik olarak gerçekleşen destek tutarı ise 1 milyon 690 bin TL civarındadır.

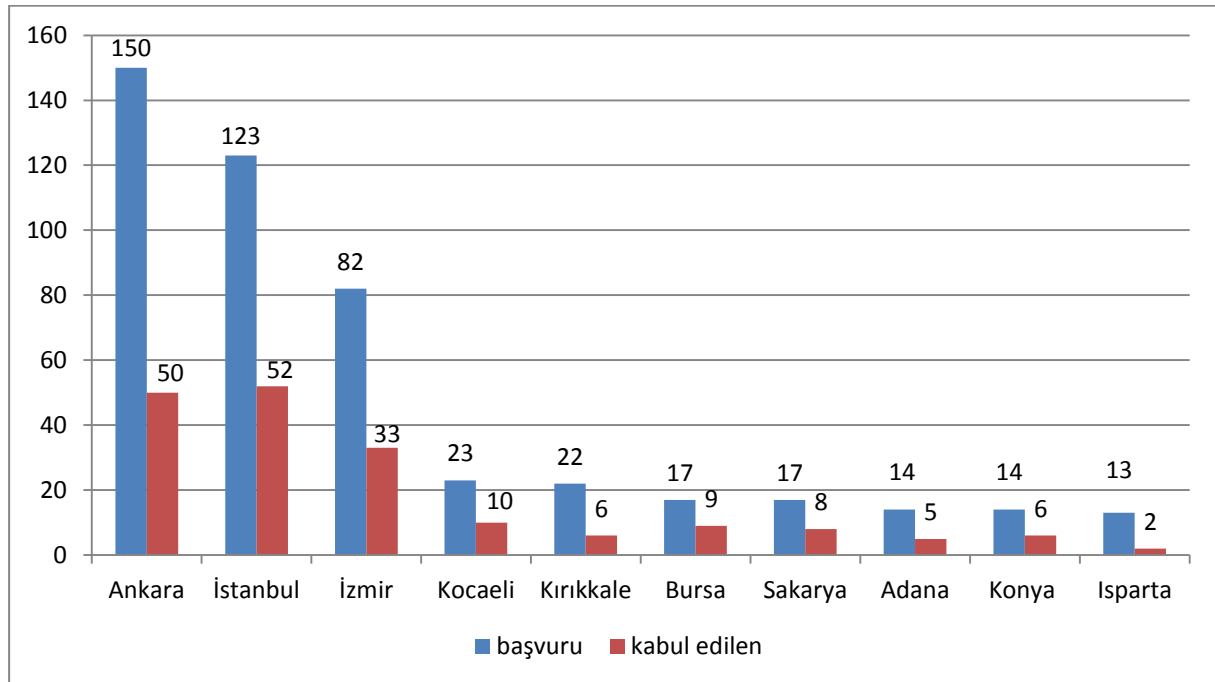
14.3. Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

14.3.1. SAN-TEZ Programı

Kısaca San-Tez olarak bilinen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan “Sanayi-Tezleri” programının amacı; sanayi-üniversite-kamu işbirliği ile gerçekleştirilecek yeni teknolojilere dayalı ürün ve üretim yöntemlerine ilişkin çalışmaların projelendirilmesi, üniversitelerde yapılan akademik çalışmaların katma değer yaratacak ürün veya üretim yöntemi olarak sonuçlandırılması, akademik bilginin ticarileştirilmesi ve sanayicinin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen projelerle daha fazla sayıda yüksek lisans ve doktora öğrencisinin desteklenmesidir.

Bu bağlamda 2013 yılında iller bazında San-Tez programı başvuru sayıları incelendiğinde Konya'nın, 14 başvuru ile Türkiye'de 9. sırada yer aldığı görülmektedir. Programın kabulüne ilişkin olarak yapılan değerlendirmede ise toplamda 6 adet proje kabulü ile Konya, Türkiye'de 7.sırada yer almaktadır.

GRAFİK 64. 2013 Yılında İller Bazında SAN-TEZ Programına Başvuru Sayısı

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

14.3.2. Teknogirişim Sermaye Desteği

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın “Teknogirişim Sermaye Desteği” ile yeni ve yenilikçi iş fikirleri olan genç girişimcilerin, bu iş fikirlerini katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için çekirdek sermaye sağlanarak desteklenmesi amaçlanmaktadır. Teknogirişim Sermaye Desteği Programı ile Konya'da 2013 yılında 10 işletme kurulmuş olup, 2009-2013 yılları toplamda programdan faydalanan 45'i bulmuş ve Konya bu verilerle belirtilen dönemde Türkiye'de 3.sırada yer almıştır.

TABLO 92. Teknogirişim Sermayesi Desteğinin İllere ve Yıllara Göre Dağılımı

Sıra No	İller	2009	2010	2011	2012	2013	Toplam
1	Ankara	34	55	135	130	118	472
2	İstanbul	13	17	57	81	60	228
3	Konya	6	3	18	8	10	45
4	İzmir	6	4	10	11	12	43
5	Kayseri	4	1	3	8	14	30
6	Kocaeli	1	4	9	5	10	29
7	Trabzon	4	5	10	4	5	28
8	Adana	2	2	6	5	10	25
9	Elazığ	0	0	6	9	8	23
10	Antalya	2	2	6	4	6	20

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

14.3.3. TEYDEB Destekleri

Endüstriyel araştırma ve teknoloji geliştirmek, yenilikleri desteklemek, özendirmek, izlemek ve üniversite-sanayi ilişkilerini geliştirmek TÜBİTAK'ın temel işlevleri arasındadır. Bu işlevleri gerçekleştirmek için oluşturulan programlar ve planlanan faaliyetler Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından yürütülmektedir.

TABLO 93. 2013 Yılı Konya İli TEYDEB Destek Verileri

Sektör	Hibe Desteği Alan Proje Sayısı	Hibe Destek Miktarı (TL)
Makine ve İmalat Teknolojileri	29	2.082.275
Otomotiv	14	1.198.427
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	9	1.123.545
Metal Sanayi ve Madencilik	7	378.608
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	2	275.047
İnşaat	3	127.328
Su	1	94.466
Kimya	2	81.642
Savunma	2	65.563
Enerji	4	62.425
Diğer	2	39.759
Tekstil ve Deri	1	33.702
Yukarıdaki alanlara hizmet etmeyen diğer Temel Bilimler projeleri	1	206.990
TOPLAM	77	5.769.777

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

2013 yılı Konya TEYDEB Destek Verileri incelendiğinde Konya'nın toplamda 77 projeden hibe desteği aldığı görülmektedir. Hibe desteği alan projeler sektörel olarak incelendiğinde en fazla destek; makine ve imalat teknolojilerinde 29 proje, otomotiv sektöründe 14 proje ve gıda, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde 9 proje ile gerçekleşmiştir. TEYDEB Destek Verileri kapsamında toplamda verilen hibe destek miktarı ise 5,7 milyon TL olmuştur.

**ULAŖIM VE
HABERLEŖME
ALTYAPISI**

5

1. ULAŞIM

2023 vizyonu doğrultusunda 15 milyar dolar ihracat hedefleyen Konya için “Ulaşım” ve “Lojistik” iki önemli kavramdır. Bu doğrultuda Konya’nın karayolu, havayolu ve tren yolu üzerinden ulaşılabilirliği, malzeme taşımacılığındaki kapasitesi, şehir içi ve şehirlerarası yolların durumu önem arz etmektedir.

1.1. Karayolu Ulaşımı

Konya ili, il ve devlet yolları içerisinde yol ağı sıralamasında uzunluk olarak 1. il durumundadır. Ülke içindeki konumu açısından ulaşılabilirliği en yüksek illerinden birisidir ve önemli bir kavşak noktasıdır. Konya, ülkenin doğu-batı ve kuzey-güney karayolu bağlantılarının kesiştiği bir noktadadır. Bu bağlantılar üzerinden Konya’nın, önemli merkezlere uzaklıkları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

TABLO 94. Konya’nın Bazı İl Merkezlerine Uzaklıkları

İl	Mesafe
Adana	356 Km
Ankara	258 Km
Antalya	322 Km
İstanbul	662 Km
İzmir	550 Km
Mersin	348 Km

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Son 5 yıla bakıldığında Konya’da ulaşım alanında önemli gelişmeler olduğu görülmektedir. 2005 yılında Konya’yı çevre illere bağlayan duble yolların yapımı henüz proje halindeyken, bugün bu projelerin çoğu tamamlanmıştır. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde ise Konya’nın doğu-batı ve kuzey-güney hattında otoyol ağına dâhil edilmesi hedeflenmektedir.

TABLO 95. Konya Karayolları Yol Uzunlukları (Km)

Konya	Yol Çeşitleri			Toplam Uzunluk	Bölünmüş Yol
	Asfalt Beton	Sathi Kaplama	Diğer (Geçit Vermez vb.)		
Devlet Yolu	441	967	0	1408	817
İl Yolu	50	1434	149	1633	86
Turistik Yollar			62	62	
Toplam	491	2401	149	3103	903

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Konya ilinde yapımı planlanan bölünmüş yol uzunluğu 1.208 km olup, 2013 yılı sonuna kadar 903 km'lik kesimi tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır. Geri kalan 305 km'lik yolun 102 km'sinde bölünmüş yol yapımı çalışmalarına devam edilmektedir. İl yollarının %95'i, köy yollarının %64'ü asfalttır.

Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü tarafından, Konya yatırımları için; 2003-2012 yılları arasında 1 milyar 356 milyon 52 bin TL harcanır iken, 2013 yılında 326 milyon 500 bin TL harcanmıştır. 2013 yılında gerçekleşen yatırımlar şu şekildedir:

- **Konya Dış Çevre Yolu**

129 km olan yolun projesi, 2x3 bölünmüş yol olarak bitirilmiştir. Ancak Akören ayrımı ile Afyon ayrımı arasında kalan 41,5 km'lik kısımda, proje standardı düşük olduğu için yeni proje ihalesi yapılmıştır. Yeni projede; toplam 11 km uzunluğunda 7 adet tünel, 4 km uzunluğunda 4 adet viyadük yapımı öngörülmektedir. Bu sayede proje boyu 7 km kısalarak 122 km'ye düşmüştür. Projenin, Konya-Ereğli ve Konya-Karaman yolları arasında kalan 22 km'lik kesimi, 2014 yılında Konya Güneydoğu Çevre Yolu olarak yatırım programına alınmıştır.

- **Konya – Afyonkarahisar Yolu**

Toplam uzunluğu 216 km olan bu yolun, 141 km'si Konya, 75 km'si Afyonkarahisar ili sınırlarında yer almaktadır. Yolun tamamı sathi kaplamalı bölünmüş yol olarak bitirilmiş ve trafiğe açılmıştır. 2013 yılı sonuna kadar, 112 km'lik kesim "Bitümlü Sıcak Karışım"lı (BSK) olarak (Konya ilinde 84 km, Afyon ilinde 28 km olmak üzere) tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır.

- **Konya – Ereğli – Ulukışla Ayrımı Yolu**

Toplam uzunluğu 173 km olan yolun 35 km'lik kesimi BSK, geri kalan kesimler de sathi kaplama seviyesinde bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Yolun tamamında BSK çalışmalarına devam edilmektedir.

- **Konya – Aksaray Yolu**

Toplam uzunluğu 135 km olan yolun 72 km'si Konya, 63 km'si ise Aksaray ili sınırlarında yer almaktadır. Yolun tamamı bölünmüş yol olarak bitirilmiş ve trafiğe açılmıştır. 2013 yılı sonuna kadar, 65 km'lik kesim BSK'lı olarak (Konya ilinde 50 km, Aksaray ilinde 15 km olmak üzere) tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır.

- **Konya – Ankara Yolu**

Toplam uzunluğu 155 km olan yolun tamamı BSK kaplamalı bölünmüş yol olarak 2012 yılında tamamlanmıştır.

- **Konya – Karaman Yolu**

Toplam uzunluğu 100 km olan yolun 62 km'si Konya, 38 km'si Karaman ili sınırları ilinde yer almaktadır. 2011 yılı sonuna kadar, yolun tamamı bölünmüş yol olarak bitirilmiş ve trafiğe açılmıştır. 2013 yılı sonuna kadar 45 km'lik kesim BSK'lı olarak (Konya ilinde 21,5 km, Karaman ilinde 23,5 km olmak üzere) tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır.

- Konya – Seydişehir – 13. Bölge Hududu Yolu

Toplam 133 km uzunluğundaki projenin 119 km’si Konya ili sınırları içinde yer almakta olup, 2013 yılı sonuna kadar, 105 km’lik kesimi bölünmüş yol (25 km’si BSK, 80 km’si Sıcak Kaplama olmak üzere) olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Geri kalan kesimlerde bölünmüş yol yapımı çalışmalarına devam edilmektedir.

- Konya – Beyşehir Yolu

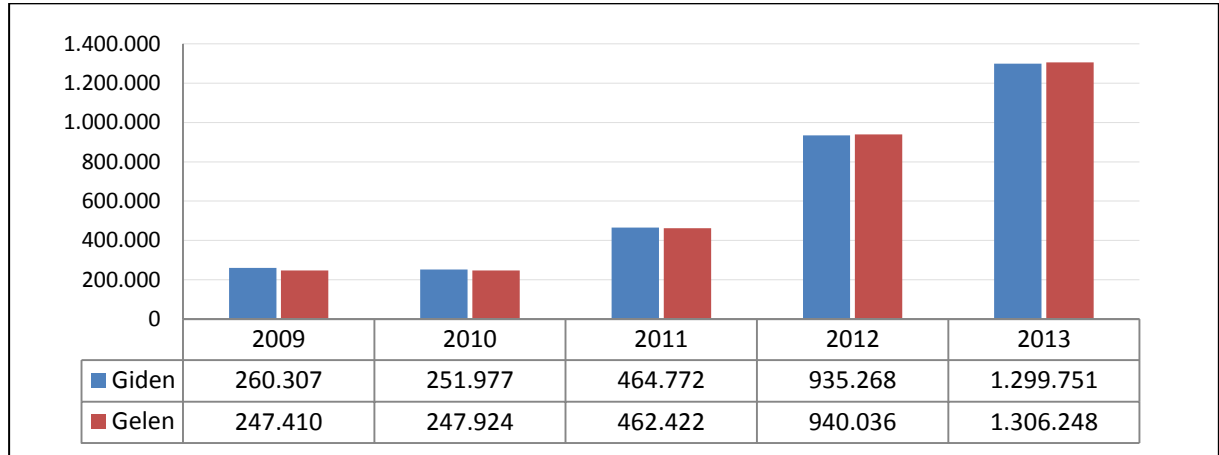
Toplam 93 km uzunluğundaki projenin 2013 yılı sonuna kadar 11 km’lik kesimi BSK’lı olmak üzere toplam 22 km’lik kesim bölünmüş yol olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Geri kalan kesimlerde 3 ihale kapsamında BSK’lı bölünmüş yol yapımı çalışmalarına devam edilmektedir.

1.2. Demiryolu Ulaşımı

Konya demiryolu ulaşımı; 6. Bölge Müdürlüğü (Ankara ve Doğu demiryolu bağlantısı) ve 7. Bölge Müdürlüğü (Afyon bağlantısı) sorumluluğu altında sağlanmaktadır. 1898’den beri Konya’nın demiryolu bağlantısı faaldir.

Demiryolu ulaşımında Konya’da, son 5 yıl içerisinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz Konya-Ankara Hızlı Tren Hattı’dır. 2007 yılında yapımına başlanan hat, 2011 yılının Eylül ayı itibariyle hizmete girmiştir. Konya-Ankara arası ulaşım süresi 1 saat 50 dakikaya inmiş ve Konya demiryolu ulaşımında önemli ilerleme kaydedilmiştir. 2013 yılında ise Konya-Eskişehir arası hızlı tren seferleri başlamıştır. YHT hatlarına ilave olarak, Konya’dan geçen trenler; Toros Ekspresi, İç Anadolu Mavi Treni ve Meram Ekspresi’dir. Konya-İstanbul Hızlı Tren seferleri, Eskişehir bağlantılı olarak 2014 yılı içerisinde başlayacaktır.

GRAFİK 65. Demiryollarında Taşınan Yolcu Sayısı / Konya (2009-2013)

Kaynak: Devlet Demiryolları (DDY) İşletmesi Genel Müdürlüğü

Konya iline ait istasyonlardan taşınan yolcu sayısı; 2011 yılına kadar 500 bin civarında iken, Yüksek Hızlı Tren (YHT) hattının hizmete girmesi sonucu kayda değer bir artış yaşanmış ve 2013 yılı sonunda 2 milyon 600 binli rakamlara ulaşmıştır.

Konya’da 2013 yılında **tamamlanan** demiryolu projeleri şunlardır:

- Konya-Yenice Hattı, Konya-Karaman 0-11 km arasında 20.000 m ihata yapılması,
- Çumra Şeker İltisak Hattı’nın uzatılması ve mevcut yolun yenilenmesi,
- Kaşınhanı İstasyonu’na 120 tonluk elektronik vagon kantarı alınması,
- Konya Gar peronlarına kamera sistemi takviyesi.

Konya Garı, Hızlı Tren Garı olarak yapılandırıldığından ve çalışmaları yürütülen “**Konya (Kayacık) Lojistik Merkezi**” henüz faaliyete geçirilmediğinden, Konya ve çevresindeki yükleme-boşaltma işlemleri Horozluhan’a kaydırılmıştır. 2009-2013 yılları arasında Konya demiryolu istasyonlarında taşınan yük miktarı aşağıdaki şekildedir:

TABLO 96. Konya Demiryolu Taşınan Yük Miktarı(2009-2013)

Yıllar	Taşınan Yük (Net ton)
2009	938.022
2010	997.890
2011	837.679
2012	1.069.243
2013	1.452.697

Kaynak: DDY İşletmesi Genel Müdürlüğü

2023 yılına kadar **Konya-Mersin Demiryolu Hattı ve Antalya – Konya - Aksaray-Nevşehir - Kayseri Hızlandırılmış Tren Hattının** tamamlanması planlanmaktadır. Özellikle yük taşımacılığında bu hatların tamamlanması, bölgedeki ticaret hacminin artması ve bölgesel gelişmenin ivme kazanması açısından önemi büyüktür. Çünkü Konyalı ihracatçıların büyük bir kısmı, ihracatını deniz yolu ile gerçekleştirmektedir. Bu hattın tamamlanması ile Konya’nın limanlara uzaklığı sorun olmaktan çıkacaktır.

Demiryolu Ulaşımına İlişkin Projeler

- Konya – Karaman Hızlı Demiryolu Projesi

102 km’lik Konya-Karaman arası demiryolu, 200 km/sa hıza uygun, çift hatlı, elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir. 2. hat altyapı ve üstyapı işleri tamamlandıktan sonra mevcut hattın hızlı tren standardına getirilmesi amacıyla altyapı ve üstyapısı yenilenecektir. Konya-Karaman 2.hat altyapı ve üstyapı işleri yapım sözleşmesi imzalanarak yapım çalışmalarına başlanılmıştır. Projenin tamamlanmasıyla seyahat süresi 1 saat 13 dakikadan 40 dakikaya düşecektir.

- Karaman – Ereğli – Ulukışla – Yenice Hızlı Demiryolu Projesi

Karaman-Ulukışla-Yenice (244 km) yeni demiryolu ve 2. hat yapım projesi, 2014 yılı yatırım programına alınmıştır. 135 km'lik Karaman-Ulukışla kesiminin hızlı çift hatlı hale getirilmesi amacıyla başlatılan uygulama projeleri tamamlanmış olup, ihale hazırlıklarına başlanılmıştır. Konya-Mersin Hızlı Tren projesi kapsamında hazırlanan Ulukışla-Yenice (109km) kesimine ait projelerin incelenmesine devam edilmektedir.

- Yüksek Hızlı Tren (YHT) Garı

Konya Eski Buğday Pazarı mevkiinde, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Hafif Raylı Sistem Projesi'yle entegre olacak şekilde ikinci YHT garı yapılması planlanmıştır. Uygulama projeleri hazırlanmış olup, 2014 yılı sonunda ihaleye çıkılacaktır.

- Konya Lojistik Merkezi

Kent merkezi içinde kalmış olan yük garlarının şehir dışına alınması projesi kapsamında, daha modern bir şekilde yük taşıma hizmeti verilebilmesi amacıyla, Kayacık mevkiinde lojistik merkez kurulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Toplam proje tutarı 64.000.000 TL olan Konya (Kayacık) Lojistik Merkezi'nden; kömür, çimento, mermer, gıda maddesi, un, yem, saman, gübre, şeker, tarım makineleri, tarım ürünleri, konteyner, askeri eşya vb. her türlü malzeme taşınması yapılacaktır. Türkiye lojistik sektörüne 1,7 milyon ton taşıma kapasitesi sağlanacak, ülkemize 1 milyon m² lojistik alan kazandırılacaktır. Kamulaştırma bedelleri yatırılmış olup, arazi kullanılabilir durumdadır. İmar planları onaylanmıştır. Üst yapı projeleri hazırlanmış olup, 26 Haziran 2014 tarihinde ihaleye çıkmıştır.

Lojistik Merkezi'nin devreye girmesi ile verilecek hizmetler şu şekilde özetlenebilir:

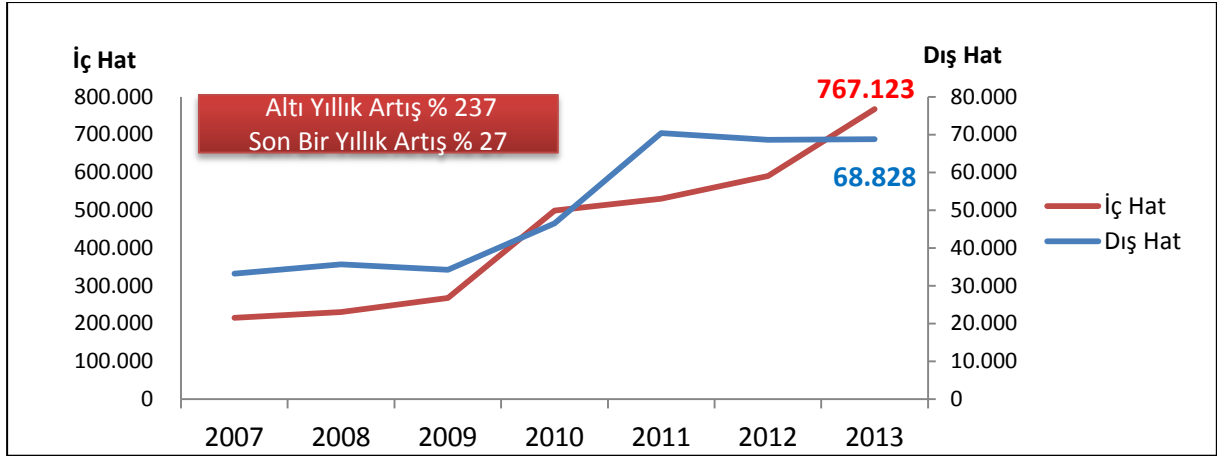
- Taşıma modları arasında geçiş,
- Intermodal transfer ve operasyonları,
- Yükleme, boşaltma, elleçleme ve tartı hizmetleri,
- Depolama ve ambarlama hizmetleri,
- Gümrük hizmetleri,
- Park hizmetleri.

1.3. Havayolu Ulaşımı

Konya'nın havayolu ulaşımında da gelişme gözlenmektedir. Konya Havalimanı, 2000 yılında hizmete girmiş, 2001'de dış hatlar yolcu trafiğine açılmış olup, yıllık uçak kapasitesi 17.520'dir. Havaalanı 196.000 m² alan üzerine kurulmuştur. THY ile İstanbul Atatürk Havalimanı'na, Pegasus ve Anadolu Jet firmaları ile İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'na, Sun Express ile İzmir Adnan Menderes Havalimanı'na karşılıklı seferler düzenlenmektedir.

Konya Havalimanı, 2013 yılı istatistiklerine göre; Türkiye'deki sivil hava ulaşımına açık 52 Havalimanı arasında, **835.951 yolcu** ve **7771 uçak trafiği** ile (iç-dış hat toplamı) **15. Sırada** bulunmaktadır.

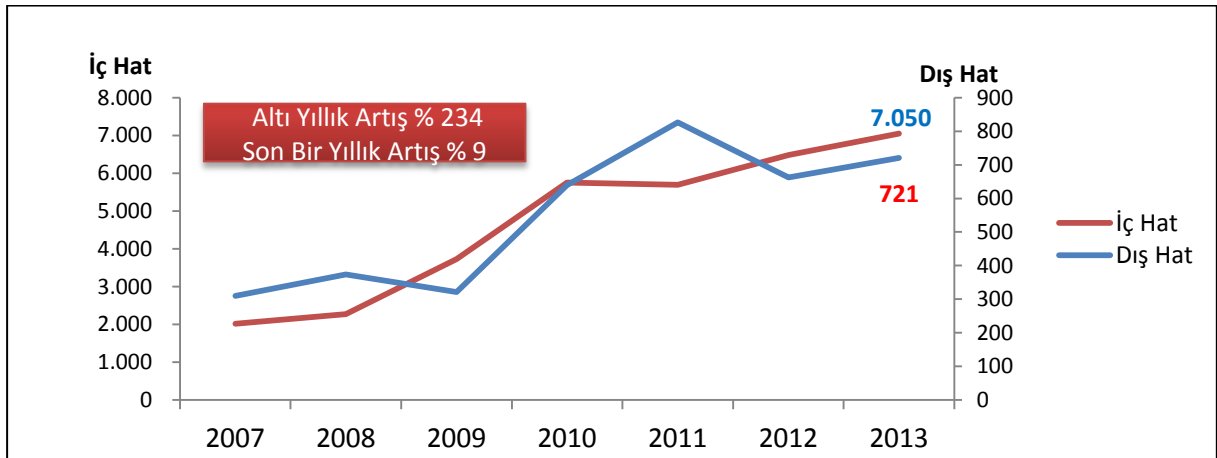
GRAFİK 66. Konya Havalimanı Yolcu Trafiği (2007-2013) (Kişi)

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi

2007-2013 yılları arasında Konya Havalimanı'nda yolcu trafiği %237 artarken, uçak sefer sayısı da yaklaşık aynı oranda (%234) bir artış göstermiştir. Son bir yıla bakıldığında ise, uçuş sayısı %9 artarken, yolcu trafiği %27 gibi büyük bir oranda artmış ve iç-dış hatlar toplamı 835.951'e yükselmiştir.

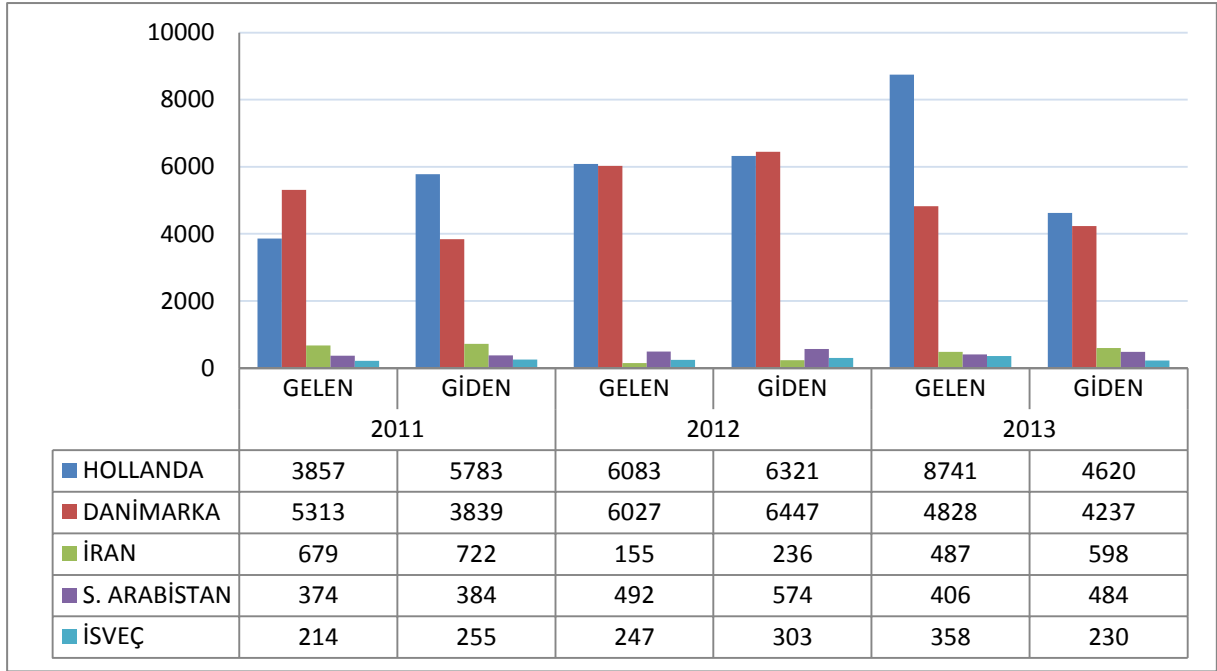
GRAFİK 67. Konya Havalimanı Uçak Trafiği (2007-2013) (Uçuş)

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi

Konya Havalimanı'na, 2011-2013 yılları arasında 75 farklı ülkeden giriş çıkış yapılmıştır. Konya Havalimanından dış ülkelere giriş-çıkış yapan yolcu istatistikleri incelendiğinde, ilk beşte sırasıyla Hollanda, Danimarka, İran, Suudi Arabistan ve İsveç yer almaktadır.

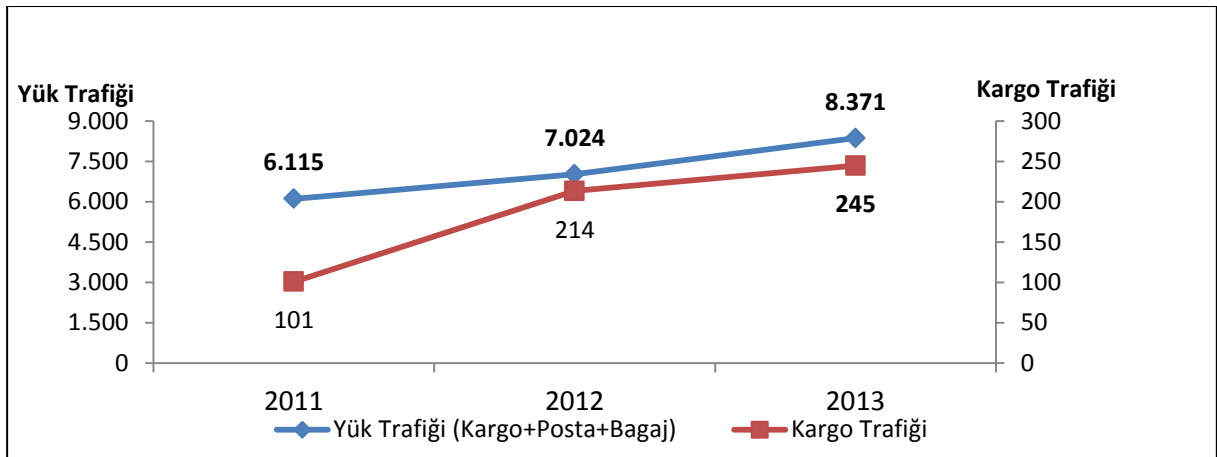
GRAFİK 68. Konya Havalimanından Giriş-Çıkış Yapılan İlk 5 Ülke (2011-2013)

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi

Konya Havalimanı'nda 2011-2013 yıllarında yapılan kargo ve yük taşımacılığına ait bilgiler aşağıdaki grafikte verilmiştir:

GRAFİK 69. Konya Havalimanı Kargo-Yük Trafik (2011-2013) (Ton)

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi

Konya'da kargo terminali olmamasına rağmen, 2011 yılında 101 ton olan kargo miktarı, **2013** yılında **%142'lik bir artış** ile **245 tona** çıkmıştır. Kargo+Posta+Bagaj toplamı olarak nitelendirilen "**Yük Trafik**" ise 2011'den 2013'e **%37'lik bir artış** ile **8.371** tona yükselmiştir.

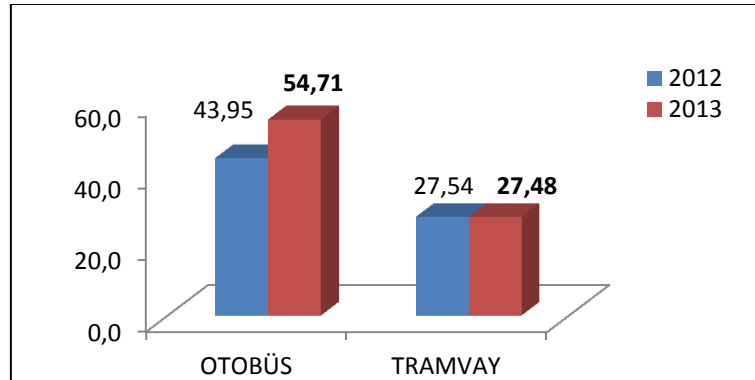
Yıllardır 5 bin 400 metrekare gibi dar bir alanda hizmet veren Konya Hava Limanı Terminal Binasının Konya ekonomisi için yetersiz kalmaya başlaması üzerine yeni bir terminal binası yapılması yönünde çalışmalar başlamıştır. Bu çerçevede Konya Havalimanının yeni Terminal Binasının ihalesi yapılmıştır. Terminal binası 45 milyon lira harcanarak, 5 bin 400 metrekareden 23 bin 640 metrekareye çıkarılmıştır. Apron 8 uçak park kapasitelidir. Yeni terminal binası ile yılda 1 milyon olan yolcu kapasitesinin 3 milyona çıkması, yurtiçi uçuş güzergâhlarının çeşitlenmesi ve yurtdışı uçuşların başlaması öngörülmektedir.

1.4. Şehir İçi Ulaşım

Konya il merkezi, hızla artan nüfus miktarıyla aynı oranda, ulaşımda da bir yoğunluk yaşamaktadır. Şehir içi ulaşım; tramvay, otobüs ve dolmuş ile sağlanmaktadır. Artan talebi karşılamak üzere Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından, otobüs ve tramvay adedini artırma ve yeni hatlar açma yoluyla çalışmalar yapılmaktadır.

Tramvay ile taşınan yolcu sayısı 2012 yılında 27,54 milyon iken, 2013’de de 27,48 milyon olarak birbirine yakın değerlerde gerçekleşmiştir. Otobüs ile taşınan yolculara bakıldığında ise; 2012’de 43,95 milyon olurken, 2013 yılında yaklaşık %25’lik bir artış ile 54,71 milyona ulaşmıştır.

GRAFİK 70. Şehir İçi Taşınan Yolcu Sayısı (Milyon)

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi

2011-2013 yılları arasında şehir içi otobüs ve tramvay sefer sayıları, taşınan yolcu sayıları ile aynı ölçüde yükselmiş; otobüs adedindeki artış, sefer sayısına etki etmiştir.

TABLO 97. Tramvay ve Otobüs Sefer Sayıları, Otobüs (2011-2013)

Yıl	Tramvay Sefer	Tramvay Adedi	Otobüs Sefer	Otobüs Adedi
2011	102.000	60	701.715	300
2012	104.313	60	774.032	324
2013	105.075	60	835.790	348
2014		120		448

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi

Toplu ulaşım kullanıcılarına kolaylık sağlaması amacıyla Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından geliştirilen Akıllı Toplu Ulaşım Sistemi (Atus), 2013 yılı sonlarına doğru Konya’da aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Atus yardımıyla;

- Toplu ulaşım hatlarının hangi güzergâhlardan geçtiği,
- Otobüs hatlarına ait sefer zamanları,
- Toplu ulaşım aracının beklenen ya da belirtilen durağa tahmini olarak kaç dakika sonra geleceği,
- Belirtilen adrese en yakın duraklar öğrenilebilmektedir.

Alaaddin-Adliye arasına yapılacak ve 63 milyon 500 bin liraya mal olacak 14 kilometrelik yeni raylı sistem hattının yapım çalışmaları, 2013 yılı sonunda başlamış olup, 2015 yılı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Konya’daki şehir içi ulaşım ile ilgili çalışmalardan bir diğeri de “**Trafik Elektronik Denetleme Sistemi (TEDES)**”dir. TEDES, Konya’da karayolu yol kullanıcılarının can ve mal güvenliğini sağlamak, düzenli ve güvenli trafik akışını sağlamak, ölümlü trafik kazalarını önlemek, trafik kural ihlalinde bulunan veya suça karışan araçları tespit etmek amacıyla kurulmuştur.

Özellikle yaya kazalarının yoğun şekilde meydana geldiği Yeni İstanbul, Beyşehir Çevreyolu ve Adana Çevreyolu caddeleri üzerinde, 5 farklı noktada 10 hız koridoru şeklinde kurulan TEDES sayesinde; ortalama hız 97 Km/s’den 63 km/s’e, hız ihlal oranı % 90’dan % 1’e düşmüştür. 2013 yılında Rauf Denktaş ve Yeni Meram caddelerini kapsayan 4 hız koridoru TEDES’e ilave edilmiştir.

Konya il merkezinde ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası % 2,58 artarken, TEDES kurulan yerlerde ise %43 azalma kaydedilmiştir. 2013 yılında TEDES hız koridorlarında meydana gelen tek ölümlü kaza, sürücünün seyir halinde iken kalp krizi geçirip park halindeki bir araca arkadan çarpması sonucu meydana gelmiştir.

TABLO 98. Konya TEDES Koridoru Trafik Kazaları (2012-2013)

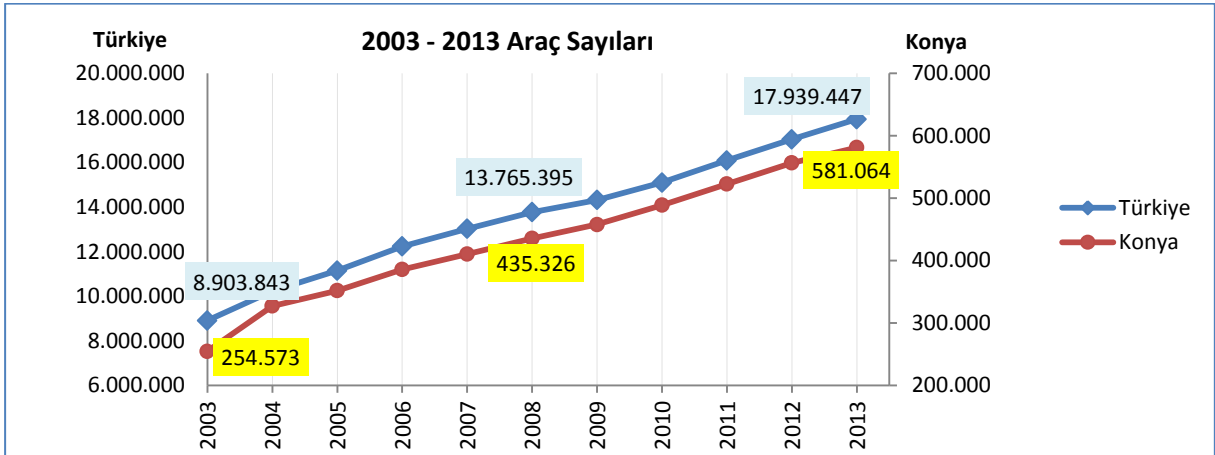
TEDES Bölgesi	Ölümlü Kaza Sayısı	Yaralanmalı Kaza Sayısı	Toplam Kaza Sayısı	Toplam Ölü Sayısı	Toplam Yaralı Sayısı
2012	7	144	151	7	222
2013	1	85	86	1	121
% Yüzde	-86	-41	-43	-86	-45

Kaynak: Konya Trafik Platformu

2. TRAFİK TESCİL İSTATİSTİKLERİ

TÜİK verilerine göre, 2003-2013 yılları arasında trafiğe tescilli araç sayısı, Türkiye genelinde iki katını aşan bir artış göstermiş ve Konya'da da aynı ivme yakalanmıştır. Konya, Türkiye'deki trafiğe tescilli araç sayısından, son on yıl ortalaması ile aynı değerde olarak, %3,2'lik bir pay almıştır.

GRAFİK 71. 2003-2013 Türkiye Ve Konya Araç Sayıları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konya'da; Karatay merkezli 1, ilçelerde 7 ve 1 de mobil olmak üzere 9 araç muayene istasyonu hizmet vermektedir. Araç muayene istasyonları, Ağustos 2013 tarihinden itibaren randevu sistemi ile hizmet vermeye başlamıştır.

TABLO 99. İstasyon Kapasiteleri ve 2011-2013 Araç Muayene Sayıları

İstasyon Kodu	İstasyon tipi	Yıllık Kapasite	2011	2012	2013
Konya Merkez	P4T2 (6 Kanal)	146.640	109.059	107.419	121.652
Akşehir	P1T1 (2 Kanal)	43.776	13.604	13.472	15.385
Beyşehir	P1T1 (2 Kanal)	43.776	10.091	10.421	12.001
Çumra	P1T1 (2 Kanal)	43.776	12.380	12.269	13.585
Ereğli	P1T1 (2 Kanal)	43.776	13.702	14.521	16.223
Ilgın	P1T1 (2 Kanal)	43.776	11.062	10.877	12.890
Karapınar	P1T1 (2 Kanal)	43.776	5.256	5.831	7.567
Seydişehir	P1T1 (2 Kanal)	43.776	9.711	9.005	10.638
Mobil	Mobil		5.942	5.849	6.233
Toplam		453.072	190.807	189.664	216.174

Kaynak: Karayolu Düzenleme Müdürlüğü

2013 yılı verilerine göre; Konya il merkezindeki araç muayene istasyonu %83 kapasite ile hizmet vermiştir.

Türkiye'deki sürücü sayısı, 2013 yılı itibarıyla 25 milyona yaklaşmıştır. Her üç kişiden birisinin sürücü belgesi bulunmaktadır. Konya, 715.845 sürücü belgesi ile 81 il arasında 6. sıradadır.

TABLO 100. Kayıtlı Sürücü Sayısı ve Türkiye Oranı

Sıra	İller	Sürücü Sayısı	Oranı (%)
a	Türkiye	24.778.712	100,00
1	İSTANBUL	5.178.801	20,90
2	ANKARA	2.164.147	8,73
3	İZMİR	1.477.976	5,96
4	BURSA	889.733	3,59
5	ADANA	724.629	2,92
6	KONYA	715.845	2,89
7	ANTALYA	642.172	2,59
8	MERSİN	522.003	2,11
9	KOCAELİ	506.269	2,04
10	GAZİANTEP	457.496	1,85

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı

Konya, il geneli ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarında Türkiye geneline göre;

- Toplam kaza sayısında 4'üncü,
- Ölümlü kaza ve ölü sayısında 3'üncü,
- Yaralanmalı kaza ve yaralı sayısında 4'üncü sırada yer almaktadır.

TABLO 101. Ölümlü ve Yaralanmalı Trafik Kazaları

SN	İLLER	Toplam Kaza	Ölümlü Kaza	Ölü Sayısı	Yaralanmalı Kaza	Yaralı Sayısı
	TOPLAM	135.870	1.946	2.395	133.924	223.994
1	İSTANBUL	14.489	208	232	14.281	21.117
2	ANKARA	11.095	105	122	10.990	17.654
3	İZMİR	8.351	61	78	8.290	11.708
4	KONYA	5.806	77	101	5.729	9.568
5	ANTALYA	5.762	71	84	5.691	8.810
6	BURSA	4.825	56	68	4.769	7.356
7	MERSİN	4.658	49	63	4.609	6.934
8	ADANA	4.022	42	47	3.980	5.985
9	KAYSERİ	3.841	39	48	3.802	6.352
10	GAZİANTEP	3.175	47	56	3.128	5.297

Kaynak: Konya Trafik Platformu

Konya il geneli trafik kazaları 2012 ve 2013 yıllarına göre karşılaştırıldığında;

- Ölümlü kazada % 18, ölü sayısında % 23 azalma,
- Yaralanmalı trafik kazasında % 3, yaralı sayısında % 1 artış,
- Maddi hasarlı kazada % 3 azalma,
- Toplam kazada % 0,15 azalma kaydedilmiştir.

3. HABERLEŞME VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

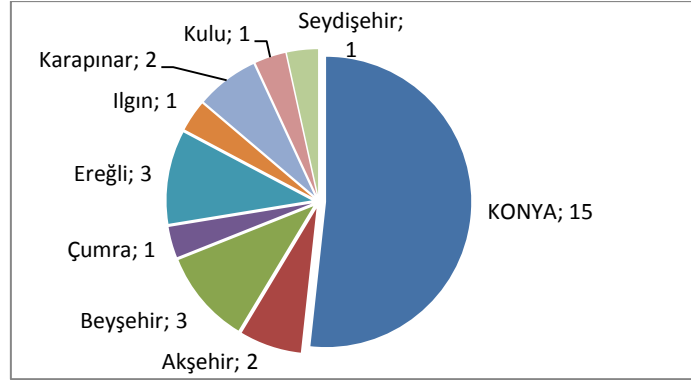
Konya'da, il merkezinde 5, Beyşehir'de 1 ve Ereğli'de 2 adet olmak üzere toplam **8 adet** özel televizyon kuruluşu hizmet vermektedir. Bu TV kanallarından 2'si "Bölgesel-Ulusal" yayın yapmakta iken, 6'sı ise sadece "Yerel" sahada faaliyetini sürdürmektedir.

TABLO 102. Konya ve İlçelerindeki Özel TV'ler

Yer	Kurum	Yayın Alanı
Konya	Kon TV	Bölgesel - Ulusal
Konya	Konya TV	Bölgesel - Ulusal
Konya	Ktv TV	Yerel
Konya	Sun TV	Yerel
Konya	Ün TV	Yerel
Beyşehir	Bgrt TV	Yerel
Ereğli	Kent TV	Yerel
Ereğli	Metro TV	Yerel

Kaynak: Konya Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Konya ve ilçelerinde faaliyette bulunan “Radyo Kanalı” adedi 29’dur. Radyolardan 15’i Konya il merkezinde, diğerleri ise 8 farklı ilçede hizmet göstermektedir. 29 radyodan 28’i yerelde yayın yapmakta, 1’i ise bölgesel olarak yayın hayatına devam etmektedir.

GRAFİK 72. Konya ve İlçelerindeki Özel Radyolar

Kaynak: Konya Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Yerel basın incelendiğinde, Konya ve ilçelerinde faaliyet gösteren gazete adedi 54’dür. Konya il merkezinde 17 farklı gazete kuruluşu hizmet gösterirken, diğer 15 ilçedeki gazete sayısı 37 olarak görülmektedir. Konya’nın 13 ilçesinde ise günlük gazete basımı bulunmamaktadır.

TABLO 103. Konya ve İlçelerindeki Gazeteler

MERKEZ	ADET	YILLIK TİRAJ
Konya	17	26.488
Akşehir	3	1.400
Beyşehir	3	1.500
Bozkır	2	700
Cihanbeyli	2	1.500
Çumra	2	750
Doğanhisar	1	300
Ereğli	4	1.450
Hüyük	2	1.000
Ilgın	3	810
Kadınhanı	3	1.420
Karapınar	3	1.000
Kulu	3	2.450
Sarayönü	1	800
Seydişehir	4	2.300
Yunak	1	250
TOPLAM	54	44.118

Kaynak: Konya Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

TABLO 104. Konya ve İlçelerindeki Dergiler

MERKEZ	ADET	YILLIK TİRAJ
Konya	54	77.480
Akşehir	1	1.000
Ereğli	1	200
TOPLAM	56	78.680

Dergi sayısında ise, Konya merkezli çıkarılan dergi adedi 54 iken, ilçelerde ise sadece Akşehir ve Ereğli’de 1’er olmak üzere 2 dergi çıkarılmaktadır. Bu 56 derginin yıllık baskısı ise 78.680’dir.

Konya’daki “Sabit Telefon” kullanan abone sayısı, Türkiye ile aynı seyir izlemiş ve 2010-2013 yılları arasında her yıl azalma göstermiştir. 2010 yılında Konya’da 392.428 olan sabit telefon kullanıcısı, 2013 yılında 112 bin azalarak 280.115’e inmiştir.

TABLO 105. Türkiye Ve Konya Elektronik Haberleşme Verileri (2010-2013)

Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu		2010		2011		2012		2013	
		Abone Sayısı / Fiber Uzunluğu	Türkiye Oranı	Abone Sayısı / Fiber Uzunluğu	Türkiye Oranı	Abone Sayısı / Fiber Uzunluğu	Türkiye Oranı	Abone Sayısı / Fiber Uzunluğu	Türkiye Oranı
Sabit Telefon	Türkiye	16.201.466	100,0	15.210.846	100,0	13.859.672	100,0	13.551.705	100,0
Erişim Hat Sayısı	Konya	392.428	2,4	350.050	2,3	306.172	2,2	280.115	2,1
Mobil Telefon	Türkiye	61.769.635	100,0	65.321.745	100,0	67.680.547	100,0	69.661.108	100,0
Abone Sayısı	Konya	1.506.071	2,4	1.600.647	2,5	1.666.201	2,5	1.710.591	2,5
Genişbant İnternet	Türkiye			22.299.794	100,0	27.589.309	100,0	32.566.534	100,0
Abone Sayısı	Konya			472.042	2,1	593.908	2,2	729.062	2,2
Fiber-Optik Kablo	Türkiye					210.287	100,0	227.413	100,0
Uzunluğu-km	Konya					5.768	2,7	6.004	2,6

Kaynak: Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu

Not: İlk üç maddede veri olarak “Abone Sayısı” kullanılmış, son maddede ise “fiber uzunluğu” baz alınmıştır.

İletişim teknolojilerindeki gelişmelerle aynı oranda ilerleme gösteren “Mobil Telefon” aboneliği, 2010-2013 yılları arasında Türkiye genelinde yaklaşık 8 milyon artış göstermiş, bu artış Konya’da ise 200.000’in üzerinde gerçekleşmiştir. Genişbant internet aboneliğinde ise 2011 yılında 472.042 olan rakam, 2013 sonunda 729.062’ye ulaşmıştır.

A hand is shown pointing upwards with the index finger. A white, arrow-shaped graphic with a black outline is superimposed over the hand, pointing towards the top right. Inside this arrow, the text 'KONYA'NIN PROJELERİ' is written in bold, black, uppercase letters. The background is a dark olive green with a large, lighter olive green curved shape in the upper left. In the lower left, there is a large, stylized, light yellow number '6' with a horizontal line passing through its middle.

**KONYA'NIN
PROJELERİ**

1. GERÇEKLEŞEN PROJELER

1.1. KONYA TİCARET ODASI ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ

KTO Uluslararası Fuar Merkezi'nde başta Türkiye'nin en büyük Tarım Fuarı olmak üzere Makine, Gıda, Ayakkabı Yan Sanayi ve Moda, Yapı, Doğalgaz, Ambalaj, Plastik, Kauçuk, Dekorasyon, Otomotiv gibi pek çok alanda her yıl ortalama 10 adet uluslararası fuar düzenlenmektedir. 2013 yılında KTO - TÜYAP Uluslararası Fuar Merkezi'nde 12 fuar düzenlenmiş ve ziyaretçi sayısı bir önceki yıla göre %8,2 artarak 474.294'e yükselmiştir.

KTO Uluslararası Fuar Merkezi Türkiye'nin en büyük Tarım Fuarı'na ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'nin "Tarım Başkenti" Konya'daki fuara her yıl yaklaşık 30 ülkeden 600'e yakın firma ve firma temsilcisi 1.500 marka ile katılmaktadır. Fuarla, Türk tarım sektörünün gücü tüm dünyaya sergilenmektedir.

Konya, ekonomik ve sosyal alanda gün geçtikçe potansiyeli artmakta olan bir ildir. Artan bu potansiyel göz önünde bulundurularak uluslararası fuar merkezinin kapasitesi artırılmıştır. 2014 yılı Mayıs ayında tamamlanan proje ile fuar merkezinin, her biri 8.100 m² kapalı alana sahip toplamda 4 yeni hale kavuşması sağlanmıştır. Proje sonucunda Konya, 6 hol, 66.000 m² kapalı, 20.000 m² açık alanı ve toplamda 86.000 m² ile bugün Türkiye'nin 3. büyük, Anadolu'nun en büyük fuar merkezine sahip olmuştur.

Şehrimizin 2023 vizyonunu gerçekleştirmek amacıyla Konya Ticaret Odası tarafından hayata geçirilen proje sadece fuar alanının fiziki yapılandırılması değil, 2023 yılında Konya'yı Türkiye'nin fuarcılık merkezi yapacak bir projedir. Projenin ilk aşaması olan Yeni Fuar Merkezi tamamlanmıştır. Projenin ikinci aşamasında ise 2015–2016 döneminde Konya'da düzenlenen marka fuarların sayısını artırmak için çalışmalar yürütülecektir. Böylelikle Konya, fuarcılık anlamında bir cazibe merkezi haline gelecektir.

2015 yılında düzenlenecek Tarım Fuarı'nda 400 bin ziyaretçi hedeflenmektedir. Bu rakam ile Türkiye'nin en büyük üç ihtisas fuarından biri Konya'da düzenlenmiş olacaktır. 6 hale çıkarılan fuar merkeziyle birlikte 2016 yılından itibaren Konya'da en az 6 marka fuar düzenlenebilecektir. Makine, yapı, gıda, döküm ve hayvancılık fuarları da tarım fuarı gibi marka fuarlar haline gelecektir. 6 holü dolduracak her bir fuarın Konya ekonomisine katkısı 30 milyon TL'dir. Hedeflerimizi gerçekleştirdiğimizde Konya gayri safi hasılasına yaklaşık 180 milyon lira katkı sağlanacaktır.

1.2. KONYA BİLİM MERKEZİ

Konya Bilim Merkezi; yaklaşık 100.000 m² alan üzerine inşa edilen, 26.000 m²lik kapalı alana sahip, TÜBİTAK destekli ilk bilim merkezi olma özelliğine sahiptir. Birbirine köprülerle bağlanan Planetaryum, Ana Bina, Seyir ve Gözlem Kulesi olmak üzere 3 ayrı binadan oluşmaktadır. Ana bina, jeodezik kubbe şeklinde olup, Planetaryum ile Seyir ve Gözlem Kulesi ana binaya köprülerle bağlanmıştır. Ana bina; sergi alanları, eğitim atölyeleri, kongre salonları, kütüphaneler, hediye satış birimi ve kafeteryadan oluşmaktadır.

Konya Bilim Merkezi'nin hedefleri;

- Yılda 1 milyon ziyaretçiye ulaşarak şehrin cazibe merkezi olmak,
- Yerel tedarikçileri, sanayicileri sergi üretimi hususunda teşvik etmek,
- Uluslararası ve Ulusal Bilim Şenlikleri düzenlemek,
- Türkiye'yi bilimsel arenada temsil etmek için ECSITE, NAMES vb. uluslararası konferanslara ev sahipliği yapmak,
- Milli Eğitim Sistemi müfredatı içinde önemli bir yer edinmek.

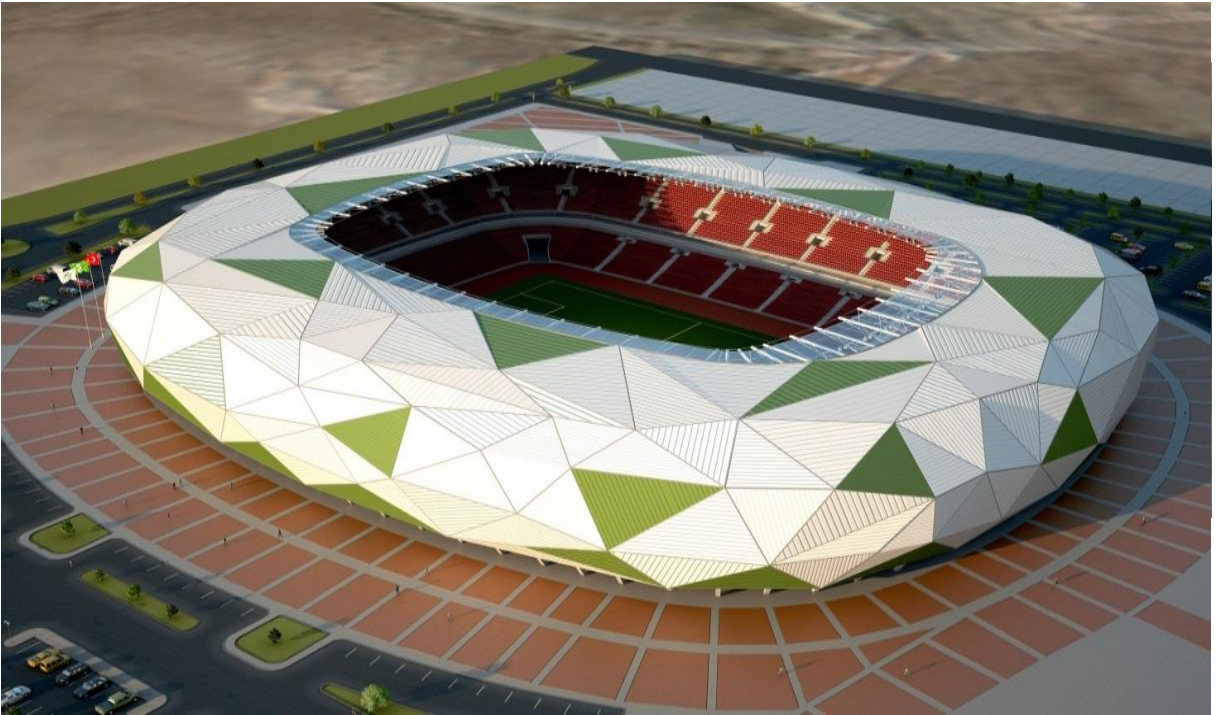
1.3. YENİ KONYA HAVA TERMİNALİ

Konya Havalimanının yeni Terminal Binası 45 milyon lira harcanarak, 5 bin 400 metrekareden 23 bin 640 metrekareye çıkarılmıştır. Apron 8 uçak park kapasitelidir. Yeni terminal binası ile yılda 1 milyon olan yolcu kapasitesinin 3 milyona çıkması, yurtdışı uçuş güzergâhlarının çeşitlenmesi ve yurtdışı uçuşların başlaması öngörülmektedir.

1.4. YENİ STADYUM

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan ve ihale bedeli 126 milyon 450 bin lira olan yeni stadyum, 400 bin metrekarelik bir alanda inşa edilmiştir. 90 bin metrekare kapalı alana konuşlandırılan stadyum 42 bin seyirci kapasitelidir. Tamamı kapalı tribünlerden oluşan stadyumda zeminden ısıtılmalı sahası ve ısıtılmalı koltuklar ve localar bulunmaktadır. Ayrıca stadyumda alışveriş merkezleri, restoranlar, amatör spor kulüplerine tahsis edilecek antrenman alanları, ofisler ile 84 turnike ve 22 asansör yer almaktadır.

2. GELECEK PROJELER

2.1. KONYA TİCARET ODASI MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ

Sanayi ve ticaret hacmiyle gün geçtikçe gelişmekte olan Konya, üretim ve hizmet standartlarını geliştirmek ve kalitesini artırmak için nitelikli işgücüne ihtiyaç duymaktadır. İş dünyasının nitelikli yetişmiş personele ihtiyacı olması, nitelsiz işgücünün ve işsizlik oranının gün geçtikçe artması, özel sektör-okul işbirliğinin yeterince gelişmemesi, okullarda gösterilen pratik uygulamaların özel sektörün istediği düzeyde olmaması gibi nedenler Konya’da bir Mesleki Eğitim Merkezi kurulmasının gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Bu çerçevede Konya Ticaret Odası, Mevlana Kalkınma Ajansı’nın Gündümlü projeleri kapsamında bir Mesleki Eğitim Merkezi kurma çalışmalarına başlamıştır. 24 ay içerisinde tamamlanacak olan Konya Ticaret Odası Mesleki Eğitim Merkezi, iş dünyasının nitelikli ara eleman ihtiyacının kısa süreli eğitimlerle yetişmesini sağlayacak bir kurs merkezi olarak faaliyet gösterecektir. Mesleki Eğitim merkezinde sanayi sektöründe 9 dalda, hizmetler sektöründe ise 6 dalda mesleki eğitim verilecektir. Bu meslek dalları şunlardır:

Sanayi Sektörü	Hizmetler Sektörü
<ul style="list-style-type: none"> • Dökümcülük • Kaynakçılık • CNC Torna Operatörlüğü • CNC Freze Operatörlüğü • CNC Sac İşleme Operatörlüğü • Sac Metal Kalıpcılığı • Bilgisayar Destekli Tasarım ve Üretim (CAD-CAM) • Plastik Enjeksiyon Operatörlüğü • Endüstriyel Otomasyon Sistemleri (Hidrolik • Pnömatik, PLC Programlama) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilgisayarlı Muhasebe • Satış Pazarlama • Bilgisayarlı Grafik Tasarım • 3D Modelleme • Yönetici Asistanlığı • Kasiyerlik

Sadece Konya'nın değil Türkiye'nin problemi olan nitelikli eleman sorunu, 2023 Türkiye'sine giderken çözülmesi gereken en önemli problemlerden biridir. Bu problemin çözümü noktasında, Konya Ticaret Odası Mesleki Eğitim Merkezi ile bir yandan hali hazırda meslek sahibi olan işgücünün mesleki gelişimi sağlanacak, diğer yandan da mevcut işsizlere meslek edindirmek suretiyle nitelikli işgücü elde edilecektir.

2.2. LİSANSLI DEPOCULUK

Konya Ticaret Borsası “Ürün Borsacılığı” sistemi altyapı çalışmalarını yürütmektedir. Bunun en önemli ilk basamağı olan Lisanslı Depoculuk Sistemi ile ilgili yürütülen proje artık hayata geçirilme safhasındadır. Toplam 300 bin ton kapasiteli depoların 100 bin tonluk kısmı 2014 yılında hizmete girecektir.

2.3. KONYA LOJİSTİK MERKEZİ

Toplam 1.000.000 m²lik alan üzerinde kurulacak olan Lojistik Merkezin 300.000 m² si kamulaştırılmış, 700.000 m² sinin kamulaştırılmasında son aşamaya gelmiş olup, açılan değer tespit davaları devam etmektedir.

Konya Lojistik Merkezi Konya kent merkezine yaklaşık 25 km mesafede kurulacaktır. Proje kapsamında; toplam 320.000 m² beton saha, 13.600 m² yüksek yük boşaltma platformu, 83.000 m² araç park alanı, antrepo binaları, sosyal tesisler, müşteri hizmet büroları, vagon ve lokomotif bakım atölyeleri, gözetleme kulesi ve diğer hizmet binaları bulunmaktadır. Merkezin toplam kapalı alanı 22.500,00 m² olacaktır. Projenin yapım ihalesinin 2014 yılı içerisinde yapılması planlanmaktadır.

2.4. KARAPINAR ENERJİ İHTİSAS ENDÜSTRİ BÖLGESİ

Ülkemizde 2012 yılında yürürlüğe giren kanun ile birlikte 500 kW enerjiye kadar üretimde, enerji üretim lisansına ihtiyaç duyulmamaktadır. Bahsi geçen iznin 1000 kW'ya çıkarılması planlanmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun 16.07.2012 tarih ve 2012/3574 sayılı Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kurulması kararı 08.09.2012 tarih ve 28405 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu çerçevede Endüstri Bölgeleri Kanununun 3 üncü ve Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesine istinaden Konya Sanayi Odası bünyesinde "Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi" İşletme Müdürlüğü kurularak hizmete başlamıştır.

Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi, 2718,6 ha (I. Kısım) ve 3240,1 ha (II. Kısım) olmak üzere toplamda 5958,7 ha büyüklüğündedir. Bölgede yapılacak yatırımların çoğunlukla güneş enerjisinden elektrik elde etmeye yönelik yoğunlaşacağı düşünülmektedir.

Karapınar ilçesi ekonomik olarak zayıf bir bölge olmakla birlikte, toprakları tarıma uygun olmayan ve güneş ışığının da yüksek seviyede olmasından dolayı güneş enerjisi üretiminde ciddi potansiyele sahip bir bölgedir. Bu bölgede yapılacak yatırım ile hem bölge insanının kalkınması sağlanacak hem de tarım yapılamayan araziler ekonomiye kazandırılacaktır.

Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi, 2718,6 ha (I. Kısım) ve 3240,1 ha (II. Kısım) olmak üzere toplamda 5958,7 ha büyüklüğündedir. Bölgede yapılacak yatırımların çoğunlukla güneş enerjisinden elektrik elde etmeye yönelik yoğunlaşacağı düşünülmektedir.

Bunun yanında, enerji sektörüne yönelik her türlü yatırımın (doğalgaz, termik, rüzgâr vb.) kademeli olarak faaliyete geçirilebileceği, ülkemize yatırım yapacak yerli veya yabancı büyük yatırımcıların taleplerinin karşılanabileceği bir enerji üssü olması planlanmaktadır.

2.5. KONYA - KARAPINAR TERMİK SANTRALİ

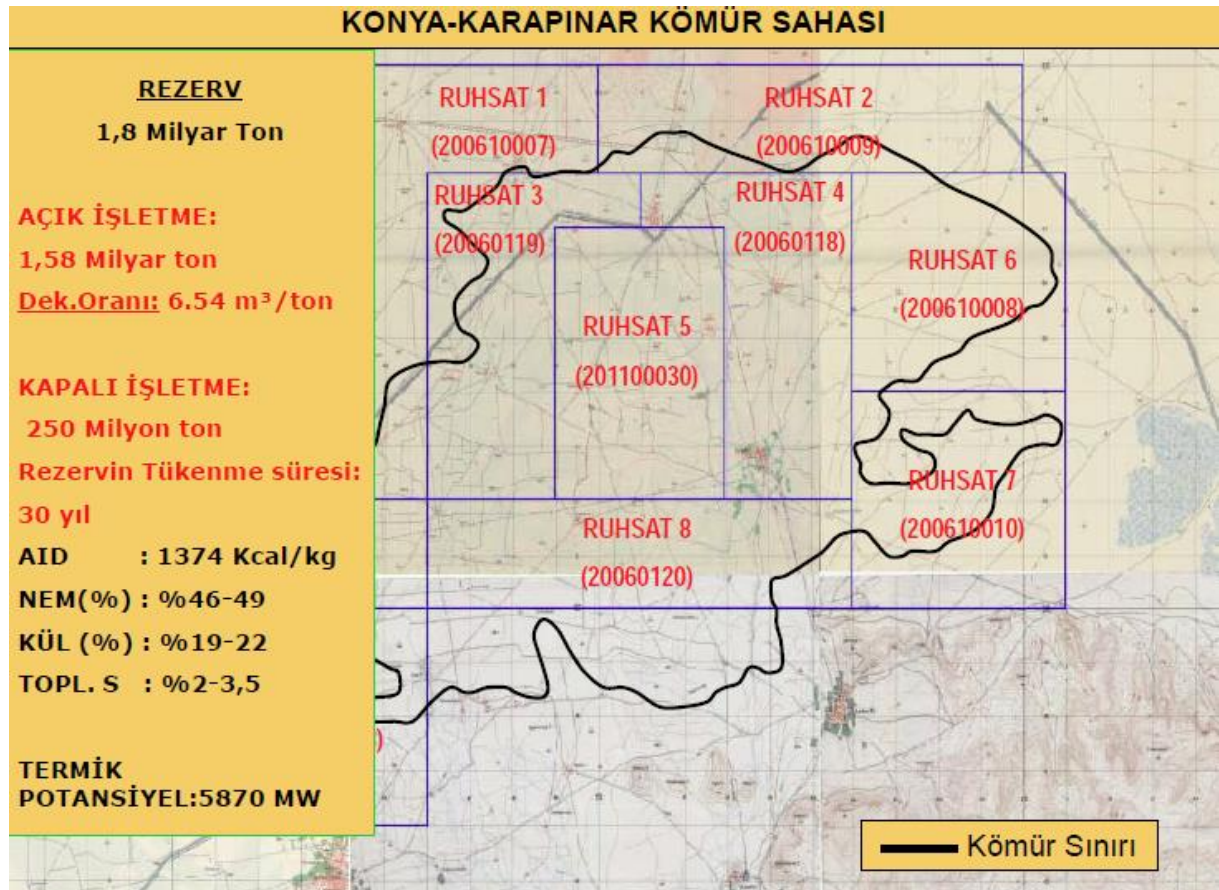
Konya Karapınar Kömür Sahası, MTA tarafından 2007 yılında çalışılmaya başlanan ve 4 yıllık bir süre içinde toplam 4.000 km² kompilasyon ve 2.750 km² detay jeoloji ve sondaj çalışmaları elit elemanları tarafından yapılarak, 3 boyutu ile ortaya konduğu bir çalışmadır.

Bu çalışma ile ülkemize mükemmel özellikleri olan, küçük bir Elbistan kömür sahası kazandırılmış, 1,832 milyar tonluk bir görünür linyit rezervi ile 5250 MW gücünde bir termik santral ortaya konmuştur. 2014 yılında santralin ihalesi yapılacaktır.

Maden çıkarma işlemlerinde yaklaşık 2 bin kişiye iş olanağı sağlanacağı öngörülmektedir. Özellikle santralde çalışacak işçilerin büyük bölümü dışardan olacağı göz önünde bulundurulduğunda Karapınar büyük miktarda göç alacaktır.

Karapınar'a kurulması planlanan tabiat, çevre ve ekolojik değerlere duyarlı Ultra Süper Kritik Termik Santraller, son teknoloji ile donatılarak çevre dostu santraller olarak imal edilecektir. Bu nedenle Karapınar çevresel açıdan hiç bir sorun teşkil etmeyecektir.

Karapınar'da kurulacak santrallerin enerjide dışarıya bağımlı olan Konya ekonomisini önemli ölçüde rahatlatacağı düşünülmektedir.

2.6. KONYA BÖLGESEL İNOVASYON MERKEZİ

Konya Bölgesel İnovasyon Merkezi Projesi, Mevlana Kalkınma Ajansı'nın güdümlü proje desteği kapsamında, bölgenin durumu ve ihtiyaçları göz önüne alınarak yapılandırılmış ve dünyadaki benzer yapılanmalara ilişkin en iyi uygulama örneklerini içinde barındırarak, yerelden edinilen bilgi ve deneyimden hareketle oluşturulmuştur.

Konya Organize Sanayi Bölgesinde yapımı devam eden İnovasyon Merkezi, tahsis edilen 20.000 m² 'lik arazi içerisinde, 4109 m²'lik kapalı alana sahip ve toplam bütçesi 5.335.000 TL' dir.

2.7. SELÇUKLU KONGRE MERKEZİ

38.500 m²'lik arsa üzerinde toplam 33.000 m²'lik inşaat alanına sahip olan Selçuklu Kongre Merkezi; tek bir çatı altında farklı işlevlere atanmış bağımsız kütlelerin bir arada ele alınması yaklaşımıyla, sosyal bütünleşme ve kültürün paylaşımının merkez olduğu bir sinerjiden yararlanacak biçimde tasarlanmıştır. Merkezde 2200 Kişilik Kongre ve Konser Salonu, 800 Kişilik Tiyatro ve gösteri salonu, 1000 Kişilik Toplantı ve Balo Salonu, 5 Adet Seminer Salonu (25-30 Kişilik), 1 Adet Oda Tiyatrosu, 1 Adet Sinema Salonu, 1 Adet Elektronik Kütüphane, 5 Adet Toplantı Salonu (40-110 Kişilik), 1 Adet VIP Toplantı Odası, 1 Adet Restoran bulunmaktadır.

Selçuklu Kongre Merkezi, Konya'yı Anadolu'nun kültür merkezi haline getirecek ve Konya'nın kongre turizminden aldığı payın artması ile ekonomik açıdan Konya'ya büyük katkı sağlayacaktır.

The background of the page is a photograph of the Konya Chamber of Commerce building. The building is a modern structure with a curved facade and large windows. The entrance is visible, and the building is surrounded by a paved area. The text "Konya Chamber of Commerce" is visible on the building's facade, along with the year "1882" and the KTO logo. A large, stylized number "7" is overlaid on the bottom left of the page.

**KONYA'DA
FAALİYET GÖSTEREN
SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI**

1. VAKIFLAR

Vakıflar Genel Müdürlüğü verilerine göre, Türkiye genelinde 2013 yılı itibarıyla yeni vakıf sayısı 4.774 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye sıralamasında İstanbul 1.489 vakıfla ilk sırada yer almaktadır. İstanbul'un ardından 789 vakıf sayısı ile Ankara, 217 vakıf sayısı ile İzmir ve 153 vakıf sayısı ile Konya gelmektedir.

Vakıflar Kanunu'na göre, Medeni Kanunun yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve yönetimi vakfedenlerin soyundan gelenlere şart edilmiş vakıflara mülhak vakıf denilmektedir. Mülhak vakıf verilerine bakıldığında, 2013 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 276 mülhak vakıf bulunmaktadır. Türkiye sıralamasında İstanbul, 36 mülhak vakıf sayısı ilk sırada yer almaktadır. İstanbul'un ardından 29 vakıf sayısı ile Gaziantep ve 28 vakıf sayısı ile Aydın ikinci ve üçüncü sıraları oluşturmaktadır. Mülhak vakıf sayılarında Konya, 13 vakıf sayısı ile 6. Sırada yer almaktadır.

TABLO 106. Mülhak Vakıf ve Yeni Vakıf İstatistikleri

Sıra	İl Adı	Mülhak Vakıf Sayısı	Sıra	İl Adı	Yeni Vakıf Sayısı
1	İstanbul	36	1	İstanbul	1.489
2	Gaziantep	29	2	Ankara	789
3	Aydın	28	3	İzmir	217
4	İzmir	19	4	Konya	153
5	Erzurum	17	5	Antalya	87
6	Konya	13	6	Bursa	85
7	Balıkesir	12	7	Kayseri	73
8	Diyarbakır	12	8	Balıkesir	64
9	Şanlıurfa	11	9	Adana	52
10	Mersin	8	10	Aydın - Denizli	52
	Toplam	276		Toplam	4774

Kaynak: Vakıflar Genel Müdürlüğü

2. DERNEKLER

2013 yılında Konya'da 49'u dini, 21'i eğitim, 15'i kültürel, 92'si sosyal ve 43'ü sportif amaçlı olmak üzere toplamda 220 dernek kurulmuştur. Yeni kurulan derneklerle birlikte Konya'nın toplam dernek sayısı ise 2 bin 482 olmuştur.

Konya, dernek sayısı ile ülke genelinde 7. sırada bulunmaktadır. Konya'da özellikle dini, yardımlaşma, kalkınma içerikli dernekler ön plana çıkmaktadır. Konya'daki dernekler, hedefledikleri kitlelere göre ele alındığında, sırasıyla tüm insanları, belli bir topluluğu-hemşerileri, gençleri, belli bir meslekte çalışan gençleri, çocukları, belli bir kurumda çalışan kişileri, yoksulları, kadınları, belli bir

hastalığı olanları, belli okul mezunu olan kişileri, engellileri, doğal hayatı ve yaşlıları kapsamaktadır. Faal dernekler içerisinde, sosyal amaçlı dernekler ile dini hizmetlerin gerçekleştirilmesine yönelik hizmet faaliyetleri (cami, kuran kursu vs.) amacıyla kurulan dernekler ilk sırada yer almaktadır.

Konya’da ayrıca kamu yararına çalışan 6 adet dernek bulunmaktadır.

3. MESLEK KURULUŞLARI

1.1. Konya Ticaret Odası (KTO)

Günümüzde Konya Ticaret Odası 17 bin üyesi ile bölgenin ve Türkiye’nin en büyük ve en etkin meslek kuruluşları arasında yer almaktadır. Konya Ticaret Odası, Konya ticaret ve sanayisinin dünyaya açılımını sağlayan öncü kurumdur. Konya Ticaret Odası’nın Konya ekonomisine yaptığı en büyük katkıları kuşkusuz Konya’yı dünya ticaretinde söz sahibi yapmak amacıyla 1999 yılında kurduğu **KTO Uluslararası Fuar Merkezi** ve uluslararası standartlarda bir üniversite ve eğitim merkezi olan **KTO Karatay Üniversitesi**’dir.

Konya Ticaret Odası, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kanunu’na tabi kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Bu kanun çerçevesinde ticaretle işgal edenlerin Odaya üyeliği zorunlu olup, örgütlenme yapısı ilgili kanunla belirlenmiştir.

Konya Ticaret Odası bugün 9 hizmet birimi ve 86 personeli ile üyelerine hizmet vermektedir. Bu kapsamda Konya Ticaret Odası, üyelerine bir yandan tescil işlemleri, çeşitli belgelerin onayı, kapasite raporları, iş makineleri tescili gibi matbu hizmetlerin yanında şirketlerin performansının artırılmasını amaçlayan eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık, yurtiçi ve yurtdışı fuar organizasyonları, ekonomik ve sektörel araştırma çalışmaları gibi daha çok işletmeleri güçlendirmeyi amaçlayan yenilikçi hizmetler sunmaktadır.

Konya Ticaret Odası’nın 16.01.2014 itibariyle **17.100** faal üyesi bulunmaktadır.

TABLO 107. Firma Tipine Göre KTO Faal Üyelerinin Sayısı

FİRMA TİPİ TANIMI	ADET
Limited Şirket	9.900
Şahıs Firması	4.560
Anonim Şirket	1.900
Kooperatif	548
Bankalar	132
Müessese	44
Kolektif Şirket	16
TOPLAM	17.100

Konya Ticaret Odası’nda NACE kodlarına göre belirlenmiş 70 meslek grubu bulunmaktadır. Bu meslek grupları ve üye sayıları şu şekildedir:

TABLO 108. KTO Meslek Grupları ve Üye Sayıları

GRUP	MESLEK GRUBU AÇIKLAMASI	ŞAHİS FİRMASI	ŞİRKET	TOPLAM
1	Bitkisel üretim ile hayvansal-bitkisel gübrelerin ve kimyasalların toptan-perakende ticareti	52	209	261
2	Tarımsal ve hayvansal ürünlerin yetiştirilmesi ve işlenmesi, toptan-perakende ticareti	60	121	181
3	Tahıl, hububat ve bakliyat ürünlerinin yetiştirilmesi, toptan-perakende ticareti	75	184	259
4	Un ve unlu mamuller ile fırın ürünlerinin imalatı, toptan-perakende ticareti	84	142	226
5	Her türlü hayvan yetiştiriciliği ile toptan-perakende ticareti ve veterinerlik hizmetleri	24	229	253
6	Et ve tavuk ürünleri imalatı, toptan-perakende tic.	60	165	225
7	Bitkisel ve hayvansal yağ, süt ürünleri ile dondurulmuş ürünlerin toptan ticareti	58	115	173
8	Gıda ve içeceklerin toptan ticareti	49	144	193
9	Alışveriş merkezleri, süpermarket, bakkaliye, pazar yerlerinde ve internet, TV yoluyla yapılan perakende ticareti	376	482	858
10	Baharat, Kahve, Kakao ve içeceklerin imalatı ile işlenmiş kuruyemiş toptan-perakende ticareti	59	97	156
11	Süt, süt ürünleri, çikolata, şekerleme, hazır yemek ve diğer gıda ürünlerinin imalatı	55	152	207
12	Deri, deri ürünleri ile plastik ve kauçuktan ayakkabı, bot, terlik, ayakkabı malzemeleri imalatı, toptan- perakende ticareti	31	128	159
13	Deriden ayakkabı imalatı ile spor malzemeleri., müzik alet., oyun ve oyuncakların imal, toptan- perakende ticareti	44	132	176
14	Ev tekstili ürünleri İmal., toptan- perakende ticareti. ve kuru temizleme hizmetleri	77	71	148
15	Tekstil ürünlerinin imalatı, tuhafiyeye, kumaş, iplik ve diğer tekstil ürünlerinin imalatı ve toptan ticareti	73	67	140
16	Giyim eşyası imalatı ve toptan ticareti	52	100	152
17	Giyim eşyası ve tekstil ürünleri perakende ticareti	77	147	224
18	Mobilya imalatı ve mobilya ile halı toptan-perakende tic.	95	224	319
19	İletişim ekipmanları ile elektrikli ev aletlerinin imalatı, toptan-perakende ticareti	55	128	183
20	Altın, mücevherat ve saat imalatı toptan-perakende ticareti	112	101	213
21	Fotoğrafçılık hizmetleri, züccaciye, attariye, hediyelik eşya imalat, toptan-perakende ticareti	77	102	179
22	Bilgisayar ve çevre birimleri imalatı, büro ekipmanları kitap, kırtasiye ürünleri toptan-perakende ticareti	48	131	179
23	Kâğıt, karton, mukavva ve ürünleri ile basım-yayın ürün. İmalatı, toptan-perak. tic., matb. ve yayın hizmetleri	46	114	160
24	Reklamcılık, teknik test, anadiliz, araştırma ve mesleki-bilimsel faaliyetler	40	130	170
25	Elektronik ve iletişim teçhizatı imalat, toptan-perakende ticareti ile radyo yayıncılığı faaliyetleri	54	112	166
26	Elektrik ve aydınlatma malzemeleri ile ölçme araçlı cihazlar imalatı toptan perakende ticareti	50	133	183
27	Bilgi, iletişim, medya, müşavirlik ve danış. Hizmetleri	39	146	185

28	Dış ticaret şirketleri	51	233	284
29	Madencilik ve taş ocaklığı faaliyetleri, inşaat malzemeleri ve cam ürünleri imalatı	36	228	264
30	Ana Metal ve döküm sanayi	37	199	236
31	Makine ve teçhizat hariç fabrikasyon metal ürünleri imalatı	169	295	464
32	Metal cevherleri ve demir, çelik, yassı metal ür. Topt. Tic.	54	197	251
33	Hırdavat malzemelerinin toptan-perakende ticareti	68	111	179
34	Tarım Makinaları İmalatı	50	172	222
35	Takım tezgâhları ve hizmete yönelik makine imalatı	58	245	303
36	Asansör ve genel makine ekipmanları imalatı	40	175	215
37	Her türlü makine toptan ticareti ve kiralanması faaliyetleri	41	143	184
38	Plastik kapı, pencere vb. ile kauçuktan lastik ürünler imalatı toptan-perakende ticareti	34	132	166
39	Genel amaçlı diğer plastik ve kauçuk ürünlerin imalatı ve toptan ticareti	44	136	180
40	Kimyasallar ve kimyasal ürünlerin imalatı, toptan-perakende ticareti	45	114	159
41	İkamet Amaçlı Binaların İnşaatı	317	641	958
42	İkamet amaçlı olmayan binalar ile diğer yapıların inşaatı	53	138	191
43	Yapı Kooperatifleri	8	348	356
44	Özel Amaçlı İnşaat Faaliyetleri	60	154	214
45	Boya ve malzemeleri imalatı, toptan-perakende ticareti	50	130	180
46	İnşaat malzemeleri toptan-perakende ticareti	54	148	202
47	Sıhhi tesisat, ısıtma-soğutma, havalandırma faaliyetleri	52	141	193
48	Ağaç ürünleri imalatı, toptan-perakende ticareti	38	115	153
49	Mimarlık ve şehir bölge planlama	36	148	184
50	İnşaat mühendisliği ve yapı denetim faaliyetleri	55	213	268
51	Elektrik enerjisi üretimi-iletimi ve mühendislik hizmetleri	44	158	202
52	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuar. imal.	40	231	271
53	Motorlu taşıt parçaları imalatı	42	214	256
54	Oto galericiler, oto acenteleri ve motosiklet satıcıları	58	121	179
55	Motorlu taşıt parçaları ve aksesuarları topt.-perakende tic.	138	350	488
56	Petrol ve petrol ürünleri ile gaz, imalat, toptan-perakende ticareti	54	373	427
57	Kömür madenciliği, odun-kömür ve tüpgaz topt.-per. tic.	30	135	165
58	Yolcu taşımacılığı faaliyetleri	26	167	193
59	Kara yolu ile şehirler arası yük taşımacılığı (gaz ve petrol ürünleri hariç)	53	303	356
60	Uluslararası Karayolu ile diğer yük taşımacılığı ve hava, demir, deniz yolu ile yük taşımacılığı faal.	27	138	165
61	Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler ile kargo-kurye hizmetleri	49	129	178
62	Konaklama ve gayrimenkul faaliyetleri	104	162	266

63	Seyahat acentesi faaliyetleri ve motorlu kara taşıtlarının kiralanması hizmetleri	18	158	176
64	Yiyecek ve içecek hizmetleri	156	202	358
65	Bankacılık ve finans hizmetleri	10	243	253
66	Sigortacılık Faaliyetleri	123	178	301
67	İdari destek faaliyet ve hizmetleri	26	177	203
68	Eğitim, kültürel ve sportif faaliyetler	52	191	243
69	Her türlü sağlık hizmetleri	43	206	249
70	Medikal ürünlerin imalatı, toptan-perakende ticareti	96	141	237
TOPLAM		4.557	12.539	17.100

1.2. Konya Sanayi Odası (KSO)

Konya Sanayi Odası 45 meslek grubu ile 24 komitede toplam 1.582 üye ile Konya'da hizmet vermektedir. Komite ve meslek grubu dağılımı aşağıdaki şekildedir:

TABLO 109. KSO Meslek Grupları ve Üye Sayıları

Komite Adı	Meslek Grubu Üye Sayısı
1.Komite	61
2.Komite	41
3.Komite	75
4.Komite	40
5.Komite	72
6.Komite	46
7.Komite	43
8.Komite	62
9.Komite	44
10.Komite	81
11.Komite	46
12.Komite	72
13.Komite	41
14.Komite	149
15.Komite	174
16.Komite	37
17.Komite	39
18.Komite	104
19.Komite	49
20.Komite	117
21.Komite	34
22.Komite	63
23.Komite	47
24.Komite	45
Toplam Komite:24	Toplam üye sayısı: 1.582
Toplam Meslek Grubu: 45	

1.3. Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası toplam 10 Meslek Grubunda 1.159 üye ile hizmet vermektedir. Komite üye sayısı dağılımı aşağıdaki gibidir:

TABLO 110. KTB Meslek Grupları ve Üye Sayıları

Meslek Grubu Kodu	Üye Sayısı
1. Meslek Grubu	261
2. Meslek Grubu	88
3. Meslek Grubu	111
4. Meslek Grubu	248
5. Meslek Grubu	98
6. Meslek Grubu	29
7. Meslek Grubu	68
8. Meslek Grubu	64
9. Meslek Grubu	100
10. Meslek Grubu	122
Toplam Üye Sayısı: 1.159	

1.4. Konya Esnaf Ve Sanatkârları Odaları Birliği (KONESOB)

Konya Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği, T.C Anayasa'sının 135. maddesinde belirlenen esaslara ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre 21 Temmuz 1966'da kurulup faaliyetlerini sürdüren kamu kurumu niteliğindeki mesleki bir kuruluştur. 2014 yılı itibariyle bünyesinde 84 oda kayıtlıdır. 84 oda ile birlikte toplam 46.180 üyeye hizmet vermektedir.

TABLO 111. KONESOB'a Kayıtlı Odalar ve Üye Sayıları

Oda Unvanı	Aktif Üye Sayısı
1 Akşehir Bakkallar Odası	453
2 Akşehir Berberler Odası	163
3 Akşehir Kahveciler Odası	246
4 Akşehir Lokantacılar Odası	482
5 Akşehir Madeni Sanatkarlar Odası	602
6 Akşehir Marangozlar Odası	164
7 Akşehir Saraçlar Odası	184
8 Akşehir Şoförler Odası	576
9 Akşehir Terziler Odası	242
10 Altınekin Şoförler Odası	295
11 Beyşehir Esnaf Odası	1606
12 Beyşehir Şoförler Odası	328
13 Bozkır Esnaf Odası	664
14 Bozkır Şoförler Odası	279
15 Cihanbeyli Esnaf Odası	1087

16	Cihanbeyli Şoförler Odası	763
17	Çeltik Esnaf Odası	200
18	Çumra Esnaf Odası	1092
19	Çumra Şoförler Odası	215
20	Derbent Esnaf Odası	104
21	Derebucak Esnaf Odası	126
22	Doğanhisar Esnaf Odası	332
23	Doğanhisar Şoförler Odası	122
24	Emirgazi Esnaf Odası	392
25	Ereğli Bakkallar Odası	839
26	Ereğli Berberler Odası	266
27	Ereğli Marangozlar Odası	219
28	Ereğli Kahveciler Odası	254
29	Ereğli Kunduracılar Odası	90
30	Ereğli Madeni Sanatkârlar Odası	944
31	Ereğli Sebzeciler Odası	285
32	Ereğli Şoförler Odası	1231
33	Ereğli Terziler Odası	241
34	Güneysinır Esnaf Odası	218
35	Hadim Esnaf Odası	356
36	Hüyük Esnaf Odası	415
37	İlgın Esnaf Odası	1151
38	İlgın Şoförler Odası	380
39	Kadınhanı Esnaf Odası	625
40	Kadınhanı Şoförler Odası	336
41	Karapınar Esnaf Odası	1226
42	Karapınar Şoförler Odası	518
43	Konya Ayakkabıcılar Odası	597
44	Konya Bakırcılar Kalaycılar Odası	414
45	Konya Bakkallar Odası	1735
46	Konya Berberler Odası	1449
47	Konya Boyacılar Odası	120
48	Konya Demirciler Odası	587
49	Konya Elektrikçiler Odası	529
50	Konya Emlakçılar Odası	647
51	Konya Fırıncılar Odası	568
52	Konya Saatçiler Odası	280
53	Konya Hurdacılar Odası	159
54	Konya İnşaatçılar Odası	476
55	Konya Kahveciler Odası	1071
56	Konya Kasaplar Odası	478
57	Konya Kırtasiyeciler Odası	580
58	Konya Lokantacılar Odası	741
59	Konya Marangozlar Odası	290
60	Konya Minibüsçüler Odası	944

61	Konya Mobilyacılar Odası	393
62	Konya Bisikletçiler Odası	214
63	Konya Oto Lastikçiler Odası	532
64	Konya Pastacılar Odası	210
65	Konya Pazarcılar Odası	1059
66	Konya Sıhhi Tesisatçılar Odası	329
67	Konya Şoförler Odası	2257
68	Konya TV. Radyo Tamirciler Odası	341
69	Konya Tenekeciler Odası	127
70	Konya Terziler Odası	995
71	Konya Tornacılar Odası	2590
72	Konya Tüp Bayii Ve Satıcılar Odası	163
73	Konya Yorgancılar Odası	444
74	Kulu Esnaf Odası	973
75	Kulu Şoförler Odası	317
76	Sarayönü Esnaf Odası	467
77	Sarayönü Şoförler Odası	175
78	Seydişehir Esnaf Odası	1327
79	Seydişehir Şoförler Odası	337
80	Tuzlukçu Esnaf Ve Sanatkârlar Odası	133
81	Üzümlü Esnaf Ve Sanatkârlar Odası	179
82	Yunak Bakkallar Esnaf Odası	139
83	Yunak Esnaf Ve Sanatkârlar Odası	273
84	Yunak Şoförler Odası	230
Toplam Üye Sayısı		46180

Konya'da iş dünyasına hizmet veren bu dört meslek kuruluşu haricinde Konya'da faaliyet gösteren diğer meslek kuruluşlar ve üye sayıları şu şekildedir:

TABLO 112. Konya'da Bulunan Diğer Meslek Kuruluşları Ve Üye Sayıları

Oda Unvanı	Aktif Üye Sayısı
Konya Barosu	1.656
Diş Hekimleri Odası	400
Eczacı Odası	839
Elektrik Mühendisleri Odası	592
Gıda Mühendisleri Odası	487
Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası	2.008
Harita Kadastro ve Mühendisleri Odası	612
İnşaat Mühendisleri Odası	2.350
Jeoloji Mühendisleri Odası	709
Veteriner Hekimler Odası	1.282
Makine Mühendisleri Odası	2.110
Mimarlar Odası	1.326
Tabipler Odası	1.200
Ziraat Mühendisleri Odası	1.685

KONYA'NIN SWOT ANALİZİ

88

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> Güçlü İstihdam Yapısı Tarihi Miras ve Şehrin Pazarlama Argümanları Savunma Sanayiini Destekleyen Sektörler 	<ul style="list-style-type: none"> Bölge İçi Su Kaynaklarının Yetersizliği Limanlara Uzak Olması ve Hava Kargo Terminali Eksikliği Yurt içi – Yurt Dışı Uçuş Yetersizliği
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ul style="list-style-type: none"> Genç Nüfus Oranının Yüksekliği Yüksek Hızlı Tren Hat Kapasitesi ve Stratejik Konum Lojistik Potansiyel İhracat Kapasitesi Yüksek Enerji Potansiyelli Enerji Kaynakları 	<ul style="list-style-type: none"> Genç Nüfusun Göç Vermesi Dış Ticaret Talebinde Daralma Riski

GÜÇLÜ YÖNLER

- Güçlü İstihdam Yapısı**

2013 Hane Halkı İstatistiklerine göre Türkiye'deki en az işsizlik Konya-Karaman bölgesindedir. %4,7'lik işsizlikle bölgedeki diğer şehirlere göre istihdam açısından önde olan Konya, yeni yatırımlar için bu anlamda büyük güven vermektedir.

İstihdam: 757.000 kişi

İşsiz: 37.000 kişi

% 32,7'si Tarım Sektöründe (Türkiye % 23,6)

% 24,7'si Sanayi Sektöründe (Türkiye % 26,4)

% 42,6'sı Hizmetler Sektöründe (Türkiye % 50)

TABLO 113. 2013 Konya İşsizlik Verileri ve Türkiye Karşılaştırması

İstihdam (2013)	Toplam 757.000 (kişi)	Konya (%)	Türkiye Genel (%)	İşsizlik Oranı Konya	İşsizlik Oranı Türkiye
Tarım Sektörü	247.539	32,7	23,6	4,7	9,7
Sanayi Sektörü	186.979	24,7	26,4		
Hizmetler Sektörü	322.482	42,6	50		

Kaynak: TÜİK

- **Tarihi Miras ve Şehrin Pazarlama Argümanları**

Konya, Türkiye'deki turistik çerçeve ele alındığında değer endeksi bakımından listenin en başlarında yer almaktadır. Konya'nın hem Selçuklular Dönemi'nde hem de Osmanlı Devleti Dönemi'nde en kritik şehirlerden birisi olması, sonraki süreçte başta İpekyolu olmak üzere ticaret yolları için stratejik konumda bulunması Konya'nın tarihi değerini artırmakta ve Konya'ya eko-politik bir önem kazandırmaktadır.

Konya başta sanayisi olmak üzere iktisadi ve kültürel olarak geniş bir perspektiften bakılması gereken bir öneme sahiptir. Türkiye'nin, en fazla nüfusa sahip yedinci şehri olması, işsizliğin en az olduğu iki şehirden biri olması (%4,7); OSB, Küçük Sanayi Sitesi, Küçük Sanayi Sitesi İşyeri Sayısı bakımından ilk üçte olması, üretim kenti Konya'nın en büyük artılarındandır. Şehirdeki geniş ve yerleşik ortam, sosyal yaşam için alternatifler, merkezi şehirlere (Ankara, Eskişehir) yakınlığı, akademik eğitim ortamının her geçen yıl genişlemesi, yeni enerji yatırımlarıyla jeopolitik konumunun güçlü bir vizyon kazanması, yüksek ihracat potansiyeli Konya'yı farklı ve yaşanabilir kılan en önemli unsurlardır.

- **Savunma Sanayini Destekleyen Sektörler**

Türkiye döküm üretiminin yaklaşık %20'si Konya-Karaman Bölgesinde yapılmaktadır. Türkiye'de üretilen metal işleme makinelerinde Konya'nın pazar payı % 70'tir. Aynı zamanda hâlihazırda savunma sanayinde gerekli olan motor bloğu, aks, şasi, silindir kapağı, dişli, direksiyon, krank mili, şanzıman, aktarma organları gibi ürünler de Konya'da üretilmektedir. Şu anki kapasite kullanımı %60 olan Konya'da, kapasitenin %100'e çıkarılması yolunda atılacak adımlar, hem Konya'nın ihracat gücünü artıracak hem de iç pazardaki payını yükseltecektir. Çağın en önemli yatırım alanlarından biri olan Savunma Sanayi'nde Türkiye, ihracatını son 6 yılda ikiye katlayarak (2008 yılında 600 milyon dolar) 2013 yılında 1,5 milyar dolara çıkarmıştır. 2023 hedefleri doğrultusunda 25 milyar dolarlık bir ihracat amaçlanmaktadır.

ZAYIF YÖNLER

- **Bölge İçi Su Kaynaklarının Yetersizliği**

GAP ve KOP kapsamında 3 milyon hektar tarım arazisi bulunmaktadır. İki projede de sulanabilir alan 1,8 milyon hektardır. GAP'ta, 75.000 kilometre alana 55 milyar m³ su düşmekteyken KOP'ta ise 65.000 kilometre alana 8,5 milyar m³ su düşmektedir. Bu bağlamda yağışta her yıl yaşanan dalgalanmalar üretimi etkilemektedir. Yağışta yaşanan yüzde birlik azalma dahi yıllık bazda buğday ve arpadaki rekolteyi azaltmaktadır. Türkiye'nin tahıl ambarı unvanını kazanmış olan Konya için su kaynakları ile ilgili çalışmalarını hızlandırmalıdır. Küresel ısınmanın uzun vadede etkisi göz önüne alındığında, tahıl ve hububat üretiminin irtifa kaybetmemesi için sulama projeleri gündeme alınmalı ve yapımı devam eden KOP'un sonuç vermesi için büyük çaba gösterilmelidir.

- **Limanlara Uzak Olması ve Hava Kargo Terminali Eksikliği**

Konya, ülkenin merkezi coğrafyasında yer alması bakımından stratejik değeri yüksektir. Yüksek Hızlı Tren kapsamında Eskişehir ve Ankara'ya ulaşım sağlanıyor olması, Türkiye'nin neredeyse tüm bölgelerine sınırı olması ve ticari erişim ve ulaşım imkânlarının geniş olması Konya'yı diğer şehirlerden birkaç adım öne çıkarmaktadır.

Lojistiğin önem derecesi hesaba katıldığında, kargo maliyetleri ihracat için en önemli kalemdir. Hava taşımacılığı için çalışmalar bir yandan sürerken, liman kentlere olan uzaklık da Konya için problem arz etmektedir. Ağır sanayi ürünlerinin taşınabilmesi için gereken ulaşım ağı, Konya'nın limanlara olan uzaklığından dolayı oluşturulamamaktadır. Yeni yatırımlar alabilmek için limanlara ulaşım sağlama çabaları artırılmalıdır. Her geçen gün önem kazanan hava taşımacılığı Konya'nın direk uçuşlarla aracısız nakliyat yapabilmesi ve kendi pazarının müşterilerini kendi ağına tutabilmesi için elzemdir.

- **Yurt İçi – Yurt Dışı Uçuş Yetersizliği**

Gerek ticaret gerekse seyahat için en önemli faktör ulaşımıdır. Konya'nın ulaşım adına en büyük zafiyeti ise havayolu alanındadır. Havayolu ulaşımında sadece dört firmanın yer alması ve İstanbul - İzmir harici başka bir şehre direk uçuşunun olmaması büyük bir handikapıdır. Tüketim çağında kişinin zamanla yarıştığı, ticarete gününbirlik kavramının büyük önem kazandığı bu dönemde, ulaşımındaki eksiklikler ekonomik alandaki rekabet gücünü sekteye uğratmaktadır. Bu durumun en önemli sonucu ise; büyük yatırımların ilk şartı olan erişim ve ulaşımın kolay olması kriteri puanının Konya için çok düşük olmasıdır.

Konya'nın yurtiçi ve yurtdışına direkt uçuşların olması, farklılıkları aynı paydada buluşturabilmek adına da önem taşımaktadır. Uluslararası uçuşlar için, doluluk önemli bir kavramdır; ancak bu doluluğu sağlayabilmek için iç banttaki uçuş alternatifleri sağlanmalıdır.

FIRSATLAR

- **Genç Nüfus Oranının Yüksekliği**

Konya, genç nüfus bakımından, 0-4, 10-14, 15-19, 20-24 yaş gruplarının tamamında ilk ondadır. Bu durum, gelişen ülkeler için önem taşıması bakımından gelişmekte olan Türkiye'nin kritik bir şehri olan Konya için de önemli bir faktördür. Bu bağlamda Konya'daki bu genç, üretim, gelişim, eğitim odaklı nüfus hem Konya için hem de Türkiye için beşeri sermaye yatırımı bakımından büyük bir fırsattır.

0-4 yaş nüfusu: 170.914

10-14 yaş nüfusu: 182.726

15-19 yaş nüfusu: 191.158

20-24 yaş nüfusu 167.602

Konya'daki toplam nüfusun %33'ü 24 yaş ve altındadır. Türkiye'nin en genç nüfusa sahip şehirlerinden birisi olan Konya, hem iş gücü bakımından hem de eğitimle yetiştirilecek binlerce insanla beşeri sermaye bakımından geleceğe dönük büyük fırsatlara sahiptir. Kendi geleceğini hazırlama, çalışma yükünü sırtlama açısından önem arz eden bu potansiyel; aynı zamanda işsizliğin düşük seviyelerde kalmasıyla sosyal ve ekonomik problemlerin ortadan kalkmasını da sağlayacaktır.

- **Yüksek Hızlı Tren Hat Kapasitesi ve Stratejik Konum**

Ulaşım araçları bakımından hava şartlarından en az etkilenen ulaşım yolunun demiryolu ulaşımı olması ve hız bakımından uçaktan sonra en hızlı seyahat aracı olması bu iki imkânı içinde barındıran şehirler için büyük artı taşımaktadır. Dünya'da hızı 900 kilometreye kadar çıkabilen hızlı trenler, Türkiye için de son birkaç yılın en önemli yatırımdır. Bu yatırımlar kapsamında, YHT ulaşımına sahip üç ilden birisinin Konya olması ise, çok büyük bir pazarlama avantajıdır. Türkiye'nin başkentine, yüksek hız ve konforda 1 saat 45 dakikada gitmek ve aynı gün için de gelmek (toplam ortalama 3 saat 15 dakika) büyümeye çalışan şehirler için altın tepside sunulmuş fırsatlardır. Aynı şekilde Eskişehir'e bu imkanın sağlanması, hem Konya'yı Türkiye'nin metropol şehirlerine bağlaması hem de bu şehirlerden Konya'ya ziyaret fırsatı sunulması sosyal yaşam için de tutkulu bir özelliktir.

İç Anadolu ve Doğu Anadolu'daki birçok şehir için geçiş noktası konumunda bulunan Konya, YHT'nin diğer şehir ve bölgelere yayılmasıyla adeta Türkiye'nin "Tren Garı" haline gelecektir. YHT ile şehre gelen ziyaretçi sayısını her geçen gün artıran Konya'yla bağlantılı şehirlerarası yollardaki trafikte gözle görülür azalmalar olacaktır.

YHT bir şehirden diğer bir şehre bağlantı kurmakla ulaşımı sağlamış olur; ancak daha önemlisi bağlantıyı kurarken iki şehir arasında organik bir bağla iki şehrin tüm dinamiklerini birbirine entegre etmektedir. YHT'nin katkısıyla farklı bölgeler adeta tek bir coğrafya haline gelecek ve belki de önümüzdeki yıllarda bu ulaşım kolaylığı sayesinde Konya ve etrafı çok şehirli organizasyonlar için tek adres haline gelecektir. Bu bağlamda, Konya'nın önümüzdeki birkaç yıl içinde YHT'nin en önemli merkezi haline geleceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

- **Lojistik Potansiyel**

Son yıllarda enerjiyle birlikte değer kazanan diğer bir kavram da lojistikdir. Ülkelerin çeşitli stratejilerle büyük önem verdiği lojistik için, Türkiye'de de her geçen gün yeni atılımlar yapılmaktadır.

Türkiye'nin en büyük lojistik merkezlerinden biri olacak olan Konya Lojistik Merkezi, Konya kent merkezine yaklaşık 25 km mesafede kurulacaktır. TCDD'nin de büyük önem verdiği lojistik merkezler içerisinde Konya'nın önemi doğuyla batıyı bütün dinamikleriyle bağlamasından kaynaklanmaktadır. Konya'ya yapılacak yeni çevre yoluyla birlikte ulaşım adına alternatiflerin artacak olması, YHT ile birlikte yük taşımacılığı için TCDD'nin çalışma başlatması ve planlar içinde yer alan Hava Kargo Terminali ile birlikte, Konya Lojistik Merkezi Konya ekonomisi için büyük bir artı değer olacaktır. Bu fırsatın, yerli sanayici ve iş adamları tarafından dikkate alınması, proje için hayati önem taşımaktadır.

- **Hububat İhraç Kapasitesi**

Türkiye'nin en çok ithal ettiği ürünlerin başında hububat ve yağlı tohumlar gelmektedir. Bu iki grubun üretimini yapan ender şehirlerden biri de Konya'dır. Toprak ve iklim yapısı bakımından bu üretimlerin çok daha fazlasını yapmaya müsait olan Konya, KOP ile birlikte hem iç pazara hem de dış pazara yüksek miktarda hububat ve yağlı tohum üretimi yapılabilecektir. 2023'te ulaşılmak istenen ihracat hedefine giden bu yolda, yıllık 1,5 milyar dolarlık ihracat kapasitesi bu yatırımlarla daha yukarılara taşınabilecektir. 150'den fazla ülkeye ihracat yapan Konya'nın bu alternatifli ihracat ağı, iç pazardaki üretim motivasyonunu artırmaktadır.

- **Yüksek Enerji Potansiyeline Sahip Enerji Kaynakları**

Konya rüzgâr ve güneş enerjisi bakımından Türkiye'nin en potansiyelli şehridir. Güneş enerjisi bakımından dünyada güneş tarlaları yatırımının en yoğun olduğu Almanya – Bavyera bölgesine göre %60 daha büyük kapasiteye sahip olan Konya, Karapınar'a yapılacak "Güneş Enerjisi Santrali" ile de Türkiye'nin enerji merkezi adayı olacaktır. Konya'nın günlük ortalama güneşlenme saati 7,5'tir. 3.000 MW kapasiteli Karapınar Güneş Enerjisi Santrali hem yakın bölgeyi hem de şehir olarak Konya'yı odak haline getirecektir. Çağın en büyük maliyetlerinden biri olan enerji için Konya'ya böyle bir yatırımın yapılması, ekonomik yatırımlar açısından büyük bir kazançtır. Yine Karapınar'a yapılacak Termik Santral, Türkiye'nin en büyük linyit rezervine sahip Konya için büyük bir fırsattır.

TEHDİTLER

- **Nüfusun Göç Vermesi (Özellikle Genç Nüfus)**

Konya 55 bin kişiyle Türkiye'de en fazla göç veren 8. ildir. 15 – 19 yaş aralığında göç veren 9. ve 20 – 24 yaş aralığında ise 7. ildir. Bu istatistikler, lise ve üniversiteden sonra büyük bir kalıcı göçün olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum için sosyal yaşama dair alternatiflerin yeteri kadar anlatılamamasıdır. İstihdam bakımından Türkiye'nin 1 numarası olan Konya için, nitelikli nüfusu kaybetmeme adına gençlere yönelik çalışmalar gözden geçirilmeli ve potansiyeli ortaya çıkaracak aktiviteler yapılmalıdır. Türkiye'nin TÜBİTAK Destekli ilk Bilim Merkezi'ne sahip olması, bilimsel proje ve yarışmalarını, bilim köylerini ve bilim kamplarını elzem kılmaktadır. Gerçekleşen göçün beyin göçüne doğru gitmemesi için yerel yönetimlerin yeni pozisyonlar alması kaçınılmazdır. Dört üniversiteye sahip olmanın, sektör zenginliğinin, mesleki yatırımların pazarlaması daha dikkatli ve yoğun yapılmalıdır.

- **Dış Ticarete Ortadoğu Riski**

Son dönemde yaşanan siyasi ve askeri gelişmeler tüm dünyayı etkilediği gibi Türkiye'yi de etkilemiş ve etkilemektedir. Suriye'de uzun dönemdir devam eden çatışmalar, Irak'taki belirsizlik, İran'ın üzerindeki ambargolar ve Ortadoğu ile Akdeniz Afrika'sındaki gelişmeler ekonomideki öngörülebilirliği zorlaştırmaktadır. Ürün ve pazar alternatifleri için çalışmalar yapılması ekonomideki dalgalanmaları en aza indirecektir. Bu bağlamda, maliyeti düşük fakat katma değeri yüksek ürünlere yönelmek ve yüksek kar getiren ürünler için yeni yatırımlar yapmak, orta vadede Konya'yı daha güvenli bir ticaret ortağı haline getirecektir.

- **Teşvik Sistemindeki Dengesizlik**

Konya'nın yeni teşvik sistemi kapsamında 2. bölgede yer alması yatırımcılar ve Konyalılar için büyük bir engel oluşturmaktadır. Önceki yasada 4 bölgeli sistemde 3. bölgede olan ve bunun dezavantajlarını yaşayan Konya, son teşvik yasasıyla 6 bölgeli sistemde 2. bölgede yer alarak teşviklerden en az yararlanan 21 ilden birisi olmuştur. Konya'nın komşularından olan Aksaray 5.; Afyon 4.; Karaman ve Mersin 3. teşvik bölgesindeyken Konya ve ilçeleri için yatırımı cazip kılmak çok güçtür. Bu sisteme göre Konya'da vergi indirimi %55 iken diğer bölgelerde %90'a kadar çıkmaktadır. Konya için herhangi bir faiz desteği yokken diğer illerde yedi puana kadar çıkmaktadır. Kabul edilir ki; bir şehrin yatırım alabilmesinin temel öncülü, şartların cazip olmasıdır. Yer tahsisi, altyapı hizmeti, sektör desteği, gümrük – KDV – vergi kolaylıkları bu öncüllerin başında gelmektedir. 2023 için 15 milyar dolar ihracat hedefi koyan Konya'nın teşvik sistemi kapsamında yeni bir pozisyon alması şarttır.

**KONYA'NIN
2023 VİZYONU**

19

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı olan 2023 yılı için büyük hedefler belirlenmiştir. 2023 yılında ülkemizin, dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisi içerisinde yer alması planlanmaktadır.

Bu doğrultuda milli gelirimizin 2 trilyon dolar seviyesine ulaşması ve ihracatımızın 500 milyar dolar olarak gerçekleşmesi planlanmaktadır. Küresel ölçekte kıyasıya bir rekabetin yaşandığı günümüzde bu hedeflere ulaşmak için tüm kesimlerin katkı sağlaması gerekmektedir.

Ülkemizin hedeflediği noktaya ulaşabilmesi için Konya olarak nasıl bir katkı sağlanacağı ve hedeflerin neler olacağı konusunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Konya'nın 2023 yılındaki temel hedefi ilimizin sahip olduğu bütün kaynakları harekete geçirerek daha yüksek bir üretim kapasitesi ve daha yüksek bir milli gelire ulaşmaktır. Bu çerçevede Konya'nın 2023 yılına kadar tarım, sanayi, ulaşım, turizm, enerji, eğitim, altyapı ile kent kimliği alanlarında gerçekleştirileceği büyük projelerle Türkiye'nin ilk 10 ekonomisi arasına girmesi hedeflenmektedir.

Konya'nın 2023 yılında ekonomisinde ulaşmak istediği hedefler şunlardır:

Nüfus: 2.500.000

Milli Gelir: 14,2 milyar dolar

Kişi başına düşen milli gelir: 25.000 dolar

İhracat hedefi: 15 milyar dolar

Sanayi ürünleri ihracat hedefi: 11,5 milyar dolar

Tarım ürünleri ihracat hedefi: 3,5 milyar dolar

İstihdam oranı: %56,20

İşsizlik oranı: %5

Konya'nın bu vizyonu gerçekleştirmesinde **olumlu rol oynayacak dinamikler** şunlardır:

- Konya Lojistik Merkezinin devreye girmesi ile birlikte Kayacık'ta taşımacılık, depolama ve ulaşımda entegre ve modern tesislerin kurulacak olması,
- Mersin'in Uluslararası Lojistik Merkezi olarak yapılandırılması çalışmalarının Ekonomi Bakanlığı tarafından başlatılması ve Konya'nın Mersin Limanı'na demiryolu ile bağlanması ile Konya dış ticareti için büyük avantajlar sağlayacak olması,
- Konya'nın Türkiye geneline göre, üretim ve dış ticaret kompozisyonunda mevcut durumda gelişmiş illerden biri olması ve gelişme dinamikleri açısından potansiyel vaat eden bir il olması,
- Rüzgar ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının enerjide kaynak çeşitliliğine ve arz güvenliğine olanak sağlaması,
- Kamu ve özel üniversite sayısındaki artışın, ilde eğitim ve bilimsellik açısından gelişmeleri tetiklemesi, bunun da ilde ekonomik, kültürel ve sosyal yönlerden olumlu etkilerinin olması,

Konya'nın 2023 Vizyonuna ulaşmasında **engel teşkil edebilecek dinamikler** ise şunlardır:

- Konya'nın sanayi envanterinin olmaması nedeniyle Konya sanayisinde mevcut durumun net olarak tespit edilememesi,
- Yurtdışı pazarlara ulaşmada limanlara uzak olması ve doğrudan yurtdışı uçak seferlerinin olmaması nedeniyle sorunlar yaşamaması,

- Tarımsal sanayi dışında hammaddenin il dışından temini,
- Nitelikli ara eleman yetersizliği,
- Üretimde ileri teknoloji kullanımının yeterli seviyede olmaması.

Bu hedeflere ulaşabilmek için **ilk olarak** İmalat sanayinin katma değeri yüksek ürünler üretimine geçiş süreçlerinin hızlandırılması gerekmektedir. Yenilikçilik ve ar-ge stratejilerinin geliştirilmesi, katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçilmesinin vazgeçilmez şartıdır. Böylece Konya'nın katma değeri yüksek ürünleri ihracatı artacak ve Konya'nın milli geliri yükselecektir. Bunu gerçekleştirmekte Konya Bölgesel İnovasyon Merkezi ve Bilim Merkezi projeleri büyük rol oynayacaktır. Ayrıca savunma sanayi yatırımları gibi stratejik ve katma değerli yatırımların bölgeye kazandırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi gerekmektedir.

İkinci olarak rekabet edebilir bir kent ekonomisinin oluşturulması ve kent sanayisine yönelik yatırım alanlarının cazibesinin artırılması için, altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir. Zira tamamlanmayan her altyapı, ilave maliyeti ve rekabet dezavantajını beraberinde getirmektedir. Bölgenin coğrafi konumu, yurtdışı pazar için avantaj oluştururken yurt dışı pazar için limana uzaklık sorun oluşturmaktadır. Bazı ürünlerin üretiminde ithal girdi kullanımı, lojistik maliyetlerinin yurtdışı pazarlar için ikiye katlanmasına neden olmaktadır. Bu noktada en büyük risk, kamu harcaması gerektiren altyapı yatırımlarının parasal büyüklükleri ve yatırımların gecikmesidir.

Bu çerçevede Konya sanayinin lojistik altyapısının tamamlanmasına yönelik projeler bir an önce hayata geçirilmelidir. Bu projeler: Konya Lojistik Merkezi Projesi, Konya-Mersin Demiryolu Hattı Projesi ve Konya Çevre Yolu Projesidir.

Üçüncü olarak, Konya'nın kendi enerjisini üretir konuma gelmesi gerekmektedir. Ekonomik büyüme ile beraber artan enerji ihtiyacının karşılanması, sürdürülebilir bir üretim süreci ve bölgeye daha fazla yatırımcı çekilebilmesi açısından önemlidir. Enerji arz güvenliği, ulusal bazda düşünülmesine karşın Konya'nın kendi potansiyelini değerlendirmesi önem arz etmektedir. Bu noktada, yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Karapınar'da güneş enerjisi üretim ihtisas bölgesinin bir an önce faaliyete geçirilmesi, Karapınar, Ermenek ve Ilgın termik santrallerinin kurulması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Ermenek, Bozkır ve Hadim HES yatırımlarının tamamlanması gerekmektedir.

Konya'nın 2023 hedeflerine ulaşabilmesi için öngörülen bu projelerin hayata geçirilmesinde kamu kurumları kadar yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre de büyük görevler düşmektedir. Tüm ilgili kurumlar bu hedefler çerçevesinde ortak hareket etmeli ve tek ses olabilmelidir. Bu konuda devlerin yapması gereken projelerin fizibilite çalışmalarını bir an önce tamlayarak yeterli kaynak aktarımını sağlaması ve projeleri bir an önce hayata geçirmesidir. Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşları ise özel sektörün ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda bu projelerin etkin ve verimli bir şekilde sonuçlanması için çalışmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifeleri Genel Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
- Avrupa Birliği Bakanlığı
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Başbakanlık Özelleştirme Dairesi Başkanlığı
- Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- BÜSAN Özel Organize Sanayi Bölgesi Yöneticiliği
- Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi
- Dünya Ekonomik Forumu
- Ekonomi Bakanlığı
- Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı
- Hazine Müsteşarlığı
- Kalkınma Bakanlığı
- Karayolları Düzenleme Müdürlüğü
- Karayolları Genel Müdürlüğü 3.Bölge Müdürlüğü
- Konya Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- Konya Büyükşehir Belediyesi
- Konya Çalışma Ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
- Konya Emniyet İl Müdürlüğü
- Konya Gelir İdaresi Başkanlığı
- Konya İl İstatistik Sistemi, KONİLİS
- Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Konya İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü
- Konya Merkez Belediyeleri
- Konya Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü
- Konya Sağlık İl Müdürlüğü
- Konya Sanayi Odası, KSO
- Konya Ticaret Borsası, KTB
- Konya Ticaret Odası, KTO
- Konya Trafik Platformu
- Konya Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- Konya Vergi Dairesi Başkanlığı
- KOSGEB Konya Hizmet Merkezi Müdürlüğü
- KOSKİ
- Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
- Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı
- Sosyal Güvenlik Kurumu, SGK
- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
- TBB Kredi Risk Merkezi
- Türk Patent Enstitüsü
- Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, TCMB
- Türkiye Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği
- Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, TOBB
- Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri
- Uluslararası Para Fonu (IMF)
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE